

گولبريريك

له ووتاره كان شه هيد
ماموستا عبدالله قه سري

كو كرد نهوهي
بوخاري عبدالله

پيدا چوونهوهي
حسن بابكر

منتدی اقرأ التقافی

www.iqra.ahlamontada.com

2008 - 1428

مونتادی اقرأ الثقافى

للكتب (كوردى - عربى - فارسى)

www.iqra.ahlamontada.com

ناماده کردنی: بوخاری عبد الله

گولبژیریک له وتاره کانی شههید

مامؤستا عبدالله قهسری

پیداچوونه وهی: م. حسن بابکر

ههولیر - ۲۰۰۷

ناوی کتیب: گولبژیرنیک له وتاره‌گانی شهید ماموستا عبدالله قهسری

- ناماده‌کردنی: بوخاری عبد الله

- پیداجوونه‌وه‌ی: م. حه‌سه‌ن بابکر

- نه‌خشه‌سازی ناوه‌وه: هه‌ردی

- به‌رگ: بوخاری عبد الله

- ژماره‌ی سپاردن: (۱۲۱۳)

- به‌شی یه‌که‌م

چاپی یه‌که‌م ۲۰۰۷

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ

فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا

تَبْدِيلًا﴾ الاحزاب/ ۲۳

پیشکەشه

- به گیانی شههید ماموستا عبدالله قهسری و هاوه لانی.
- به سه رجه م بانگه واز کارانی ریگای خوا (سبحانه و تعالی).
- به خوینه رانی به ریژ و سه نگین.

پيرست

۵	پيرست
۷	پيشه كى به پينوسى ماموستا على باير
۱۱	ئەم كتيبه:
۱۳	نیشانه كانى پروادار
۳۹	يه قين
۶۵	پاريزكارى (التقوى)
۸۷	شوگرى خودا
۱۱۱	نيعمه ته كانى خودا به سهر ئينسانه وه
۱۳۳	دلى ئينسان
۱۵۳	مزگهوت و نويزى جه ماعت
۱۷۵	مافه كانى منداڭ له سهر باوك و دايكى (۱)
۱۹۳	مافه كانى منداڭ له سهر باوك و دايكى (۲)
۲۱۵	توره بوون
۲۲۹	شهرم و شكۆ
۲۶۱	مردن
۲۸۳	ژيانى نيو گوپ
۳۰۵	به ههشت و نيعمه ته كانى
۳۳۱	دوزهخ و ناخوشيه كانى

پیشه کی ماموستا عهلی باپیر

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسول الله محمد وآله أجمعين من الصَّحْبِ والازواج والقراة والتابعين لهم بإحسان الى يوم الدين.

یه کیله یاساکان (سنن)ی خوا که له ژیانى به شهردا دایناون نه وهیه، که هه کاتیک مروّف بوو به بهنده (عبد)یه کی بو خوا صولحاوو خوئی به ئیمان و کرده وهی چاک رازانده وه، خوی به به زهیی و کار به جئ له لای خه لکی ناسمان و زهوی خوْشه ویستی ده کات و ریزو حورمه تی بو پیدای ده کات، وه کاهرموویه تی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا﴾ ۹۶- مریم، واته: بیگومان نه وه که سانهی ئیمانیان هیناوه و کرده وه باشه کان نه نجام ددهن، خوی خاودن به زهیی خوْشه ویستیان بو دهره خسیئی.

پیغه مبهری خواش ﷺ له و باره وه فهرموویه تی: (إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَقَالَ: إِنِّي أُحِبُّ فُلَانًا فَأُحِبُّهُ فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ ثُمَّ يُنَادِي فِي السَّمَاءِ فَيَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأُحِبُّهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ ثُمَّ يُوَضَّعُ لَهُ الْقُبُولُ فِي الْأَرْضِ) متفق عليه عن أبي هريرة.

واته: بیگومان هه کات خوا بهنده یه کی خوْشویست بانگی جوپرائیل ده کات و پیی ده فهرموئی که من فلانه که سم خوْش دهوئی توش خوْش بوئی، جوپرائیلش خوْشی دهوئی، پاشان جوپرائیل له ناسمانی بانگ ده کات که: خوا فلانه که سی خوْش دهوئی ئیوه ش خوْشتان بوئی، ئیدی خه لکی ناسمانیش (که فریشته کانن) خوْشیان دهوئی، پاشان خوْشه ویستی و قبول کرانی بو ده خریته سه رزه ویش...

ههروهها (عبدالله ی کورپی عه‌بباس) خوا له خوئی و بابی رازی بی
گوتوویه‌تی:

(إن للحسنة نوراً في القلب وضياءً في الوجه وقوة في البدن وسعة في الرزق ومحبة في قلوب الخلق)، واته: به‌راستی چاکه کردن مایه‌ی روناکی نیو دل و که‌شیی روو و هیزی جهسته و فراوانیی بژیو و خو‌شویسترانه له دلی خه‌لکیدا، جا من پیموایه که برای خو‌شه‌ویستمان (ماموستا عبدالله) قهسری ی شههید - ان شاء الله تعالی - هه‌رچه‌نده به‌س خوا په‌نهانزانه و به‌بنده‌کانی ناشنایه، یه‌کیک بوو لهو جوړه‌بنده‌ندی خوا که خوای به‌خشر قبوول و خو‌شه‌ویستی و رییز و حورمه‌تی بو خستبووه دل و ده‌روونی خه‌لکیسه‌وه و له‌هه‌ر کوئییه‌ک بووبی خه‌لکی ده‌وروبه‌ری خو‌شیان ویستوه و هه‌زیان به‌تیکه‌لیی و نزیکیی کردوه، هه‌ر بویشه‌ش کاتییک که خوئی و چوار پېشمه‌رگه‌ حیمایه‌که‌ی به‌ناهق کوژران و هه‌واله‌که‌ به‌نیو خه‌لکی کوردستاندا بلا‌وبووه مه‌گه‌ر چو‌ن دهنه‌ا هه‌رمالییک ناشنایه‌تییان به‌و ماموستا دیندار و دل‌سوژه‌ بووبی تازییه‌یان بو‌گرت و بوئی خه‌مبار و دلته‌نگ بوون.

ئینجا دیاره‌ هو‌کاریکی گرنگی له‌سه‌ر ئاستیکی فراوان ناسران و خو‌شویسترانی (ماموستا عبدالله) ش‌بریتی بوو له وتاره‌کانی که هه‌فتانه‌له‌ مزگه‌وتی مه‌لبه‌ندی رانیه‌راسته‌وخو پېشکه‌شی خه‌لکیکی زوری (رانیه‌) و ده‌وروبه‌ری ده‌کردن و، پاشان له‌رپی که‌ناله‌کانی راگه‌یاندنه‌وه به‌ زوریه‌ی شار و شاروچکه‌ و گونده‌کانی کوردستاندا په‌خش ده‌بوون، هه‌ر بویشه‌ش کاتییک هاسه‌ر و کوره‌کانی ماموستا راویژیان پیکردم و بیروکه‌ی کو‌کردنه‌وه‌ی

گولبژیریک و تاره کانیان خسته روو، پشتگیریم کردن و رینماییشم کردن که چۆن چۆنی بهو کاره ههلسن.

جا خویننه ری بهرپر!

ئهم کتیبه ی بهر دهستت گولبژیریک و تاره کانی (ماموستا عبدالله)ی قهسریه که کاکه (بوخاری) کوری ژیرانه و چالاکانه له کاسیته وه هیناونه سهر کاغزه و تایپی کردوون و نایهت و فهرمووده کانیشی (تخریج) کردوون و، برای بهرپریشم (ماموستا حسن بابکر) کاتیکی باشی تهرخان کردوه بۆ چاپیداگیرانه وه و ورده دهستکاریه کی هه ندیک وشه و رستهش که جیاوازی نیوان شیوازی ناخوتن و نووسینیش دهنجوازی، ههر چه نده مۆرکی شیوازی ناخوتن و وتاردان ههر ماوه ته وه و دهستکاری نیوه روکی و تاره کانیش نه کراوه.

خوا پاداشتی ماموستا حسن بابکر و کاکه بوخاریش بداته وه و ئهم بهرهمهش بکاته مایه ی بهرچا وروونی زیاتری مسولمانان، تاکو (ماموستا عبدالله)ش له م ریبه شه وه خیر و پاداشتیکی دیکه ی بۆ بچیی وه ک پیغه مبه ری خوا ﷺ فهرموویه تی: (إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ أَوْ عِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ) رواه مسلم.

واته: مروف که مرد کرده وهی (چاکی) ده بریی مه گهر له سنی ریانه وه: خیریکی درێخواهین و بهرده وام، یان زانیاریه که که که لکی لیوه برگیریی، یان مندالیکی چاک که بۆی ده پاریتته وه.

جا نومیدم وایه ماموستا عبدالله له ههر کام له م سنی ریبه وه خیر و پاداشتی بۆ بچیی، چونکه: ۱- (کۆمه لئى ئىسلامى) که ماموستا مه لا عبدالله یه کیک بوو له مشوورخۆرانی ماندوو و دلسۆزی، پرۆژه و خیریکی بهرده وامه و، ۲-

وتاره کانیشی سوپاس بو خوا شتیکی زور چاک و به سوودیان تیدایه و ههتا ئیستا له تهلزیون و رادیویه کانی کومه لی ئیسلامیه وه سوودی باشیان لی بینراوه و له مه و دواش ئه م گولبژیردیان به شیوه ی کتیبیش ده که ونه به رده سستی خوینه ران، ۳- وه له خوا به زیادبج منداله کانیشی خواناس و باشن و هیوای چاکتربون و گه شه کردن و به ره و پیشچوونیشیان لی ده کری، که بیگومان دایکیان خوا پاداشتی بداته وه، له و باره وه کاریگری زوری هیه .

خواش به که رده م و به زهیی بی سنووری خوئی پله و پایه ی ئه و برا دل سووز و خو شه و یسته مان به رزتر بکاته وه و دامه زراوی و راو دستاوی زیاتریش به هه مو لایه کمان به خشی و سه ره نجامان خیر بکات.

عه لی باپیر

۹ رمضان ۱۴۲۸

۲۰۰۷/۹/۲۱

هه ولیر

ئەم كىتەپە :

ئەم كىتەپە بەردەستتان (كولېژېرىكە لە وتارەكانى شەھىد مامۇستا عبدالله قەسرئ) لە (۱۵) پازدە وتارى جومعهى مامۇستا عبدالله پىنكەتو، كە لە سالانى (۱۹۹۹ تا ۲۰۰۳) لە مزگەوتى مەلبەندى (۵) ى كۆمەللى ئىسلامى لە رانىە خوئندوونىەو كە لەو ماوۋەيەدا ناوبراۋ مالى لە (رانىە) بوو.

وتارەكانى مامۇستاي شەھىد جۇراۋجۇرن و ھەرىەكەيان رەنگدانەو ھى ئەو باروۋدۇخ و ھەل و مەرجهن كە تايبەت بوو بە ژيان و ھەلسوكەوتى ئەو خەلكەى مامۇستا لە ناوياندا ژياو، جارجارىش لەو سنوورە دەرچوۋە و ھىندىك مەسەلەى دىكەى گرنگ و گشتى باس كر دوون و ھەلئۆستى ئىسلامى لەمەر كىشەو قەيران و رووداۋەكان خستۆتەرۋو.

ناوەرۆك و كاكلى وتارەكانىشى لە وتارى يەكەمى جومعهدا باس كر اون، بۆيە وتارەكان تەنيا وتارى يەكەمى جومعهن و وتارى دووھىيان نەنوسراون.

مامۇستا عبدالله وئىراى زۆر شىۋازى دىكەى كارى ئىسلامىي توانىۋىيەتى لەرپىي و تاردانى رۆژانى جومعهو دەورى خۆى بىنىنى و چەمكە ئىسلامىەكان روون بكاتەو و لەبەرانبەر كارى تىكدەرانە و چەواشەكارانەى ناحەزاندا ئىسلامى راستەقىنە بە خەلكى ناشنا بكاو دەرېبخات كە ئىسلام ماىەى بەختەو ەرى دنيا و دوارپۇژى ھەمور مرقۇايەتییە بە تىكرای گەل و نەتەو ەكانەو.

نەمەش بەھۆى زىرەكى و لىھاتوۋىي ناوبراۋەو بوو كە لەو بوارەشدا لىزانانە بابەتى گونجاۋى بۆ وتارەكانى ھەلبۇزاردو و ئەو ەى پىۋىست بوۋىى ھەكىمانە

له سهر مینېهر باسی کړدوه و وتاره کانی به نایهت و حه دیس و به سه رهاتی راستی میژوویی و به لگه ی روون و ناشکراو ژیرانه به هیژکړدوون و رازاندوونیه وه .

هه ربویه نهو خه لکه ی گویگری وتاره کانی ماموستا بوون به تامه زرړویییه وه له کاتی وتاردانیدا سهرنجی خوی و قسه کانیا نی داوه و تام و چیژیان لی و هه رگرتوه .

نهوه ی واشی کړدبوو قسه و وتاره کانی ماموستا عبدالله ی شهید نه و دنده کاریگه رییان هه بی، نهوه بوو که پیچه وانیه قسه کانی خوی ره فتاری نه ده کړد و نهوه ی به خه لکی ده گووت له خیر و چاکه پیشر خوی به کړدوه وه جیبه جی پی ده کړد و هه لسوکه وت و ره وشت و ناکاره کانی نمونه یه کی زیندووی به رزی قسه کانی بوون .

بهو هیوایه ی نه م به ره مه ی ماموستا که پاش وه فاتی ده که ویته به رده سستی خوینه ران سوود به خش بی و خوی به خشنده بوی بخاته تاته رازووی خیرانیه وه و پاداشتی نه و که سانه ش بداته وه که که م و زور ده ستیان هه بووه له به چاپگه یان دینیدا .

حسن بابکر

۱۰ رمضان ۱۴۲۸

۲۰۰۷/۹/۲۲

هه ولیر

نیشانه کانی پروادار

﴿فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كِبَارَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ * وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ * وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ * وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾ ۳۶-۴۰ الشوری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَسْتَهْدِيهِ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ
 أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ
 لَهُ..، نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، شَهَادَةٌ تُنْجِي قَائِلَهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ
 مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَنَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ
 وَرَسُولَهُ.. هَذَا الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ وَتَّصَحَّ الْأَمَّةَ وَجَاهَدَ فِي
 اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلَى الْحِجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلَهَا كُنْهَارُهَا، لَا يَزِيغُ عَنْهَا إِلَّا
 هَالِكٌ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ صَلَاةً وَسَلَامًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، أَمَّا
 بَعْدُ يَا عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي أَوَّلًا بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ، وَلُزُومِ أَوْامِرِهِ وَكَثْرَةِ
 مَخَافَتِهِ، فَإِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ وَدَثَارُ الْمُتَّقِينَ وَوَصِيَّةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى فِيَّ
 وَفِي النَّاسِ أَجْمَعِينَ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
 وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء.

ئيماندارانی بهر پرتو، شوینکه وتوانی پتغه مبهری پيشه و امان حه زه ته
 موحه مه د ﷺ، سه لامی خوی پهروه ردگار تان له سه ربی له م روژه پيروژه دا،
 هیوادارین خوی پهروه ردگار بمانخاته ژیر ره هه ته خوی و له گونا هه کانی
 رابردوومان خو شبیته و عومری داهاتوومان پر له خیر و بهره که ت بکات.

خوشه ویسته کان: دپاره نیمه ی نینسان دوو ژیانان له پيشه، هم ژیانی دنیا
 و هم ژیانی دواړوژ، ژیانی دنیا بو خزمه تکردن به ژیانی دواړوژ، ژیانی
 دنیا وه کو پردیک وایه نینسان به سه ریدا ده په ریتته وه بو دواړوژ، ژیانی دنیا

هۆكار (وسيلة) و ريگايه بۆ كه يشتن به ژيانى دواړوژ كه برىتويه له بههشت و رهزابوونى خوا يا دۆزهخ و تورېبوونى خوا، خوا په نامانېدا، نيمه مسولمان مەبهست (غايه) يكي زور گه ورده مان هديه، نامانچيكي زور گه ورده مان هديه كه برىتويه له رهزابوونى خوا، ئەو نامانچە گه ورده ش تەنها به وه دیتەدی كه ژيانى دونيا له خزمەتى ئەو نامانچە گه ورده دا دابنېين، ژيانى دونيا زور بى نرخ و سوکه له بهرامبەر كيش (وزنى ژيانى دواړوژدا)، بويه پيوسته نه وه بزائين كه به چى ئەتوانين ژيانى دواړوژمان مسوگەر بکهين؟، به چى ئەتوانين ئەو مەبهست (غايه) گه ورده كه برىتويه له خوا له خۆ رازيکردن وهدى بهينين؟، زور گه ورده نينسان خوا لى رازى بى!!، پيغەمبەر (عليه الصلاة والسلام) روژيک به ئەبو به كرى صديقى فەرموو: خودای په روهردگار به هوى حەزرتى جوپرائيله وه سهلامت لى دهكات، ودحى ناردوو و ددهرموى من له و رازيم تايا ئەو له من رازويه؟!، ئەبو به كر (خوالى رازى بى) دهستى كرده گريان و فەرموى: جا من چيم هەتا له خوا رازى بم يان رازى نەم؟!، زور گه ورده نينسان خوا لى رازى بى و سهلام و رهجمەتى خۆى بۆ بنيرى!!، خودا په يام (رسالة)ى گه وره و پر له بهرە كه تى خۆى كه قورئانى پيروزه بۆ بنيرى و بهرهمەندى بكات به و قورئانه!!، نزيكى بكاتوه له و قورئانه، بيخاته ژير رهجمەتى خۆى، نيمه مسولمان پله وپايه مان زور بهرزه ئەگەر له سەر رى و شوينى پيغەمبەرە خو شه ويسته كه مان برؤين (عليه الصلاة والسلام)، چونكه ئەويان پله وپايه ي بهرترينى هه بووه له ناو پيغەمبەرانيشدا، خواى گه وره دهباره ي ددهرموى ﴿وَأَنَّكَ لَٰعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ ٤ - القلم، واتە: بهراستى تۆ له سەر رهوشتيكى زور گه وره ي، خودای په روهردگار مه دحى دهكات، وه به هوى ئەويشه وه مه دحى نيمه مسولمان كراوه كه ئومەتى ئەوين!!، جا با نيمه ش بزائين چۆن دهتوانين ژيانى دواړوژ وه دهستبهينين؟، چۆن ئەتوانين ئەهلى وه دهستبهينانى رهزابوونى خواى په روهردگار بين؟.

به پرتان: خوی گوره له قورئانی پیروزدا بهرورد (مقارنه) ی ژبانی دونیا و قیامت ده کات، ژبانی دونیا له بهرامبر ژبانی قیامت، ته ماشا بکن له سورته (الشوری) دا ده فرمویت: **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿فَمَا أُوتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾ ۳۶- الشوری**، واته: نه وهی که ئیوه له دونیا پیتان دراوه خوئی و گوزهرانیکی کاتی دونیایه، هرچی که نینسان له دونیادا ده بینن و پئی دراوه چ له مال و سرهوت و سامان بی، چ له نه ولاد و کور و نه وه و عه شیرت و خزم و قهوم بی. . . و ه چ له عیلم و زانست و زانیاری بی، و ه چ له پله و پایه و مهنصب بی، و ه چ له خو شگوزهرانی بی له همور وروه کان، هموری خوئی ژبانی دونیایه، **﴿فَمَا أُوتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾**، که ل و پهل و گوزهران و راباردنی دونیایه، **﴿وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى﴾ ۳۶- الشوری**، نه وهی که له لای خویه - که به هشت و رهامه ندی خوئیته - باشتر و چاکتره و، نيعمه تيکی گوره تره، و ه تاهتا (أبدي) ده مینیتوه، ژبانی دونیا له بهرامبر دوو سیفته تی گوره دی ژبانی به هشتدا خوئی راناکری، سیفته تی یه که میان: (خیر)، ژبانی خوئی دواړوژ باشتره!؛ سیفته تی دووه مینیشیان: (وَأَبْقَى)، ده مینیتوه و نه به دیه، ژبانی دواړوژ نه به دیه و نابریته وه، جا یان همیشیه به به هشتیه کان، یان همیشیه به دوزه خیه کان نه گهر کافر بن و باوه ریان نه بی، جا نه گهر بهروردی نیوان ژبانی دونیا و ژبانی دواړوژ بکن ناتوانین هر تنها له ژیر روشنایی نه و نایهت و فرمودانه دا نه بی که نامازه یان بومان کردوه، خوی په روه ردگار سه رکونه ی مسولمانان ده کات و ده فرموی: **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِذَا قُلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ﴾ ۳۸- التوبة**، واته: نه ی مسولمانینه، نه وه بؤ واده کمن، - نه وه چیه؟ - کاتیک که پیتان ده گوتری راپرن له پیناوی دینی خوادا، ماندوو بین و خه بات بکن، خوتان گران ده کمن له سر زهوی و

خوتان بهزه ویدا دده دن؟! ﴿أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ﴾ ۳۸- التوبة، نایا تیره رازین به ژيانی دنیا؟، ﴿فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ﴾ ۳۸- التوبة، خو ژيانی دنیا له موقابیلی ژيانی قیامت تهنه که میکه، وه کو له نایه تیکي تر له سورته تی (النساء) نه فرموی: ﴿قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى﴾ ۷۷- النساء، اته: نهی موحه محمد ﷺ بیان بلای: نه گهر نه وان له بهر نهوه جهاد ناکهن و خهبات ناکهن و تیناکوشن چونکه له مردن ده ترسن، وه له خویمان و خوینیان و مالّ و حالّ و وه زعیان ده ترسن...، نهوه رابواردنی ژيانی دنیا که مه، دواړوژ باشتره بو که سینک که پاریز ده کا له بی فرمانی خوا!.

جا بازاین نهوه ژيانه ی دواړوژ بو کییه؟، چ که ساینک نه توانن ژيانی دواړوژ وه ده ستهینن که بریتیه له بهه شتی بهرین و ره زابوونی خوا؟، وه بریتیه له بینینی خوی پوره دگار له بهه شتدا، ﴿وَجُودَةٌ يَوْمَئِذٍ نَاصِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ﴾ ۲۲، ۲۳- القيامة، وه بریتیه له پیشوازی مه لایکه ته کان له ده رگای بهه شت که بریتیه له حه وزی که وسهر، که پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) به ده سستی موباره کی خوی ناو ته دات به نومه ته که ی، وه بریتیه له نهوه هم موو نازو نیمه ته ی که له بهه شتدا خوی پوره دگار ناماده ی کردوه، به پیی حه دیسی پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) (أَعَدَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا حَطَّرَ عَلَىٰ قَلْبٍ بَشَرٌ)^۱: نهوه بهه شته تیا به ته نهوه ی که

^۱ «حدثنا الحميدي حدثنا سفيان حدثنا أبو الزناد عن الاعرج عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال الله تعالى أعددت لعبادي الصالحين ما لا عين رأت ولا أذن سمعت لا خطر على قلب بشر فاقروا إن شئتم فلا تعلم نفس ما أخفي لهم من قرة أعين».

- صحيح البخاري، كتاب بدء الخلق، باب (۸) ما جاء في صفة الجنة وأنها مخلوقة، رقم الحديث ۳۰۷۲، وأطراف الحديث ((۴۵۰۱، ۴۵۰۲، ۷۰۵۹)).

نه چاو بینویسه تی، نه هیج گویچکه یه ک بیستویه تی!، وه نه به خه یال و خه ونیش به سهر دلّی هیج که سیکدا هاتوه!! ﴿وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْاِنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ﴾ ۷۱- الزخرف، واته: هه رچی نه نفس ده یجویئی و پئی خو شه و چاو له زه تی لی ده کا تییدا هه یه!، با بزاین چۆن ده گه ینه نه وه؟:

خو شه ویسته کانم، ده مه وی بچمه خزمه تی سو په تی (الشوری) که سو په تی کی موباره ک و به ناوبانگه له قورئانی پیروژ، وه نو سیفه تی ئیمانداران له سو په ته دا باس ده که یه که به سیفه ته بنه په تییه کانی ئینسانی مسولمان دانراوه، هه ریبه که یان تیشکی کی ده خه ینه سهر به و ئومیده یه که بتوانین نه و سیفه ته بهرز و به پیزانه له خو ماندا به یئینه دی بو نه وه ی له گه ل نه و کاروانه دا بین که ریگای به هه شت و ره زابوونی خویان گرتوته به رو خوالییان رازی یه، یاره بی خویبه له و کاروانه مان حساب بکه ی که وا ده چن بو به هه شت و له کاروانی پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) مان شمیری بو به هه شت، یاره بی خویبه له پیواچاکان و سه حابه به پیزه کان دوورمان نه خه یه وه و به یه که وه له به هه شت کۆمانکه یته وه، نامین.

به پیزان: یه که م سیفه ت له سیفه ته بنه په تییه کانی ئینسانی مسولمان که سه ره تای قۆناغه کانه بریتییه له (ئیمان)، خویا په ره وردگار له دریزه ی نایه ته که دا نه فرمویت: ﴿وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَّابْقَى﴾ ۳۶- الشوری، واته: نه وه ی که له لای خویبه -ژیانی دواروژ- هه م باشتره، وه هه م بو هه میسه ده مینیتته وه و ته واو نابیی و نابریته وه... به لام بو کییه؟:

یه کهم: ﴿لِّلَّذِينَ آمَنُوا﴾، بۆ شو کهسانه ی ئیمانان ههیه!، بۆچی خوای پهروه ردگار ئیمان له سه ره تای سیفته ته بهرزه کان داده نی؟، له بهر شه وه ی ئیمان بناغه یه!، ئینسانیک ته گهر خانوو یک دروست ده کات پیوسته بناغه یه کی بۆ دابریژیت، شو بناغه یه ش چهنده به هیزیت خانوه که ی به هیزتر ده بیت، ئیمان شتی که نابینیت، وه ک له زور له وتاره کاند باسکراوه ئیمان شتی که په یوه ندی به دل و دهروونی ئینسانه وه ههیه، کاکله ی ئینسان پیکده هی نی، شوینه وار له سه ر نه ندامه کانی له ش په یدا ده کات، ئیمان و ته قوا و نیه تی پاک (ئیخلاص) و پاکی و ساغی و یه قین...، نه وانه هه مووی نابینرین و په یوه ندیان به دل و دهروونی ئینسانه وه ههیه!، بۆیه یه که مین شت که ئینسان ئیعتیما دی له سه ر ده کات وه کو سه ره تاهه ک بریتییه له (ئیمان)، ئیمان و دکو ردگ وایه بۆ داریک که ئیعتیما دی له سه ر ده کات، چهنده ره گی شو داره پته و بئ وه چهنده به ئه رزدا چوبیته خوار شه ونده قه د و بالاو لق و پۆه کانی شه و داره قایم ده بن!، نه ونده بهرگه ی رده شبا و زریان و ته وژمی ده رده وه (خارجی) ده گریت، چهنده ره گه کانی شو داره پته و بئ و چهنده به ئه رزدا چوبیته خواره وه نه ونده داره که پته وه!، ئیمانی ئینسانیش چهنده پته و بئ وه کو ره گی شه و داره وایه، شه ونده خو ی له به رامبه ر ره شبا و ته وژمی دوژمنانی ئیسلامدا خو ی راده گری!، له به رامبه ر فیکره ی روژئاوا، له به رامبه ر فیکره ی بلا و کردنه وه ی خراپه و خراپه کاری له ناو مسولماناندا!، له به رامبه ر هه ره شه و پیلان و دوژمنایه تی کافر و بئ باوه راندا له هه موو سه رده م و زه مانیکدا!.

بۆیه خو شه ویسته کام، یه که م سیفته سیفته تی ئیمان، ئیمان بناغه یه، بناغه که هه رچهنده کو نکریت بیت و نه ساسه که ی داریژراو بیت به شیوه یه کی ریکوپیک نه ونده شو بینایه ی له سه ری داده مه زری ریکوپیکتره!، ئیمه ش به راستی وه کو مسولمان ئیسلامه تییه که مان ده بئ له سه ر نه ساسی ئیمان

دامه زرينين، چهنده ئيمانان به هيتزي به وهنده نه توانين ته قوامان هه بي و له خواترس بين، نه وهنده نه توانين له بي شهرعبي بگه پرينه وه، نه وهنده نه توانين ريگهي خوا بهرنه دهين و ريگهي پيغه مبه ران (عليه الصلاة والسلام) بگرين له خواپه رستيدا، چونكه هه ر ئيمانه واي له هه زه تي ئيبراهيم كرد كاتيك كه فريي نه دن بو ناو ناگر كه پشت به خوا بهستي، وه نه ئيمانه بوو كه واي لي كرد بلي: ((حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ))^٢، وه نه ئيمانه بوو كه سه بر و (ثبات) و ئيستيقامه تي ده وايي... وه به ره مي نه ئيمانه شو كه خوي په روه ردگار به ناگر ده فهرموي ﴿يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ﴾ ٦٩- الانبياء، نه ئي ناگر سارديه و سارديكي سه لامه تيش به له سه ر ئيبراهيم؛ خوي په روه ردگار بو هه موو كه سيك قانوني خوي ناگوړي؛ ناگر قانونه كه وي وايه ده سوتيني به لام خوي گه وره نه قانونه خوي ده گوړيت بو عه بدتيكي خوي كه ئيمانتيكي چه سپاو (راسخ) و پته وي هه به كه بريتيه له ئيبراهيم؛ بويه مه دحي ده كات و ده فهرموي ﴿إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً﴾ ١٢٠- النحل، ئيبراهيم به ته نها نومه تيك بوو؛ به ته نها كومه ليك بوو، به ته نها جه ماعه تيكي گه وره بوو، ﴿إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾ ١٢٠- النحل.

خوشه ويسته كانم: ئيمان دامه زرينه ري براي ته تي و خوشه ويستييه، بويه پيغه مبه رمان (عليه الصلاة والسلام) فهرموي: (لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا)^٣: ناچنه به هه شت هه تا ئيمان نه هينن؛ (وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا): ئيمانيش

^٢ واته: خوي په روه ردگار به سه كه چاكترين ياريدده و پشتيوانه.

^٣ «حدثنا أبو بكر بن أبي شيبة حدثنا أبو معاوية وو كيع عن الاعمش عن أبي صالح عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تدخلون الجنة حتى تؤمنوا ولا تؤمنوا حتى تحابوا أولا أدلكم على شيء إذا فعلتموه تحاببتم أفشوا السلام بينكم»، صحيح مسلم، كتاب الايمان، باب: بيان أنه لا يدخل الجنة الا المؤمنون، رقم الحديث ٥٤.

ناهیښن هه تا یه کتریتان خوښ نه ویت، (أَوَّلًا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ): نایا شتیکتان پینه لیم نه گهر نیوه بیکه ن یه کترتان خوښبوئ؟، (أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ)، فهرمووی: سه لام زور له یه کتری بکه ن!، سه لامکردن له یه کتری له نیوان مسولماناندا چ دروست ده کات؟ خوښه ویستی دروست ده کات، خوښه ویستی له ناو مسولماناندا چ پته و ده کات؟ نیمان پته و ده کات!، نیمان بؤ کو نیمان ده بات؟، بؤ بهه شتیمان ده بات (لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا)، کاتی نیمه نه مانه وئ بچینه بهه هشت ده بی نه و نیمانه مان هه بیته که شایه نی نه و یه بانبات بؤ بهه هشت، به لئ خوښه ویسته کاتم: نیمانه شیرنایه تی نیسلامه تیمان بؤ له دل و ده رووندا ده چه سپینی!، چونکه به پیته هه دیسی پیغه مبهرمان (علیه الصلاة والسلام) له عه عباسی کوری عه بدولموته لیبه وه نه فهرموئ: (ذَاقَ طَعْمَ الْإِيمَانِ مِنْ رَضِي بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا)؛ شیرنایه تی نیمانی چیشتوه نه و که سه ی به پهروه ردگار تیتی خودا رازییه و ملکه چه بؤی، وه به پیته وایه تی و قائید و سهر کردایه تی پیغه مبهرمان موحه مهد (علیه الصلاة والسلام) رازییه، وه پاشان به بهرنامه تیتی نیسلام رازییه بؤ زیانی خوئ!، هر که سیك به و سییانه رازی بی و کاری بی بکات نه و شیرنایه تی و کاکله ی نیمانی چیشتوه!، تام و له زه تی نیمانی چه شتوه، خوښه ویسته کاتم: (ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بِهِنَّ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ) هه که سیك سی سیفه تی تیدا هه بن شیرنایه تی نیمانی چه شتوه:

^۴ «حدثنا محمد بن يحيى بن أبي عمر المكي وبشر بن الحكم قالا حدثنا عبد العزيز وهو بن محمد الدراوردي عن يزيد بن الهاد عن محمد بن إبراهيم عن عامر بن سعد عن العباس بن عبد المطلب أنه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ذاق طعم الإيمان من رضي بالله ربا وبالإسلام ديناً وبمحمد رسولا»، صحيح مسلم، كتاب الإيمان، باب: الدليل على أن من رضي بالله ربا وبالإسلام ديناً وبمحمد (صلى الله عليه وسلم)، رقم الحديث ۳۴.

^۵ «حدثنا احمد بن جعفر بن حمدان ثنا عبد الله بن احمد بن حنبل قال حدثني أبي ثنا عبد الوهاب ثنا أيوب عن أبي قلابة عن أنس رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ثلاث من كن فيه وجد بهن حلاوة الإيمان أن يكون الله تعالى ورسوله أحب إليه مما سواهما وأن يحب المرء لا

يه كه م: (أَنْ يَكُونَ اللهُ تَعَالَى وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا)، خوداو پىغه مېبه ركه ي له هه موو شتيك خۆشتر بوئ!؛ دووهم: (وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَأُحِبَّهُ إِلَّا لِلَّهِ)، مسولمانانى تهنها له بهر خاترى خوا خۆشبوئ!؛ وه تهنها مسولمانانىشى خۆشبوئ وه كو ئه هلى دين و ئيمان، سييه م: (وَأَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْقَذَهُ اللهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ تَوْقَدَ لَهُ نَارٌ فَيُقَدَّفَ فِيهَا): پيى ناخوشبىت بگه رپته وه سهر كوفر و جاهيليه تى -پيش ئيسلام- دواى ئه وه ي خوا ليى رزگار كردووه هه روه كو پيى ناخوشه ئاگرى بو بكرپته وه و بخريته ناويه وه!؛ جا خۆشه ويسته كام، يه كه مين شت برپتتبه له ئيمان!؛ چهنده ئيمان دامه زراو بئ ئه وه نده بناغه ي ئيسلامه تيمان دامه زراوه و خواى په روه رذگار ته و فيقمان ده دات بؤ ئه وه ي خۆمان له گوناهان بپاريزين.

زورجار صه حابه به رپزه كان به يه كترىان ده گوت (تَعَالَوْا نُؤْمِنُ سَاعَةً)؛ وه رن با سه عاتيك ئيمان بيئين!؛ رۆژيكيان صه حابه يه كه كه واين پينگوت چويه لاي پىغه مېبه ر (عليه الصلاة والسلام) شكايه تى كرد، فه رموى: (يَا رَسُولَ اللهِ) خو ئيمه تازه مسولمان نه بوين خه لكيك پيمانده لي ((وه رن با سه عاتيك ئيمان بيئين))؟!؛ هه روه كو خه لكيك نه مپوش ده لي: ((خه لكيك ده يه وي ئيسلامه تيمان تازه بؤ بيئته وه))، نا كاكه ئيسلامه تيت تازه بؤ ناهيئته وه به لام ئيسلامه تيت وه بير ده هيئته وه!!؛ ئه وه جياوازى زوره كه كه سيك ئيسلامه تيت وه بير به يئته وه...، ئيسلاميك كه برپتتبه له و قورئانه پيروزه و له وه موو فه رموده يه كه پىغه مېبه ر (عليه الصلاة والسلام) فه رمويه تى!؛ برپتتبه له وه موو سوننه ت و سپره و ته ثريخه ي پىغه مېبه ران و پياوچاكان، ئيسلامه تى به رۆژيك وه رناگيرت!؛ ئينسان ناتوانى به رۆژيك و ساليك هه زمى بكات و

يحه إلا لله عز وجل وأن يكره أن يعود في الكفر بعد إذ أنقذه الله عز وجل منه كما يكره أن توقد له نار فيقذف فيها»، حلية الارلياء، جزء ٢، صفحه ٢٨٨.

هه مووشی له بیر بیت، بویه خوای گه وره نه فرموی: ﴿وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ يُنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ۵۵ - الذاریات، باسی ئیسلام بکه چونکه نهو باسکردن و بیر خستنه و هیه سودی هیه بۆ مسولمانان، ده بی ئینسان هه ولبدات ئیسلامه تی وه بیر خه لکی بهیئیته وه، بویه نهو سه حابه یه چوه لای پیغه مبه ر و فرموی: (یارسول الله) چۆن واده بی که سیك پیمان ده لی: ((وهرن با سه عاتیک ئیمان بهیئین))، بۆ ئیمه تازه ئیمانان هینا وه؟!، به لی پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) پشتگیری نهو خه لکه ی کرد که فرموویان (تَعَالَوْ نُؤْمِنُ سَاعَةً)، یانی وهرن با سه عاتیک ئیمانان نو بی بکهینه وه و دایر پیئینه وه و کونکریتی بکهینه وه، چاکسازی و پاکسازی بکهین نه گه ر خلتنه و خالی لی نیشتو وه و ته مومزاوی بو وه، چونکه ئیمانی خالص و ساف و سازگار نه بی خوای پهروه ردگار ته و فیقی نادات بۆ نه وه ی کرده وه کانی تر له سه ر نهو نه ساسه راپه ر پیئیت له ژیر ره زا بوونی خوای پهروه ردگار دا، بویه خوای پهروه ردگار له قورنانی پیروزدا نه فرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا﴾ ۱۳۶ - النساء، واته: نهی ئیماندارینه ئیمان بهیئن!، یانی ئیمان نو بی بکه نه وه و به رده و ام بن له سه ر ئیمان هه تان، یانی سه بر و ئارامیتان هه بی له سه ر ئیمان هه تان، له سه ر نهو مو عانات و ناخوشی و ناره حه تی و سه رما و گه رما و تینویتی و برسیتی و نه خوشییانه ی که دینه سه ر ریتان له پیناوی ئیسلامدا سه بری له سه ر بگرن و به کرده وه به هیزی بکه ن!، خو ئینسان که روژی چه ندجار ده لی: ﴿اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ﴾ ۶، ۷ - الفاتحه؟!، خو خوای گه وره ریگای راستی نیشانداوین!، به لام بۆ خوای گه وره پیمان ده فرموی بلین: ((اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ: خواجه ریگای راستمان نیشان بده ی))، روژی چه ندجار ئیمه نه وه ی دوباره ده کهینه وه له نوژی سوننه ت و واجماندا؟!، نه وه یانی: خواجه که

ریځگه ی راست نیشانداوین له سهر ریځگای راستیش رامانگره!، خواجه لاقمان بچه قینه، صبرمان پې بده، نیستیقامهت و جیگیربون (کبات) مان پېبده!.

دووهم: نه فرموی ﴿وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ ۳۶- الشوری، واته: -وه پاش نیمانه پینان- پشت به خوی خویان ده به ستان!، پشت به ستان (توکل) یان به خواجه (جل جلاله)، و پشت به ستیان له سهر پاره و ماده نییه، پشت به ستیان له سهر که سانیکې دنیا نییه، پشت به ستیان له سهر ره نیس و بهر پر سه کانیان نییه، به لکو پشت به ستیان له سهر خواجه، نینسانی مسولمان پشت هر به خوا ده به ستی بویه پیغه مبرمان موسا (علیه الصلاة والسلام) به قوم که ی فرموو: ﴿وَقَالَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا﴾ ۸۴- یونس: ئه ی قوم که نه گهر راست ده که ن نیمانتان به خوا هدییه پشت به خوا به ستان، که و ابو پشت به خوا به ستان نیشانه ی نیمانه!، که سیک نیمانی هه بی پشت به خوا ده به ستی وه که سیک پشت به خوا به ستی مانای وایه نیمانی هدییه، بویه خوی په روه درگاریش پیمان ده فرموی: ﴿وَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ ۲۳- المائدة، واته: پشت به خوا به ستان نه گهر راست ده که ن ئیوه نیماندارن!، نینسانی نیماندار پیویایه که هرچی روئدا له که وندا ته قدیری خواجه بویه پشت به خوا ده به ستی، ناترسی له وهی رزقی بری، ناترسی له وهی له سه فریدا ریگریک یان وه زعیک یا خه لکیک، کوسپ و ته گهره یه ک بیته پیش و وه زعی لی تیک بدات یان له مامه له کهیدا زهره بکات، به لکو حواله ی خوی ددات و ده لئی ((وَأَفْوُضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ)): خواجه کار و ماندوبونی خوم، وه زع و موعامه له و نیش و کار و که سابه تم دایه دست تو، نه وهی تو بیکه ی نه وه چاکه، هه مووی به دست خواجه، بویه پیغه مبرمان (علیه الصلاة والسلام) به عه بدولای کوری مامی فرموو: (إِعْلَمَنَّ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعَتْ عَلَىٰ أَنْ يَنْفَعُوكَ

بِشْيِءٍ مَا يَنْفَعُوكَ بِشْيِءٍ اِلَّا قَدْ كَتَبَهُ اللهُ لَكَ، واته: بزانه ئه‌ی عه‌بدولاً نه‌گه‌ر هه‌موو ئومه‌تی سه‌ر رووی زه‌وی کۆییته‌وه له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی قازانجیکت پی بگه‌یه‌نن ئه‌و قازانجه‌ت پیناگات نه‌گه‌ر خوا بو‌تی نه‌نوسیبتت!، (وَاعْلَمَ أَنَّ الْاُمَّةَ لَوْ اجْتَمَعَتْ عَلٰی اَنْ يَضْرُوْكَ بِشْيِءٍ مَا يَضْرُوْكَ بِشْيِءٍ اِلَّا قَدْ كَتَبَهُ اللهُ عَلَيْكَ) واته: نه‌گه‌ر هه‌موو ئومه‌تی سه‌ر رووی زه‌ویش کۆییته‌وه له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی زه‌ره‌ریکت پیبگه‌یه‌نن ناتوانن ئه‌و زیانه‌ت لیبدن مه‌گه‌ر خوا بو‌تو‌ی نوسیبتت، جا که‌ه‌وابوو ئینسانی مسو‌لمان ده‌بی پشت به‌ستن (تَوَكَّلْ) ی له‌سه‌ر خوا بی و پشتیوانی به‌خوا بی: ﴿وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ﴾ ۶۸- آل عمران، ﴿نَعْمَ الْمَوْلٰی وَنَعْمَ النَّصِيْرُ﴾ ۴۰- الانفال: خوا باشرین پالپشت و سه‌ره‌رشتیکار و یامه‌تیده‌ره بو‌ ئینسان.

به‌ئێ خۆشه‌ویسته‌کاتم، ئینسان نه‌گه‌ر ئیمانی هه‌بی پشت به‌خوا ده‌به‌ستت، چه‌نده ئیمانت به‌هیزبێ ئه‌وه‌نده‌ش پشت به‌ستنت به‌خوا به‌هیزتر ده‌بی، پیاوێک و ئافره‌تێک هاته‌ن خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ر (علیه‌ الص‌لاة‌ والسلام) کوره‌که‌یان دیل (أسیر) بسو له‌لای کافره‌کان، فه‌رموویان: (یا‌رسو‌ل الله) وه‌زعمان زۆر ناته‌واوه، کوره‌که‌مان دیله و هه‌ر ئه‌و کوره‌مان هه‌یه، زۆر دلته‌نگین و خه‌ریکه‌ سه‌برمان نه‌مینت، چی بکه‌ین چاکه‌؟ پیغه‌مبه‌ر فه‌رمووی برونه‌وه هه‌ربلێن: (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ)^۱، ئه‌و زیکره بو‌ هه‌ر مسو‌لمانێک، بو‌ هه‌ر باوک و دایکێک، برایه‌ک خوشکیکی به‌ریز که‌ موصیبه‌تێکی دێته‌ پیش با ئه‌و زیکره بکات خوا به‌لایه‌که‌ی له‌سه‌ر سوک ده‌کات، بلێ: (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ)، به‌رده‌وام له‌ رۆژ و شه‌ودا بیلیتته‌وه خوای گه‌وره ده‌رگای خیری لێده‌کاته‌وه، ته‌ماشای بکه‌ن که‌ خوای گه‌وره ئه‌و رینمونییه‌ی فیری پیغه‌مبه‌ر

^۱ واته: هاتن به‌ره و تاعه‌ت و خواپه‌رستی و توانای مانه‌وه له‌سه‌ری هه‌ر بیارمه‌تی خوای به‌رز و مه‌زنه.

(عليه الصلاة والسلام) کردوه که به مسولمانان بلتی و نهویش تهوجیهی نهو دایک و باوکهی کرد، نهوان رویشتنهوه و له مالهوه ههر نهو زیکرهیان کرد، وهختیک له نیوهشهو یه کیک له ده رگا نه دات که ده رگا نه که نهوه ته ماشا نه کهن کوره که یانه و هاتوتهوه وه مه پومالاتی زوریشی هیناوه له لای دوژمنانی نیسلامهوه رفاندویه تی، بویه خوی گه وره فهرمووی: ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا﴾ ۲- الطلاق، واته: ههر که سیك پاریز له خوا بکات خوا دهرووی لسی ده کاته وه، ﴿وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾ ۳- الطلاق، واته: رزقی بو نه نیزی به شیوه یه که خوی ههستی پیناکا، ﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾ ۳- الطلاق، واته: وه ههر که سی پشت به خوا به سیتت خوا به سیه تی، ﴿أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ﴾ ۳۶- الزمر، واته: نایا خوا بهس نییه بو عه بدی خوی؟ بیگومان خوا بهسه!، به لئ خۆشه ویسته کاتم: پشتبهستن به خوا دووه سیفته له سیفته تی تیمانداران که ریگایه بو به ههشت و ره زابوونی خوا.

سیفته تی سییه م: خوی گه وره نه فهرمووی ﴿وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ﴾ ۳۷- الشوری، واته: نهوانه ی خۆ له گوناھی گه وره دوور ده گرن، خوی گه وره ده فهرمووی (کبائر الاثم: گوناھی گه وره) و (الفواحش: تاوانی دزیو و خراب و ناشیرین)، (الاثم) نهو گوناهانیه که وه کو: شیرک و ئیلحاد و کوفر و نیفاق و... هتد، نهوانه ده گریته وه، وه (الفاحشه): یانی گوناھی دزیو و ناشیرین به لام (فاحشه) نه گهر (مبینه) ی له سه ربی به واتائی ده چوون له قسه ی میرد دیت، که واته هه مو نهوانه ده گریته وه که بیزارون و گوناھی زهق و ناشیرین له کۆمه لگای نیسلامه تیماندا، خوی گه وره ده فهرمووی ((نهوانه ی که خۆ لهو گوناهانه ده پاریزن))، نه شی فهرمووه ((نهوانه ی نهو گوناهانه ناکه ن))، فهرمووی: (یجتنبون)، اجتناب: یانی خۆپاراستن و خۆلی دوورگرتن، تخون نه که و تن، نینسانیک نه گهر بیهوی خۆ له که سیکی دز پپاریزی به لاشیدا

تیناپهری، نه گهر بیهوی نه چیتته نادى و مهشروب نه خواته وه به بهر دهر گای نادیشدا تیناپهری، نه گهر بیهوی مالى هه تیو نه خوات تخونى مالى هه تیو ناکه وی بۆ نه وهی به ناچارى توشبیت و ماله که بخوات، تخونى مالى حه پرام ناکه ویت، نه گهر بیهوی کارى کى حه پرام نه کات له ده وهی حه پرام ناسوری، نه گهر بیهوی خۆی له زینا بیاریزی دهبى خۆی له شوبوهاتى ده وری زینا بیاریزی که بریتیه له قسه کردن له گه لّ ئافره تانى نامه حه رم، وه نه زهر و نه و شتانه ی که ریخوشکهرن بۆ زینا، نه گهر بیهوی قه تل نه کات دهبى خۆی بیاریزی له زولم و له و شتانه ی که به هوی وه توشى قه تل دهبى و له پیاوی خه راپ بۆ نه وهی به هوی پیاوی خه راپه وه توشى قه تل نه بیت، به لّی خۆشه ویسته کاتم: خواى گه و ره ده فره موی (يَجْتَنِبُونَ: خویان ده پاریزن و خویان دوور ده گرن)، جا نه وه یه کی که له سیفه ته بنه ره تیبه کانی ئینسانى مسولمان!، خواى گه و ره ش وه عدی به نیمه داوه که نه گهر نیمه خۆمان له گونا هه گه و ره کان بیاریزین به فه زلی خۆی خوا له و گونا هه گچکانه ده مانبووری که له ناکا ودا توشمان دهبن و دوا یی (استغفرای لیّ ده که یین و له خوا ده پارینه وه عه فومان بکات، بویه خواى گه و ره ده فره موی: ﴿إِنْ تَجْتَبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ﴾ ۳۱- النساء: نه گهر نیوه خۆتان له و گونا هه گه و رانه دوور بگرن که خوا نه ی لی کردون که بیکن، ﴿لُكْفَرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ﴾ ۳۱- النساء: له گونا هه گچکه کانتان ده بوورین، به لام به و جو ره نا که نه و گونا هه گچکانه ش هه ر له سه ر یه ک که له که بکه ی و دوا یی بیته گونا هى گه و ره!، چونکه گونا هى گچکه نه گهر له سه ر یه ک که له که ی کرد و ته وه ی له سه ر ی نه کرد ده بیته گونا هى گه و ره، وه کو شاعیر فره موویه تی: (إِنَّ الْجِبَلَ مِنَ الْحَصَى) واته: چیا له ورده به ردی گچکه لۆکه پیکهاتوه تا نه و چیا یه گه و ره ی لی پیکهاتوه، یا خود عه ره ب ده لّی: (حَبَايَةَ حَبَايَةِ تَسِيرُ كُبَايَةِ) واته: ده نکه گه نم ورده ورده کۆده بنه وه هه تا وه کو کوبیه یه کیان لی پیکدیته که

ننسان ده بخوات!، بویه به پراستی نهو دهنکه دهنکانه شتی گوره یان لی دروست ده بی، گوناھی گچکه گچکهش ده بیته گوناھی گوره نه گهر له سهری به رده وام بی، بویه عه بدوللای کوری عه بباس (خوالیی رازی بی) قسه یه کی زور جوانی هه یه بۆ بابته تی گوناھی گوره و بچوک و پیناسه کردنیان، نه فه رموی: (لا صَغِيرَةً مَعَ الْاَصْرَارِ وَلَا كَبِيرَةً مَعَ الْاِسْتِغْفَارِ) واته: به گوناھی بچوک ناگوتری ((بچوک)) وهختی که له سهری به رده وام بی!، وه به گوناھی گورهش ناگوتری ((گوره)) که ته وه بت له سهری کرد و په شیمان بویه وه خوا لیته ده بورئ!، مانای وایه نابئی نینسان نه وه نده بی نومید (مأیوس) بی له ره حمی خوا!، وه نابئی نه وه نده نه مینیش بی له غه زه بی خوا!، که نه مین بوون له غه زه بی خوا و نائومیدی ریاس) له ره حمی خوا نیشانهای کافر و بیباوه رانه نینسان نابئی نه نه مین بیت له مه کری خوا، وه نه بی نومید (مأیوس) بی له ره حمی خوا بویه ده بی نه گهر نینسان گوناھی کی گوره شی له ده ست رویدا تهویه بکات و په شیمان بیته وه و بزانیته که خوی گوره عه فووی ده کات، به لام گوناھی گچکهش نه گهر له سهریه که له که یان کرد و زیاده بوون نه و کاته نه ویش له وانیه به گوناھی گوره ی له سهر حساب بکری - خوا بمانپاریزیت -

چواره م: نه فه رموی ﴿وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ﴾ ۳۷ - الشوری، سیفه تی چواره م نه وه یه: کاتیک که توره ده بن له به رامبه ر مسولماناندا خاوه نی عه فووی نیبوردنن، مسولمان نابئی هه ر کاتیک که توره بوو رقی خوی بریزیت به سهر موقابیلدا، توره بوون دوو توره بوونه: توره بوونیک هه یه بۆ دونیا، توره بوونیک هه یه بۆ دین!، هه موو توره بوونیک کی دونیایی خه راپ و سه رزه نشتکراو (مذموم) ه، له سهر خۆت توره بیته خه راپه چونکه پیغه مبه ر (عليه الصلاة والسلام) هه رگیز له سهر خودی خوی توره نه بووه!، وهختیک که قسه یه ک به رامبه ر خوی کرابی له موقابیلی قسه که ی خویدا نینتیقامی وه رنه گرتوه، کابرای نه عرابی

هاتوو ئیقهی کراسی پیغه مبهری گرتوو و گوتویه تی: (إِعْدِلْ يَا مُحَمَّدٌ ﷺ)، پئی گوتوو: بۆچی عهدالته ناکهی ئهی موحه مهده؟!، یه قهی گرتوو، عومهری کورپی خه تتاب (خوا لئی رازی بی) ویستویه تی بیکوژیته به لام پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) نه یه پشستوو!، وتویه تی نه وه نازانی و شتی بۆ رو نکرده و ته وه وه له سهر خۆی توره نه بووه، به لام کاتیك که کراسی ئافره تیکی مسولمان له بازارپی مه دینه دا له لایهن دوژمنانی ئیسلامه وه هه لده دریتته وه بوته وه ی عه و په تی ده رکه وی پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) شه ریکی له سهر به ریا ده کات!!، دوژمنیکی ئیسلام بۆ ئیهانه کردن به و ئافره ته مسولمانه و به مسولمانان له بازارپی مه دینه دا وایکر دووه پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) جهنگیکی به ریاکرد بۆ دیفاعکردن له موقه دده ساتی مسولمانان!، بۆ دیفاعکردن له شه رف و کهرامه تی مسولمانان!، بۆیه نابیی نینسان له سهر خۆی توره بیته ﴿وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ﴾ ۳۷- الشوری، پیغه مبهر نه فرموی: (لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ)^۷ واته: پالهوان نه و کهسه نییه که یه کیک له ئهرز بدات به لکو پالهوان نه و کهسه یه کهوا له کاتی توره بونی خۆی رابگریته!، بۆیه که سینک هاته لای پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) سی جار داوای لی کرد که نامۆزگاری بکات ئه ویش هه رسیک جار که پئی فرموی: (لَا تَغْضَبْ)^۸، خوای گه و ره ده رباره ی سیفه تی ئیمانداران ده فرموی ﴿وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظِ﴾ ۱۳۴- آل عمران:

^۷ «حدثني عن مالك عن ابن شهاب عن سعيد بن المسيب عن أبي هريرة ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ليس الشديد بالصرعة إنما الشديد الذي يملك نفسه عند الغضب»، الموطأ، كتاب حسن الخلق، باب: ما جاء في الغضب، رقم الحديث ۱۶۱۳

^۸ «حدثني يحيى بن يوسف أخبرنا أبو بكر هو بن عياش عن أبي حصين عن أبي صالح عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رجلا قال للنبي صلى الله عليه وسلم أوصني قال لا تغضب فردد مرارا قال لا تغضب»، صحيح البخاري، كتاب الادب، باب الحذر من الغضب، رقم الحديث ۵۷۶۵.

نهوانه رقى خويان ده خونوه، ﴿وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ﴾ ۱۳۴ - آل عمران:
 نهوانه كه خه لكى عه فوو ده كهن، ﴿وَجَزَاء سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ
 فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ﴾ ۴۰ - الشورى، يه كيك هه له يه كى له به رامبه ردا كرى
 نهوانى له موقاييل نهو هه له يه وه لام بده يه وه، به لام ﴿فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ
 عَلَى اللَّهِ﴾: نه گهر عه فوى بكى و چا كه يه كى به دوا دا بينى نهو پادا شتت
 ده كه ويته لاي خوا، ناي تۆ پادا شتى لاي خوات ده وى يان رقى خوت بريشى
 به سهر موقاييلدا؟!، هى وا هه يه له باوكى تورپه بووه، له براى تورپه بووه، له
 خيزانى تورپه بووه، له خزم و كهس و جيرانه كه يه تورپه بووه... رقى خوى
 رشتوو به سهر موقاييله كه يه خويدا، يان ده لى: ((وه لاهى ده بى بؤ قيامه تى
 بيت گهر دنى نازا ناكم!))، نه خير برا و خوشكى به پريز، گهر دهنى نازاد بكه و
 چا كه يه كيشى له گهل بكه با پادا شتى دوا پوزت هه بى باشتره خو له دونيادا هيجت
 ههر بينا پريت، ناي به هه شته كه ت پيخوشتره يان نهو رق و قينه ي كه له دلدا
 هيشتوتوه له به رامبه ردايكت و باوكت و خيزان و مندالت، له به رامبه ر جيران
 و نه هلى موعامه له و بازارت، وه هه موو خو شه ويستانى ده ورو به رت، جا رقى
 خوت بخوره وه وه كو پيغه مبه ر (عليه الصلاة والسلام) فهر مووى: رقبونوه له شه يتانه!
 شه يتان رقى نينسان ده كاته وه و غه زه ب بؤ نينسان ده نيئى، شه يتان ييش له ناگر
 دروستكراوه جا نه گهر تورپه بوون برون ده ستنوئز بشون چونكه ناگر به ناو
 ده كوئيتوه، نهو رقه تان به ناوى نهو ده ستنوئزه داده مر كيتوه و ناگادار بن كه
 له كاتى رق بوونه وه تان ده ستنوئز بشون و دوو ركات نوئز بكن رقه كه تان ناميتى!

پينجه م: نهويه كه خواى گه و ره ده فهر موى: ﴿وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ﴾
 ۳۸ - الشورى: مسولمانه راسته قينه كان يه كيك له سيفه ته كانيان نهويه
 وه لامى بانگه وازى خواى گه و ره ده دهنه وه!، خويان ته تسليمى به رنامه ي خوا
 ده كهن، خواى گه و ره نه فهر موى: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا

دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ﴿٢٤﴾ - الانفال، واته: نهی ټیماندارینه وهلامی بانگه‌وازی خوا و پیغه‌مبهری خوا بده‌نوهه بۆ شتیک که زیندووتان ده‌کاتوهه، نهو ئیسلامه ئینسانی زیندوو ده‌کاتوهه هم له دنیا وههم له قیامه‌تیش!؛ کۆمه‌لگایه که ئیسلامه‌تی تیدا به‌نامه و حاکم بیت کۆمه‌لگایه‌کی زور زور خوشحاله، وه ده‌سپاک و داوین پاک و دم پاک و دل و دهر وون پاکه!؛ کۆمه‌لگایه‌کی ساغ و ساف و سازگاره!؛ به‌لام کۆمه‌لگایه که ئیسلام تیدا پیاده نه‌کری بۆگه‌نه!؛ بۆیه ﴿وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ﴾ یانی نه‌وانه‌ی خوین ته‌سلیمی به‌نامه‌ی خوا ده‌کن، وهلامی بانگه‌وازی خوا نه‌ده‌نوهه، خوا نه‌فرموی: ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ﴾ ٦٥- النساء، واته: سویند به‌خوای تو نه‌ی موحه‌مه‌د کهس ئیمانی نییه هه‌تا تو نه‌کن به‌فرمان‌ده‌وا له نیوان خویندا، وه هه‌تا دینی خوا نه‌که‌نه حاکم و رازی نه‌بن به‌به‌نامه‌ی خوا، وه‌ختیک رازی بوون که به‌نامه‌ی خوا دادوهر (حاکم) بیت وه بۆ هه‌موو حوکمه‌کان بردتسه‌وه لای به‌نامه‌ی خوا نه‌وکاته مسولمانن، ئیمه هه‌ر حوکمی‌کمان دیته پش نیختیلافتی‌کمان دیته‌پش کیشیه‌کی کۆمه‌لایه‌تیمان هه‌یه به‌نامه‌ی خوا (ئیسلام) مان هه‌یه، ده‌بی به‌نامه‌که‌ی خوت بکه‌یته حاکم بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌کانی خوت.

به‌لن خوشه‌ویسته‌کانم، ئیسلام هم عیاده‌ته، هم بیروباوهر (عقیده)یه، وه هم سیاسه‌ته، وه هم ریک‌خستن (تنظیم)ه، وه هم ئیداره‌یه، هم عه‌سکه‌ریه، هم پاراستنی نه‌منیه‌تی مسولمانانه، وه هم پاراستنی نه‌منیه‌تی موقه‌ده‌ساتی ئیسلامه... ﴿اسْتَجِیْبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ﴾ یانی به‌ره‌و بانگه‌وازی خوا و پیغه‌مبهر بچن و وهرنه ناو به‌نامه‌ی خوا به‌شیوه‌یه‌کی گشتی ده‌بیته ناز و نیعمه‌ت بۆتان.

شه شهه: سیفه تیکی تری ئه و ئیماندارانه ﴿وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾ ۳۸- الشوری،
 واته: نوێژ بهریا ده کهن و ئه نجام ده دهن، ته ماشا بکهن خوای گه وره نوێژی
 هیئاوه ته خالی شه شهه!!، بۆچی؟!، چونکه که سیك ئیمانی نه بیته و پشت
 به خوا نه به ستیت و خۆی له گوناهای گه وره نه پارێزیت و له هه مانکاتیشدا
 وه لایمی بانگه وازی خوای گه وره نه داته وه نوێژی قه بول ناییت!!، نوێژ ئه و
 نوێژه یه که خوای گه وره ئه فهرمووی: ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ﴾
 ۴۵- العنکبوت، نوێژیک که ئینسان ده پارێزیت له خهراپه و خهراپه کاری، ده بی
 نوێژ فهرمانت پی بکات و له خهراپه و خهراپه کاری بتگێریت ته وه!، به لام نوێژیک
 که له خهراپه نه تگێریت ته وه ئه وه دیاره ئیستیفادهت له نوێژه که نه کردو وه!، نوێژ
 بۆیه لیته به روکنیکی زهق باسکراود له روکنه کانی ئیسلام چونکه نوێژ
 کر نویشردن (السجدة)ی تیدایه بۆ خوا!!، ئینسان که نوێژ ده کات ئیسپاتی
 ده کات که عه بدی خواجه و ملکه چه بۆ خوا، ئیسپاتی ده کات که خوا گه وره و
 دروستکه رو په رو دردگاری ئینسانه!، بۆیه ئینسان سه ر به ئه رزیدا ده کات بۆ خوا
 چونکه سه ر به ئه رزیدا کردن بۆ خوا و ته سلیم بوون بۆی زۆرگه وره یه!، نوێژ کردن
 یانی ته سلیم بوون بۆ خوا بۆیه پیغه مبه ریش (علیه الصلاة والسلام) فهرمووی: (إِذَا
 رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ يَتَعَاهَدُ الْمَسْجِدَ فَأَشْهَدُوا لَهُ بِالْإِيْمَانِ) ^۹ واته: ته گه ر پیاویکتان بیینی
 به رده وام ده چی بۆ مزگه وت و ئه هلی نوێژی جه ماعت بوو شاهیدی بۆ بدهن
 که ئیمانداره!، که وابوو به راستی ئه هلی جومعه و جه ماعت ئه هلی ئیمانن،
 ئه وانهی که ئه هلی مزگه وتن ئه هلی ئیمانن، ئه هلی نوێژ ئه هلی ئیمان و
 ره زا بوونی خوای په رو دردگاره .

^۹ «عن دراج أبي السمع عن أبي الهيثم عن أبي سعيد قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 إذا رأيتم الرجل يتعاهد المسجد فأشهدوا له بالايمن»، سنن الترمذي، كتاب الايمان، باب: حرمة
 الصلاة، رقم الحديث ۲۶۱۷

حه و ته م: له سیفه ته کانی ئیماندار ئه وه یه: ﴿وَأْمُرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ﴾ ۳۸-
 الشوری، واته: فرمانه کانیان و ئه مر و کارو کرده و بیان به مه شوژه ته له نیوانی
 خۆیاندا جیبه جی ده کهن!، یه کیک له سیفه ته مسولمانان ئه وه یه که له نیوانی
 خۆیاندا مه شوژه ته ده کهن، دیکتاتوریه ته له ئیسلامدا نییه!، ئه وه که ئینسان
 هه ر به دلّی خۆی بکات و خۆی بسه پینئ و به که یفی خۆی بریار بدات و رای
 که س نه خوینئیه وه و نامه ی که س نه خوینئیه وه ئه وه له ئیسلامدا نییه، بۆیه
 خوای په روه ردگار ناوی له م سوپه ته ناوه سوپه ته (شوری: راویژکردن)، یانی
 مسولمانان ده بی شوپایه کیان هه بیته!، مسولمانان ده بی قیاده یه کیان هه بیته
 وه کو ئه هلی شوپای مسولمانان کاروباری مسولمانان به ریوه به رن، مسولمانان
 ده بی رازی بن به وه ی که مه شوژه ته و پرس و راویژ به یه کتری بکه ن بۆ
 ئیشوکاری مسولمانان، وه هه روه ها له مالئشدا ده بی مه شوژه ته به ده ور به ری
 خۆت بکه ی، ئه گه ر باوکه مه شوژه ته به کوپه کانی ده کات، ئه گه ر میردی
 نافرته مه شوژه ته به خیزانه که ی ده کات، هی واهیه له ماله وه پی عه بیه
 مه شوژه ته به خیزانه که ی بکات وه ختیک که خانووه که ی ده فروشیت یا خود
 ده کپیت، یان سه یاره که ی ده کپ و ده یفروشی، یان موعامه له یه که ده کات پی
 عه بیه مه شوژه ته به خیزانه که ی بکات!، وا نییه .. زۆرجار ده بی خیزانه که ت
 رایه کی زۆر باشی هه یه و رایه که ی تۆ نه پینکاوه!، زۆرجاریش هه یه رای
 پیاوه که بۆ خیزانه که ی رایه کی زۆر باشه!، زۆرجار هه یه پیاو ئیستیفاده له
 منداله کانی خۆی ده کات که ره ئی و مه شوژه تیان لیوره ده گریت، ئیستیفاده له
 رای جیرانه کانی ده کات به وه ی که که سیك ده ناسیت موعامه له ی له گه ل بکات،
 ئیستیفاده له رای برابه کانی ده کات...، له به ره ئه وه مه شوژه ته کردن یه کیکه له
 سیفه ته ئیمانداران و پیوسته ئه وه ش یه کیک بی له به رنامه ی خۆمان!.

هه شته م: ﴿وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ﴾ ۳۸ - سورة الشوری، واته: لهوهی که پیمانداون دهیبه خشن له پیناوی خوا، یانی نهوهی که خوا بهتوی داوه له ناز و نیعمت، یه که م: هی خوایه، دووهم: وه دهبی له پیناوی خواشدا سهرفی بکهی، که به داخوهه نه مړو زوریک له مال و حال و وه زعی مسولمانان ناهه مواره لهوه دا که خه لکی دهوله مه ند یان خاوهن خیزانه کان مالی خویان سهرف ناکهن و توشی بیسه رعیی دهبن، مالی واهیه که خاوهن ماله که مالی سهرف ناکات ته نانهت له سهر خاوو خیزانی خویشی!، دهوله مه ندیشه به لام ماله که ی گرتوته وه له خیزانی و منداله کانی و له بوکی و کوپ و نهوه کانی..، که نهو مال و منداله ی موحتاجه بو نهو سهرفه ی خویان، پیغه مبه ریش (علیه الصلاة والسلام) فه رموی: درهه میک که سهرفی ده که ی له سهر مال و مندالت گه وره ترین خیری هه یه!

نویهم و کوتایی: له سیفه ته کانی نیمانداران که به ره و به هه شت رامن ده کیشی نهوه یه که نه فه رموی: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ﴾ ۳۹ - الشوری، واته: نه وانه ی کاتیک زولیمان لیده کرئ قه بولی زولم ناکهن، مسولمان نابج دهسته پاچه بیت!، مسولمان نابج نه وه دنده لاواز بیت و نه وه دنده سهری خوی کز بکات و بیده نگ بی له ناقاری نهو هه موو زولم و سته مه ی که لیی ده کرئ، مسولمان له ناقار زولمی کدا که لیی ده کرئ چ زولم له شه خصی خوی بکرئ، وه چ زولم له مسولمانان بکرئ، وه چ زولم له موقه دده ساتی نیسلام ده کرئ ده بی به وه لام بیت، ده بی وه لامی هه بیت!، نهو خه لکه ی که نه مړو له سهرتاسه ری دونیا له به رامبه ر کوفری عالهمیدا ماندوه و خه بات ده کات و تیده کوشی له بهر نه وه نییه که ژیانی دونیای پیخوش نییه و پیی خوش نییه له دونیادا رابویریت به لام به واجبی ده زانیت، لهو هه موو ولاتانه ی که حه ره کاتی جهاد و نیسلامی تیدایه و بهر به ره کانی دوژمنانی نیسلام

ده کړی، نه وه هم مووی به راستی به دینی ده زانیت بویه قه بول ناکات!، خوای گه وره یه ک یاسای بۆ نئیمه داناهه که نه فه رموی: ﴿لَا تَظْلُمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ﴾ ۲۷۹- البقرة، واته: نابج زولم بکهن وه نابج زولمیشتان لیبکری!، یانی نه خوا پئی خو شه که نیوه زولم بکهن چونکه زولم ده ستریزی (اعتداءه)، ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ﴾ ۱۹۰- البقرة، واته: خوا ده ستریزی که رانی خو شناوین!، وه نابج زولمیشتان لیبکری و قه بولیش بکهن زولمتان لیبکری!.

جا برا به ریزه کاتم، خو شه ویسته کان: نه وه نو سیفه ته نو سیفه تی بنه رته تی ئینسانی مسولمانه که خوای گه وره ده فه رموی: قیامت با شتره وه به رده و امتره بۆ که سانیک که نه سیفه تانه یان تیدا هه بیته:

یه که م: ئیمانی راسته قینه یان هه بیته.

دووه م: پشت به خوا بهه ستن.

سییه م: خو یان له گوناھی گه وره به پاریزن.

چواره م: له کاتی تو ره بوون له به رام بهر مسولماناندا خو یان رابگرن و زه بتی نه فسی خو یان بکهن.

پینجه م: وه لامی بانگه وازی خوا و پیغه مبهری خوا بده نه وه وه ختی که نه مر و فه رمانیکی خوایی هه بیته و ئیجتهیادی تیدا نه کات، کار و فه رمانی خوا ئیجتهیادی تیدا نا کریت، به رباری خوا به رباریکی وایه که ده بی ئینسان ته سلیمی بیته: ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ﴾ ۳۶- الاحزاب، خوا نه فه رموی: نابج ئینسان سه رپشک (مُخَيَّر) بی له به رام بهر به رنامه ی خوا!!.

شه شه م: ﴿وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾ ۳۸- الشوری، نو یژ نه نجام ده ده ن.

حهوته م: ﴿وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ يَبْتَهُمْ﴾ ۳۸- الشوری، کاروباریان له نیوان خویاندا به مه شۆرده ته.

هه شته م: ﴿وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ﴾ ۳۸- الشوری، له وهی که پیمانداون ده بیه خشن له پیناوی خوا.

نۆیه م: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ﴾ ۳۹- الشوری، ئەوانهش که زولیان لیده کری قه بولی ناکه ن.

جا خوی پهره ردگار و امان لی بکات که ئەو نۆ سیفه ته مان تیدا هه بن بۆ ئەوهی بتوانین نه هلی به هه شت بین و خوی پهره ردگار لیمان رازی بی.

یاره بی خویه ره حمان پی بکهی، یارهبی خویه عاقیبه تی عومرمان خیر بکهی، خویه وابکهی ئەو نۆ سیفه ته موباره که مان تیدا بیته دی، خویه نیستیقامهت و جیگیربوون (کبات) مان بده تی له سه ره ئەو نۆ سیفه ته نه گهر تیماندا هه یه وه نه گهر تیماندا نییه خویه بۆمان ته واو بکهی، خویه له سه ره راسته شه قامی نیسلام رامانگیری، به مسولمانیتی بمانژیینی و به مسولمانیتی بمانژیینی، عاقیبه تی عومرمان خیر بکهی، خۆمان و مال و مندال و خزم و کهس و دۆست و خۆشه ویستامان هیدایهت بدهی بۆ ئەوهی عه بدی راسته قینهی تۆ بین، خویه ولات و نیشتیمانیشمان پاریزی له هه موو ئافات و ده ردوبه لایه ک.

نامین

اقول قولي هذا واستغفر الله لي ولكم و لساثر المسلمين فاستغفروه انه كان غفاراً، أعوذ بالله من الشيطان الرجيم ﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ آمين.

يه قين

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ
بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ - ٥٥ - النور

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَشْكُرُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ وَتَسْتَهْدِيهِ، وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ اَنْفُسِنَا
 وَسَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ..،
 نَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ اَنْ سَيِّدَنَا وَتَبِيْنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ
 وَرَسُولَهُ.. هَذَا الرَّسُوْلُ الَّذِي بَلَّغَ الرِّسَالَةَ وَاَدَّى الْاِمَانَةَ وَنَصَحَ الْاُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي
 اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلٰى الْمِحْجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كَنْهَارُهَا، لَا يَزِيغُ عَنْهَا اِلَّا
 هَالِكٌ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَرِدْ وَبَارِكْ عَلٰى هَذَا الرَّسُوْلِ الْكَرِيْمِ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ
 وَالتَّابِعِيْنَ وَعَلٰى اُمَّتِهِ اِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَجْمَعِيْنَ... اَمَّا بَعْدُ اَوْصِيْكُمْ عِبَادَ اللّٰهِ
 وَنَفْسِيْ اَوْلًا بِتَقْوَى اللّٰهِ، فَاِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُحْسِنُوْنَ، قَالَ اللّٰهُ
 (سبحانه وتعالى) فِي كِتَابِهِ الْحَكِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
 وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء.

نیمانداران، نهی نوممتی پیغمبهری پیشهوا چه زه تی موحه مه د ﷺ، نهی
 خوشه ویستانی نهو پیغمبهره به ریزه ﷺ، رزگار که ری مرؤف له
 به ندایه تیکردنی به نده کان بؤ به ندایه تی خوا (جل جلاله)، میهره بانای خوی
 پهروه رذگار برژی به سهر نیوه و هه موو موسلمانان له مرؤه پیروزه دا، نه مرؤ
 (١٦) ی - ره بیع الاول-ی سالی (١٤٢٢) کوچیه که دیاره لهو مانگه دا
 پیغمبهری پیشه و امان موحه مه د ﷺ هاتوته سهر دنیا و له دایک بووه..

له دایک بوونی پیغمبهر ﷺ مرؤده یه ک بووه بؤ ناده میزاده کان، نیعمه تیکی
 نیلاهی گه وره بووه! ناده میزاده کان بؤخویان نازان نهو نیعمه ته چه نده

گه وره یه!!، شو رینیشاندېره!، شو رزگار كرهه!، شو پایه بهرزه!، شو خوږه وشت بهرزه!، شو ماموستایه بؤ ئاده میزاده كان!، شو هیدایه ته بهرزه!، شو پیښه وایه ی که بانگمان ده كا بؤ بههشت و دوورمان ده خاتوه له داو و پیلان و فیل و فکر و خه یالی شهیتان، شو پیغه مبهره ﷺ فه زلی زوره له سه ر ئیمه، چاکه ی زوره به سه ر ئیمه وه، شو پیغه مبهره ﷺ نه ك هه ر له دونیا دلسو زمان بووه به لكو له قیامه تیشدا وه ختی که ئینسانه كان زیندوو دهنه وه له مهیدانی مه حشره هموو ئینسانیتك له شوینی خو ی هاوار ده كا (نفسی، نفسی): نه ی نه فسی خو م.. نه ی نه فسی خو م!! به لام پیغه مبهرمان - درودی خرای له سه رین - هاوار ده كاو ده فرموی (أمتي، أمتي): نه ی نومم تم نه ی نومم تم!!، دلسو زی شو پیغه مبهره بؤ نومم ته كه ی ناتوانین له وتاریکی جومعه دا عه رزكه ین!، دیاره له سه رتاسه ری جیهانی ئیسلامدا وه له زور شوین به مونساه به تی له دایك بوونی پیغه مبهر ﷺ مونساه بهت و شاههنگ و بونه ساز ده کرین، له راستیدا كو مه لیک ((ملاحظه)) هه ن له سه ر شو یاد كرده وانه، كه ئیمه لیږه دا باسیان ناکه ین به لام هه ر شه ونده ده لئین به راستی ((زیده پرویی - إفراط)) و ((بهزایه دان - تفریط)) ی زوری تیدا ده کریت، زیده پرویی زور تیدا ده کری، پیدا هه لگوتنی خه راپ كه پیغه مبهر خو ی به ریبه له و پیدا هه لگوتنه، كه زوری شیركه به شیوه یه ك كه له نه نجامی مدح و پیدا هه لگوتندا شه ونده بهرز ده کریته وه هه ندی صیفاتی خوی پهروه ردار ده دریته پالی!، پیغه مبهر ﷺ شه وه ی پی ناخوشه! یان شو روژه به جهژن ته ماشا ده کری که شه وهش دروست نیه و له شه ریعه تی ئیسلامدا ئیمه دوو جه ژغان هه ن: (جهژنی قوربانی پیروز) و (جهژنی ره مه زانی پیروز)، بویه مسولمانان ده بی شه وه به جهژن نه زان!، ده کری بلین له مانگی مه ولوددا ئینسان سه له واتی زور بنیری بؤ شو پیغه مبهره ﷺ، سه له واتی زور بنری بؤ سه رگیانی شو زاته، وه

داکوکي و سوربوونی خوئی ته کید بکاته وه له سهر ریبازه کهی، نه وه وه فاداریه!، وه فاداری نه وه نیبه که نینسان به زمان شت بلئی و به کرده وه ش له سوننه ته کانی پیغه مبر ﷺ و زیندوو کرده وهی سوننه ته کانی لابدا، با له جیاتی نه وهی که نیمه ته نها له مانگی مه ولوددا پیغه مبرمان له یاد بی، با هه موو سالمان یادی نه وه پیغه مبره بی ﷺ، دیاره پیاوچاکان و خوله فای راشیدین و زانایانی پایه به رزی نیمه هه له نیمامی نه حمه دی کوری حه نبل^{۱۱} و نیمامی نه بو حه نیفه^{۱۲} و نیمامی مالیک^{۱۳} و نیمامی شافیعی^{۱۴} و سوفیانی شموری^{۱۵} هه موو نه وه پیشه وایانه ی نیمه، روژیکیان (تَشْخِیص) نه کرده وه بو یادی پیغه مبر ﷺ، بویه به ریزان:

^{۱۱} ناوی (أحمد بن محمد بن حنبل بن هلال بن أسد الشیبانی) به له سالی ۱۶۴ کۆچی له به غدا له دایک بووه، پیشه وایه کی بهرز و مهزنی نیسلامه، خاوه نی چهننن کتیبه به ناوبانگرتینیان (المسند)، که تزیکه ی چل هزار دهقی سوننه تی تیدایه، له سالی ۲۴۱ کۆچی هه له به غدا کۆچی دواپی کرده وه.

^{۱۲} ناوی (النعمان بن ثابت بن زوطی) به له سالی ۸۰ ی کۆچی له کوفه له دایک بووه و له سالی ۱۵۰ ی کۆچی له به غدا کۆچی دواپی کرده وه، به (الامام الاعظم) ناوبانگی ده کرده وه، به کیکه له پیشه وایه گه وره و شه عزانه کانی نیسلام.

^{۱۳} ناوی (مالک بن أنس بن مالك بن أبي عامر الاصبحي) به که به (إمام دارالهجرة) ناسراوه و له سالی ۹۳ ی کۆچی له دایک بووه و له سالی ۱۷۹ له مه دینه کۆچی دواپی کرده وه، به کیکه له زاناو پیشه وایه به رجه سه کانی نیسلام و خاوه نی کتیبی ناوداری (الموطأ) که دیرینترین کتیبی فه رموده و فیکهه.

^{۱۴} ناوی (محمد بن ادریس بن العباس بن عثمان بن شافع ابن السانن بن عبد یزید بن هاشم بن عبدالمطلب). له شاری (غزة) ی فه لسه ستین له سالی ۱۵۰ ی کۆچی هاتوته دیاوه و له سالی ۲۰۴ له میسر وه فاتی کرده وه.

^{۱۵} ناوی (سفیان الثوری) به که له سالی ۹۷ ی کۆچی له دایک بووه و له ۱۶۱ ی کۆچی له شاری به صرا کۆچی دواپی کرده وه، نازناوی (أمیر المؤمنین فی الحدیث) بووه.

- زیانی نه م که له زانایانه له کتیبی (زانایانی نیسلام کتین و چۆن) ی ماموستا عملی باپیر، لاپه ره کانی ۱۵۱ و ۱۵۲ و ۱۶۳ و ۱۶۷ و ۱۷۵ وه رگه راوه.

ئیمه کاتیک که له مانگی مه ولودی سالی (۱۴۲۲) ی کۆچی داین خۆشحالی خۆمان بۆ له دایکبوونی ئەو پیغه مبهره خۆشهویسته دهرده بیرین! سه لات و سه لامی بۆ دهنیرین، وه له هه مان کاتیشدا سووربوونی خۆمان له سه ر ریبازه که ی و هه ولدانی خۆمان بۆ زیندووکردنه و دی سوننه ته کانی ته نکید ده کهینه وه... گوی بگرن پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی ((مَنْ أَحْيَى سُنَّتِي فَقَدْ أَحْبَبَنِي))^{۱۵}: هه ر که سیك سوننه ته کانی من زیندوو کاته وه ئەوه خۆشی ده ویم، که و ابو خۆشه وستی تۆ بۆ ئەو زاته ده بی به لگه و ده لیلی هه بی که ئەویش زیندووکردنه وه ی سوننه ته کانیه تی، سوننه تی کرداری (فعلي)، وه سوننه تی گو فتاری (قولي)، وه سوننه تی دانپیدا هیتان (اقراري)، سوننه ت هه رسێ نه وعی ده گریته وه که له پیغه مبه ر ﷺ وه رگرا وه، ئیمه له وتاری ئەمه رۆدا ده مانه وی بچینه خزمه تی یه ک سیفه تی به رزی ئەو پیغه مبه ره پێشه وایه مان بۆ ئەوه ی که بزاین ئەو چۆن له و سیفه ته دا فوونه یی بو وه و خوی په روه ردگاریش چ داوا له ئیمه ده کا بۆ ئەوه ی ئیمه ش شوین پیی ئەو هه لگرن؟، دیاره: ﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ ۸۰ - النساء، خوا فه رموی: هه ر که سی گوی رپایه لی پیغه مبه ر بکات ﷺ، ئەوه گوی رپایه لی خوی په روه ردگاری کرد وه!، جا ئیمه ئەگه ر راست ده که یین و ده مانه وی دل سوژی ئەو پیغه مبه ره بین (عليه الصلاة والسلام) با گوی رپایه لی ئەو بین.. با سووننه ته کانی ئەو زیندوو بکه ینه وه، چونکه

^{۱۵} ((حدثنا مسلم بن حاتم الانصاري، قال: حدثنا محمد بن عبدالله الانصاري، عن أبيه، عن علي بن زيد، عن سعيد بن المسيب، قال: قال أنس بن مالك: قال لي رسول الله (صلي الله عليه وسلم): «يا بني إن قدرت أن تصبحَ وَ تُمسيَ لَيْسَ فِي قَلْبِكَ غِشٌّ لَأَحْدِ فَا فَعَلْ» ثُمَّ قَالَ لِي: «يا بني وَ ذَا لِكَ مِنْ سُنَّتِي، وَ مَنْ أَحْيَا سُنَّتِي فَقَدْ أَحْبَبَنِي وَ مَنْ أَحْبَبَنِي كَانَ مَعِي فِي الْجَنَّةِ»، وَ فِي الْحَدِيثِ قِصَّةٌ طَرِيْلَةٌ، هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ مِنْ هَذَا الْوَجْهِ وَ ضَعْفُهُ الْإِلْبَانِي.

سنن الترمذي، كتاب العلم عن رسول الله (صلي الله عليه وسلم)، باب: ما جاء في الاخذ بالسنة واجتناب البدع، صفحه ۶۰۳، رقم الحديث ۲۶۷۸

فهرموى ((من أحيى سنتي فقد أحبني ومن أحبني كان معي في الجنة)): هەر كهسيك سوننه ته كانم زیندوو كاته وه - له كاتیكدا كه مردوو ه - ئەو ه منى خوښ دهویت، وه هەر كهسيك منى خوښبویت له گهله مندایه له بههشتدا...، جا یاره بیی خویه له گهله ئەو پیغه مبهرد بهرزه له بههشتدا كۆمان بكهیه وه، یاره بیی خویه هاوکاریمان بکهی و تهو قیمان بدهی به لوتفی خوٚت بو ئەو دی سوننه ته پیروژه كانی پیغه مبهرمان (عليه الصلاة والسلام) زیندوو بکهینه وه...

به پیزان: ئەو سیفه تهی كه ده مانه وئ باسی بکهین له وتاری ئەمرودا بریتیه له سیفه تی (یه قین)، یه قین و ئومییدی چاکی ئەو پیغه مبهرد (عليه الصلاة والسلام)؛ یه قینی بهرامبهرد به خوا (جل جلاله)، یه قینی بهرامبهرد به ئیسلام، ئومییدی چاکی بهرامبهرد به مسولمانان، با ئیمهش ته ماشا کهین بو ئەو دی كه له سیفه تی یه قیندا شوین پیی ئەو ههلبگرین و بزاین پیغه مبهرمان (عليه الصلاة والسلام) چۆن ئەو یه قینه بووه؟، دیاره یه قین بهرامبهرد به خوا (سبحانه وتعالی) پیناسهیه کی تایبهت به خوئی ههیه، یه قین بهرامبهرد به ئیسلام پیناسهی تری ههیه، وه ئومیید و گومانی چاکی بهرامبهرد به مسولمانان پیناسهی تایبهتی خوئی ههیه، بۆیه دهلیین (یه قین بو خوا، پاشان بو ئیسلام دوایی ئومیید بو مسولمانان - گومانی چاکی بو مسولمانان - نالیین (یه قینمان بهرامبهرد به مسولمانان) چونکه ئینسان له بهرامبهرد خودا ده بی یه قینی هه بی، گومانی نه بی، چونکه گومان له بهرامبهرد حهرفیکی قورئان (فهرمووده كانی خوا) هه بی کافر ده بی!، گومان له بهرامبهرد خودا نابی، ئەگه وشه ی (ظن) یش به کار هاتوو له قورئاندا بو ئیسلام و بهرامبهرد به خوا (جل جلاله) مه بهستی پی (یقین) ه... وه له بهرامبهرد ئیسلامیشدا كه قورئان و فهرمووده پیروژه كانی پیغه مبهرد (عليه الصلاة والسلام) به هه مان شیوه، وه له شهرح و تهفسیری زانیان له سهر ئایهت و حه دیسه كان ئەوهش به هه مان شیوه نابی بلتی: (گومانم وایه

که نه و قسه‌یهی پیغه‌مبه‌ره (علیه الصلاة والسلام) که هه‌دیس‌ی سه‌حیحه راسته، یان گومانم وایه نه و نایه‌ته یان نه و (به‌ند) هی ئیسلام راسته! لیره‌دا گومان‌ت نابج هه‌بج، به‌لکو ده‌بج یه‌قینت به هه‌موو هه‌رفه‌کانی نه و ئیسلامه هه‌بج، مادام به‌لگه‌ی سه‌حیحی له‌سه‌ره که نه وه قسه‌ی پیغه‌مبه‌ره (علیه الصلاة والسلام) یان ته‌فسیری نایه‌تیکی قورئانه.

به‌لام بۆ مسولمانان ده‌گوتری گومان، چونکه مسولمان دله‌که‌ی په‌یوه‌سته به‌خواوه (جل جلاله) وه خوا پیتی ئاگاداره، به‌لام له ده‌روه و رواله‌تی (ظاهری) که به‌چاک ته‌ماشاش ده‌کری له‌لایه‌ن مسولمانانه‌وه پیی ده‌گوتری: «گومانی چاکی پیی ده‌بری - نَحْسَبُهُ كَذَالِكِ» وای ته‌ماشاش ده‌که‌ین پی‌اوی چاکه، ئیتر خوا ده‌زانی چ له‌ناو دل و ده‌روونیدا هه‌یه! خوا عه‌بدناسه، بۆیی به‌ریزان، که ده‌لێین یه‌قین به‌رامبه‌ره‌خوا، با بزاین یه‌قینی نه و پیغه‌مبه‌ره‌چۆن بووه؟.

یه‌قینی نه و پیغه‌مبه‌ره (علیه الصلاة والسلام) له خالقیه‌تی (رَبُّ الْعَالَمِينَ)، له رازقیه‌تی (رَبُّ الْعَالَمِينَ)، له مرینه‌ره و ژینه‌ره‌ی (رَبُّ الْعَالَمِينَ)، له زیانگه‌یین (ضَارٌّ) و سوودگه‌یین (نَافِعٌ) و به‌خشه‌ره (مُعْطِيٌّ) و پیشگر (مَانِعٌ) یه‌تی (رَبُّ الْعَالَمِينَ) دا سابت بووه، که ده‌لێین خوا خالقی بوونه‌وه‌ره، واته هه‌چ که‌سیک هه‌رچه‌ند زانابیت و ده‌سته‌لاتداربج، وه له مه‌سائیلی پزیشکی (طَبٌّ) له‌وه‌په‌ری پیشکه‌وتن دابج، ده‌یان ملیۆن سالی تریش (طَبٌّ) به‌ره‌و پیش بجی ناتوانی یه‌ک خانه (خَلِيَّةٌ) زیندووی بوونه‌وه‌ره دروست بکات!! جا نه‌ک هه‌ر خانه (خَلِيَّةٌ) ی ئینسان، به‌لکو (خَلِيَّةٌ) ی گچکۆکه‌ش که به‌چاو نایینریت، ناتوانی له (حیوانات) یش دروستی بکات! خه‌لق عایدی خوایه و ده‌گه‌ریته‌وه بۆ خوا، چونکه خوا بریویه‌تییه‌وه له قورئان به‌فه‌رمووده‌ی ﴿أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ ٥٤ - الاعراف، دروستکردنی مه‌خلوقات و زینده‌وه‌ره و بوونه‌وه‌ره ده‌سته‌لاتی خوایه (جل جلاله)، وه‌کو له وتاریکی رابردووشدا باسمان کرد.

له وهلامی پرسیاریکدا ((که کاتیک ئافره تیک مندالی نابییت دواي ئه وهی ههول و تهقه لای زۆر ده داو خۆی به چوونه لای دکتۆر ماندوو دهکا))، گوتمان که خوا نهیداتی به کهس ئه و منداله نادرئ!، نالیین با عیلاجی نه خۆشی خۆی نه کات و ئه گهر (عیلاج) ی هه بوو نه چیتته دکتۆر چونکه (مَا أَنْزَلَ اللَّهُ دَاءً إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً) ^{۱۱}، به لام ئه گهر خوا نهیداتی هه موو که ون کۆبیبیتته وه ناتوانی مندالی بداتی!!، به لای خۆشه و یسته کام.. دروستکردن (خَلَقَ) به دهست خواجه، رزق به دهست خواجه: ﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا﴾ ۶- هود، هه موو زینده وهریک رزقی له سه ر خواجه!، رزقی به دهست تو ئیه!، ﴿لَنْحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ﴾ ۱۵۱- الانعام، خوا ئه فه رموی: رزقی ئیوه و مال و مندالی ئیوه ش به دهست ئیمه یه، ﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ ۵۸- الذاریات، هه ر خوا خۆی رزقده ر (رزاق) ه، که سی تر رزقده ر نییه خوا نه بی.

یه قینت و ابی و هه ک پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) له گهل موراعات کردنی هۆکاره کان (الأسباب) به پله ی یه که م حیسابی بو ئیمکانیاتی مادی نه کردوو ه!، نه له (مه که که) نه له (مه دینه) ش، به لکو خوا رزقده ره و رزقی ده داتی!، ئینسان بو خوای گه وره بگونجی خوای گه وره بو ی دیتته پینش و هاوکاری ده کا، بو یه به رپیزان: مسولمان له زه ره ر و قازانجدا ده بییت و ابی و یه قینی و ابی به دهست خواجه، زه ره ری تو و قازانجی تو، له وتاریکدا باسی قهزا و قه ده ره مان

((عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ دَاءً إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً))، صحیح بخاری، جزء ۴، کتاب الطب، باب: ما أنزل الله داءً الا أنزل له شفاء، صفحه ۲۰۲۱، رقم الحديث ۵۳۵۴، وأطراف الحديث في البخاري ((۱۹۴۶))....

((عَنْ أَسَامَةَ بْنِ شَرِيكٍ قَالَ أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابَهُ كَأَنَّمَا عَلَى رُءُوسِهِمُ الطَّيْرُ فَسَلَّمْتُ ثُمَّ قَعَدْتُ فَجَاءَ الْأَعْرَابُ مِنْ هَا هُنَا وَهَا هُنَا فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنْتَدَاوِي فَقَالَ تَدَاوُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَضَعْ دَاءً إِلَّا وَضَعَ لَهُ دَوَاءً غَيْرَ دَاءٍ وَاحِدٍ الْهَرَمُ))، سنن أبي داود، كتاب الطب، باب في الرجل يتداوى، صفحه ۵۸۰، رقم الحديث ۳۸۵۵، وصححه الالباني.

کرد و گوتمان: ((هه رچی له کهون روو ئه دات قهزا و قهدهری خوایه))، هه زه ره ریکت بۆ بیته پیش، له مو عامه له دا قازانج ده که ی قهدهری خوایه، زه ره رت کرد قهدهری خوایه، ده بی یه قینت و ابی قهدهری خوایه و دهسته لاتی تۆی تیدا نییه!.. بۆیه خوای پهروه ردگار ده فهرمو ی، ئه گهر خوای گه و ره به لایه کت به سه ر بین ی ته نها خۆی ئه توان ی ئه و به لایه ت له سه ر لایه ت! ئه گهر خوا له سه رت لانه دات که سین ک ناتوان ی! ﴿وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ﴾ ۱۰۷- یونس: ئه گهر خوای پهروه ردگار یش چا که یه کت له گه ل بکات به که س مه نع نا کر ی، وه کو پیغه مبه ریشمان دو عای کردو فه رمو ی ((لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مَعْطِي لِمَا مَنَعْتَ وَلَا رَادًّا لِمَا قَضَيْتَ))، فه رمو ی: خوایه ئه وه ی که تۆ نه بیه خشی به که س نابه خشر ی، وه ئه وه ی که تۆ بیبه خشی به که س مه نع نا کر ی، وه ئه وه ی که تۆ بر یاری له سه ر به ده ی به که س ره ت نا کر ی نه وه!.

ده بی یه قینت و ابی ههروه ک چۆن پیغه مبه ره که ت (علیه الصلاة والسلام) ئاوا یه قینی بووه له بواری عه قیده دا (توحید الربوبیة، توحید الالهیة، توحید اسماء والصفات)^{۱۷}، پیت و ابی هه ر خوای پهروه ردگار خوا هنی دهسته لاته، خوا هنی دروست کرد نه، وه ئینسان به پیی دهسته لاتی خۆی که ئه و ته کل یفه ی خرا وه ته سه ر شانی تیایدا کاری خۆی هه لده بۆیری چا که یان خهرا په، به پر یزان: پیغه مبه رمان (علیه الصلاة والسلام) له رووی عه قیده وه یه قینی وا بووه که وه عدی خوا به جییه، کاتی ک که زه عیف بووه^{۱۸} له مه که ته نها خۆی و خیزانی (خدیجة)، دوایی عه لی کور ی ئه بو تالیب که مندال بووه، دوایی ئه بو به کری صدیق، یه که م پیوا که له گه لیدا بووه ئه بوو به کری صدیق بووه، ئا فره تیک که

^{۱۷} پروانه کتیبی ((مهذب شرح العقيدة الطحاوية))، لایه ۲۹ و ۳۰.

^{۱۸} له رووی مادی و هیزه وه... ئه گه ر نا خوا هنی بر وایه کی بۆ لاین بووه!..

له گه لى دابووه خه ديجه ی خیزانی بووه، هه موویان خویشی له گه لدابئ چوار کهس بوون!.. له چوار کهسانه وه دهستی پیکردووه نهو شوپشه!!... نهو خه باته ی دهست پئ کردووه یه قینی وابووه که خوی پهروه دگار سهری ده خات، یه قینی وابووه که خوی گه وره وه عدی خو ی به جئ ده گه یه ننئ، هه ره له مه که که دا نهو نایه ته هاته خواره وه: ﴿سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ﴾ ۴۵- القمر، یانی: کۆمه له زۆره که راده کهن و پشتتان تی ده کهن، هه لدین و فیرار ده کهن له بهر دهستان!، ئیمامی عومه ره ده فره موئ ((زۆر له ته فسیری نهو نایه ته تینه ده گه یشم هه تا جهنگی به در روویدا.. که جهنگی به در روویدا وه ختئ که کافره کان هه لاتن و پیغه مبه ره (عليه الصلاة والسلام) مستئ خوئی ده ستدایئ و فره مووی: (شاهت الوجوه) ئاوا پرژاندى به لای کافره کانه وه، نه فره موئ نه و جار حالئ بووم و ته فسیری نهو نایه ته له جهنگی به دردا تیگه یشم))، خوی گه وره وه عدی پئ داوه که ده بی سه ره که وئ! که ده بی نهو جه معه رابکات له بهر دهستی مسولمانان، بۆیه پشتیوانی به خوی پهروه دگار زۆر قایم بووه له گه ل نهو هه موو نازار و نه شکه نهجی که داویانه، یه قینی وا بوو که رۆژتيك دیت قۆناعی دووهم دهست پئ ده کات که قۆناعی سه ره که وتنه .

به لئ به ریزان: خوی گه وره نه که هه ره وه عدی به پیغه مبه ره داوه (عليه الصلاة والسلام) وه عدی به ئیماندارانیش داوه! نه فره موئ ﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ ۵۵- النور: خوا وه عدی به ئیمانداران داوه له ئیوه، نه وانئ که کرده وئ چاک ده کهن ﴿لَيْسْتَخْلِفْتَهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ﴾: بیانکات به خه لیفه و دهسته لاتدار له سه ره رووی زه وئ، ﴿وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ﴾ ۵۵- النور: خوی گه وره وه عدی پیداون نهو دینه یان بۆ بکا به فره مان په وا (حاکم)، نهو دینه ی که پیی رازی بووه بۆ نه وان و بیجگه له و دینه به دینی تر رازی نه بووه، ﴿وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا

يَعْبُدُونِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾ -
النور، وه خوی گه وره ترسیان بۆ ده گۆزی به نه من و ناسایش، به مه رجی پهرستن و شه ریکم بۆ بریار نه دن.

ئهو نایه ته به راستی و تاریکی تاییهت هه لده گری!، به کورتی ده لیم چه ند
شتیکی زۆر گرنگی تیدایه:

یه که مجار ده فهرموئ ((وَعَدَ اللَّهُ)) وه عدی داوه خوی گه وره))، خوا وه عدی
داوه به کی؟، به هه موو که سی وه عد داوه؟، به هه موو که سی که به زوبان
ده لی: مسولمانم: وه عدی داوه! وه عدی سه رکه وتنی دنیا و قیامه تی پی داوه؟
وه عدی پی داوه که بیکا به خلیفه؟ دینی له سه ر دهستی ئا و زیندوو بکاته وه؟
نه خیر زۆر جیگای دیقه ت و تیفیکرینه، خوی په روه ردگار ده فهرموئ ﴿وَعَدَ
اللَّهُ﴾ کی؟ ﴿الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ﴾: نه وانهی که له ئیوه ئیمانی راسته قینه یان
هه یه، ﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ ئیمان و عه مه لی
صالح لای خوی په روه ردگار په سنده، خوا وه عد به و که سانه نادات که ته نها به
زمانی ئیمانان هه یه و به کرده وه نه یان سه لماندوه، بۆیه خوی گه وره وه عدی
داوه به که سانی که له گه ل ئیماندا کرده وه ی چاک شه نجام ده دن، کرده وه ی
چاکیش پابه ندیبه به قورنان و سونه تی پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام)، که و ابو
هه یه ئیمانی هه یه به لام کرده وه ی چاک ناکات یان که مه ترخه می لی ده کا...
یان خوی به ئیسلامدا هه لواسیوه: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ
أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ
ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ﴾ ۱۱ - الحج، نه گه ر خیریکی بۆ هات دلی گوشاد
ده بی، خو نه گه ر توشی به لاو مو صیبه تیش بوو هه ر هاوار ده کا و ده یکا به
قورپیوان و دو عای دوور و دریز، خوا نه فهرموئ (ئهو ئینسانه خه ساره تمه ندی
دنیا و قیامه ته)، وه کو مه سه له یه کی کوردی هه یه ده لی: ((له عیسا بوو، له

موساش بوو!)، گرنګ نه و د یه نه و نینسانه نه گهر خوی به نیسلامدا هه لواسیوه، له که ناری نیسلام رابو د ستی خوا لی قبول ناکا، خوا ده فهرموی بچنه ناو نیوهر و کی نیسلام: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْخُلُوا فِي السَّلَامِ كَافَّةً﴾ ۲۰۸ - البقرة، واته: نهی نیماندارینه بر و نه ناو نیوهر و کی نیسلامه وه.

به لئی به ریزان..

خوا وه عدی داوه به نیمانداران، نه وانهی نیمانیان هه یه و کرده وهی چاکیش ده که ن:

- ۱) ﴿لَيْسَتْ خَلِفَتُهُمْ فِي الْأَرْضِ﴾: بیانکا به دهسته لاتدار و خلیفه له زه ویدا.
- ۲) ﴿وَلَيَمَكُنَنَّ لَهُمْ دِينُهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ﴾: نه و دینه یان - که خوا پی رازیبه و پی خو شه و بوی ناردوون - بویان بکات به فهرانه روا (حاکم).
- ۳) ﴿وَلَيَبْدُلَنَّهُمْ مِّنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا﴾: به ته نکید نه و ترس و له رزه ی که له سه ریان بووه له کاتی زه عیفیاندا بویان ده گوری به نه من و ناسایش خو شگوزهرانی.

نه و سی نیعمه ته زور گه وره ن که دیاره هه رسیکیان ته و او که ری به کن، نه من و ناسایش له ژیر سایه ی دینی خوادا نه بی سه رناگری، چونکه نه گهر خه لک چاودیری (رقابه) به کی نیلاهی نه بی، (رقابه) به کی قیامه تی له سه ر نه بی له گوناهان ناگه رپته وه و گوناه ده کات، نه گهر له ترسی نه وه گوناه نه کا چونکه مه سئوله که ی لی دیاره، پاش نه وه ی که مه سئوله که ی رویشت گوناه ده کات! برا گه وره که ی یان ره نیس عه شیره ته که ی لی دیاره، کوخا و موختاری دتیه که ی لی دیاره وه ختی که لییان ناودیدو بوو گوناه که ی ده کات، خیانه ت له خوی ده کات، خیانه ت له مال و مندالی خوی ده کات، خیانه ت له ولات و نیشتمان و گه ل و عه شیره تی خوی ده کات، به لام نه گهر ره قابه یه کی نیلاهی و

ترسيكي قيامه تي هه بهن، وه بزاني كه خوا ليى ده پيچيته وه، نهوا له بهر خاترى قيامه تي خوى نايكا!!

بويه بهريزان: به مخرجيک خواى پهروه ردگار (جل شأنه) نهو وه عدهى بهو ئيماندارانه داوه، (يَعْبُدُونِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا) خوا فهرموى: بم په رستن و شهريكم بو بريار نه دن، په رستنى خوا يانى پابه نديبون به قورثانى پيروز، نهو قورثانهى كه خوا نه فهرموى: ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ﴾ ۱- ابراهيم، به لى خوشه ويسته كاتم يه قينى پيغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) به رامبهه به خوا ئاوا بووه!، كه خواى گه ووه سهرى ده خا روژيک دى (تمكين) دينه كهى بو ده كا له زه ويدا، روژيک ديت دواى ترس و له رزى مه ككه ولا تيكي پيشكش ده كا كه (مه دينه) يه، ﴿وَأذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَخَطَّفَكُمْ النَّاسُ فَأَوَّاكُمْ وَأَيْدِيكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ ۲۶- الانفال، وه كو فهرموى: وه بيرخوتان بيننه وه كاتيک ئتوه زه عيفبون له زه ويدا، ده ترسان له خه لك كه بتانرفينن، به لام دالدهى دان له مه دينه و، سهرى خستن له لاي خوى چونكه سهركه وتن ته نها له لاي خوا وديه! ﴿وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ﴾: رزق و روژيشى بو ناردن، به راستى نهو سى نيعمه ته نيعمه تى زور گه ووه ن:

يه كه م: شوينت هه بهى...، دووه م: سهركه وتوو بيت و ژيركه وتوو نه بيت، چه وساوه نه بهى...، وه سييه مينيش: رزق و روژى و نه من و ئاسايشت هه بهى.

به لئى خوښه ويسته کاتم، يه قينى ٿو پيغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) بهرامبهر به نيسلام:

ٿو پيغه مبهره پي وانه بوو که ٿو نيسلامه ناتوانى کومه لگه ي ٿا دهميزاد بخاته باشتين و چاکترين ڙيان، نه خير، به لکو يه قينى وا بوو که ٿو نيسلامه به خته وهري بو ٿا دهميزاده کان ديني! خواي گه وره له قورٿان ده فرموي: ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا﴾ ۱۹ - الاسراء: ٿو قورٿانه هيدا يه تي ٿينسان ده دات بو باشتين ڙيان و ريگا و باشتين کومه لگا دروست ده کات، ٿا يه تي خوايه (جل جلاله) پيغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) يه قينى بهو ٿا يه ته هه بوو.

که ٿو ٿا يه ته ٿه تواني کومه لگه يه کي ده سٽپا کي داو ٿين پا کي زمان پا کي چوست و چالا کي پر له نه من و ٿا سايشي خوښگوزهران دروست بکات!!، به لئى پيغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) يه قينى وا بوو که ٿو نيسلامه ما يه ي عيززه ته، ٿينسان له ڙيڙ سي بهري ٿو نيسلامه دا عه زيزه، چونکه خوا فه رموي: ﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾ ۸ - المنافقون، واته: عيززه ت بو خوايه، دواي ٿو عيززه ت بو پيغه مبهري خوايه (عليه الصلاة والسلام) پاشانيش عيززه ت بو ٿيماندارانه، که وا بوو خوايه کي ٿا وا ده سٽه لاتدار و کار به جي، وه ختي که موسلمانان ده هينتيه ري زي عيززه ته که ي خوي (له باسکردندا) و باسيان ده کا، به راستي نيشانه ي ٿه وه يه:

۱) موسلمانان لاي خوا زور به پڙين.

۲) ده بي موسلمانان عه زيزين و زليل نه بن، چونکه خوا فه رموي (جل جلاله) نابي نه زولم بکن، نه قه بوليش بکن زولمتان لي بکري، ﴿لَا تَطْلُمُونَ وَلَا تُطْلَمُونَ﴾ ۲۷۹ - البقرة: نابي زولم بکن و نابي زولميشتان لي بکري! ٿو ٿا يه ته ده بوايه له هه موو ري کخراو (منظمة يه کي مافي مروڙ و له هه موو شو ٿينک که مافي ٿينسانيه ت داوا ده کا بنوسري ته وه.

که و ابوو ئیسلام پر له عهدالته، بهر له وهی که ئیمه نه و ئایه ته مان پی بگات، پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) یه قینی ته و اوی پی بووه و پهیره و (تطبیق) ی کردوه! بویه پیغه مبهه درودی خوی له سهه بی که هاته مه دینه نه و په ری برایه تی و خو شه ویستی و عهدالته تی دروست کرد له ناو شه هلی مه دینه دا، برایه تی دروست کرد له نیوان هه (مهاجر) یک و هه (أنصار) یک، هه مه هاجیر یکی کرده برا له گه ل نه نصاریه ک، هه ریبه که ی یه کیکی له گه ل ناردوه بو ماله وه، هه تا ده لیتن عه لی کوری نه بی تالیب مایه وه و که س نه ما له گه ل خوی به ریته وه، ئیمامی عه لی فه رموی: (یا رسول الله) من ماوم و که س نه بو له گه لئی بجمه وه مائی، پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) فه رموی: (أنتَ أَخِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)^{۱۹} تو برای منی له دونیا و له قیامه تا.

خو شه ویسته کانم: پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) یه قینی ته و اوی هه بووه که نه و ئیسلامه نه توانی داد گه ری بینیته ولات، نه و ئیسلامه نه توانی کومه لگه ی ناده میزاد پر له نه من و ناسایش و رزق و روزی و خو شی و خو شبه ختی و خو ش گوزه رانی بکات! بویه له مه دینه دا سه نانندی و ئیسه پاتی کرد که نه و ئیسلامه پر له عیززه ته!

خو شه ویسته کانم: به لئی نه و پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) یه قینی و ابو که بو خوی ته نازول له و دینه ناکات چونکه نه و دینه زور گه وره یه!، به ناشکرا کافره کانی قوره یش هاتن دا وایان کرد و گوتیان نه گه ر دینه که ی تو راسته ئیمه

^{۱۹} «أَخِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ أَصْحَابِهِ فَجَاءَ عَلِيٌّ تَدْمَعُ عَيْنَاهُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَحْبَبْتَ بَيْنَ أَصْحَابِكَ وَلَمْ تُؤَاخِ بَيْنِي وَبَيْنَ أَخِي فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْتَ أَخِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ قَالَ أَبُو عِيْسَى هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ وَفِي الْبَابِ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَبِي أَوْفَى» سنن الترمذي، كتاب الدعوات، باب: في مناقب علي بن ابي طالب، صفحة ۸۴۳، رقم الحديث ۳۷۲۰، قال الترمذي حديث حسن غريب وقال الالباني ضعيف.

ئیتیفاتیك ده كەین پاش سالیك، ئە گەر دینه كەى تۆ راست بوو ئیمەش دینە سەر دینه كەى تۆ، ئە گەر دینه كەى ئیمەش راست بوو ئەووە تۆ وەرە سەر دینه كەى ئیمە، پیتغەمبەر (علیه الصلاة والسلام) بەصراحت، بى پیتچ و پەناو بى پەردە تەنازولى له عەقیدەى خۆى نەکرد، خۆى پەروردگار ئایەتى بۆ ناردە خوارەووە كە بلى: ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ ۱ - الكافرون، ئەى بى باوەردان ﴿لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ﴾ ۲ - الكافرون، نایبەرستم ئەوێ كە ئیو دەببەرستن! ﴿وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ﴾ ۵ - الكافرون، وە ئیو دەش ئەو دەببەرستن كە من دەببەرستم كە ﴿اللَّهُ﴾، چونكە من نەباوەریم بەئیو هەیه، وە نەباوەریم بە دینه كەى ئیو هەیه، نەئیو دەش باوەردان بەدین و پەروردگارى من هەیه، ئە كۆتایى ئایەتە كەدا دواى دووجار تەنكید، فەرمووی: ﴿لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ﴾ ۶ - الكافرون، دینی خۆتان بۆ خۆتان و دینی خۆمیش بۆ خۆم! پیتغەمبەر (علیه الصلاة والسلام) له مەككە كە بانگەوازی كرد نەچوو بت و سەنەمەكان بشكینى! زولمى نەكردوو له قورەیشییەكان هەتا حوججەتیان بۆ دروست بى بۆ ئەوێ و دەدەرى بنین بەلكو هەر ئەو ئەندەى گوتبوو رینگام بەدەن بادینی خوا بلاوبكەمەو! ﴿قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلِحُوا﴾^۲: دەفەرمووی: بلىن (لااله الا الله)، سەر كەوتوو دەبن!

خۆشەویستەكانم: قورەیشییەكان باوكى ئیمامى على (كە ئەبوتالیب بوو) ناردیان بۆ لای پیتغەمبەر (علیه الصلاة والسلام)، گوتیان ئەگەر مالى دەوی دەیدەینى، خەزینەكانى خۆمانى تەسلىم دەكەین، كلیلى دەرگای كەعبەى

^۲ «عَنْ رَبِيعَةَ بِنْتِ عَبَّادِ الدَّيْلِيِّ وَكَانَ جَاهِلِيًّا أَسْلَمَ فَقَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَصَرَ عَيْنِي بِسُوقِ ذِي الْمَجَازِ يَقُولُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلِحُوا وَيَدْخُلُ فِي فِجَاجِهَا وَالنَّاسُ مُتَقَفِّضُونَ عَلَيْهِ فَمَا رَأَيْتُ أَحَدًا يَقُولُ شَيْئًا وَهُوَ لَا يَسْكُتُ يَقُولُ أَيُّهَا النَّاسُ قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلِحُوا» مسند امام أحمد (طبعة دار أحياء التراث العربي)، رقم الحديث ۱۵۷۱۶

تسليم ده ڪهين! نه گهر باشترين ئافره تي دهوي له قهيله ڪانى عه رهب بوي ده خوازين! نه گهر دهسته لاتي دهوي دهيدهيني! سهروهت و ساماني دهوي دهيدهيني، به لام با واز بهيني!!، پيغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) به وه وه لامى دانوه فهرمووي: (والله يا عم لو وضعت الشمس في يميني والقمر في يساري ما تركت هذا الامر حتى يظهره الله تعالى أو أهلك في طلبه)^{٢١} فهرمووي: وه للآلهي نهى مامه نه گهر نهو روژهي كه به ناسمانه وهيه! بوم له سهه دهستي راست دابنين، نه وهنده دهسته لاتدار و دهوله مه ندم بڪهن! مانگيشم له سهه دهستي چهپ دابنين! له سهه نه وهي كه واز لهو دينه بهينم، واز لهو فهرمانه خوايه بهينم، وازى لي ناهينم هه تا يان خواي پهروه ردگار سهه رم ده خا يان له پيناويدا دهروم!!، دهبي ئينساني مسولمانيش ئاوابي!

نهوه يه قيني پيغه مبههه (عليه الصلاة والسلام) به رامبهه بهو ئيسلامه! ئاوا له پيناويدا خوي به خت كروهوه! ئاوا يه قيني به سهه ركه و تنى لاي خواي پهروه ردگار هه بووه بو نهو دينه!..

يه قيني وا بووه كه نهو ئيسلامه نووره! ﴿جَعَلْنَا نُورًا يُهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا﴾ ٥٢ - الشورى، خوا نه فهرمووي: نهو ئيسلامه نووره! هيدايدت ده دهين كه سانتيك هه زى پي نه ڪهين و پيمان خو شه، هيدايدت ته كه سانتيك نه دهين و رينمونيان ده ڪهين، كه به نيته تي خويان به رهو خوا ده گونجيين، خوا هاو ڪاريان

^{٢١} ((عن يعقوب بن عتبة بن المغيرة بن الاخنس، أنه حدث أن قريشا حين قالت لابي طالب هذه المقالة بعث إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال له: يا ابن أخي، إن قومك قد جاءوني فقالوا كذا وكذا فأبى علي وعلى نفسك، ولا تحملني من الأمر ما لا أطيق أنا ولا أنت، فاكف عن قومك ما يكرهون من قولك، فظن رسول الله صلى الله عليه وسلم أن قد بدا لعمه فيه، وأنه خاذله ومسلمه وضعف عن القيام معه، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «يا عم لو وضعت الشمس في يميني والقمر في يساري ما تركت هذا الامر حتى يظهره الله تعالى أو أهلك في طلبه» دلانل النبوة للبيهقي، جزء ٢، صفحة ١٨٧.

دهکات چونکه نه گهر ئینسان بهرۆیشتن بۆ لای خوا بروا، نه وه خوا به (هرولة) بۆ لای دهچی! نه گهر ئینسان به مهتر بی خوا زیاتر بۆی دیته پیش! خوا بهرهمه بهرامبهه به ئاده میزاده کان وهک له هه دیسیکدا هاتوه که له پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) ریوایه تکراره^{۲۲}

به لای خو شه ویسته کاتم: نهو ئیسلامه هیدایهت و نامۆزگارییه، ﴿هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ﴾ ۱۳۸ - ال عمران، نهو ئیسلامه شیفایه، ﴿قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً﴾ ۴۴ - فصلت، خوا نه فه رموی، نهی موحه ممد (علیه الصلاة والسلام) بلای: نهو قورئانه بۆ ئیمانداران (هدی و شفاء): هیدایهت و شیفایه، شیفایه بۆ کۆمه لگهی ئاده میزاد... جا نه گهر که سانیک بلین: قورئان شیفا نیه و چاره سه ری کیشه و ناره حه تییه کانی کۆمه لگهی ئینسانی پی ناکرۆ، به راستی نهو ئینسانه و پیرای نه وهی که کافره، نه وه به راستی زۆر ناحالییه، خۆ میژوو (تاریخی ئیسلام شاهیده که پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) خۆی و پیاویکی ریش سپی که نه بو به کرد و نافرته تیک که خه دیجیه و مندالتیک که عه لی کورپی نه بی تالیبه ورده ورده زیادیان کرد، چونکه یه کیک له نیشانه کانی کۆمه لگهی سه رکه وتوو نه وه یه ورده ورده گه شه بکاو به ره و زیده بوون بروات!، هه ر کۆمه لیک ورده ورده به ره و پوکانه وه بروا خه له لی له خۆیدا هه یه!، بۆیه نه بو سو فیان کاتیک که چوو بۆ لای هیره قل، هیره قل به نه بو سو فیانی گوت سه بارهت به موحه ممد و نه صحاب (علیه الصلاة والسلام) (أَيُزِيدُونَ أَمْ يَنْقُصُونَ): نه ری زیاد ده که ن یان که م ده که ن؟، (قَالَ بَل

^{۲۲} فه رموده ی پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) «يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي وَأَنَا مَعَهُ إِذَا دُكِرْتِي فَإِن دُكِرْتِي فِي نَفْسِهِ دُكِرْتُهُ فِي نَفْسِي وَإِن دُكِرْتِي فِي مَلَا دُكِرْتُهُ فِي مَلَا خَيْرٍ مِنْهُمْ وَإِن تَقَرَّبَ إِلَيَّ بِشِبْرٍ تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا وَإِن تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا وَإِن أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً».

بَیْدُون) گوتی: زیاده ده کهن!، ئینجا هیره قتل گوتی: شهوه نیشانهی کومه لئی سهرکه وتووه!، بۆیه پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) باوه رپی به خۆی هه بوو که شهوه دینی خواجه و، وه سهرده که ویت، خالی سییه م و کۆتایی.. گومانی چاک به ئیمانداران.

بۆیه گوتمان ((گومانی چاک)) چونکه ئینسان که هه لسوکه وت له گه ل ئیمانداران ده کا! دل و دهر و عایدی خواجه، ده بی یه قینت به رامبهه خوا هه بی، یه قینت به رامبهه به ئیسلام هه بی، یه قینت به رامبهه پیغه مبهه ده که ت هه بی (علیه الصلاة والسلام)، به لام گومانی چاکت به رامبهه ئیمانداران هه بی!، ته سل له گوماندا گومانی چاکه پیاویک ده یگه یتي له ریگادا نایناسی و سه لامی لی ده که ی، یان نهو سه لامت لی ده کات نابی بلتی له ترسان سه لامی کرد!، یان له بهر شهوه ی ناچار بوو نهو چاکه یه ی له گه ل کردم، ده بی ته سل له کاروباردا گومانی چاک بی، بیناسی یان نه یناسی ته سل بو ئیماندار گومانی چاکه به رامبهه به ئیماندار، به لام گومانی چاک له به رامبهه خه لکی کافردا ناکری!، بۆیه خوی پهروه ردگار فه رموی ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتُ مُؤْمِنًا﴾ ٩٤ - النساء، که سیته که له ریگا سه لامتان لی ده کات پیی مه لئین ئیماندار نیت!، مه لئین له ترسان بوو!، له بهر شهوه ی ئیوه دلتان شهق نه کردووه، بۆیه خوا ته فه رموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ﴾ ١٢ - الحجرات: نهی ئیماندارینه خۆتان له زۆر گومان پیاریزن!، ته ها نافه رموی: خۆتان له هه موو گومانیک پیاریزن!!، به لکو ده فه رموی: خۆتان له زۆر بهی گومانه کان به رامبهه به ئیمانداران پیاریزن، ده بی هه فتا عوزر بو برای مسولمانت به یتیه وه کاتیک که شتیک لی ته بینی به دلت نیه!، پیت وانه بی شهوه خیانه تی لی کردووی، پیت وانه بی شهوه نیازی خه راپه ی هه یه! پیت وابی که عوزری بو به یتیه وه به نه وعیک له نه وه کان دوای شهوه ی (سپین) ده که ی، خواش (جل جلاله) ده فه رموی: ﴿يَا أَيُّهَا

الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَأَسِقِ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا ﴿٦﴾ - سورة الحجرات، نهی ئماندارینه! نه گهر فاسقینک هاته لاتان و ههوالئیکى بۆ هیتان راسته و خو باوهر مه کهن (تَبَيَّنُوا): روونى بکه نه وه، که سیک دیت خه بهرئیکت بۆ دینى له لای قه ومیک یان له لای که سیک یان له لای کۆمه لئیک خه لک که حساسیه تیان به رامبهه به تو ههیه، باوهری پى مه که راسته و خو، چونکه نه سل له لای ئیماندار گومانى چاکه!، دوو سه حابه له یه کترى عاجز ببوون، یه کئیک ویستی کیشه یان له لای گه وره بکات! چوه لای نه و تى: فلانه کهس باست ده کات! هاته لای نه وى دیش گوتى: فلانه کهس باست ده کا، ههردووکیان لییان قه بول نه کرد له و ئینسانه، یه کیان وتى: (مَه لَمْ يَبْلُغِ الْخِلَافِ قُلُوبَنَا) بئدهنگ به نه و خيلافه نه گه یشتوته دله کافمان.

خیلافى کار و عه مه ل و خيلافى زمان و مه جلیس له گه ل خيلافى دله کان فه رقى ههیه، خيلاف که گه یشته دلان و تئیدا ئینسان برایه تى نه پاریزیت نه وه خيلافى گه وره یه!، نه گهر ئیماندارئیک له نه مریکا بى و ئیماندارئیک له شه رقى روسیا بى و ئیماندارئیکش له جنوبى نه فریقا بى مادام به دل پئکه وه نه وه بران!، نه ک به پئچه وانه وه خوا نه خواسته نه سل به لای نه و (تَشَاؤْم) بى و گومانى خه راپ بى، ئینسان ده بى (تَفَاؤُل) ی هه بى و (تَشَاؤْم) ی نه بى! پئغه مبه ریش فه رموى: (إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ)^{۲۳}: خوتان له گومان بیاریزن چونکه گومان درۆیه کى خه راپه!!، وه ههروه ها فه رموى:

^{۲۳} «حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ بُكَيْرٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ رَبِيعَةَ عَنِ الْأَعْرَجِ قَالَ قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ يَأْتُرُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ وَلَا تَحَسَّسُوا وَلَا تَحَسَّسُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَكُونُوا إِخْوَانًا وَلَا يَخْطُبُ الرَّجُلُ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ حَتَّى يَنْكَحَ أَوْ يَتْرُكَ» صحیح البخارى، جزء ۳، كتاب النكاح، باب: لا يخطب على خطبة أخيه حتى ينكح أو يدع، صفحة ۱۸۵۰، رقم الحديث ۴۸۴۹، وأطراف الحديث في البخاري (۶۳۴۵، ۵۷۱۹، ۵۷۱۷)، و

أخرجه مسلم في البر والصلة، باب تحريم الظن والتجسس والتنافس، رقم ۲۵۶۳

قسهی مسولمانانم بۆ مه گێرنه وه کاتیک که زه میکیان کردووم یان ره خنهیه کیان لی گرتووم به نه وعیک که وازانن من پیم ناخوشه، وه عهیبی موسلمانان بۆ من باس مه کهن: (فَإِنِّي أُحِبُّ أَنْ أُخْرَجَ إِلَى النَّاسِ وَأَنَا سَلِيمٌ الصَّدْرِ): پیمخوشه من بجمه ناو خه لک وه (سَلِيمُ الصَّدْرِ) بم، یانی دلم هیچی تیدا نه بی به رامبهه به ئیمانداران، بۆیه هه ره ئه و ئینسانهش قازانج ده کا که روژی قیامت ده چیته وه خزمهت خوا به دللی سه لیم...

جا برایانی به ریز: له راستیدا ده بی دل و دهر وغان پاک بی به ره له وهی که گوفتار و کردارمان ئه نجام بدهین، هه ره قسهیه که بکهین ده بی له به ره خاتری خوا مان بی، وه که له خوتبهی رابردوو باسی (ئییخلاص) مان کرد، گوتمان: دوو مه رج هه ن ته گه ره بیکهین خوا لی مان رازییه و عیباده ته که مان لی وهرده گری:

۱- پابه ندبوون به شه رعی خوا.

۲- ته نیا خوا مه به سته بوون (اخلاص)، جا گو مان ت چاک بی به رامبهه به دایک و باوکت برا گه نجه که م: دایک و باوکت جاری وا هه یه له مه سه له حه تی تۆ ئی شیک ده که ن، چاکه یه که ده که ن ته تۆ پیتوا یه که ته وه بۆ تۆ یان نیه و له زه ره ری تۆ یانه! نه... قه ت دایک و باوکت زه ره ری کو ری خو یان ناوی! زه ره ری کچی خو یان ناوی! زه ره ری مندالی خو یان ناوی!! مه گه ره دایک و باوکیک که کافر بن و موسولمان نه بن، پاشان به رامبهه منداله کانت گو مانی چاکیان پی به به و مه ده چیان بکه، ره حمیان پی بکه، ده ستت به سه ری اندا به یینه!، گو مانی خه را پیا ن پی مه به هه ره له ئی ستا وه لی ت در دۆنگ نه بن باشه، پیغه مبه ره (علیه الصلاة والسلام) به زر ترین نمونه یه بۆ ئیمه که گو مانی چاکی به ئیماندار به ردوو ه، گو مانی چاکی به منداله کانی به ردوو ه ره حمی پیا ن کردوو ه..!!

یه کیک له کو ره کانی عه لی کو ری نه بی طالب (یا حه سه ن بو وه یان حوسهین) له کاتیکدا که پیغه مبه ره ﷺ له نوژی جه ماعه تدا بو و ئیمامه تی ده کرد

کاتیک که رویشت بۆ سه جده مندالّه که چووه سهر ملی و نه هاته خواره وه
 نه ویش نه زیه تی نه داو زۆر تاخیر بوو له سه جده دوايي هه تا به خوښی خوئی
 هاته خواره وه، پیغه مبه ر ﷺ هه لئه ستاوه له سه جده، دوايي لییان پرسى یا
 (رسول الله) بۆ نه وه نده تاخیر بووی؟! فه رموی: له بهر نه وه بوو که نه و مندالّه
 هاتبووه سهر مالم تا به خوښی خوئی نه هاته خواره وه نه مویست نه زیه تی بده م!!،
 به ریزان، به راستی به زه یی و ره حم به رامبه ر به مندال، ئومیدی چاک به رامبه ر
 به مندال ده بی له لای دایک و باوک وه به واجب ته ماشای بکری! چۆن له لای
 مندالّه وه به واجب ته ماشای ریز و ته قدیریان ده کری و خوا ده فه رموی: ﴿وَقُلْ
 رَبِّ اَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيْنِي صَغِيرًا﴾ ۲۴ - الاسراء، نه ی مندالّه، نه ی کوپ و
 کچی باوکان و دایکان بلئی په روه ردگار له دایک و باوکمان خوښبی و ره حمیان
 پیبکه هه روه کو چۆن ئیمه یان به مندالی گه وره کردوه؟! .. باوک و دایکیک که
 چۆن ماندوو ده بن به مندالّه وه مندالیش که گه وره بوو ده بی ئاوا به په رحم و
 به زه یی بی بویان.

وه به هه مان شیوه به رامبه ر خیزانت گومانی چاکت به رامبه ری هه بی لی
 به دگومان مبه، گومانی خه راپی پی مبه له کاره کانیدا، وه له مه جلیس و
 کوپ و مونسه باتیشدا که پیمانوايه پیغه مبه ر (عليه الصلاة والسلام) گه وره ترين
 نمونه يه که گومانی چاکى به خیزانه کانی بر دووه، وه کو فه رموی (خَيْرُكُمْ
 خَيْرُكُمْ لاهِلِه وَاَنَا خَيْرُكُمْ لاهِلِي)^{۲۴} واته: چاکترینتان نه و که سه يه که له گه ل مال

^{۲۴} «عن ابن عباس رضي الله عنهما أن رجلا استأذنوا رسول الله صلى الله عليه وسلم في ضرب
 النساء، فأذن لهم، فسمع صوتا، فقال: ما هذا؟ فقالوا: أذنت للرجال في ضرب النساء. فقال رسول
 الله صلى الله عليه وسلم: «خيركم خيركم لاهله، وأنا خيركم لاهله» قال أبو جعفر: ثم أردنا أن
 نقف على ذلك الضرب أي ضرب هو، فالتمسنا ذلك هل نجد عن رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فيه شيئا؟ - ابن حبان، جزء ۴، صفحة ۱۹۳، رقم الحديث ۴۱۰۱ و ۴۱۱۰.
 - سنن ابن ماجه (بطبعة دار أحياء التراث العربي)، جزء ۱، صفحة ۶۳۸، رقم الحديث ۲۰۳۴.

و خیزانی خوی چاك بې، وه منیش چاكترینتاتم بۆ مال و خیزانی خوم! جا بهراستی نهوه چاكهیه ئینسان له گهل خیزانی خوی چاك بې نهك خوا نه خواسته بچیته وه به مؤن و مؤری و به كرچ و كال و نیوجاوان گرژی كه قسهیه کی خوشی له گهل ناکا، بهراستی زور خراپه کاتیک كه دهچیته وه مالی خوی سهلام له مال و مندالی خوی ناکا خوی گهوره دهفه رموی ﴿فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ بَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ ۶۱- النور: دهبی سهلام بکهن، سهلام له مالی خوتان بکهن، سهلام له منداله کان بکهن، ههتا نه گهر كه سیش له ماله وه نه بوو چوویه وه ماله وه سهلام بکه!

بهریزان و خوشه ویستان: پاشان ئومید و گومانی چاکمان بهرامبهر به قهوم و میلله تی خومان: ئیمه نابی پیمان و ابی میلله تی کورد له میلله تانی دنیا خهراپه بویه دهبی له گهل یان خهراپ بین!! به لکو دهبی پیمان و ابی که میلله تی کورد زۆریه ی هه ره زۆری مسولمانه و زۆری مولته زیمه به قورئان و سوننه ته وه و له گهل ئومه تانی دنیا له رووی خزمهت گوزارییه وه بۆ نیسلام و مسولمانان چاك بووه!.

بویه بهریزان: پیمان و ابی که دهبی به عه طف و بهرحم و بهبه زهیی بین له بهرامبهر میلله تی خومان، له بهرامبهر قهوم و عه شیرده تی خومان، نه صیحه تیان بکهین دهستیان به سهردا بهینین وه (إن شاء الله) له رووی عه فوو و دهعه و بانگه وازه وه بتوانین به دلسۆزی خومانیان بزاین و نه وانیش ئیمه به دلسۆزی خویان بزاین!، بویه پیغه مبهر (عليه الصلاة والسلام) که فه تحی مه ککه ده کاو دهچیته وه مه ککه سه ره پای شه وه ی شه وه هموو شازار و شه شکه نهجیان داوه! درکیان له پیش پیی رۆ کردوو و ریخۆله ی حوشتریان به سهردا داوه کاتی خوی!، بیران بۆ هه لکه ندوووه!، له شیعهبی نه بی تالیبدا برسیتی و تینویتیان

بؤ ناردووه چهند سال!!، له گهَلْ شهوهدا كه شه چيته وه مه كهكو فه تهي دهكات
 پينغه مبهر ﷺ ده فهرموي ((نهى قهومه كه م! نيوه چاوده ربي چ له من ده كه ن؟!
 شه وانيش ده لئين (أخ كَرِيمٌ وَإِبْنُ أَخٍ كَرِيمٍ): تو برايه كي به ريزي و برازيه كي
 به ريزي.. شه ويش ده فهرموي ((إِذْهَبُوا فَإِنَّمُ الطُّلُقَاءُ))^{۲۵}: شه فهرموي برؤن نيوه
 نازاد بن!، جا با نيمه ش شه و نهرم و نيانيه مان هه بي به رامبهر به خه لكي
 خو مان بهو خه لكي كه له نيسلام حالي نه بووه! بهو خه لكي كه نيسلامي به
 غه له ت وهر گرتووه، له هه نديكي حالي بووه و له هه نديكي حالي نه بووه، يان

((عن أبي هريرة رضى الله عنه - فذكر الحديث قال فيه فجاءت الانصار فأحاطوا برسول الله
 صلى الله عليه وسلم عند الصفا فجاء أبو سفيان فقال يارسول الله ابيدت خضراء قريش لا قريش
 بعد اليوم فقال من دخل داره فهو آمن ومن القى سلاحه فهو آمن ومن دخل دار أبي سفيان فهو
 آمن ومن اغلق بابه فهو آمن - اخرجه مسلم في الصحيح من حديث يحيى بن حسان عن حماد الا
 انه لم يذكر قوله من دخل داره فهو آمن (أخبرنا) أبو على الروذباري أنبأ أبو بكر بن داسه ثنا
 أبو داود ثنا مسلم بن ابراهيم ثنا سلام بن مسكين ثنا ثابت البناني عن عبد الله بن رباح
 الانصاري عن أبي هريرة رضى الله عنه ان النبي صلى الله عليه وسلم لما دخل مكة سرح الزبير
 بن العوام و ابا عبيدة بن الجراح و خالد بن الوليد على الخيل وقال يا ابا هريرة اهتف بالانصار قال
 اسلكوا هذا الطريق فلا يشرفن لكم احد الا ائتموه فنادى منادى لا قريش بعد اليوم فقال رسول
 الله صلى الله عليه وسلم من دخل دارا فهو آمن ومن القى السلاح فهو آمن وعمد صناديد قريش
 فدخلوا الكعبة فغص بهم وطاف النبي صلى الله عليه وسلم وصلى خلف المقام ثم أخذ بمنبى
 الباب فخرجوا فبايعوا النبي صلى الله عليه وسلم على الاسلام - زاد فيه القاسم بن سلام بن
 مسكين عن ابيه بهذا الاسناد قال ثم أتى الكعبة فأخذ بعضادتي الباب فقال ما تقولون وما
 تظنون قالوا نقول ابن اخ وابن عم حليم رحيم قال وقالوا ذلك ثلاثا فقال رسول الله صلى الله عليه
 وسلم اقول كما قال يوسف (لا تشرب عليكم اليوم يغفر الله لكم وهو ارحم الراحمين) قال فخرجوا
 كما نشروا من القبور فدخلوا في الاسلام - (أخبرناه) أبو بكر بن المؤمل أنبأ أبو سعيد الرازي ثنا
 محمد بن أيوب أنبأ القاسم بن سلام - فذكره (وفيما حكى الشافعي) عن أبي يوسف في هذه القصة
 انه قال لهم حين اجتمعوا في المسجد ما ترون انى صانع بكم قالوا خيرا، اخ كريم وابن اخ كريم قال
 اذهبوا فانتم الطلقاء)) سنن الكبرى، جزء ۹، كتاب السير، باب: فتح مكة حرسها الله تعالى،
 صفحة ۱۹۹، رقم الحديث ۱۸۲۷۵

باوکمان دایکمان.. خزم و کهسمان جیران و دراوسییمان، پیمانوایه که ده بی له گه لیاندا چاک بین و دلسوزی نهوان بین، با نیمه دکتور بین، نه خوش جاری و هیه شعور به نه خوشیه که ی ناکات و له زهره ری خوی قسان ده کات!.

له خوی پوره دگار داوا ده که ی که نهو یه قینه ی پیغه مبه ر ﷺ بوویه تی به نیمه ش ببه خشی، یاره بی خوی به نهو یه قینه ش به نیمه ببه خشی، خوی به له سه ر ری بازی پیغه مبه ر و نه صحابه کانی رامن بگریت ﷺ یاره بی خوی به سه ره نجامی کار و باره کافان خیر بکه ی، یاره بی خوی شیفای نه خوشیه کافان بی تی، رحم به مردووه کافان بکه ی، گراوی موسلمانان بگریه وه ناو مال و مندالی خویان، هیدایه تی گه نجه سه رلیشیواوه کافان بده ی، هیدایه تی خومان و مال و مندالمان زیاتر بده ی، خوی به نهو ی چاکه چاکتری بکه ی نهو ی که خرابیشه هیدایه تی بده ی (یا ارحم الراحمین)..

أقول قولي هذا واستغفر الله لي ولكم ولسائر المسلمين فاستغفروه انه كان غفارا أعوذ بالله من الشيطان الرجيم ربنا اتنا من لدنك رحمةً وهيء لنا من امرنا رشداً..

آمین.

پاریزکاری (التقوی)

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾ ۱۲۸ - النحل

بسم الله الرحمن الرحيم

اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَشْكُرُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ وَتَسْتَهْدِيهِ، وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ اَنْفُسِنَا
 وَسَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ، وَمَنْ يُّضِلِّ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ...،
 تَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهٗ، وَنَشْهَدُ اَنْ سَيِّدَنَا وَتَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ
 وَرَسُولُهٗ... هَذَا الرَّسُوْلُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَاَدَّى الْاِمَانَةَ وَنَصَحَ الْاُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي
 اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ وَتَرَكْنَا عَلٰى الْحِجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلَهَا كُنْهَارُهَا، لَا يَزِيغُ عَنْهَا اِلَّا
 هَالِكٌ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلٰى هَذَا الرَّسُوْلِ الْكَرِيْمِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ
 وَالتَّابِعِيْنَ وَعَلٰى اُمَّتِهٖ اِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَجْمَعِيْنَ... اَمَّا بَعْدُ اَوْصِيْكُمْ عِبَادَ اللّٰهِ
 وَنَفْسِيْ اَوَّلًا بِتَقْوٰى اللّٰهِ، فَاِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُحْسِنُوْنَ، قَالَ اللّٰهُ
 (سبحانه وتعالى) فِي كِتَابِهٖ الْحَكِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
 وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْنَكُمْ رَقِيْبًا﴾ ١ - النساء.

نيماندارانی بهر پرتیز: شوینکه وتوانی پیغه مبهری پیشه و امان چه زره تی
 موحه محمد ﷺ، میهره بانی خوی پهروه دگار مان (جل جلاله) و سوژ و بهزه بی
 پرژیتته سهر هه موو لایه کمان لهه روزه پیروژه و لهه شوینه پیروژه، نه مرپوش لهه
 وتاریکی تری روژی هه نییدا لهه خزمهت نیوهی بهر پرتیز دهه وستین، وتاری
 نه مرپومان باسی بابه تیکی گرنگه لهه نیسلامدا که بریتیه لهه کاکله و
 نیوه روکی ناینی پیروزی نیسلام، بریتیه لهه و بابه تهی که خوی پهروه دگار (جل
 جلاله) په یوه سستی کردوه به مهرجیک لهه مهرجه کانی ره زابوونی خوئی لهه
 بهنده کانی، تهویش بریتیه لهه ((ته قوا)).

تهقوا نهو که لیمه پیروزه که له چندين جیگا له قورئانی پیروژدا ناوی هاتوو! تهقوا وشهیه کی پیروزه که له دهیان هدیسی پیغه مبر ﷺ ناوی هاتوو!، تهقوا نهو وشهیه که بوته مهرجیک له ئیمانداراندا بو نهوهی خوا لییان رازی بیت ..

با بزاین خوی پورهردگار (جل جلاله) که له قورئانی پیروژدا دهفرموی ﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ﴾ ۳۶- التوبة: خوا له گهل تهقوادارن دایه، ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾ ۷- التوبة: خوا تهقوادارانی خوش دهویت، ﴿وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾ ۸۳- القصص: سهره نجام بو تهقوادارانه، بزاین تهقوا یانی چی؟! وه بزاین بهرهمه کانی تهقوا چین؟! وه بزاین تهقوا به چی پهیدا دهبی و به چی زیاد دهبی؟!

خوشه ویسته کانم له سی خالاندا دهچینه خزمهتی نهو بابه ته پیروزه

خالی یه که م: پیناسه ی تهقوا

تهقوا یانی چی؟ یه کیك به یه کیك دهلی ((تهقوات هه بی))، یه کیك به یه کیك دهلی ((بو تهقوات نیه؟!))، بزاین تهقوا یانی چی؟.

بهلی خوشه ویسته کانم: پیناسه یه کی تایبته که له لایهن زانایانه وه بو نهو وشهیه کراوه، به چهند جوریکه، راغبی نه صفه هانی دهلی: (التَّقْوَى حِفْظُ النَّفْسِ عَمَّا يُؤْتَمُّ): تهقوا یانی پاراستنی نهفس وه پاراستنی خۆت لهو شتانهی که پینی گونا هبار ده بیت) ههرشتیک که پینی گونا هبار ده بی خۆتی لی بیاریزی نهوه تهقوات ههیه!، زانایه کی تر دهفرموی: تهقوا یانی (الْتَّمَسْكَ بِالشَّرِيعَةِ الْاِسْلَامِيَّةِ): تهقوا یانی دهستگرتن به شهریعتهی ئیسلام، یانی نهو شهریعته بکه یته بهرنامه و پهیره وهی خۆت له ژياندا، نهك خۆتی پی هه لواسی، نهك له ناو گیرفانتی دابنیتی، بهلکو له ناو دلتی دابنیتی و کاری پینیکه ی!، تهقوا یانی

گویرایه لیکردنی خوی پوره دگار (جل جلاله) له شتی کدا که پی خۆشه بۆ ئه وهی جیبه جینی بکهین، وه له شتی کدا که پی ناخۆشه و رقی لییه تی خۆمانی لی بپاریزین! ئه و وشهیه وشهیه کی گشتیه، ئیمامی عه لی (خوا لینی رازی بئ) پیناسه ی ته قوامان بۆ ده کات، ده فهرمو ی (التَّقْوَى: الْخَوْفُ مِنَ الْجَلِيلِ وَالْعَمَلُ بِالتَّنْزِيلِ وَالْقَنَاعَةُ بِالْقَلِيلِ وَالْاِسْتِعْدَادُ لِيَوْمِ الرَّحِيلِ): ته قوا بریتیه له چوار شت، یه که م، ترسان له خوا (جل جلاله)، که له هیچ که سی، وه له هیچ شتی به قه ده ر ئه و نه ترسی، له هه موو که س زیاتر وه له هه موو شت زیاتر له خوا بترسی، دووهم، (وَالْعَمَلُ بِالتَّنْزِيلِ): کارکردن به قورئان، به و قورئانه ی که خوا ناردویه تیه خواره وه، سیهه م: (وَالْقَنَاعَةُ بِالْقَلِيلِ) قه ناعه ت به که می ک له مالی دونیا، به که م له و به خششه خوییه ی که خوا پیت ده دات له دونیا، هه ر شتی ک که خوا پی به خشنیویت له و ناز و نیعمه تانه نه گه ر که می ش بئ قه ناعه ت پی هه بئ، که ئه وه ده لیله له سه ر شوکرانه ی عه بد بۆ نیعمه ته کانی خوا، چواره م، (وَالْاِسْتِعْدَادُ لِيَوْمِ الرَّحِيلِ) خۆ ناماده کردن بۆ روژی کوچکردن له دونیا، خۆ ناماده کردن بۆ مردن، که سی ک ئه و چواره ی تیدا هه بوو ئه وه ته قواداره .

له (عمری کوری خطاب) یان پرسیار کرد (خوا لینی رازی بئ) گو تیان ته قوا چیه ؟ ئه ویش وه لامی دایه وه و وتی (هَلْ سَلَكَتَ طَرِيقًا ذَا شَوْكٍ): ئایا به ریگایه کدا رویشتووی ریگایه که به درک و دار بووی؟ (قَالَ نَعَمْ): فه رمووی به لئ، (قَالَ فَمَا فَعَلْتَ): وتی چیت کرد کاتی ک ئه و درکانه ت بینی له سه ر ریگایه که هه ن؟ (قَالَ شَمَّرْتُ وَاجْتَهَدْتُ) وه لامه که ی ئه وه بوو: گو تی خۆم هه لکرد، خۆم گورج کردو خۆم پاراست له درکه کان که پیمان لینه نی م، (قَالَ فَذَلِكَ التَّقْوَى) فه رمووی: ئه وه پی ده لئین ته قوا، که واته ته قوا یانی خۆپاراستن له و شتانه ی زه ره رت پئ ده گه یه نئ: هه م زه ره ری دونیا هه م زه ره ری قیامه ت.

به ره مه کانی ته قوا

یه کهم، له بهر مه کانی ته قوا ئه وه یه که ئینسان له قورئان حالی ده کات، خوی گه وره ده فهرموی ﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾ ۲- البقرة: ئه و قورئانه که گومانی تیدانیه رینیشاندهره - بؤ کئی رینیشاندهره؟ ﴿لِّلْمُتَّقِينَ﴾: بؤ ته قواداران، یانی ئینسانی ته قوادار له هه موو کهس زیاتر له قورئان حالی ده بی! خوی گه وره ده فهرموی: ئه ی موحه مه د ﷺ باسی ئیسلام بکه، باسی دین بکه چونکه ﴿سَيَذَكِّرُ مَنْ يَخْشَى﴾ ۱۰- الاعلی: ئه وه ی که له خوا بترسیت بیری لی ده کاته وه، زورجار به چاوی خوتان بینیوتانه و ههستان پیکردوه له مه جالیس وه ختیک که باسی ئیسلام ده کری، باسی دین ده کری، ئه وه ی که مسولمانه، ئه وه ی که عه شقی دین و فهرمووده و نه صائیحه قورئان و سوننه تی پیغه مبه ره ﷺ زورباش گوئی خوی هه لده خا و گوئی ده گری، به پیچه وانه شه وه ئه وه ی که رقی له دینه و رقی له ئیسلامه، رقی له مسولمانانه، وه ختیک که یه کیک ناموژگاریه ک ده کات بیان وتاریک ده دات، قورئان ده خوینیت، گوئی ناگری و خوی مه شغول ده کات، خوی خه ریک ده کا به شتیکه وه که گوئی لی نه بیته! له مه جالیسی ته عزیه له وانه یه ههستان پیکردیته! ئه ها خوا ده فهرموی ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ﴾ ۲- الانفال: ئیماندار ی راسته قینه ئه و که سانه ن کاتیک که باسی خوا ده کری دلین ته زووی پیدا دی!!

﴿وَإِذَا نُلِيتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا﴾: وه ختیک که ئایاتی خویان به سه ردا بخویندیرتته وه ئیمانان پی زیاد ده بیته، به لام به پیچه وانه وه ﴿وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَخَذَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ﴾ ۴۵- الزمر: ئه وانه ی که باوه ریان به دواروژ نیه، باوه ریان به دوای مردن نیه، باوه ریان به خوا نیه،

وهختیک که باسی خوا ده کریت (جل جلاله) دلیان تیځده چیت و نارپه حهت و نا مورپتاح دهبن!!، له جهلسه که دا هه لده ستن ده چنه دهره وه، یا نه و کهسه خوئی مه شغول ده کات، یان باسیکی تر دینتته پیشه وه.

به لآم وهختیک که باسی غهیری خوا ده کریت، نه وانهی که باوه پریان به قیامه تی نیه یان زه عیفه، خوئی بو ناماده نه کردوه، زور دترسی، حز ناکا نه و باسه بیته پیشه وه، ﴿وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ﴾: که باسی خه لکی دنیا بکری یان باسی دنیا بکری نه وه ﴿إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ﴾: نه و جار خو شحال دهبن، مه جلیس کاتیک به دین دهر ازیته وه نه وان دلیان پی تیځده چی! وهختی که به دنیا دهر ازیته وه نه وان پی دلخوش دهبن!، دیاره نه وهش به کیکه له سیفه ته کانی هاوه لانی شه یتان خوا بمانپاریزی...

دووه م، له بهر هه مه کانی ته قوا، زانایی و عیلم ده سته و تنه:

نینسان وهختی که ته قوای هه بی و له خوا بترسی، خوا له نیسلام حالی ده کات، فیری عیلمی ده کات، چونکه خوا ده فرمویت: ﴿وَأَتَقُوا اللَّهَ وَيَعْلَمُكُمْ اللَّهُ﴾ ۲۸۲ - البقرة: پاریز له خوا بکهن، خوا فیره عیلمتان ده کات، تزهوی عه بدی خوای نیت؟! خوا توئی دروست نه کردوه؟، هه موو ناسمانه کان و زهوی به ده ست خوا نیه؟! زانیاری (عیلم) به ده ست خوا نیه؟! که ون هه مووی له ده ست لاتی خوا نیه؟! توش هه ر له ده ست لاتی خوا نیت؟! بیگومان با، که و ابو تو که عه بدیکی نهوی بوئی بگو نجیی و لپی بترسی چون حالیت ناکات؟ چون حز ده کات عه بده که ی خوئی جاهیل بیت؟ خوا نه فرموی ﴿إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ﴾ ۷ - الزمر: نه گهر نیوه کافرین خوای گه وره ده وله مهنده و پیوستی به نیوه نیه! نه گهر نیوه شوکری خوا بکهن لیتان رازیه، خوا رازی نابی عه بده که ی کافر بی، خوا رازی نابی عه بده که ی کوفر هه لبریزی.

بهائی، چون خوی گهوره پیی خوش نیه تو له دینی خوا شارده زابی؟! بیگومان پیی خوشه!، بویه یه کیك له بهره مه کانی ته قوا نه ویه که نینسان له دینی خوا شارده زابی و ده بی و سینگ ده کریتته وه، ﴿فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ﴾ ۱۲۵- الانعام: که سیک نیه تی خیری و خوا بیه وی له دین حالی بکات دلی ده کاته وه بوئ اسلام، ﴿يَشْرَحْ صَدْرَهُ﴾: سینگ ده کاته وه، بوچی؟! (للإسلام): نیسلام بچیته ناوی ﴿وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ﴾: که سیک ریگای هیدایه ت نه گری، نیازیشی وانه بی ریگای هیدایه ت بگری و وه دوی حهق که وی، خوی گهوره هه ناسه ی ته نگ ده کات وه که نه وه ی له ناسمانی وه سه رکه وی که نوکسجین نیه!، پیغه مبه ریش ﷺ فه رموی (وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ) ۲۶: هه ر که سیک خوی گهوره بیه وی خیری له گه ل بکا، وه نیه تی خیری هه بی نه و نینسانه، خوی گهوره له دین حالی ده کات.

سینه م، له بهره مه کانی ته قوا بریتییه له (خوا له گه لدا بون):
 خوی گهوره له قورئان به صه راحت ده فه رموی ﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ﴾ ۳۶- التوبة: خوا له گه ل ته قواداراندایه، تو له خوا بترسی خوا له گه ل تدایه!، چه نده له خوا بترسی نه وه نده خوا له گه ل تدایه!، پیغه مبه ر بانگی عه بدولای کوری عه بباس ده کات ده فه رموی (یا غلام إِنِّي أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ) نه ی گه نجه وه ره چه ند که لیمه یه کت فی رکه م، (إِحْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ) ۲۷: ناگات له

۲۶ (فتح الباری) شرح صحیح البخاری، مجلد ۱، کتاب العلم، باب ۱۳، حدیث ۷۱.

۲۷ (عن أبي سعيد الخدري، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لعبد الله بن عباس: «يا غلام، أو غليم، ألا أعلمك شيئا لعل الله عز وجل أن ينفعك به، احفظ الله يحفظك، احفظ الله يكن أمامك، إذا سألت فاسأل الله عز وجل، وإذا استعنت فاستعن بالله، تعرف إلى الله في الرخاء يعرفك عند الشدة، وجف القلم بما هو كائن، فلو أن الناس اجتمعوا جميعا على أن يعطوك شيئا لم يعطك الله لم يقدروا عليه، ولو أن الناس اجتمعوا على أن يمنعوك شيئا قدره الله لك وكتبه لك ما استطاعوا، واعلم أن لكل شيء شدة ورخاء، وأن مع العسر يسرا، وأن مع العسر يسرا».

سنووری خوا بیټ خوا ناگای له تو دهبی، (إِحْفَظِ اللَّهَ يَكُنْ أَمَامَكَ) فهرمووی: ناگات له سنووری خوا بیټ، سنوری خودا مه به زینه، خوت له حهرام بیاریزه خوا ی گه وره له کاتی ته نگانده دا دیته هانات، بزیه پیغه مبه ر ﷺ له حه دیسیکی دیکه دا ده فهرمووی (تَعَرَّفْ إِلَى اللَّهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفَكَ فِي الشُّدَّةِ)^{۲۸}: له کاتی خو شیدا خوات له بیربی له کاتی ناخو شیدا خوا تو ی له بیره! له کاتی ته نگانده دا خوا تو ی له یاد ناچی، ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾ ۱۵۲ - البقرة، فهرمووی: منتان له یاد بی من نیوهم له یاده، چه نده خوات له یاد بی نه وندهش خوا ی گه وره تو فهراموش ناکات و له گه لتدایه!.

چوارهم، سرانه وه و ره شبوونه وه ی گونا ه و تاوانه کان:

نینسان نه گهر ته قوای هه بی، بگهر پته وه لای خوا و له خوا بترسی، خوا گونا هه کانی رهش ده کاته وه، خوا ی گه وره ده فهرمووی: ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا﴾ ۵ - الطلاق، (ومن): هه ره که سیک، له خوا بترسی و بگهر پته وه لای خوا، ته قوای هه بی، خوا ی گه وره گونا هه کانی رهش ده کاته وه ده پیوشی، ﴿وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا﴾: پاداشته که شی بو چه ندانه ده کاته وه، نه جر و پاداشتی بو زیاد ده کات.

پینجه م، ته قوا مایه ی رزق زیاد بوونه:

صه حابیه ک (خوا ی لی رازی بیټ) خو ی و خیزانه که ی ده چنه لای پیغه مبه ر ﷺ، ده لاین: ((يَا رَسُولَ اللَّهِ.. كوربه که مان له غه زایی له دژی کافره کاند ا گیرا وه و نه سیره، نه هاتو ته وه و دل مان پیوه یه تی و زور نار هه تین))، پیغه مبه ر ﷺ

^{۲۸} «احفظ الله تجده أمامك، تعرف إلى الله في الرخاء يعرفك في الشدة، واعلم أن ما أخطأك لم يكن ليصيبك، وما أصابك لم يكن ليخطئك، واعلم أن النصر مع الصبر، وأن الفرج مع الكرب، وأن مع العسر يسراً» الترمذي ۲۵۱۸، وأخرجه أحمد في مسنده ۲۸۰۴ و ۲۶۶۹، وأسناده صحيح. وفي رواية غير الترمذي: رياض الصالحين، صفحة ۴۸، رقم الحديث ۶۲

فهرموی ((بِرَوْنَهَوَه مَالَّهَوَه هَهْر بَلِيْن (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ))، ههر ئەو زیکره بکهن)) ئەوانیش چونهوه و ههر ئەو زیکره یان کرد، له ناکاوا شهو له ده رگا ده درئ وه ختیك ته ماشا ئەکهن کورپه که یانه هاتۆتهوه لای کافره کان رای کردوو و مهر و مالا تیشیانی به غه نیمهت هیناوه تهوه بۆیان، بۆیه خوای گه وره فهرموی ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾ ۲، ۳- الطلاق: که سیک پاریز له خوا بکات خوای گه وره ده رگای خیری لی ده کاتهوه، (مَخْرَجٌ) یانی ده رگای خیر، یانی ده رگای روشنایی، ده رگای نازادایی و نه جات...، ﴿وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾: رزقیشی بۆ ده نیری له شویتیک که بۆ خۆی ههر ههستی نه کردوو و به خه یالی شیدا نه هاتوو! وه کو ئەو سه حابییه به ریزه که خۆی و خیزانه که ی شادبوونهوه به کورپه که یان ویرای مهر و مالات و سامانیش که بۆیان هاتبوو.

شه شه م، ته قوا ده بیته مایه ی کار بۆ ناسانبوون:

چهنده پاریز له خوا بکه ی ئەوه نده کاروبارت بۆ ناسان ده بی، ئیشی رۆژانه، ئیشی شه وانته، ئیشی ئیدارهت ئیشی دائیرهت، ئیشی بازارت کاروباری ده ری و ژووری، خوای گه وره هه موو کاروباره کانت بۆ ناسان ده کات، چونکه ده فهرموی ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا﴾ ۴- الطلاق: ههر که سیک پاریز له بی فهرمانی خوا بکات خوای گه وره (ناسانی) داوێته ناو ئیش و کاره که ی و کاره کانی بۆ ناسان ده کات، چونکه پشتیوانی به خوا بووه، خوای گه وره ش له گه ئیدایه و کاری بۆ ناسان ده کات.

حه وته م، خوا (جل جلاله) ته قوادارانی خوش ده ویت:

خوای گه وره ده فهرموی ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾ ۷- التوبة: بیگرمان خوای گه وره ته قوادارانی خوش ده وین، جا چۆن تۆ خوات خوش بوی ئەو تۆی خوش

ناوئ!؟ خوا ئه و (عادل) هیه، ئه و (أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ) هیه که خوئی له قورئاندا وهسفی خوئی ده کات^{۲۹}، چۆن توئی خووش ناوئ وهختیک که تو ئه ووت خووشده وئ!؟ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ﴾ ۵۴ - المائدة، خوای گه وره فهرمووی: ئه ی ئیماندارینه ئه گهر ئیوه هه مووتان هه لگه رینه وه له دین و (مُرتد) ببنه وه - خوا ئیوه لاده با، خه لکیکی تر دینئ که خوا ئه وانی خووش ده وئ و ئه وانیش خوایان خووش ده وئ! خووشه ویسته کاتم: خوا پئویستی به ئیمه نییه، ئیمه پئویستیمان به خوایه، خوا (صمد)ه، ﴿اللَّهُ الصَّمَدُ﴾ ۲ - الاخلاص، (صمد) یانی هه موو شتیک پئویستی به خوا هه یه، ئه و پئویستی به هیچ نییه!!، ئیمه پئویستیمان به خوایه، خوای گه وره ته نها عیباده تی له ئیمه ده وئ ئه وهش به ونا که خوا پیی ده وه له مه ند ببی یا ده ستله تی زیاد بی، به لکو خوا هه ر خوایه عیباده تی بکه ین یا نه یکه ین، هیچ له مولکی خوای په روهر دگار که م ناکاته وه! له بهر ئه وه خوا ئیمه ی خووشده وئ به و نه ندازه ی که ئیمه ئه ومان خووشده وئ.

هه شته م، سه قامگه ی بوونی ژیان و ده وه له ت له سه ر ئه ساسی ته قوا: خوای گه وره ده فهرموئ: ﴿أَفَمَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَىٰ شِقَاٍ جُرْفٍ هَارٍ فَالْهَارَ بِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ﴾ ۱۰۹ - التوبة، ده فهرموئ: نایا که سیک کاره که ی له سه ر ئه ساسی ته قوا و په زابوونی خوا دابه زرینئ چاکتره و خیری زیاتره یان که سیک کاره که ی له سه ر لیواری کهنده لانیکی روخه ک دابه زرینئ!؟.

هه ر شتیک بو خوا نه بی، خوا ده ییرئ!، پیغه مبه ر ﷺ فه رمووی: (مَا كَانَ لِلَّهِ يَنْمُو وَمَا كَانَ لِغَيْرِهِ يَنْقُطِعُ): هه ر کاریک بو خوا بی خوا گه شه داری ده کات، گه شه ده کات!!، وه هه ر شتیک بو خوا نه بی کوتایی دئ و به ره که تی نیه!

^{۲۹} وه کو ده فهرموئ: ﴿الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ بِالْحَاكِمِينَ﴾ ۸ - التين.

نیشانه‌ی راستبویون و بهر هکته و له‌سه‌ر خیربویون، گه‌شه‌کردنی نه‌و کاره‌یه که تۆ له‌سه‌ری، بژی‌ه هه‌دییسی له‌سه‌ره فهرمووی: (نه‌گهر له معامه‌له‌یه کدا جاریک قازانجت نه‌کرد، دووجار قازانجت نه‌کرد، معامه‌له‌که‌ی بگۆره!). له‌به‌رئه‌وه‌ی: «مَا كَانَ لِلَّهِ دَامٌ وَاتَّصَلَ وَمَا كَانَ لِغَيْرِهِ انْقِطَاعٌ وَأَنْفَصَل».

نۆیه‌م، خوای گه‌وره له دوژمنانت ده‌تپاریزی: ته‌قوا مایه‌ی پاراستنی تۆیه له دوژمنانت!، خوا له قورئان ده‌فهرمووی ﴿وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا﴾ ۱۲۰ - آل عمران: نه‌گهر ئیوه سه‌برتانه‌ی هه‌بی و ته‌قواشتان هه‌بی، ﴿لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا﴾: فیل و پیلان و تاکتیکی دوژمن و ناحه‌زانتان زهره‌ر له ئیوه نادات!!.

ده‌یه‌م، به‌هۆی ته‌قوا هه‌ق و ناهه‌ق له یه‌کتر جیا ده‌که‌یته‌وه: جاری وایه تۆ به‌رچاوت پوون نییه، ته‌م و مژیک دیته به‌رچاوت دوو شتت لی تیکه‌ل ده‌بی، هه‌ق و ناحه‌قت لی ده‌شیوی، به‌لام له خوا بترسه خوا نیله‌هامی ناو دلت ده‌کات، هه‌قت نیشان ده‌داو ده‌یدۆزیه‌وه.

خوای گه‌وره ده‌فهرمووی: ﴿إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا﴾ ۲۹ - الانفال، نه‌گهر ئیوه له خوا بترسن، خوای گه‌وره (فرقان) تان ده‌دات، واتا زانیاریه‌کی واتان ده‌دات، که جیاوازی بکه‌ن له نیتوان هه‌ق و باتل، خوا له‌گه‌ل تۆدایه، به‌مه‌رجیک تۆ له‌گه‌ل خوادا بیت!

یانزه‌یه‌م، چوونه به‌هه‌شت به‌ ته‌قواوه‌یه، خوا ده‌فهرمووی: ﴿تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾ ۸۳ - القصص، واته ئیمه نه‌و ژیانه‌ی قیامت، نه‌و ژیانه‌ی به‌هه‌شت نه‌ده‌ینه که‌سانیک که له دونیادا (تکبیر) بیان لینه‌داوه و فاک و فیتیان به‌سه‌ر خه‌لکیدانه‌کردووه، (تکبیر) بیان به‌سه‌ر زه‌ویدا نه‌کردووه،

خۆ به‌زل ناگرن و فه‌ساد له زه‌وی دا نا‌کهن، ئه‌و به‌هه‌شته که خوا ئاماده‌ی کردووه، ئه‌فه‌رموی د‌دیده‌ینه ئه‌و که‌سانه، ﴿وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾: وه سهره‌نجامیش بو ته‌قوادارانه.

به‌ئێ خۆشه‌ویسته‌کاتم:

* ته‌قوا له سێ شتدا خۆی ده‌نوینی:

یه‌که‌م: پابه‌ندبوون و په‌سه‌ندکردنی هه‌رچی کاری چاکه و، په‌یره‌وکردنیه‌تی که خوا ئه‌م‌ری پێ‌کردووه، کردنی کاری په‌سه‌ندو باش.

دووه‌م: نه‌کردنی کاری ناپه‌سه‌ند و خه‌راپ.

سێهه‌م: زی‌ده‌پ‌رۆیی نه‌کردن له کاری حه‌لال و موباح، یانی نه‌کردنی نیس‌راف له کاری روژانه، له‌و هه‌لسوکه‌وت (ت‌عام‌ل)ه‌ی که روژانه هه‌ته له خواردن و خواردنه‌وه، له جلویه‌رگ، له پێکه‌وه‌ژیان (ت‌عایش) له‌گه‌ڵ خه‌لکی.

ئینجا په‌سه‌ندکردنی هه‌رچی چاکه و کارپێ‌کردنی ئه‌وه خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رموی ﴿اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾^{۳۰} ۱۰۶ - الانعام، خ‌وای گه‌وره به‌پێغه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموی ﴿ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا﴾^{۳۱} ۱۸ - الجاثية، خ‌وای گه‌وره پێمان ده‌فه‌رموی ﴿اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ﴾^{۳۲} ۳ - الاعراف: وه د‌وای ئه‌و قورئانه بکه‌ون که بو‌تان هات‌وه له‌لایه‌ن په‌روه‌ردگاری خ‌وتان، ئه‌وه‌ی ر‌ئیشاند‌ه‌ره بو‌ چاکه و پێشگیری ده‌کا له خ‌راپه قورئانی پ‌ی‌رۆزه، جانب‌یکی پێمان ده‌ئێ ئه‌وه حه‌لاله و بیکه‌ن وه د‌وای که‌ون،

^{۳۰} واته: (تۆ نه‌ی موحه‌مه‌د ﷺ) شوینی ئه‌و به‌رنامه‌یه بکه‌وه که له‌لایه‌ن په‌روه‌ردگاره‌وه به‌سروش (وه‌حی) پ‌یت راگه‌یه‌نراوه.

^{۳۱} واته: له‌وه‌و د‌وا ئی‌مه تۆمان نه‌ی موحه‌مه‌د ﷺ خ‌ست‌وته سه‌ر به‌رنامه‌یه‌کی راست و ره‌وان له‌هه‌موو کاروباریکی ئه‌م ئایینه‌دا، که‌واته شوینی بکه‌وه و لێی ل‌امه‌ده.

ئه وهش حه رانه و مه یکه ن، پیغه مبه ریش نمونه یه بوئیوه ﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾ ۷- الحشر، هه رچی پیغه مبه رتان پیتان بفرمووی ((بیکه ن)) جیبه جیی بکه ن، وه هه رچی که پیتان بفرمووی ((مه یکه ن)) یانی مه یکه ن و مونا قه شه ی تیدا مه که ن.

خۆشه ویسته کاتم: هه ندی شت هه یه زیده پرۆیی تیدا ده کری، ئینسان توشی حه رام و گونا هباری ده بی، بویه خوی پهروه ردگار ده فرمووی ﴿إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾ ۳۱- الاعراف: خوی گه و ره ئه وانه ی خۆشناوی که ئیسرافی ده که ن، له ئیمامی (عه لی) یان پرسیار کرد ((ئیسراف یانی چی؟))، فه رمووی (مَابَعَدَ الْكَفَافِ اِسْرَافٌ): له دوی ئه وه ی که شت به سه و کافیه ئیسرافه!، هه رچی تو ده یکه ی ئه گه ر زیده بو له خۆت ئه وه پیی ده گوتری ئیسراف.

زیده له (معیشه ت)، زیده له مسروفاتی رۆزانه ت و جلوه به رگ و سه یاره ت، زیده له خانووت، زیده له زیان و حال و بالی خۆت ئه وه پیی ده گوتری ئیسراف و نه یکه ی چاکه !.

پیغه مبه رمان (علیه الصلاه والسلام) فه رمووی (إِنَّ الْحَلَالَ بَيْنَ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيْنَ) ۳۲: حه لال دیاریکراوه، حه رامیش دیاریکراوه (وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُّشْتَبِهَاتٌ): له نیوان حه لال و حه رامدا هه ندیک شت هه یه (شبهات) ی تیدان که نازانی نه حه لاله و نه

۳۲ ((حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ حَدَّثَنَا زَكَرِيَاءُ عَنْ عَامِرٍ قَالَ سَمِعْتُ التُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنَ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فَمَنْ اتَّقَى الْمُشْتَبِهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ كَرَّاعٍ يَرَعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمَى أَلَا إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحْرَمُهُ أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ)) صحیح بخاری، جزء ۱، کتاب الایمان، باب: فضل من استبرأ لدينه، صفحه ۲۸، رقم الحديث ۵۲، وأطراف الحديث في البخاري ((۱۹۴۶)). وأخرجه مسلم في المساقاة، باب: أخذ الحلال وترك الشبهات، رقم الحديث ۱۵۹۹

حەرام، مەسۇلمان دەپ خۇ لەوھش پىيارىزى، (فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ): ھەر كەسنىڭ خۇي لەو شتەي پاراست كە نەزانى نەھەلەلە و نەھەرام ئەوھ خۇي و مال و مندال و دىنەكەي پاراستو، (وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ): ھەر كەسنىڭ نەمپۇرۇ بكەوئىتە ناو شوبەھ، دەكەوئىتە ناو حەرام (كَالرَّاعِي يَرَعِي حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَقَعَ فِيهِ): وەكو شوانىتك كە مىڭگەلەكەي لە دەورەي پاوان بلەوئىتەي كە پەرزىنى نەپى، رۇژىك دى ئەو مالاتە پىيى داوئىتە ناوي و زەرەكەي دەكات، چونكە لە دەورەي دلەوئىتەي!، تۇ كە لە دەورەي حەرام سوراپەو، رۇژىك دىت پىت داوئىتە ناو حەرام! (أَلَا إِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى أَوْ إِنَّا حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ): فەرمووي ناگاداربن ھەموو مەلىك و دەسلەتدارىك پاوان و قەدەغەي خۇي ھەيە، (أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ): پاوان و قەدەغەي خواش ئەوشتانەن كە حەرامى كىر دوون و نابى سنور بشكىنرى و بچىە ناويەو، وەختى كە تۇ توشى حەرام بووي خوا دەتگىت، سنووي خوا شكاندن يانى خۇ تووشى حەرام كىرەن لەبەر ئەوھ زۇر دەپى خۇت پىيارىزىت.

ئىمە دەپى نمونە بىن بۇ خەلكىك كە لە ئىسلام خالى نىيە نەمپۇرۇ موشتاقە و دىدارى ئىسلامى پىخۇشە، باوھش بۇ ئىسلام دەكاتەو، بەلام عەبىي ئىمە دەبىنى بۇيە مەسۇلمان نابىت، يان بۇيە نايەتە مەجلىسەكەمان دابنىشى لەوانەيە عەبىمان بىنى، ئىمە خۇمان كىر دوو بە نمونەي مەسۇلمانان زۇر جارىش وايە زەرەمان لە ئىسلام داو لەبەر خورپەوشتى خراپى خۇمان!، بەراستى پىويستە موراجەعەي خۇمان بكەينەو، ھەر لەسەرى تا خوارى پىشتەر مامۇستايانى ئابىنى لەگەل رىزىم بۇيان بەراستى مامۇستايانى ئابىنى وەكو زۇر لە زانايان دەلەين (خوبى چىشتەن) بەراستى خوبى چىشتەن!، وەختىك كە مامۇستا چاك بى مىللەتىش چاك دەپى! وەختىك كە مامۇستا سەرى لى

بشيوي، ميلله تيش سهری لي ده شيوي، وه ختي که ماموستا لاريووه ميلله تيش لار ده بيته وه، وه ختي که ماموستا خوي له (شبهات)يدا، خه لك خوي له حرامی ددها، نهها نيمامي غه زالی ده فرموي چي، ده فرموي (اذا دَخَلَ الْعَالِمُ فِي الشُّبُهَاتِ دَخَلَ الْعَالَمُ فِي الْحَرَامِ): وه ختي که زانا خوي تووشي شتيك كرد که شوبهه ي تدياه، خه لك خوي تووشي حرامی ددها، چونکه ههنگاويك له ماموستا زياتر ده چنه پيش!!

خوزگه ماموستا يانيس نه مرؤ وه ختي که ده يانگوت ((حرامه کچ سهری روت بي)) کچه که ي هينديکيان سهری روت نه دده بو!! له گهل ريزيشم بو ماموستا يانيس ناييني به لام به داخوه هه نديک له ماموستا يانيس ناييني نهو سهرده مه ي خومان که (ماموستا يانيس ناييني) شيان ناشيرين کردوه، ريزي جوبه و ميزه ريشيان به راستي هيناوه ته خواره وه! که حقيقت ماموستا ده بيته ريشانده ري نوومه ت، وه پيشي نوومه ت که وتوود يا بو به هه شتي يا بو جهه نه مه ي، جا به راستي پويسته ماموستا يانيس نايينش به خودا بيته وه نه م قسم له گهل نه وانه، به لي من خوم به قوتاييه كي ماموستا يانيس ناييني ده زانم، به لام به راستي مه سئولييه تي گوره نه مرؤ له نوومه تي نيسلاميدا له سهر ماموستا يانيس نايينييه، ماموستا يانيس ناييني که ده لين ((زولم حرامه)) نابي بوخويشي توخوني زولم بکه وي و له زالم نزيك بيته وه، وه ختي که ده لي ((خواردني حرام ناگري جهه نه مه خوش ده کا)) ده بي خوشي لي بياريزي، وه ختي که ده لي ((سافره ت ده بي خوي داپوشي))، ده بي نه ويش ده عوه ي حجاب بکاو داکو كي له سهر حجاب بکا، به راستي مه سئولييه تي که له سهر شاني هه موو لايه کمان وه ماموستا يانيس نايينش يه کيکن له پيشه واياني نوومه تي نيسلامی، که پيغه مبه ر فرموي (زانا يان ميراتگري پيغه مبه رانن، پيغه مبه رانيس دره م و ديناريان به جي نه هيشتوه به لگو

عیلمیان به جی هیشتوه!!، وه ههروهها فرمووی ﷺ (الْفُقَهَاءُ أُمْنَاءُ الرُّسُلِ ما لَمْ يَدْخُلُوا فِي الدُّنْيَا وَيَتَّبِعُوا السُّلْطَانَ) ^{۳۳} فرمووی: زانایان ئەمینداری پیغه مبهرانن (عليهم الصلاة والسلام)، به لām به مهرجیک له گهڵ دهسته لاتداران -ی زالم- تیکه لāو نهبن)) وه ختیك كه له گهڵ دهسته لاتداران تیکه لāوبوون و دوایان كهوتن، فرمووی (فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ فَأَحْذَرُوهُمْ): شهوه خیانه تیان له گهڵ پیغه مبهرانی خۆیانیان کردوه، ئیوه خۆتان لهو زانایانه بپاریزن.

به راستی خهتەرئیکه له سههر شانی مامۆستایان، یهك لهوانه من خۆم لیڤه كه شهو قسهیه ده كه م خۆم به مهسئول ده زانم لهو قسهیه، چونكه منیش ده گریتهوه!!، منیش كه شهمرۆ نه سیحه تیک ده كه م و وتاریك ده خوینمه وه حسابه له سههر منیش به لām پیویسته ئیمه هه موومان به خۆماندا بیینه وه، پیش شهوه مامۆستایانی ئایینی چونكه خهتەرئیکه له سههر ئومه تی ئیسلامی!!، كوفر له هه موو لایه كه وه ده یه وی ره گی ئیسلام بپیتشه وه!!، نهك هه ره له سه ره وه به لكو یه كه یه كه ره گه كانی بكوتی له بنه وه كه من و تو ههستی پیته كه یه!!، جا جاری وا ههیه مامۆستایهك ده گری بۆ شهوهی كه خه لکی تری پی بگریت، كه به داخه وه نه ده بوایه مامۆستایان شهمرۆ شهوه نده په رش و بلاوبن و شهوه نده پشتیان له یه كبی، كه نه توانن واقیعیکی فاسد له ولاتی خۆمان بگۆرن!!، یا له هه موو دونیا، نه گه ره مامۆستایانی كوردستان شهمرۆ پالپشتی یه كتری بن، شهمرۆ ههشت ههزار مامۆستا لهوانه یه له كوردستان هه بی، ههشت ههزار مامۆستا!!، با مامۆستا له سه ره شه قام و جاده و كۆلان له دژی فساد و بی

^{۳۳} «الْفُقَهَاءُ أُمْنَاءُ الرُّسُلِ ما لَمْ يَدْخُلُوا فِي الدُّنْيَا وَيَتَّبِعُوا السُّلْطَانَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ فَأَحْذَرُوهُمْ»، العسکری من حدیث العوام بن حوشب عن أبي صادق عن علي به مرفوعا وهو ضعيف السند. انظر: (المقاصد الحسنة في بیان كثير من الاحادیث المشتهرة على اللسنة)، صفحة ۳۰۷، رقم الحدیث ۷۴۶.

نه خلاقى و قومارخانه، له دژى مه یخانه و سینه ما و شتى خراب، دهنګى خوځى بهرزکاته وه و بزانی ټایا خه لک به قسه ی ده کات، یان به قسه ی ناکا؟!.

به لّام به راستی نيمه هموومان (مُقَصِّرین، وه کو مسولمانیک له بهرام بهر دینی خوا، بویه ش ده لیم ماموستایان چونکه نه وان به راستی روژی قیامت پرسپاریان لیده کریت، بهر له وه ی پرسپار له عالم بکرئ پرسپار له عالیم ده کرئ!، وه کو نیمامی علی ﷺ فرمووی: (پرسپار له جاهیل و له قوتابی ناکریت بؤ نه چوویت فی ربیت؟ هه تا پرسپار له زانای نه کرئ بؤ خه لکت فیر نه کرد؟!،) نه و ماموستایه دکتوره ده بی خوځى بچئ سهردانى نه خو شه کان بکات!، وه خوځى بچئ، به و خه لکه دابیته وه.

به لّی خو شه ویسته کاتم: بویه له روژی قیامه تیشدا که سیک دین ديه اوینه ناو ناگرى دوزه خ وه کو پیغم بهر ﷺ وه صفی ده کات (یو تى بِالرَّجُلِ یَوْمَ الْقِیَامَةِ فِی النَّارِ^{۲۴}: روژی قیامت کابرایه ک دهینن و ده یخنه ناو ناگرى جه هه ننه م، (فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابَ بَطْنِهِ): ریخوله کانی دینه دهر وه له زگی، (ویدور حوله کما یدور الحمار بالرحی): له دورى ریخوله ی خودا ده سورپته وه، ههروه کو چوځ گویدریژ به دورى (ناعور) یدا ده سورپته وه!، (ناعور که ناو هه لیدنجی له بیر، به حه بلیک به ده وریدا ده سورپته وه)، نه و نینسانه ناوایه له جه هه ننه م!!

^{۲۴} «عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ قِيلَ لَهُ أَلَا تَدْخُلُ عَلَى عُمَانَ فَتُكَلِّمُهُ فَقَالَ أَتَرَوْنَ أَنِّي لَا أَكَلِّمُهُ إِلَّا أَسْمِعُكُمْ وَاللَّهِ لَقَدْ كَلَّمْتُهُ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَهُ مَا دُونَ أَنْ أَفْتَتِحَ أَمْرًا لَا أَحِبُّ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ فَتَحَهُ وَلَا أَقُولُ لِأَحَدٍ يَكُونُ عَلَيَّ أَمِيرًا إِنَّهُ خَيْرُ النَّاسِ بَعْدَ مَا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ يُؤْتَى بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابَ بَطْنِهِ فَيَدُورُ بِهَا كَمَا يَدُورُ الْحِمَارُ بِالرَّحَى فَيَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَهْلُ النَّارِ فَيَقُولُونَ يَا فُلَانُ مَا لَكَ أَلَمْ تُكُنْ تَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ فَيَقُولُ بَلَى قَدْ كُنْتُ أَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ وَلَا آتِيهِ وَأَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَآتَيْهِ» صحيح المسلم، كتاب الزهد والرفائق، باب: عقوبة من يأمر بالمعروف ولا يفعله وينهى عن المنكر ويفعله، صفحة ١٢٤٧، رقم الحديث (٢٩٨٩ - ٥١)، و صححه مسلم.

(فَيَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَهْلُ النَّارِ: خه لکه که لیتی کۆده بیته وه، (فَيَقُولُونَ) ده لئین ریا فلان ما لک): ئه وه چیه فلان که س؟، ئه وه تو ی لیره ی؟! (أَلَمْ تَكُنْ تَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ؟): ئه ی تو نه بوویت فرمانت به چاکه ده کرد و ریگریشت له خرابه (منکر) ده کرد؟ ئه ویش ده لئی به لئی (كُنْتُ أَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ وَلَا آتِيهِ، وَأَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَآتِيهِ): به لئی من ئه مرم به چاکه ده کرد و خوّم نه م ده کرد، وه نه هیشم له (منکر) ده کرد و خویشم ده مکرد!.. به راستی ئه وه خه ته ریکی گه وره یه!، نه که هر له سهر ماموستا به لکو له سهر هه موو مسولمانیك، وه دختیک که به یه کیك ده لئی ((ته قوات هه بی و له خوا بترسی)) خویشی ته قوای نه بی!!.

جا خو شه ویستاتم: ئه وه مه به ستم ئه وه یه ئیمه خو مان ئاگامان له خو مان بی، وه لاهی ئه گهر خو مان ئاگامان له خو مان بی وه ک مسولمان دوژمنانی ئیسلام ناتوانن زه فەر به مسولمانان به یئن!!... ﴿وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا﴾ ۱۴۱- النساء، به لām به مهرجیک ﴿يَعْبُدُونِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا﴾ ۵۵- النور: عیباده تم بکهن و شهریکم بۆ بریار نه دن، بمه رستن.

خوا عه بدی خو ی زه لیل ناکات! به لām عه بد خو ی خو ی زه لیل کردوه به راستی!، موسلمان عه زیزه!، خوا مه دحی کردوه ﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾ ۸- المنافقون.

به لئی خو شه ویسته کاتم: ته قوا مایه ی خوا لی رازی بوونه له نینسان، بۆیه ده بی وریابین و به خو ماندا بچینه وه بتوانین ان شاء الله ئه وه ته قوایه له خو ماندا به یئینه دی که خوا ده یه وی.

ته قوا چوڼ پهیدا دهبی؟

به پهیدا کردنی عیلم، له دین شارهزا به خوا شارهزات دهکات و ته قوات پهیدا دهبی، هاتوچوی مزگهوت بکه قورنان بخوینه و نویژهکان به جهماعهت بکه ته قوات پهیدا دهبی، له گهل مسولمانان هه لسه و دانیشه له دهرسیان دانیشه، ته قوات پهیدا دهبی، به هاورپیه تیکردنی نیمانداران.. پیغه مبر ﷺ نه فهرموی هاورپیه تیکردنی نیماندار وه کو نهویه بهجیت له لای دوکائیک دانیشی که بوئی خوش ده فرؤشیت، به لام هاورپیه تیکردنی پیای خراب وه کو نهویه بسچیه لای کوریه که به راستی نه گهر نهشت سوتیننی پشکت پیده کهوی!!

به لئی خوشه ویسته کاتم: ئینجا با ئیمه بگهرپینه وه لای خوا و شهرمی لئی بکهین و لئی بترسین، ههنگاوه کافان بو خوا بن، بو نهوهی خوای گهوره بهر کهت باوټه ناو ئیشه کافانه وه، چونکه به راستی تو چهنده قهدری خوات له لابی نه ونددش خوای گهوره قهدری توئی له لایه!!، چهنده خوای گهوره خوشبوئی نه ونددش خوای گهوره توئی خوش دهوټت، چهنده رزامهندی خوټ بوئی نه ونددش خوای گهوره رزامهندی توئی دهوئی!!، چهنده خیراده کهی له جیبه جیکردنی فرمانه کانی نهو، نه ونددش خوای گهوره لوتف بهرامبر تو ده نوټیت، چهنده نهوت له یاد بیت خوای گهورهش نه ونددش توئی له یاده!!، چهنده له سهر خوا تووره بیی و له سهر خوا به جواب بیت نه ونددش خوای گهوره له سهر تو به جوابه!!، چهنده تو عادات و تهقالیدی خوټ بگوړی له بهر خاتری خوا نه ونددش خوای گهوره له گهلتدایه، وه چوڼ خوای گهوره فرمانی به ناگر کرد ساردبئی بو چه زه تی ئیبراهیم که قانونی ناگر وایه شت ده سوتیننی! خوای گهوره له بهر خاتری چه زه تی ئیبراهیم که بو خوا گونجا، وهختی که فرپدرايه ناو ناگره که فهرمووی: ﴿حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾: بهسه خوای گهوره

بؤ من پشت و کؤمه کم بئ... ٿيبراهيم به تنهنا بوو، خواي گهوره ده فهرموي ﴿إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً﴾ ۱۲۰ - النحل، واته: ٿيبراهيم به تنهنا توممتيڪ بوو، ٿاوا صولحا بؤ خوا: ﴿كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾ ۶۷ - آل عمران، كه فريٽاندايه ناو ناگر خوا فهرموي: ﴿يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ﴾ ۶۹ - الانبياء: نهى ناگره سارد ببه و سهلامهت به له سر ٿيبراهيم!، ٽهو ناگرهه كه سوتينره سارد بويه وه له سر چه زره تي ٿيبراهيم!! - كه قانوني سوتانده - خوا ٿاوا قانوني كهون بؤ نينسان ده گوري له بهر خاتري ٽه وهه كه ٽهو نينسانه له گهل خوا گونجاوه و صولحاوه!.

جا با ٿيمهش له گهل خواي گه وردها بگونجيين و پشتمان به خوا قايم بيت، پشت به خوا ببه ستين بؤ ٽه وهه كه خواي گه وردهش پشتمان بگريٽ، وه بؤ ٽه وهه خواي گه وره له دونيادا و له قيامه تيشدا فه زلمان له گهل بنويٽي....

له خواي په روه ردگار ده پارينه وه و ده ٿين: ياره ببي خويه پشتيومانان هه رتوي و پشتمان بهر نه دههت، ياره ببي خويه پشتيواني هه موو مسولمانان بكهه له دنيا، خويه مسولمانان له ڙير ده ستي زالم و سته مكاران رزگار بكهه، له ميهنهت و دهره و به لاي زالم رزگاريان بكهه، خويه توشي تهنگ و چه له مهيان نه كهه له دنيا، خويه ٿيمهش و هه موو مسولمانان ته و فيق بدهه بؤ ٽه وهه ته قوادار بين، خويه ته قوامان زياد بكهه....

اللهم حَبِّبْ لَنَا الْإِيمَانَ وَزِينَهُ فِي قُلُوبِنَا وَكِرْهُ لَنَا الْكُفْرَ وَالْفِسْقَ وَالْعِصْيَانَ
وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ يَا اللَّهُ، أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلِكُمْ وَلِسَائِرِ
الْمُسْلِمِينَ فَاسْتَغْفِرُوهُ، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ((ربنا آتنا من لدنك رحمةً
وهي ء لنا من أمرنا رشدًا))..

آمين

شوگری خودا

﴿وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ
وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾ ۷- ابراهیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انَ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَشْكُرُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ وَتَسْتَهْدِيهِ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ...، نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَتَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ.. هَذَا الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ وَنَصَحَ الْأُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلَى الْحِجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كُنْهَارُهَا، لَا يَزِيغُ عَنْهَا إِلَّا هَالِكٌ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى هَذَا الرَّسُولِ الْكَرِيمِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَالتَّابِعِينَ وَعَلَى أُمَّتِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَجْمَعِينَ... أَمَّا بَعْدُ أَوْصِيكُمْ عِبَادَ اللَّهِ وَنَفْسِي أَوْلًا بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ، قَالَ اللَّهُ (سبحانه وتعالى) فِي كِتَابِهِ الْحَكِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١-النساء.

برایانی بهرێز... ئیماندارانی خۆشهویست: له وتاری رابردوودا باسی هه‌لۆیستی ئیماندارانمان کرد له بهرامبه‌ر به‌لا و ناخۆشی و نارە‌حه‌تی ژایانی خۆیاندا، وتمان: ئاده‌میزاده‌کان به‌گشتی له دنیا تا قی‌راونه‌وه به‌ناخۆشیه‌کان، له‌ناو ئاده‌میزاده‌کانیشدا ئیمانداران له هه‌موو که‌س زیاتر تووشی به‌لا و مو‌صیبه‌ت ده‌بن!.. بۆچی؟! چونکه ئیمانداران به‌دوای هه‌قدا ده‌گه‌رێن و هه‌لگری په‌یامی هه‌ق و عه‌داله‌تن، به‌ نه‌ندازه‌ی ئه‌وه‌ی که ئینسان له‌هه‌ق و عه‌داله‌ت نزیک بێ و هه‌لگری ئه‌و په‌یامه‌ بێ...، ئه‌هلی باطل رقیان لێهه‌تی و

دوژمنايه تي ده کهن، له ناو ئيماندارانيشدا نه وانه ي که زور خوځيان يه کلا کردو ته وه يو خوا (جل جلاله) زياتر توشي به لا و ناخوشي و سهر نيشه و نه زيهت و نازار ده بن، به لام بوچي ئيمانداران خاوه ني صه بري زور و (تبات) و ئيستقامه تي زورن؟! له بهر نه وه ي ئيمانداران دونيا به خانووي نيشته جيپوون (دارالقرار) ي ژيان ي خوځيان ي نازان!،

خوځيان له دونيا به ريوار (مسافر) ده زانن، ده رونه وه يو لاي خوځشه ويستاني خوځيان که پيغه مبه ران و شويکه وتواني پيغه مبه رانن (عليهم الصلاة والسلام) وه به خزمه تيان ده گهن، له بهر نه وه غه مي ليناخون، وه چوک داناده ن له به رامبه ر نه وه موسيبه تانه ي که به سهريان ديټ. وه هر له بهر نه وه ش خوځيان به قوتابي نه وه پيغه مبه رانه ده زانن (عليهم الصلاة والسلام) که نه وان توشي هاتوون بيگومان قوتابيه کانيش ده بي ريگاي ناخوش و نازار و نه شکه نجه بيته پيشيان!، وه له هه مانکاتدا باوه ريشيان هه يه که قهزا و قه ده ري خوايه، وه پاداشتي خيري قيامه تيشي له سه ر وهرده گرن بويه خاوه ني صه برن، خوځراگرن له به رامبه ر نه وه به لا و موصيبه تانه ي که به سه ريانديټ.

سبا نه مرپوش له وتاري جومعه دا له خزمه تي بابه تيکي تر بين، که بريتيه له وه: (چون بتوانين شوکري خوا بکه ين (جل جلاله)؟) له به رامبه ر نه وه ناز و نيعمه تانه ي که به ئيمه ي به خشيوه ..

نايا شوکري خوا چون ده کريت؟ نه وانه ي که شوکري خوا ده کهن چ به ره مپکيان له دونيا و قيامه تدا ده ست ده که ويټ؟ وه نه وانه ي که شوکري خوا ناکهن چ به لا و موصيبه تيکيان له دونيا و قيامه تدا ديټه سه ر و، شوکري خوا چونه و به چي ده کريت؟

خوشه ويسته کاتم، خواي پهروه ردگار نيعمه تي زوري به ٿاده ميزاده کان به خشيوه كه له ژمار نايهن، خواي پهروه ردگار فهمووي (جل جلاله) ﴿وَأَتَاكُمْ مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا﴾ ۳۴ - ابراهيم، نه فهمووي: هر چي كه داواتان كرديجي نه ي بهني ٿاده م... هر چي كه نيوه ده تانه وي و پيتان خوشه و ٿاره زوتان لي هديه پيمان به خشيون! ﴿وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا﴾ نه گهر بتانه وي ناز و نيعمه ته گاني خوا بزميرن ناتوانن چونكه نيعمه ته گاني خوا له ژمار نايهن وه نينسان ناتوانن بيانزميري! له بهر نه وه هتا نيتمه پاداشتي نه و نيعمه تانه بدهينه وه هيشتا هر نيتمه قهرزاري (رب العالمين، نه و دونيابه بو تا قيركردنه وه خودا خولقاندويه تي، نه و نينسانه ش نه و هموو ناز و نيعمه ته ي كه به سهريدا باريون و پي دراون، هر بو نه و هيه نايا نه و نينسانه له موقابل نه و نيعمه تانه دا چي ده كات؟ نايا نه و نيعمه تانه به هي خودا ده زانن، يان به هي خوي؟... شوكري له سهر ده كاو پي رازيه، يان پي رازي نييه!، نايا چ جوړه هه لويستيك ده نوي تي به رام بهر خواي گه و ره له سهر نه و نيعمه تانه؟، بويه خواي گه و ره فهمووي: ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ ۳ - الانسان: نيتمه نينسانان هيدايت داوه - هيدايت داوه به ماناي هيدايتي موتهق - ماناي وايه چاومان پيداوه، گويچكه مان پيداوه، بينين و بيستن و زمانان پي داوه، عه قلمان پي داوه، تيگه يشتمان پي داوه، ريگاي راست و ريگاي لارمان بو روون كردوته وه، نه وه هيدايتي (رب العالمين) ه، ﴿إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾، نينجا نه و نينسانه له و دوو ريگايه يه كيان به كه يفي خوي هه لده بزيري!:

﴿إِمَّا شَاكِرًا﴾: يا به ريگاي شوكرانه دا ده روات و شاكير ده بيت، سوپاسي خودا ده كات و خوا ده ناسي.

﴿وَأَمَّا كَفُورًا﴾: يان سپله دېښ و خوا نانسې، رنگای چهوت و لار ده گريت. رنگای هه لدير ده گري، ﴿إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ نه وه دواي چي؟ دواي نه وه ي ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ﴾ دواي نه وه ي که رنگامان بؤ روون کردو ته وه و هيدايه تمان داوه، دواي نه وه ي که نه و پيداويستيانه مان پيداوه که (تکليف) له سهر نه و نينسانه داده نين! به لې ﴿وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ﴾ ۱۲ - لقمان: جا که سيک که به رنگاي خوا پرستيدا دېروا، به رنگاي پيغه مېهر دېروا ﴿بِئْسَ مَا كَفَرْنَا بِهِ﴾ نه وه بؤ قازانچي خوځيه تي، خوا ده وله مهنده: ﴿وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ﴾ هه رنگاي که سيک شاکير و سوياسگوزار بيت، مسولمان بيت، نه وه بؤ خوځيه تي!

نه دي نه گه رنگاي کافر بيت: ﴿فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ﴾ ۱۲ - لقمان، خوا ده وله مهنده، نه گه رنگاي سوياسي خوداش نه که ين خودا سوياسي ده کري! خوا ده وله مهنده و نه به مسولمانه بوني نيمه خوا ده وله مهنده تر دېښ، نه به کافر بوني نيمه خوا له ده وله مهندي و ده سته لاتي که م دېښ ته وه! بويه فه رموي ﴿وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ﴾، ﴿تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾ ۴۴ - الاسراء، خوا فه رموي: هه چهوت ناسمانه کان ته سبحاتي (رب العالمين) ده کهن، وه نه رزيش وه نه وه ش که تيباندايه، ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ﴾ ۴۴ - الاسراء: هه رمو شتيک ته سبحاتي (رب العالمين) ده کات به لام نيوه نه ي نينسان تيناگهن.

به رده وام وشکاني و دهریا، ناو و ههوا، شهو و روژ، نه ستيړه کان، ناسمان و زهوي، گيانداره کان، هه رمو شتيک، نه وه ي که روحی له بهره، وه نه وه ي که روحی له بهر نييه شوکري خودا ده کات. ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ﴾ ۴۴ - الاسراء.

به لئی خوښه ویسته کاتم: خوای پهروهردگار نهو ناز و نیعمه تانه که به نیمه ی نیشانداوه، خستویه تیه بهر دهستی نیمه هه مروی بۆ تاقیکردنه وهی نینسانه. ﴿وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَتَّه﴾ ۱۳ - الجاثية.

حه زره تی سوله یان ﷺ نهو هه موو نیعمه تانه ی که خوای پهروهردگار به سه ریدا باراندبوو، نهوه که:

(با) به که یفی نهو ده رویشت بۆ ههر کوئی هک بیوستبایه!

زمانزانی، له گه ل هه موو زینده وه ریکا به زمانی نهو تیی ده گه یشت، له میرووله یه ک حالی ده بوو که چی ده لئی؟!.

(شه یطانه کان) و جنۆکه له بهر دهستی نهودا کاریان ده کرد!، نینجا فه رموی ﴿هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي﴾ ۴۰ - النمل: نهوه له چاکه ی خواجه له گه ل من!، ﴿لِيُبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ﴾ ۴۰ - النمل، نهوه بۆ نهویه تاقیم ده کاته وه ئاخۆ نه من شوکرانه ی خوا ده که م و خوا ده ناسم و نهو شتانه له خواوه ده زانم یان له خو میانه وه ده زانم، ﴿لِيُبْلُوَنِي﴾ بۆ نهوه ی تاقیم بکاته وه ﴿أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ﴾ شوکرانه ده که م، سوپاسگوزار ده بم، مسولمان ده بم، خواپه رست ده بم؟ یا به پیچه وانه وه ﴿أَمْ أَكْفُرُ﴾، ﴿وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ﴾ ۴۰ - النمل، وه فه رموی: وه ههر که سی شوکرانه ی خوا بکات بۆ خو ی ده یکات.

به لئی خوښه ویسته کاتم: به نه ندازه ی نهوه که نینسان شوکری خوا ده کا خوای پهروهردگار ناشتی و نارامی و خوښگوزهرانی و رزق و رۆزی زۆری بۆ ده نیړی... وه به نه ندازه ی نهوه ی له شوکری خوا دوور ده که وپته وهو بئ نه ک ده بی، بی وه فا ده بی، سپله ده بی، خوا نا ناسی، رووی له نیسلام و خوا په رستی ورده گیړی، نهو نیعمه تانه له خواوه نازانی و نهوکاته توشی به لا و نه گبه تی و ناره حه تی ده بی!!، بۆیه خوای پهروهردگار بۆ نیمه ی موسلمان

ده گيړيتهوه له قورنان، دده فرموي ﴿وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾ ۱۱۲ - النحل، واته: له زده مانیکدا پيش نومه تی نیسلام ناوه دانيهک بووه خوی گه وړه هه موو ناز و نيعمه تيکی خوی به سه ردا باراندووه، ناز و نيعمه تی زور، به تاييهت دوو نيعمه تی زور گه وړه له ژيانی ناده ميزادا همن:

- په کيان نه من و ناسايش که نينسان له خوی و مالي و ناموسی خوی شه مين بې و له سهروهت و سامانی خوی و خزم و کهس و کاری خوی شه مين بې و له نه من و ناسايشدا بژيی! نه وه يهک له نيعمه ته هه ره گه وړه کانه.
- دووه هميان رزق و روزی، نه وه که نينسان نه که ويته بهر شالوی گرانی و قات و قری و له فراوانی رزق و روزيدا بژيی.

نه دوو نيعمه ته، که خوی په وړه دگار بومان ده گيړيتهوه له ناوه دانيه له پيش نیسلامدا، خوا نه فرموي: نيمه تاقيمان کردونه ته وه که ناز و نيعمه تی زورمان به سه ردا باراندن، به لام!! ﴿فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ﴾: نه وان سپله بوون به رانبه نيعمه ته کانی خواو روويان له نیسلام و له خوا په رستی وه رگيپرا، ﴿فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسِ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾ ۱۱۲ - النحل: خوی گه وړه هه م جلويه رگی برسيه تی بژ ناردن، هه م ترس، و انا هه م نه و رزق و روزيه لی ستاندنه وه...! وه هه م نه و نه من و ناسايشی لی ستاندنه وه سه رنجام که و تنه ترس و برسيه تيه وه. خوی په وړه دگار بويه منه ت به سه ر نه هلی مه که هدا ده کات، دده فرمويت ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ * الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ﴾ ۳، ۴ - القریش، قوره يش خوی نه و که عبیه په رستی که وه ختيک بووه نه هلی نه و مه که عبیه خوا پاراستونی هه م له برسيه تی وه هه م له ترس و ناره حه تی و تو قان دن.

خوښه ویسته کاتم: وده عدی خویسه (جل جلاله) به نه ندازه ی شه وده ی ټینسان موسلمان بی، ته قوادار بی و له خوا ترس بی و، شوکرانه ی خوا بکات خوی په روه ردگار ناز و نیعمه تی خوی زیاتر به سه ردا ده باریتی! وه کو فرموی: ﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾ ۷- ابراهیم، نه گهر شوکری خوا بکن خوا بوتان زیاد ده کات، وه نه گهر بی نمک و سپله بن شه وده خوی گه وره (جل جلاله) عه زابتان ده دات و لیتان ناگهریت، ﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾ ۹۶- الاعراف، خوا ده فرموی، نه گهر شه هلی ناوه دانییه کان - شارو شارو چکه کان - بروا بیسن و پاریزکارین، له ناسمان و زهوییه وه پیت و پیزمان بو فراهه م ده هینان، له شوینیکی تر ده فرموی ﴿فَأَحَدْنَا هُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ ۹۶- الاعراف، ټیمه نه وانمان گرت به هوی شه وده وه ناشیرینه ی که نه یانکرد، شه خوره وشته به دو ناشیرینه ی که پیاد دیان ده کرد...! جا به نه ندازه ی شه وده ی که ټیمه له گهل خوا بین خوا حالمان خوش ده کات.. به لام به و نه ندازه ی که روو له خوا وهرده گیرین، خویسه رست نه بین، خوا ژیا مان تالتر ده کات ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾ ۱۱- الرعد، خوا حالی هیچ قهومیك ناگوری هه تا شه وان دل و ده رویان نه گورن، خویان بیر و باوه ر و قه ناعه تی خویان نه گورن...!

خوا نه گهر نیعمه تیکی به سه ر میله تیک داباراند لیان ناستیته وه هه تا شه میله ته بو خوی قه ناعه تی خوی نه گوری، هه تا پشت له خوا نه کات خوا شه نیعمه ته یان لی ناستیته وه، ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكْ مُغَيِّرًا نُّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾ ۵۳- الانفال.

به لئی خوښه ویسته کان: چوڼ شوکرانه ی خوا بکهین؟

شوکرانه ی خوا به همموو نهدامه کان ده کړئ!، زمان نه گهر قسه بکات - قسه ی خیر بکا - نهوه شوکری خواجه دهیکا...!، شوکری خوا هر نهوه نیسه نینسان بلئ: ((الْحَمْدُ لِلَّهِ)) یا: ((الشُّكْرُ لِلَّهِ))؛ سوپاس بو خوا، به لکو هر قسه یه کی خیر له زمانی تو ده رچی.. نهوه بریتیه له شوکری خوا!، شوکری خوات بهو زمانه کردوو و نهو زمانه خوا داویه تی به تو باشتین وه فاش که بهو زمانه دهبده یهوه خوی گه وره (جل جلاله) بریتیه لهوه که له خیردا به کاری بینئ..

نهو زمانه نه گهر له جیاتی نهوه ی له جوین و له غه یبهت و بو هتان و له غیمه^{۳۰} ی و جاسوسی و فیتنه یی و خه راپه کاری نینسان به کاری بینئ له قسه ی خیر به کاری بینئ.. له چاکسازی نیوانی خه لکی (اصْلَاحَ بَيْنَ النَّاسِ) و ناموزگاری کردنی خه لک به کاری بینئ، نهوه بریتیه له شوکری خوا به زمان..!

شوکری خوا به گوچکه کان: نهو گوچکه کانه که خوا پیی داویت نه گهر گوئی پی له ناموزگاری بگری و گوئی پی له نه صیحه ت و وتاری ماموستایان بگریت و گوئی پی له قورئان خویندن بگری، نهوه شوکری خواجه به گوئی کانت، له جیاتی نهوه ی گوئی پی له غه یبهت بگری، گوئی پی له فیتنه بگری، له جیاتی نهوه ی گوئی پی له گورانی و هه لپه رکئی و موسیقا و له خه راپه کاری بگریت..

به لئی وه هدر وه ها چاوه کانت: نهو چاوانه ی که قورئانی پی ده خوینی، نهوه شوکری خواجه!، نهو چاوانه که ته ماشای ناسمان و زهوی ده کهن و ده لئین: ﴿رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ ۱۹۱ - آل عمران، نهوه شوکره به چاوه کانت! نهو چاوانه ی که نینسان کیتابیکی پی ده خوینتیه وه و کار

^{۳۰} واته قسه هینان و بردن له نیو موسلماناندا.

و وهزيفهی خۆی - وهزيفهی حه لالی خۆی - پئی نه نجام ددها، زهراعتهی خۆی ناو ددهات، نه وه عيبادهتی خوايه به چاوه کانت!، وه ههروهها دهسته کانت: نه وه دهستانهی که عيبادهتی پئی ده کهی، نه وه دهستهی که کاری شه رععی پئی ده کهی، نه وه هه مووی شوکری خوايه، به قاچه کانت ده رۆی بۆ شوینی پاک. بۆ خزمه تکردنی دین، بۆ خزمه تکردنی موسلمانان، بۆ راپه راندنی کاری شه رععی خۆت، وه زيفهی شه رععی خۆت. نه وه شوکری خوايه به پييه کانی خۆت نه نجامی ددهی!، وه ههروهها دل: نه وه دلهی که پره له ئيمانی راست و ساغ، که رازييه به قهزا و قهدهری خوا، نه وه دلهی که قهناعتهی وایه خواي پهروهردگار نه و ناز و نيعمه تانهی پيداوه نه وه شوکری خوايه به دل، له بهر نه وه شوکری خوا به هه موو نه ندامه کانی له ش ده کريت!

خۆشه ويسته کانم: يه کهم جوړی شوکری خوا بریتيه له وه ((سه لماندنی عه بدايه تيمان بۆ خوا))، نه وه که ئينسانی مسولمان بيسه لمینتی که عه بدی خوايه، نه وه شوکری خوايه!، ئيمه عه بدین خوا مه عه بودمانه، ئيمه خوا نه په رستين. ئيمه عه بدیکی بئی ده سه لاتين، خوا خاوه نی په رستنه، شایانی کرنۆش بۆ بردن و خاوه نی لی ترسانه، ﴿هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ﴾ ۵۶ - المدثر، هه ره نه و ئيمان ده بورئ نه گه ره غه له تیک بکهین!، هه ره ده بی په نا بهينه وه بهر خوا، خۆ نه گه ره هه له يه کمان کرد کئی ئيمان ده بورئ؟! کئی ئيمان خۆش ده بی؟! کئی چاوه پۆشيمان لی ده کا نه گه ره خوا نه بی (جل جلاله)! نه ی نابینی خواي پهروهردگار (حه ج)ی داناوه؟، هه موو سالیك حه جی مائی خواي داناوه مزگه وت و مائی خۆی له هه موو شوینیك و له هه موو ئاوه دانیه کدا هه یه، مسولمان له نوێژه کانیدا، له سوجه کانیدا، له دواي نوێژه کانی له خوا ده پارێته وه، داواي لیخوشبوونی لی ده کا، نه وه سه لماندنی عه بدايه تيبه بۆ خوا

(جل جلاله) خو به کهم زاینه بهرامبهره خوا، شهوه که نینسان خوا به خالیق بزانی و خوئی به (مخلوق) بزانی شهوه که خوا (جل جلاله) به دهسته لاتدار بزانی و خوئی به بی دهسته لات بزانی، خوا (جل جلاله) به دهوله مهند بزانی و خوئی به فه قیر بزانی.. ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ ۱۵ - فاطر، خوا فهرمووی: شهی ناده میزاده کان، شهی خه لکینه، ئیره فه قیرن خوا دهوله مهنده، خوٚتان به دهوله مهند مهزانن!، ﴿وَمَا أُوْتِيتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾ ۸۵ - الاسراء، زانیاریه کی که مم داوه به ئیوه، خوٚتان به (عالم) مهزانن، بویه: «(مَنْ قَالَ إِنِّي عَالِمٌ فَهُوَ جَاهِلٌ)»: ههر که سیک بلی من (عالم) شهوه جاهیله، کهس نابی به عیلمی خوئی بنازی، کهس نابی به دهسته لاتی خوئی یان به زورزانی خوئی بنازی، کهس نابی به دور و بهری خوئی و به خزم و عه شیره تی خوئی و قهومی خوئی بنازی، له بهر شهوه خوا (جل جلاله) خاوه نی عزیزه ته، خاوه نی دهسته لاته، خاوه نی عیلمه، خاوه نی ژیان و مردنه، خاوه نی دهوله مه ندیه، خاوه نی فه قیره بو نینسان ههر خوا نینسانی دهوله مه ند دکا، نینسانی فه قیر دکا، زور که سمان بیننی له ژیانی خوٚماندا سالانیک کی زور دهوله مهنده به لام له ناکاو فه قیر ده بی! کی فه قیری دکا؟ به خوئی خوئی فه قیر دکا؟ نا خوا، جا یا تاقی ده کاته وه و ئیمتخانه بوئی یا نینتیقامه بوئی! یا تولسه ندنه وه یه یان نیعمه ته.

به لئی خوٚشه ویسته کانم: له بهر شهوه کاتیک که ئیمه ی موسلمان به قه ناعه ته وه باوه رمان وایه خوا خالیقمانه، رازیقمانه، (مالک)مانه، مرینه رمانه، ژینره مانه، رزقه رمانه، زرده ر و قازانجمان به دهستی شهوه، دهوله مه ندی و فه قیریمان به دهستی شهوه، شهوه شوکرانه ی خاویه به دل، که ئیمه دهیسه لمین عه بدی خواین، خوا (صمد)ه ئیمه موحتاجین، خوا پیوستی به هیچ نییه!، ئیمه

پتویستیمان به خواجه .. ناچارین لئی بیاریننه وه نه گهر تهنگاو بووین، هیچ که سیک نییه په نای بۆ بهرین تهنها خوا نه بی (جل جلاله)، ﴿لَا مُلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ﴾ ۱۱۸- التوبة: کهس ناتوانی له بهر دهستی خوا رزگاری بی هه موومان ده بی هاوار کهینه وه لای خوا (جل جلاله).

بۆیه چه زه تهی ئیبراهیم (علیه الصلاة والسلام) دهیفرموو: ﴿الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ﴾ ۷۸- الشعراء: نهو خواجهی که منی دروست کردوه هه ره شهویش ریگای راستم نیشان ددها.. ﴿وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ﴾ ۷۹- الشعراء: وه هه ره نهو خواجهیه که خواردنم ددهاتنی وه ناویشم ددها..، ﴿وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ﴾ ۸۰- الشعراء: نه گهر نه خویشیم بم هه ره نهو شیفام ددها، ﴿وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ﴾ ۸۲- الشعراء: وه هه ره نهویشه نه من ئومیدم وایه له روژی قیامه تی له گوناوه کاتم ببورن، کهوا بوو ئینسان بهو حهقیقه ته خوا بناسی نه وه شوکری خوی کردوه، خوی به عبیدیکی بی دسته لاتنی فه قیر ده زانی نه بهرامبهر پهروه رزگاری خوی که (رب العالمین) به.

خۆشه ویسته کاتم: خالی دووهم، ته سلیم بوونمان به ئه مری خوا.. شوکری جووری دووهم نه وه یه که دوای نه وهی خوامان ناسی و خۆمان به عهبد زانی له بهرامبهر نهو خواجه، بی دسته لات له بهرامبهر نهو دهسته لاتداره، خۆمان ته سلیمی نه مری نهو کهین نهو شوکری خواجه..! خوی پهروه رزگار مه رجی داناوه بۆ نه وهی که ئینسان ئیسپاتی بکات که خوی ته سلیمی نهو کردوه..

زۆر خه لک ده لئی موسلمانم، به لام خوی پهروه رزگار مه رجی داناوه نه وهی که ده لئی: نه من خۆم ته سلیمی (رب العالمین) کردوه و به ئه مری نهو رازیم ده بی شوینکه وتووی پیغه مبه ره که ی ﷺ نهو بی، ده بی به ریگای پیغه مبه ره که ی

ئهو دا پروات (عليه الصلاة والسلام)، بؤيه فه رموى ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي﴾ ۳۱- آل عمران، پييان بلن - نهى موحه مه د ﷺ - نه گهر راست ده كه ن خواتان خوش ده وئ، شوكرى خوا ده كه ن و عيباده تى ده كه ن. ده تانه وئ خوا ليتان رازى بئ ﴿فَاتَّبِعُونِي﴾ به دواى مندا وهرن، شوين من كه ون، ريگاي خوام (جل جلاله) گرتوته بهر، جا نه و كاته دوو نيعمه تى گه وره تان بو ديت: ﴿يُحِبِّكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ ۳۱- ال عمران.

يه كه م: ﴿يُحِبِّكُمْ اللَّهُ﴾، خوا ئيوهى خوش ده وئ...

دووه ميش: له گونا هه كانتان ده بورئ ﴿وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾، به ئى كئ پئى خوش نيه خوا له گونا هى ببورئ؟! كئ پئى خوش نيه خوا خوشى بوئ؟! هه موو ئينسانئكى موسلمان پئى خوشه، جا نه گهر كه سينك كه راست نه كات له گه ل خوا، دروبكا له گه ل خوا (جل جلاله) نه وه پئى خوش نيه، نه وه مى لاددها له ريگاي شهرع، نه وه خوئ لاددها.. نه ما نه وئ تر هه مووى پئى خوشه، كه وا بوو نه گهر ده مانه وئ خوا خوشى بوين، نه گهر ده مانه وئ خوا له گونا هه كانان ببورئ، با به ريگاي پيغه مبه ر ﷺ برؤين، چونكه پيغه مبه ر ﷺ بانگمان ده كاو پيمان ده فه رموى به دواى مندا وهرن، به ريگاي سه عاده تدا وهرن، چونكه نه وه پيغه مبه ره ده زانئ ريگاي سه عاده ت كامه يه، نه وه پيغه مبه ره دى ﷺ موباشر چۆته خزمه ت خودا (جل جلاله) وه له وئ ئامؤزگار يه كانى وه رگرتووه!، نه وه پيغه مبه ره ﷺ، با شترين شاكير بووه، كه شه و نه خه وتووه له بهر شه ونويژ، كه شه و نه خه وتووه له بهر عيباده ت، وه ختيك عايشه (خوئ لئ رازى بئ) پئى ده فه رموى: يا (رسول الله) نه وه هه موو ماندوو بوونه بوچى خو خواى په ره وردگار له هه موو گونا هه كانت خوش بووه!!، نه فه رموى ﷺ ((أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا

شکوراً»^{۳۶}، نه فرموی ئایا عه بدیکی شاکر نه بم؟!، سوپاسی خوا نه کهم بهودی
 ئه و عیبادته نه نجام بدم، جا خو ئینسان شه و روژی هه موو دهبی له
 شوکرانهی خوی پروردگاردا سهرف بکا.. هه موو روژی شوکرانهی خوی
 له گه له خۆدایه!! هه موو شه ویک شوکرانهی خوی له گه له خۆدایه!!، حقی ئه مپرو
 که تیدا ده ژیت چیه بیدهینه خوا؟، وه حقی ئه مشه و که خوا ریگای
 پنداوین بژین چیه بیدهینه خوا؟، هه نه وه نیه که نویره کانی تیدا نه نجام
 به دیت و بهس، به لکو هه موو روژیک که چاوه که مان ساغه، گوچکه که مان
 ساغه، دم و ددانمان ساغه، زمانمان سه لامه ته، جسمان سه لامه ته، شوکری
 خوامان له سه ره که له بهرام بهر خوی پروردگاردا نه نجامی بدهین..، به لئ
 شوکری خوا به عه مه لی نه ک هه ر به قسه، وه کو خوی پروردگار به حه زره تی
 (داوود) ده فرموی: ﴿اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشُّكُورُ﴾
 ۱۳- سباء، که میک له بهنده کانی خوا شاکرن، زور جیگای تیفکرینه که خوی
 پروردگار ده فرموی: (که میک له بهنده کانی خوا شاکرن!! سوپاسی خوا
 ده کهن و رازین به دینی خوا.. خوا په رستن، که میکن.. بو؟! چونکه دیاره
 شوکری خوا ته نیا به زمان نیه، شوکری خوا به (عمله)، خوا فرموی
 ﴿اعْمَلُوا﴾، ماندوو بین کار بکه ن کار کردنتان شوکره، ﴿اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ
 شُكْرًا﴾ ئه و کارکردنه شوکره، ﴿وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشُّكُورُ﴾ بویه کهم کهس

^{۳۶} «حَدَّثَنَا أَبُو نَعِيمٍ قَالَ حَدَّثَنَا مِسْعَرٌ عَنْ زِيَادٍ قَالَ سَمِعْتُ الْمُغِيرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ إِنْ كَانَ
 النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيَقُومُ لِيُصَلِّيَ حَتَّى تَرِمَ قَدَمَاهُ أَوْ سَاقَاهُ فَيَقَالَ لَهُ فَيَقُولُ أَفَلَا أَكُونُ
 عَبْدًا شُكْرًا»، صحيح البخاري، جزء ۱، كتاب أبواب التهجد، باب: قيام النبي حتى ترما
 قدماه، صفحة ۳۷۰، رقم الحديث ۱۰۷۸، وأطراف الحديث في البخاري «(۴۵۵۶، ۶۱۰۶)».

وأخرجه مسلم في صفات المنافقين وأحكامهم، باب: أكتثار الاعمال والاجتهاد، رقم ۲۸۱۹

وهك پیتویست به عه‌مه‌ل ئاماده‌یه خزمه‌تی دینی خوا بکات، بویه ئه‌فه‌رموی ﴿وَقَلِيلٌ﴾ که‌من ئه‌وانه‌ی شوکری خوا به عه‌مه‌ل ده‌که‌ن، به‌لکو زور که‌س هه‌یه به زمان شوکری خوا ده‌کا به‌لام به عه‌مه‌ل نایکا بویه عه‌جایب نیه ئه‌و (قلیل) ه‌ی ئه‌م‌پۆ له سه‌رتاسه‌ری دونیا خه‌لکی ناحه‌ق و فاسق و موجریم و زالم رقیان لی بیته‌وه‌!، چونکه دائی‌مه‌ن قه‌لیل له‌ناو (کثیر) دا دیاره، که‌م له‌ناو زوردا زور چاک دیاره، جا ئه‌و (قلیل) ه‌ی شاکیره که‌ خوا‌ی په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموی: ﴿وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ﴾ هه‌میشه له‌ناو خه‌لکی زوردا زور دیاره و زور دوژمنایه‌تی ده‌کری، قانونی خوا‌یه (جل جلاله): ﴿أَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ﴾ ۷۸- الزخرف، خه‌لکی سه‌ر رووی زه‌وی زوربه (اکثر) یان رقیان له‌حه‌ق ده‌بیته‌وه، ﴿كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً يَأْذَنُ اللَّهُ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ ۲۴۹- البقرة، به‌لام ئه‌و قه‌لیله هه‌ر به‌سه‌ر ئه‌و (کثیر) دا زال ده‌بی به نیزی خوا (جل جلاله) ..

خوا ده‌فه‌رمویت: وه‌عدی خوا‌یه (جل جلاله): ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ﴾ ۱۱- محمد، ئه‌و (قلیل) ه‌ نه‌گه‌ر خوا له پستی بی نابی له ه‌یچ بترسی، بویه عه‌بدولای کوری عه‌باس (خوا لینی رازی بی) فه‌رموی: (عَجِبْتُ مِنَ النَّاسِ يَخَافُونَ فِي الْقُرْآنِ حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ): عه‌جایب ده‌میتم موسلمان بترسی قورئانیش ده‌فه‌رموی: ﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ ۱۷۳- آل عمران، ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ ۲۵۷- البقرة، هه‌میشه خوا‌ی په‌روه‌ردگار پشٹیوانی موسلمانانه، به‌لام بی حکمه‌ت نیه جار جار خوا‌ی په‌روه‌ردگار موسلمانانی تاقی ده‌کاته‌وه، ﴿يُرِيدُونَ لِيُطْفَؤُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ

الْكَافِرُونَ ﴿٨- الصَّف، خوا نوورى خۆى هەر تەواو دەكا، خوا ئەو ئىسلامەتتە هەر دەگەينەن بە (قمة)، با كافرەكانىش پييان ناخۇش بى...!، فەرموددى پىنغەمبەرە ﷺ رۆژتەك دى ئەو مۇسلمانانە لەسەر رووى زەوى جەنگ لەگەل جولەكەدا ئەكەن ھەموو دار و بەرد شاھىدى ئەدا و بانگى مۇسلمانى دەكا: وەرە مۇسلمان ئەو جولەكەيەك لە پاشە من خۆى شاردۆتەوە بىكوژە، (تعال يا عبدالله هذا يهودي خلفي فآقتله)، بەئى ئەو رۆژە دى. ﴿وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ﴾ ٤٧- الحج، خواى پەرورەدگاريش وەعدى خۆى دەگەينەنتەجى.

بەئى خۆشەويستەكانم: كەوا بوو شاكىرەكان ئەوانەن كە لەسەر رىگاي پىنغەمبەرن ﷺ ﴿يَوْمُنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ ١١٤- آل عمران، كەسەك پشت لە ئىسلام كات زەرەر بەخۆى دەگەينەن، بەخوا ناگەينەن ﴿وَسِيحْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾ ١٤٤- آل عمران: خوا پاداشتى سوپاسگوزاران شاكىرەكان- دەداتەوە. كەوابوو ئەوانەى سوپاسى خوا دەكەن ئەوانەن كە مۇسلمانن، ئەوئەى كە مۇسلمان و خوا پەرست نەبى، ئەو نىعمەتانە لە خوا نەزانى سوپاسى خواشى لەسەر ناكات، خالى سىيەم: ھەموو نىعمەتەكان لە خواوە بزانيت، ئەو نىعمەتانە ھى خۇمان نىە! ئىنسان ئەگەر ھەولبەدا ھەموو دنيا بنۆرى، مەشريق و مەغرب بگەرى، خوا شتەكى بە نىسب نەكردبى بۆى نايى، ئەگەر بەنى ئادەم رازى بى بەو بەشەى كە خواى گەورە پىي داو، خوا دلئى مورتاح دەكات. بەلام ئەگەر رازى نەبى بەو بەشەى كە پىي داو ئەو دونيايەى لەسەر زال دەكات، دنيا ھەلئى دەفرۆيىنى.. چونكە ئەو دونيايە زۆر خەلكى ھەلخەلتەندوو!! وە پىت ناگا و بۆت نايى ئىللا ئەوئەى كە خوا بۆتى نوسىبى... لەبەر ئەو پىويستە مەروڤ ئەو نىعمەتانە

همموی له خواوه بزانیٔ ﴿وَأَتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ﴾ ۳۴- ابراهیم، خوا
 فرموی، هرچی که ئیوه داواتان کردبئ و بیتان خوٚش بئ خوا پیی داون،
 نهیفرمویه ههروا هاتوته بهرهستتان و خوٚتان به کردوهی خوٚتان وهدهستتان
 هیناوه، نا (وآتاکم): خوا پیی داون، (وسخر لکم): خوا خستویهته ژیر
 دهستی ئیوه، ﴿هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ
 رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ﴾ ۱۵- الملك، خوا نهو ئه زهزی بو ئیوه زهلیل کردووه،
 لهسهری برۆن، کهسابهتی لهسهر بکهن، لهبهر ئهوه ههمرزی له خواوه دهزانیٔ،
 خالی چوارهمینیش نهویه: که له بهرامبهر ههموو نهو نیعمهتانهدا شوکری
 خوا بکهین، شوکری خوامان لهسهر فرهزه، جا گهورهترین نیعمهت بو
 بچوکرترین نیعمهت، ههزردتی (داوود) (عليه الصلاة والسلام) پرسیاری کرد
 فرموی: یا (رب العالمین) بچوکرترین نیعمهت که به ئیمهت داوه چیه؟، خوا
 فرموی، داوود ههناسهیهک هه لکیشه، ههزردتی داوود ههناسهیهکی
 هه لکیشا، خوا فرموی: ﴿هَذَا أَدْنَى نِعْمَتِي عَلَيْكَ﴾ فرموی: نهو بچوکرترین
 نیعمهتی منه بهسهر تۆوه، یهک ههناسه، ههناسه کهت بدهوه نهو بچوکرترین
 نیعمهتی منه بهسهر تۆوه!، ئایا ئیمهی ئینسان له ژیاغاندا چهند ههناسه
 هه لئه کیشین و چندی نه دهینهوه؟! چهند قومه ناومان خواردۆتهوه لهو ئاوه
 سازگارهی سهر رووی دونیا؟! ئایا نهوانه ههمووی نیعمهتی خوا نین؟، نهی
 نیعمهته گهورهکان؟، خوٚشهویستهکانم: ناتوانین نیعمهتهکانی خوا باس بکهین،
 بهلام دهتوانین بلین گهورهترین نیعمهتی خوا بریتیه له (ئیمان).. خوا ئیمانی
 پیداوین، نهوه گهورهترین نیعمهتی خوایه! ﴿يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا
 تَمُنُوا عَلَيَّ إِلَّا مَعَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾
 ۱۷- الحجرات، نه فرموی: با منه تم لهسهر نه کهن که موسلمان بوون، به لکر
 خوا منه تیان بهسهر دهکا که هیدایهتی داون بو ریگای ئیسلام که ئیمانیا

هيٺاوه، خوا منعت له سهر ٽيمه دهكا، خوا هيدايتي ٽيمه داوه، گهوره ترين نيعمهت نيعمهت ٽيمانه!، جا بويه دهبى شوکري خوا بکهين که خوا ٽيمه نهدووه به کافر، باوک و باپيرمان کافر نه بوون دواى ٺوه شوکري خوا بکهين له سهر ٺوه که (الحمد لله) زالْميش نه بووين، خوا له زولْميش پاراستوني.. ٺوهش شوکري دهوى، ٺه دى ٺه گهر زالْم بويمايه؟! چونکه زور کهس هيهه موسلمان به لام زالْم، موسلمان به باوک و داىکى خوى ٺه زيهت ددها، ٺهوه زولْمه.. ٺهوه گهوره ترين زولْمه که مندائیک کور بى يان کچ، باوک و داىکى خوى ٺه زيهت بدا که به ده سال و به زياتر فرميسکيان له سهرى رشتوه و سهرما و گهرمايان پتوه بينيوه، ٺهوه زولْمه که ٽينسانیک ٺه زيهتى مال و مندالئى خوى بدا، موسلمانيشه و خويشى به موسلمان ده زانئى و ٺه هلى جومعه و جماعه تيشه، ٺهوه زولْمه که ريگاي کچه کهى ٺه دا سهرى رووت بى و لاقى رووت بى و بهرله لاي و بچئى بؤ ناو پياوانى بيگانه و له گهل پياوانى بيگانه هلسئى و دانيشئى و به تنها بچيٺه بازار و به تنهاش سه فهر بکا، ٺهوه که کورى ته شجيع بکا بؤ خهراپه و خراپه کارى، بينئيرئى بؤ خارج بؤ ٺه وهى به ناو گوناگاندا تيپهري ٺهوه زولْمه، جا دهبى ٺهوه موسلمان سوپاسى خوا بکات که خوا له کوفرى دهرهيتاوه بؤ ناو ٽيسلامه تي ههر چهنده که زولْمئى دهکا و زالْمه، به لام که سيک که موسلمانيشه و ٺهوه جوړه زولْمانهش ناکات زور شوکري له سهره:

يه کهم: شوکري خوا دهکا که خواى گهوره له کوفر دهرهيتاوه بؤ ٽيسلام، له کافربونهوه بؤ ٽيسلام رزگارى کردووه.

دووه مينيش: له زولْمهوه بهره و خوا په رستى راسته قينه، خوايه ٽيمه زور شکورين، زور سوپاسى تو ده کهين که ٽيمهت کردووه به موسلمانیک که (ان شاء الله) زولْمئى ناکهين، سيپه مينيش شوکري خوا بکا له سهر ٺهوه که

نەيكرودە بە شوپىنكەوتوى زالمان، ئاخىر ئەو ەش زۆر گرنگە! ئىنسانىك كافر نەبى شوكرى خواى دەوى، ئىنسانىك مۇسلمان بى و زالم نەبى شوكرى خواى دەوى، وە ئىنسانىك شوپىنكەوتى زالمانىش نەبى و تەئىدى زولمىش نەكا ئەو ە شوكرى خواى دەوى بەراستى، كە خواى پەروەردگار و ايكردو ە ئەو ئىنسانەى هىداىەت داو ە دلى نەرم كرددو ە، خۆشەويستى خوى و ە خۆشەويستى پىغەمبەرەكەى ﷺ و خۆشەويستى دىنەكەى، خۆشەويستى قورئانەكەى و بەهەشتەكەى خستۆتە نىو دلى ئەو ئىنسانە، نەكافر بوو ە نەزالم بوو ە ئەو ئىنسانە، و ە نە بەدواى زولمى ددكەوى ئەو ە بەراستى شوكرى خواى دەوى.

بەئى خۆشەويستەكاتم: شوكرى خوا بكەيت لەسەر ەموو ئەو نىعمەتانەى كە خوا پىى داويت، نەگەر مندالىك خوا پىى بەخشيویت كچ بى يان كور بى دەبى شوكرى خواى لەسەر بكەيت: ﴿أَوْ يُزَوِّجَهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا وَيَجْعَلُ مَن يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ﴾ ۵۰ - الشورى، ەى و ەهەى خوا كور و كچى دداتى، ەى و ەهەى خوا بەس كورى ئەداتى، ەى و ەهەى خوا بەس كچى ئەداتى، ەى و ەهەى ەىچىانى ناداتى، ەمويشى دەبى شوكرى خواى لەسەر بكا!، نەگەر كەسىك خواى گەورە نافرەتىكى صالحە و ئىماندارى داو ەتى دەبى شوكرى خواى لەسەر بكا كە خواى پەروەردگار ئەو نافرەتەى بۆ ەئناو ەتە پىش و ئەو نافرەتە صالحەى داو ەتى، نافرەتىكى صالحە دەبى شوكرى خواى بكا كە مېردىكى مۇسلمانى ەهە! پىاويكى مۇسلمانى ەهە كە بۆ بەهەشت دەستى دەگرى نەك بۆ جەھەننەم، بۆ ناو مۇسلمانان دەستى دەگرى نەك بۆ ناو شانى و ەلپەركى و خەراپە!!، ئەو نافرەتە دەبى شوكرى خوا بكات كە مېردەكەى دەگەرى پاروى ناننى ەلالى بۆ پەيدا دەكا نەك پارەى زورى بۆ دىنى و لەسەر ەكى دادەنى و بە ەرام پەروەردەى دەكا، مويەك بە ەرام پەروەردە بى ئاگر باشرە بۆى وەكو ئەبوو بەكرى صدق فەرموى (ﷺ)...

به لې خۆشه ویستاتم، شوکری خوا بکه له سهر هم موو نهو هه وایه ی که ییت دراوه، له سهر نهو زه ویه ی که له سهری نه ژی، له سهر نهو ناسمانه که خوا رۆژی تیدا داناوه، خۆرێک که روناکیمان نه داتی؛ مانگ و شهو رۆژ...، له سهر نهو هه موو ناز و نیعمه ته، نهو پیدا ویستیانه ی ژیا نیسان که خوی پهره ردگار (جل جلاله) دابینی کردوه بو ئینسانه کان شوکری له سهر بکا، شوکری خوا بکه یین ئیمه به تابهت له سهر نهو ولات و مهمله که ته ی خومان، کوردستانیکی نازاد، کوردستانیک که شوینیکی وا ئاو و ههوا سازگار زور که مه له دنیا دا؛ شوینی وا هه یه ههر بارانی لی ناباری و هه میشه ههر گهرمه؛ چوار فهسله کانی سالی نین، شوینی وا هه یه هه میشه ههر زستانه؛ هه میشه ههر به سته له که! ئیمه (موقع) ی جوگرافیمان خوی پهره ردگار وای پی داوین که زور تابه ته منده و ههر چوار فهسله کانی سالی تیدایه نهو شوکری خوی دهوی به راستی، شوکری خوا بکه یین له سهر ولاتی پر له مزگهوت و حوجره و فهقی و ماموستا، شوکری خوا بکه یین له سهر نهو دینه ی که پیمان گه یشتوه له سه رده می نه صحابه وه (رضی الله عنه) وه سوپاسی نهو صحابانه بکه یین و دو عای خیریان بو بکه یین که دینی ئیسلامیان هیناوه بو ئیمه نه که خوا نه خواسته پیمان وای که کاتی خوی هاتوون ولاتیان لی داگیر کردوین وه کو که سانیک ده لین، به لکو ده بی شوکری خوا بکه یین وه سوپاسی نهو صحابانه بکه یین، سوپاسی نهو که له پیاوانه بکه یین که ولاتی ئیمه یان به ره که تدار کردوه به هوی ئیسلامه وه، شانازی بهو ئیسلامه وه ده که یین، شانازی به دینی باو و باپیرانمانه وه ده که یین که باوک و باپیرانمان له سهر نهو ژیان وه له سهر نهو شه مردن، نهو عیززه تهش که نهو کاته هه بو به هوی ئیسلامه وه ئیستا فهرموون هه موو ولاته کان چیان لی هاتووه؟! له بهر نهو ی عیززه تی ئیسلامیان له ده ست داوه، هه موو ولاتیانی عه ره بی بیینه که چۆن زیله تیکیان توش هاتووه له به رامبه ر چه ند ملیۆنیک

جوله كه كه زولم له فهلهستين دهكا، زولم لهو هه موو موسلمانان دهكا، جانك هه له بهر ئىسلام بهلكو له بهر عه رهبايه تى و قه ومايه تى خو شيان له وه لام نايتن، عيززه تى ئىسلام له كوئى وه بى عيززه تى شه مرؤ له كوئى!!، كاتى خوئى — هه بؤ فوونه ده ليم — هارونه ره شيد (رحمه الله) خه ليفه تى موسلمانان بوو رۇزئيك هاته دهره وه هه ور بوو له ئاسمان، گوتى: ئه تى هه وه به باره له هه ر كوئيه ك لهو دنيايه ده بارى به باره خو به ره مه كه ت هه ر ديتته وه لاي من!! (أمطري فان لي خراجك): فه رموى به باره، خو له هه ر شوئنيكى به بارى به ره مه مه كه ت و به رو بو مه كه ت ديتته وه به ر ده ستى من، ده سه لآتى موسلمانان ئاوابو!!، شه وه ده سه لآتى ئىسلام و موسلمانان بوو... به لام شه مرؤ وه ره مو قاره نه تى بكه له گه ل ده سه لآتى شه و به ناو موسلمانان تى كه هه ن بوئه حالى موسلمانان وايه، به لام وه عدى خوايه ده بى شه و ئىسلامه و شه و (قلة قليلة) كه خوا له قورئاندا باسى كر دووه هه ر هه بن، خوا تى په روه ر دگار يش دين له سه ر ده ستى شه وان ديتتته وه...!

ياره بى خوايه، هيدايه تمان بده تى بؤ شه و تى به ينه شه و (قلة وقليلة) كه خوا تى په روه ر دگار هه لى بؤ اردوون، ياره بى خوايه هيدايه تمان بده تى بؤ شه و تى عه بدى راسته قينه تى تو بين خوايه هيدايه تمان بده بؤ شه و تى به و تى كه تو له خو رازى كه ين، ياره بى خوايه هه رچى خيره بانه ينه پيش، شه و تى كه شه ر و ناخوشيه ليمان دوور كه يه وه، ياره بى خوايه خير و بئر به سه ر ولاته كه ماندا به بارى، ياره بى خوايه ولاته كه مان له ناخوشى و ناره حه تى و به لاو مو صيه ت به دوور بگريت.

خوايه وه زعى ئيمه و هه موو موسلمانان تى دونيا چا كتر بكه تى ياره بى خوايه شه و دهره و به لايه تى كه بؤ موسلمانان تى دونيا به تاييه ت موسلمانان تى كوردستان

گولبزیڤیک له وتاره کانی شهید ماموستا عبدالله قهسری

و عیراق و نهو مهنتیقهیه بهر یو دیه خواجه هه موو موسلمانانی لی بیاریزی (یا رب العالمین)، یاره بیی خواجه شیقای نه خوشیه کافمان بیی، یاره بیی خواجه له مردووه کافمان خوشبی...

اقول قولي هذا واستغفر الله لي ولكم و لساير المسلمين فاستغفروه انه كان غفاراً، أعوذ بالله من الشيطان الرجيم ﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾.

آمین

نیعمه ته کانی خودا به سه ر ئینسانه وه

﴿وَأَتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظُلُومٌ كَفَّارٌ﴾ ۳۴ - إبراهيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انَ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَشْكُرُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ وَتَسْتَغْفِرِيهِ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ..، نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَنَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.. هَذَا الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْإِمَانَةَ وَتَصَحَّ الْإِمَّةَ وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلَى الْحِجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كَنْهَارُهَا، لَا يُزِيغُ عَنْهَا إِلَّا هَالِكٌ، اللَّهُمَّ صَلِّي وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَيَّ هَذَا الرَّسُولَ الْكَرِيمَ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَالتَّابِعِينَ وَعَلَى أُمَّتِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَجْمَعِينَ... أَمَا بَعْدُ أَوْصِيكُمْ عِبَادَ اللَّهِ وَنَفْسِي أَوْلًا بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ، قَالَ اللَّهُ (سبحانه وتعالى) فِي كِتَابِهِ الْحَكِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء.

سوپاس و ستایشی بڼې پایان و نه پراوه بؤ خوای گهوره (جل جلاله) وه درود و سه لام بؤ سه رگیانی پاکی پیغه مبهه موحه محمد ﷺ وه بؤ سه رگیانی یاوه رانی و شوینکه وتوانی تا روژی قیامت..، موسلمانانی به پریز: که خوای پهروه ردگار نیهمی نینسانی دروست کردوو که مومنه لیک ماف و ناز و نیعمه تی له ژماره نه هاتوری به سه ردا رشتوین وه له بهرام به ریشدا کومه لیک واجبی له سه رشان داناوین..، (حقوق) و (واجبات) له عه داله تی (رب العالمین)ه (جل جلاله) هم مافی به نینسان داوه، ناز و نیعمه تی زوری بڼې داون، وه هم کومه لیک نه رکه

و وهزیفه ی خستوته سهر شان وه کو واجب، بچی خوی په رو در دگار نه و هه موو ناز و نیعمه ته ی له گه ل نیمه کردووه؟، بؤ نه و دی له موقابیلدا واجبمان له سهر دابنئ چونکه له موقابیلی هه ر نیعمه تیکدا پیویستمان به شوکریک هه یه بؤ خوی په رو در دگار، نیعمه ته کانی خوی په رو در دگاریش له ژمار نه هاتوون به لام نیمه ی ئینسانی زه عیف... نیمه ی ئینسانی نه فام، که خوی په رو در دگار که میک زانیاری پیداوین^{۳۷} که واته هه ر چه نده زانابین هه ر نابئ بلین شت ده زانین، نیمه نه ک هه ر نه و واجباتی سهر شانمان به رامبه ر به نیعمه ته کانی خوی گه وره جیبه جی نه کردووه به لکو نه و ناز و نیعمه تانه ش نابینن که خوی په رو در دگار به سه ریدا باراندوین!؛ مافه کانی خو شمان که خوی په رو در دگار به سه ریدا باراندوین هه ستیان پی ناکهین، بویه به چاکی ده زانم نه مړو بچینه خزمه تی نه و نیعمه تانه ی خوی په رو در دگار...، بادلو پیک له ده ریای نیعمه ته کانی خوی په رو در دگار به سه ر خو ماندا باس کهین، بؤ نه و دی نیمه ی ئینسان به گشتی وه نیمه ی موسلمانیش به تاییه تی بزاین چه نده نیمه قه رزداري (رب العالمین)ین؟!، نیعمه ته کانی خوا (جل جلاله) چین؟، نیعمه ته کانی خوی په رو در دگار به چی زیاد دهن یان که م دهن له سه ر عه بده کان؟ وه عه بده کان له به رامبه ر خوا، وه له به رامبه ر نه و ناز و نیعمه تانه ی خوا (جل جلاله) پیویسته چی بکه ن؟، وه کو خوی په رو در دگار ده فهر موی (جل جلاله) ﴿وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا﴾ ۱۸ - النحل: نه گه ر نیوه بتانه وی نیعمه ته کانی خوا بژمیرن ناتوان، نه وه ته حه دایه کی (رب العالمین)ه بؤ به نده کان.. هه موو کو مپیوته ری دنیا کو بکه وه، هه موو ره قه م حیسابه کانی دنیا کو بکه وه، هه رچی حیسابزان (حاسب)ی له سه ر رووی نه م زه ویه له هه موو زه مه نه کان کو ی بکه وه ناتوانی نیعمه ته کانی خوا بژمیری!، چونکه هه ر هه ناسه یه ک له هه ناسه کانی نه و ژیانه

^{۳۷} وه کو ده فهر موی (جل جلاله) ﴿وَمَا أُوْتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾، ۸۵ - الاسراء.

نيعمه تېكه!، هر دلّوپه ناوېك له دلّوپه ناوډكاني شو كهونه نيعمه تېكه!، هر دهنكه دانه وپلّيه كه به هه موو جوړه كاني لهو كهونه نيعمه تېكه!، هر دره ختيك نيعمه تېكه...! هر وشكانيهك، هر تهرايه تيهك، ناسمانه كان، نه ستيره كان، مانگ و روژ، هه موو نه دنامه كاني لاشه ي نينسان، دست بهر زكر دنه وه بؤ خواردن، بؤ ناو خوار دنه وه، هه مووي نيعمه تن!، مندال و نه وه و خزم و كهس و عه شيره ت و ولات و نيشتمان و هه ست و نه ست و عه قل و... نه وانه هه مووي نيعمه تي خوان كي نه تواني بيانژميړي؟! بيگومان ناتوانين، بزيه ده ليين (صَدَقَ اللهُ الْعَظِيمَ)، ناتوانين بيانژميړين.

خوشه ويسته كانم.. با ناوړېك له ده ورو بهري خومان بده دينه وه، هه ندې هه ست بكه ين بهو نيعمه ته گه وړانه ي كه خواي گه وړه له گه ل نيمه ي كرده وه.. بؤ نه وه ي بزائين له موقابيلدا چي پيوسته له سه رمان، له نيعمه ته كاني خواي په ورو درگاره نيمه ي به نينسان وه به باشترين شيوه خولقاندووه..! رده خنت له خوت هه يه؟! بليني خوايه هزم ده كرد چا وډكانم له پشتي برويه كانم بوونايه و برويه كانم له راستي چا وډكانم بوونايه..، چا وډ كه م له جيني كه پوو (لوت) م بوايه و لوتم له جينگاي گوښه كانم بوايه!، نايه كه سمان نه توانين گوړانكاري (تغير) ي شو نيزامه ي خومان بكه ين به چا كتر؟، كه سمان پيمان ده كړي؟!، نه خير چونكه خوا ده فرموي كه نيمه ي نينساني له باشترين شيوه دروست كرده وه: ﴿فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ﴾ ۸- الانفطار، ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ﴾ ۴- التين، واته: به راستي نينسانان له باشترين شيوه خولقاندووه..!

له نيعمه ته كاني خواي په ورو درگاره بؤ نيمه ي موسلمان -به تايبه تي تر- كه نيماني پيدا وين نيمه ي كرده وه به موسلمان، دواي شوې بؤ هه موو نينسانه كان ريڼگاي راست و ريڼگاي هه له ي روون كرده وه: ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ ۳- الانسان، خوا فرموي: نيمه ريڼگاي راست و

ریځای چه وتان بۆ عه بده که ی خۆمان روون کردو ته وه جا حزی لیبه با (شا کر) بئ، حزی لی نیه با (کفور) بئ، ﴿وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ﴾ ۲۹- کھف، نه وه حقه له لای خوا وه هاتو وه ئیمان، ئیسلامه، قورئانه، پیغه مبه ره ﷺ، هر که سیك حزی لیبه با موسلمان بئ دنیا و قیامه تی هیه، هر که سیك حزی لیبه با کافر بئ نه دنیا شی ده مینی نه قیامه تیشی ده بئ!، نیعمه تی نیمان گه وره ترینی نیعمه ته له سهر رووی زه وی خوی گه وره داویه تی به موسلمانان، داویه تی به ئینسان - به گشتی -، نه گهر ئیمانان هه بئ دنیا شمان هیه و قیامه تیشمان هیه، خو نه گهر ئیمانان هه بئ دنیا شمان نه بئ قیامه تان هر هیه!، به لام نه گهر ئیمانان نه بئ هه موو نیعمه ته کانی دنیا مان هه بئ هیچمان نیه!، خو شحالی بۆ نه وه که سه ی ئیمانداره! خو شحالی بۆ نه وه که سه ی به مسولمانی ده زی و به مسولمانی ده مری، وه به موسلمانیش زیندوو ده کریته وه و له ژیر به یداغی (لااله الا الله) له مهیدانی مه حشره راده وه ستی، له سهر حه وزی که وسهر ئاو به ده ستی موحه مه د ده خواته وه ﷺ، ده چیته نه وه به هه شته ی که بۆ پیغه مبه ران (علیهم الصلاة والسلام) خوی گه وره رازاندویه تیه وه، به لام خه جاله تی بۆ نه وه که سه ی موسلمان نیه و ئیمانی نیه، که ده ست به تال ده بئ له دنیا وه به ده ست به تالی ده چیته ده ره له دنیا، ده چیته ناو چالی ناگرینی ناو قه بر، پاشان له مهیدانی مه حشره ریشدا روو زه رده، تۆز و غوباری به سهر ده مووچاوی هیه، خه جاله تی به رده ستی خویبه (جل جلاله)، غه رق ده بئ له عه ره قی رۆژی قیامه ت و له گه رمایی نه و رۆژه!، که خو ر یه ک میل به سهر سه ری ئینسانه وه دووره، ده چیته نه وه جه هه ننه مه ی که هه تاهه تایی ئینسان تییدا ده مینیته وه مادام موسلمان نه بو وه!!.

بۆیه به راستی نیمان گه وره ترینی نیعمه ته بۆ ئینسانه کان، ده بئ نه وه نیعمه ته هه ست پی بکه یین، ئیمه منه ت به سهر خوا ناکه یین (جل جلاله) خوا منه تان

له سر ده کا: ﴿يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ ۱۷ - الحجرات، خوا نه فرموی: ئەمی موحه مه ده خه لکیک منهتت به سر دا ئەکا له بهر ئەوهی موسلمان بووه، پیمان بلێ خوا منهتتان له سر ده کا ئیوهی کردووه به موسلمان، ئەگەر ئیوه راست ده کهن بۆ شوکری خوا ناکه ن؟! .. به لکو ده بی بلین: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ﴾ ۴۳ - الاعراف، سوپاسی ئەو خویه ده کهین که ئیمه ی هیدایهت داوه بۆ ئەو ئیمان، ئەگەر خوا ئیمه ی هیدایهت نه دا بایه ئەو هیدایهت ه مان وهر نه ده گرت!!، هه موومان ده بی بلین (الحمد لله).. ده ئیوهش له گه ل من بلین (الحمد لله)...

برا به پرتزه کاتم.. به کیک له نیعمه ته کانی تر به سر ئینسانه وه عه قله!، ئیمه زۆر جار به لای که سی کدا تینه په رین که شیت بووه، بۆ خۆمان سکمان بۆی ده سوتی، به په رۆشه وه بۆی ده روانین، یا ئەگەر زه میر و ویژدانان نه بی پیتی پیده که نین، هه ر بۆ خۆت بیر که وه ئینسان هه تا شیتیک نه بینێ قه دری عه قل نازانی!

که ته ماشا ئە که ی پاک و پیسی لیک جیانا کاته وه و جلی به ری پیسه!، عه وهر ته خۆی ناشاریته وه، بۆ خۆی نازانی چۆن ده ژبی، نازانی کیی دۆسته، کیی دۆزمنه، کوئ زه ره ره کوئ قازانجه؟! بۆ بیر له وه ناکه یته وه که عه قل ئیمه ی وا لی کردووه (زه بت) مان بکا، ئەو عه قله ی که خوی گه وره کردوویه تی به شوانی نه فس نه گه ر نه فس ویستی هه له یه ک بکا عه قل ده بی جله وی بگری، عه قلی چاک ئەو عه قله یه که شوانی نه فس بێ، نه فس پیتی خۆش بوو شتیک بکا و پیتی توشی دۆزه خ بی ده بی ئەو عه قله جله وی توند بکا نه هیلێ، بۆیه خۆشه ویسته کاتم به کیک له نیعمه ته کانیش عه قله، پاشان به کیکی تر له نیعمه ته کان ئەو ئیسلامه یه - که شه ریه تی ژیا نه - دوا ی ئیمان، ئەو پیغه مبه ره خۆشه ویسته یه ﷺ که خوا نار دویه تی بۆ رزگاری عه بده کان، ئەو

قورثانه یه که مه صدری ژيانی نيمه يه، ژيانی سه عاده تمه ندي دونيآ و مسوگه رکړدنې قيامت، نهو شهريعه ته که نينسان هه تا نه چيته ناوی له زه تي ماناکانی قورثان نازانې، نازانې تامی شهريعه تي نيسلام چونه، هی وا هميه له خوړا ره خنه له قورثان ده گريټ ره خنه له دين دد گريټ، هه تا زور که س له ولا تي خوړمان به داخه وه.. لهو ماوه ي پيشوو برادر ټيک کوري به ستوه - ناوی ناددم - گوتويه تي (کي ده لې خواي گه وره راستي کردووه له قورثان، له بهر نه ودي گوايه و تراوه هه زه تي (موسی) روبرای شق کردووه، کي باوهر به من ده کا بچمه سر زني دوکان و بليمن رووبارم بو شق بوو؟!).

نهو ته هه دد ايه کی خوايه (جل جلاله)، نايآ نيمه ي موسلمان مافي نه وه دمان هميه که ره خنه له خوا بگرين، ره خنه له قورثان و دینه که مان بگرين؟! نهو دينه ي نيعمه ته بو نيمه، بويه ده ليم: هه تا نيمه نه چينه ناو ناوهر وکي قورثانی پيرو ز و له ماناکانی حالی نه بين، نازانين نهو نيسلامه چه نده مه زن (عظيمه)!!، نهو قورثانه چه نده شيفايه بو ده رده کانی نيمه، وه بو (مستقبل) ي دونيآ و قيامت ي نيمه.

خوشه ويسته کاتم نه وانه نيعمه تي خوان به سر نيمه وه به لام به داخه وه هه ستیان پي ناکه ين، پاشان: صيحه تي باش، نينسان تا نه خوش نه بي قه دري ساغی نازانې، نهو صيحه ته نيعمه ته، ده ست ساغه، زمانت ساغه، گوچکته ساغه، چاوت ساغه، به دهن ت ساغه، نه تواني چاکه بکه يت به ده ست، به زمان، به چاو، به گوچکته، گوي له قسه ي باش رابگري، ته ماشاي شتي چاک بکه ي، شتي چاکت به دل دا بي، به رامبه ر به خوا به رامبه ر به دين و به مسولمانان، دل ت غه ش و بوغز و هه سودي تيدانه بي، تورپه ي و نينتقامي تيدانه بي، نه وه ش چاکه ي دل ه، نهو صيحه ته ي که خواي گه وره به نينساني داوه بويه پيغه مبه ر ﷺ فه رموي دوو نيعمه ت هه ن نينسان زور لييان بي ناگايه:

یه کیان: تهن دورستی باشه، لهش ساغییه، نهوی تریشیان: (الفرغ): نهوه كه ئینسان بی ئیش بی! زورجار ئینسان کاتی به دهستهوه ههیه نهو بی ئیشیه ئیستغلال ناکا چاکه ی تیدا بکا، دوو رکات نوژی تیدا بکا و قورئانی تیدا بخوینی، زیکری تیدا بکا، قسه یه کی خیر، سهردانی نه خویش، هه موو نهو خیرانه له وهختی فهراغدا دهکری که ئیمه قهدری نازانین.

خوشه ویسته کاتم: یه کیکی تر له نیعمه ته کان نهو رزقه یه که خوای گه وره به ئیمه ی داوه، له دانه ویله و میوه جات، له بارانی ناسمان، خوای په روهردگار داویه تی، به لام ئیمه ههستی پی ناکهین.. ئیمه برسیتیمان نه بینوه بویه نازانین قهدری نهو وه زعه ی ئیمه که ئیستا تیدا دهژین که تیرین، نیعمه تی خواجه!!، نهوانه ی که له برسیتیدا دهژین و برسیتیمان بینیوه دهزانن، ئیستاش له زور ولاتان به هه زاران کهس له برسان دهمرن! به لام ئیمه نابینین و ههستی پی ناکهین بویه بو خومان نازانین وه بیریشی لی ناکهینه وه..

وهختیک که خوای په روهردگار نهو ئایه ته ی نارد ه خواره وه: ﴿كَمْ لَسَأَلْنَ یَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِیمِ﴾ ۸- التکاثر، -خوا فرمووی- به ته ئکید له هه موو نیعمه تیک پرسیارتان لی دهکری روژی قیامهت، صه حابه یه که هه لساوه فرمووی: (یا رسول الله ﷺ) له چی پرسیارمان لی دهکری له کاتیکدا ئیمه له وه تی ههین له شهر و شوپرداین، له وه تی ههین نانی گه نمان نه خواردوه نه ویش به نیوه سکی نانی جومان خواردوه، خوا له وهش پرسیارمان لی دهکا؟!، پیغه مبه ر ﷺ فرمووی (ئایا ئیوه نابینن نه علهتان له پییه؟، وه نهوه نابینن که خوای گه وره ناویکی سازگاری پی داون؟! فرموویان: به لی، فرمووی نهوه نیعمه ته و له وه پرسیارتان لی دهکریته وه له روژی قیامهتدا! ﴿اِنَّ هَذَا النَّعِیمَ هُوَ الَّذِی تُسْأَلُونَ

عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ^{۳۸} ئەي چي به ئيمه ده گوتري؟!، ئەي ئيمه چۆن وهلامی خوا بدينهوه لهو هه موو نيعمه تانهي که خوا به ئيمه ي داوه؟!، ته گهر له سه ر نه وه نه صحابي پيغه مبه ر پرسياريان لي بکري له روژي قيامه ت ئەي ئيمه نه وه هه موو ناز و نيعمه ته ي هه مانه !.

پياويک بۆي گيترامه وه که ريش سپيه کاغان به بيريان ديت کاتي خۆي برنج و نه وه هه موو ميوه جاته نه بووه هه تا جوړي ميوه جاتي ئيستا هاتوه بو کوردستاني خۆمان، جاران نه بووه، به نه نوعي خواردن و گوشت و ميوه جات، زستان، هاوين، به هار، پاييز هه ر جاره ي به نه وعيک!!، يه کيک يه کيک ده عوه ت ده کات دوو سي نه وعه گوشتي بو حازر ده کا!، دوايش پيی ده لئ: کاکه قسورم عه فووکه !.

ئيمه ي موسلمان به راستي زۆر شتمان گوپاوه!، جا نه گه ر ميوانيکم هات و گوشتم نه بوو پيم عه يبه، له شه رمي رووي ده چم گوشتيشي بو ده کرم وه له دواي گوشته کهش ده بي داواي ليبوردي لي بکه م نه وه ک قسوورم هه بووبو!، مه عناي نه وه نيه تو خزمه تي ميوانه که ت مه که، به لام ئيمه به راستي هه موومان به گه شتي قه دري عافيت نازانين، نازانين نه وان هه موو ناز و نيعمه تي خان!، ته ماشاي سه ر گو فه که کان -مه زبه له کان- بکه بزانه چهن د برنج فری نه دري! چهن د خواردني باش فری نه دري! نه وه هه مووي به راستي نه وه ناز و نيعمه تانه ن که ئيمه تييدا مه سئولين روژي قيامه ت له مننه وه هه تا ئيوه ي به ريژ... وه نه بي که سمان له و شته به ده رين هه موومان گونا هبارين بايي خۆمان له و مه زوعه، به لام ده بي به خۆماندا بيينه وه.

^{۳۸} صحيح مسلم ، كتاب الأشربة ، رقم الحديث ۲۰۳۸

خۆشه ویسته کاتم، یه کیکی تر له نیعمه ته کان ئاو و ههوایه؛ ئیمه ناتانین له سه ره ئه وانه به درژی پرۆین، به لام ئه و ئاو و ههوایه؛ سێ دهقیقه ههوات لی بری ده مری، ته نها سێ دهقیقه! بۆیه هه ره هه ناسه یه ک نیعمه ته، سێ رۆژ ئاو و خوار دنت لی منع بکه ن ده مری؛ ئه و ئاو و خوار دنه که مایه ی ژیا نی بوونه وه ره نه که هه ر ئینسان؛ پاشان ئه و مانگه ی که ئیمه به سه ره سه ری خۆمانه وه ده یینین شه وانه، ئه وه یه که خوا ی گه وه کردویه به سه به بی نیزامی ئاو له سه ر رووی زه وی؛ ئه و مانگه که نه گه ر له زه وی نزیک تر بیته وه هه رچی ئاوی سه ر رووی زه ویه هه مووی دیته ده ره وه؛ وه نه گه ر له زه وی دوور تر بکه ویته وه هه رچی ئاوی سه ر رووی زه وییه .. به ده ریا کانه وه، به به حره کانه وه، به کانیاهه کان و روباره کان، هه مووی ده چنه وه ئاو زه وی!..، ئایا ئه و نیزامه کی داینا وه؟! خوا ی گه وه به نیعمه ت بۆ ئیمه ی ئینسانی دانا وه، ئه و تیشکی خۆره نه گه ر له دانه ویتله نه دات وشک ده بی، شوینیک که سی به ر بی شتی لی ناروئ؛ داری لی ناروئ؛ ئایا ئه وانه هه مووی نیعمه ت نین؛ ئه و بوونه وه ره به گشتی خوا ی گه وه رزقی هیچ شتیکی له یاد نه کردو وه ته نانه ت مندالیکي ساوا له به ر مه مکی دایکیه تی خوا ی گه وه ره چ جو ره شیریکي بۆ ناماده ده کات، بۆ ئینسان بیر نه کاته وه؟! ته ماشا نه که ی ئه و بز نه ئه و مه ره ئه و مانگایه ی که تازه گو یلکه که ی یان به رخه که ی ده بی، یان کار یله که ی لی به ر ده بیته وه، خوا ی گه وه چی ئه داتی؟! ﴿لَبْنَا خَالِصًا سَائِعًا لِلشَّارِبِينَ﴾ ۶۶- النحل، ئه و شیره چۆن دروست ده بی؟.. ده فره موئ: ﴿مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ﴾ ئه و شیره له به نی خوی ن و پیسای دروست ده بی - سبحان الله- ته ماشای گوانی هه ر گیانداریک بکه خوا ی گه وه له کوئ دروستی کردوون؟! له بن سکیه تی! له به نی سک و ورگی ئه و حه یوانه (که پیسای تیدایه) وه له به نی گۆشته که و خویته که ئه و شیره سپیه به تام و به له زه ت و ساف و سازگاره که خوا نه فره موئ ﴿لِلشَّارِبِينَ﴾: بۆ ئه وه ی که بیخۆنه وه دروستمان کردو وه، بۆ عیبه رت

وهرناگرن؟، ته ماشاى شيرى مەمكى دايك بكه له كاتيكددا كه تازه مندالته كى له دايك بووه جوړه شيريكه شيريكى ناسك!، نهها زورجار بينيوتانه تازه نهگه گياندار زاووزى بكا نهو شيره تامى لى نايه، بوچى؟ چونكه نهو گيانداره بچووكه پيوستى به شيريكى ناسك ههيه و تهحه مولى هه موو شيريك ناكات، هى منداليش به هه مان شيوه له بهرامبهر مەمكى دايكى شيريكى ناسكى دهوى شيرى ههفتهى يه كه م روونتره و له گهل ههفتهى دووهم فهرقى ههيه!، ههفتهى دووهم به قوه تره، ههفتهى سييه م ههروا.. ههفتهى چواره م.. مانگى يه كه م، مانگى دووهم.. چون نينسان عيبرهتى وهرگرتووه شيرى قوتووى داناوه ((توز)) نهوه كه ده ليين خهتى سهوزه و، نهوه خهتى سوره و..، نهوه له بهر نهويه كه نهوعيه تيان جيايه، نهوه به قوه ته، نهوه بى قوه ته، مندالته كه تهحه مولى ناكات، -سبحان الله- نهو جوړه شيره!!، نهو ريكوپيكي نيزامه!، نينجا له گهرمى هاويندا شيرى ناو مەمكى دايك فينكه بو نهو مندالته!، بو نهو دى تووشى نه خوشى نه بى! له سه رمای زستاندا شيرى دايك گهرمه!، بابچين هه موومان ته جربه بكه مين هه تا نىستاش دكتوره كان سه ريان سورماوه نهو شيره دايك چهندهها ماددهى تيدايه كه نينسان ناتوانى له هيچ شتيكى تردا نهو ماددانه بدوزيتهوه!، بو پهروه ده كردنى نهو مندالته، كه خواى گهوره له يادى نه كردووه!.

خوشه ويسته كانم: نهوه ره همهتى خواى پهروه دگاره به سه ر نييمه وه، بهراستى ناتوانين نيعمه ته كانى خوا بزميرين به سه ر خويمان! له چيمان كه مه؟! خوا چى پى نه داوين؟!، جل و بهرگ، جاران -پياويك بوى گيرامه وه- كه له ديهك يه ك كورته و شهروالى باشى لى بووه كه هه موويان بو سه فه ر وهريان گرتووه! به لام نييمه كيتمان ههيه چند قاتى جل و كراسى تايبه تى نه بيت؟ وه نه گه ر بو چند سه فه ريك له بهرمان كرد، ده ليين: كاكه نهوه زورمان بو سه فه ران له بهر كردووه!، به تايبه ت خوشكانى بهرپز (شافره تان)، هى وا ههيه بو دوو سى سه فه ر

جلیکی له بهر کردووه: دهلی ئه وه بۆ سه فهریکی تر نابێ! ده بێ مۆدیلیکی تر بکریت ههه مۆدیلیک که له ئه وروپاوه دهردهچی ئیمه لیسه له کوردستانی خۆمان پیادهی ده کهین! ئه وه هه موو ناز و نیعمه تهی که خوای گه وره به سهه ئیمه ی داباراندووه! به وه راناوه ستین ته ه دای شتی تر ده کهین یا ته مه ننای هه رام ده کهین و جلوه بهرگی هه رامیش پهیدا ده کهین بۆ ئه و دی که پیی تاوانبار بین، به تاییهت خوشکانی بهرپرز: به داخه وه که که متر موراعاتی ئه وه ده کهن.

جا ئیمه ی ئینسان به راستی له هه چمان که م نییه وه زۆر جار گله یی له (زه مه ن) ده کهین، ده لێین: ئه وه بارودۆخه بارودۆخیکی خهراپه، به لام ئه وه گونا هه، چونکه پیغه مبه ر ﷺ ده فهرمووی ((لَا تَسْبُوا الدَّهْرَ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الدَّهْرُ))^{۳۹} فهرمووی جوین به زه مان مه دن! چونکه خودا زه مه نه جل جلاله .. ئه و دی که له درێژایی زه مه ن بووه و هه ره ده بی خوایه (جل جلاله)، ره هه تهی خوا له ئیمامی (شافعی) بی که فهرمووی (نَعِيبَ زَمَانًا وَالْعِيبَ فِينَا، وَمَا لِيْزَمَانِنَا عِيبٌ سَوَانًا)، فهرمووی: عه یب له زه مان ده گرین ئه وه زه مه نه ش هه چ عه یی نییه ته نها ئیمه نه بی! ئیمه زه مه مان خهراپ کردووه، ئیمه بووینه مایه ی ناشیرینکردنی بارودۆخ و زه مه ن، که زه مه ن بۆخۆی پاکه و ناشیرین نیه ئیمه ی ئینسانین ته گه ر خهراپ بووین .. ئه هلی زه مان خهراپ ده بی نه که زه مه ن!، بۆیه به راستی عه یب ته نها له خۆمانه .

جا خوای پهروهردگار فیتل له کهس ناکات! ته گه ر ته ته وئ نیعمه ته کانت بۆ زیاد بن خوا ریگه ی بۆ داناوی، ته گه ر ته ته وئ نیعمه ته کانت لی بهرین خوا بۆی روون کردوویه وه چۆن ئه وه نیعمه تانه ت لی قه ته ع ده بن .. خوا (جل جلاله)

^{۳۹} ((عَنْ هِشَامٍ عَنْ ابْنِ سِيرِينَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تَسْبُوا الدَّهْرَ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الدَّهْرُ))، صحیح مسلم، کتاب الالفاظ من الادب وغیرها، باب: النهی عن سب الدهر، صفحه ۹۸۸، رقم الحدیث (۲۲۴۶ - ۵).

فرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مِن وَّالٍ﴾ ۱۱ - الرعد: خوی گهوره بارودوخی هیچ قهومیك ناگوړې كه نیعمه تیکي به سهردا باراندبن ههتا نهو قهومه بؤ خویان بیر و باوهر و دهر وونی خویان نه گوړن، ههتا خویان خویان نه گوړن بؤ خهراپه.. وهختی كه میلله تیک له چاکه وه بؤ خهراپه گوړا خواش نیعمه ته کانی به سهردا ده گوړې!، بویه له نایه تیکي تر دا فرموی له سوره تی (الانفال) ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكْ مُغَيِّرًا نُّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ ۵۳ - الانفال: خوا (جل جلاله) كه نیعمه تیکي له گهله قهومیك كر دبی ناگوړې ههتا نهو قهومه بؤ خویان له خویان نه گوړن، جا نیعمه تی خوا به چی زیاد ده بی بیگومان به عیاده تکردن و ته قوا زیاد ده بی، به رازیبون و قهناعت به به شی خوا نهو نیعمه تانه زیاد ده بن بؤ نینسان وه خوی گهوره ده یانپار تزی... خوی په روه ردگار فرموی ﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَأَتَّقُوا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ ۹۶ - الاعراف، فرموی: نه گهر نه هلی ناوه دانیه کان نیمان بیسن و ته قویان هه بی له خوا بترسن و روو له خوا بکن نیمه ده رگای خیری ناسمانه کان و زهویان لی ده کهینه وه، قسهی خویاه (جل جلاله)، خو (رب العالمین) بی و هعد نیه له گهله عهبدی خزی، نه گهر عهبده کان روو له خوا بکن خوی گهوره ده رگای خیری ناسمانه کان و زهویان لی ده کاته وه، وه کو نه فرموی: ﴿وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾ ۷ - ابراهیم: نه گهر نیوه نه هلی قهناعت بن، شوکرانهی خوا بکن و سوپاسی خوا بکن.. مه منونی خوا بن له سهر نیعمه ته کان ﴿لَا زِيدَنَّكُمْ﴾: به نه تکی بؤتان زیاد ده کهین!

وهعدی خویاه (جل جلاله) نهو پاره و مولکهی كه نینسان ههیه تی نهو سهروهت و سامان و میوه جات و مهر و مالاته ی كه نینسان ههیه تی! هی خویاه، نه گهر

ئیمه شوکرانهی خوای له سهر بکهین وهلیی بهه خشین و صهده قهی لی بکهین، خوا ده زانی نهوه ئیمه شاکرین ئیمه به قهزا و قهدهری خوا به نیعمه ته کانی خوا، نهوکاته خوا بۆمان زیاد دهکا.. بۆیه پیغه مبه ریش فهرمووی (علیه الصلاة و السلام): ((مال له صهده قهدها کم نابغ، وه صهده قهش له مال کم ناکاته وه)) بۆیه ئیمه ههتا خاوهنی صهده قههین، خوای گهوره بهره کهت زیاتر له مال و سامانمان زیاد دهکات خوای گهوره دهفه موئی ﴿ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴾ ۷- ابراهیم، فهرمووی: نه گهر ئیوه کوفرانهی نیعمه تی خوای بکهن، نیعمه ته کانی خواتان له یاده نهی و نا سوپاس بن نهود بزانن عه زابی خوای گهوره زۆر به ئیش و نازاره!!.

خوای گهوره وهکو باسم کرد، منه تی به عیباده تی ئیمه نییه! بی ئیحتیاجه لهو عیباده ته ی ئیمه، ئیمه مه منونین، ئیمه موحتاجین بهو عیباده ته چونکه نه گهر نیمش عیبادت و ته سبیحاتی (رب العالمین) نه کهین نهوا بوونه وهه هه مووی عیبادت و ته سبیحاتی خوا دهکا!، خوای پهروه ردگار دهفه موئی ﴿ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴾ ۴۴ - الاسراء، هه رهوت ئاسمانه کان و نهرز و هه رچی تیاندایه ته سبیحاتی خوا دهکا، به لام ئیوه له ته سبیحاتی نهوان ناگهن!.

جیگای تی فکرینه!!، نهوانه ی قورنان خوینن ده زانن، نهوانه ی که عه ره بی ده زانن، خوا (جل جلاله) فهرمووی: ﴿ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ ﴾، وشه ی (مین) ی بو داناهه!، واته هه موو ورد و درشت ده گرێته وهه و هیچ شتیکی لی به ده ره نیه، هه موو لهو کهونه ته سبیحاتی (رب العالمین) دهکا، ته سبیحاتی شتی (جماد) وشتی (قسه) نه کهر) یش رازیبونه به قهزا و قهدهری خوا!، نهو شاخه رازیبه به وهی که خوا

کردوو یه تی به شاخ! ئەو ئاوه رازیه! ئەو بهر و به حره رازیه! ئەو ئاسمانه رازیه!
 ئەو ئەستیرانه ی له ئاسمان ده خولینهوه، شهو و روژ.. ئەوانه هه مووی رازین به
 قهزا و قهدهری خوا! شوکری خوا ده کهن!، بۆیه بهرپێزان: خوای گهوره پێویستی به
 عیباده ی ئیمه نیه.. ئیمه پێویستیمان به فهزلی خواجه.. پێویستمان به وه یه که
 خوای پهروهردگار (جل جلاله) بمانبات بۆ به ههشت..

خوای پهروهردگار ده فه رموی ﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا
 رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعَمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ
 بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾ ۱۱۲- النحل، خوای گهوره باسی قه ومی کمان بۆ
 ده گپێته وه (شاریک که له پێش ئیسلامدا هه بووه) ئەفه رموی: خوای گهوره
 هه موو ناز و نیعمه تیکی له گه ل کردن: ئەمن و ئاسایش که نیعمه تی خواجه،
 له گه ل رزق و روژی که نیعمه تی دووه می خواجه (جل جلاله)، چونکه ئەو دوو
 نیعمه ته زۆر گه وردن!، یه که م: ئینسان له خۆشیدا بژی و ترسی له سه ر نه بی،
 دووه م ئینسان فه قیر نه بی، ئەوه دوو نیعمه تی گه وردن له ژیا نی ئینساندا، دوا ی
 ئیمان و ئیسلام!.. بۆیه خوای پهروهردگار فه رموی: رزق و روژیمان به سه ردا
 باراندبوون، وه ئەمن و ئاسایشمان بۆ ناربوون، به لام ئەوان پشتیان له
 نیعمه ته کانی خوا کرد و وازیان له شوکرانه بژیتری نیعمه ته کانی خوا (جل جلاله)
 هینا، بۆیه: ﴿فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ﴾ خوای گهوره جلوه برگی
 برسیتی و ترسیه تی بۆ ناردن، ئەو دوو مو صیبه ته:

- یه که م: برسیتی.

- دووه م: ترس (خوف) ی بۆ ناردن، ئەوه ش به هۆی که سابه ته که یان و

کرده وه کانیانه وه جا ئیمه به ئەندازه ی ئەوه ی که شوکرانه ی خوا ده که یین خوا:

- یه که م: له مو صیبه ته که مان که م ده کاته وه.

- دووهم: له نیعمه ته کانیشمان زیاد ده کات، به داخه وه زور جار که برایه کمان نه خوښ ده بی، خوښکی کمان که نه خوښ ده بی (صبر) ی نییه و ئیمانی بایی نه وه نده نیه، ناشوگری ده کا و ناشکور ده بی که چند ساله نه خوښه یان چند روژی که نه خوښه و سهری دیشی و وه زعی ناره حه ته، یا نافر ته تیك به ده دست مندا له کانی ناشوگریه ده کا، ده لی: بۆ من ههروام؟! یا خواجه بۆ وه زعم چاناکه ی؟، یا خواجه تا کهنگی؟، نهوانه هه مووی ناشوگریه که به داخه وه زور جار خوشکامان نه و هیان به سهر زماندا دئ، جا نه و ئینسانه (نه گهر پیاوه وه نه گهر ژن) نه گهر نه خوښ بی یا خاوه نی موصیبه تیك بی، زور جار ته حه موولی ناکا، قسه یه که ده کا خوی گه و ره له خوی دهره نجینی، نه وهش به راستی پیویسته خۆمانی لی پپاریزین و پیویسته نارامگریین له سهر ناخوښیه کان.

نینجا له کوتاییدا ده لیم، چی بکه یین بۆ نه وه ی خوی گه و ره لیمان رازی بی؟ .. رازی بی نه به رامبه ر نه و نیعمه تانه ی که به نیمه ی به خشیوو و له ژمار نایه ن!، نیمه له وتاری نه مرۆی جومعه دا ته نها نیعمه ته کامان جوړیك سهر ژمی ر کردن نه وه ی که له بهر چاومانه و به زه قی ده یینین. نه گهر نا نیعمه تی خوا سهر ژمی ری ناکرین! خو نه گهر بچینه سهر باسکردنی هه ر نیعمه تیك له و نیعمه تانه نه وه هه ر یه کیك لیان وتاریکی جومعه ی ده وئ!! بۆیه ده لیین: له بهرامبه ر ناز و نیعمه تی خوی گه و ره دا نیمه ده بی:

۱) عه بدایه تیمان بۆ خوی گه و ره چاک بی، چونکه خوا فه رمووی ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ * الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ﴾ ۴، ۳- القریش، به نه هلی مه که که ده فه رمووی: ده با نه و خواجه پپه رستن، خوی نه و که عبه یه که نه وانی رزگار کرد له برسیه تی وه رزگاری کردن له ترس، نه و دوو ناز و نیعمه ته ی بۆ ناردن که رزق و روژی و نه من و ناسایشه، خوی گه و ره نه و ناز

و نيعمه تانهی به نيمه داوه له موقابيلدا عيبادهتی چاکی دهوی چونکه نه وه
واجبی سدرشامانه: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ ۵۶ -
الذاریات، واته: جنوکه و نینسانم ته نیا بو پرستنی خویم دروستکردوون.

(۲) پاشان، ته بلیغی نه دینه: نه دینه دینی خواجه، نه دینه رابگه یهنن، خوا
فهرمووی ﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ﴾ ۱۱ - الضحی: له به رامبهر نه وه
نیمه تانهی که بو تویم ناردووه نهی موحه مه د ﷺ وه بو نوممه ته که هی تویم
ناردووه نیه دینی خوا رابگه یهنن، (فَحَدِّثْ): ته بلیغی دینی خوا بکه نه!
دینی خوا بو خه لک رابگه یهنن، نه ناز و نیمه ته به شوکری کرده وه (عَمَل)
وه لام بده نه وه ..

(۳) یارمه تیدانی دینی خوا، خزمه تی دینی خوا، خزمه تی موسلمانان، خوا
نه فهرمووی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ﴾ ۱۴ - الصف: نهی
نیماندارینه دینی خوا سه رخن، که به داخه وه نیمه هی موسلمان، هه موو
شتمان وه بیری نیستا که متر بیر له وه ده که ینه وه سه ر خستنی دینی خوا
چون ده کری؟! چون دینی خوا سه ر بخری؟! خوی گه وه نیمه تا قی ده کاته وه
نه فهرمووی دینی خوا سه رخن، یارمه تی دینی خوا بدهن خزمه تی دینی خوا
بکه نه لام به داخه وه که نه مړو له سه رتاپای دنیا نه گهر که سانیک بیان هوی
خزمه تی دینی خوا بکه نه یان کوښنه وه له ده ور به ری یه ک .. به ناوی
نیرهاب و تیروریست تو مه تبار ده کرین، نه وکاته نیمه ش ده لاین دهی با
نه که وینه ناو نه و تاوانبارانه .. یان ده ستمان به کلاوی خو مان گرتووه (با) نهی
با، بیده نگي لی ده که یهنن!! جا خو له بهر خاتری کوفر و دوژمنانی نه دینه
دهست له دینی خوا هه لئاگرین! دینی خوا خزمه تی دهوی و نه مانه ته به سه ر
شانی موسلمانانه وه، دینی خوا هه موو قورثانه هه ر نایه تیک نیسه!، هه موو
قورثانی پیروزه، وه خوا ده زانی نیمه پیمان ده کری بویه فهرزی کرده وه.

له بهر نه وه بهراستی سهرخستنی دین.. خزمه تی دین، خزمه تی موسلمانان به کشتی له ههر ولاتیك له ولاتاندا هه بن نه وه واجبی سهر شانی نییمه، پاشان:

٤) شوکری خوا به ((دل))، شوکری خوا به ((دهست))، شوکری خوا به ((زمان))، وه کو خوای پهروه ردگار داوا له هه زه تی (داوود) دهکا و نه فه رموی: ﴿اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشُّكُورُ﴾ ١٣ - سبأ، نهی (ال داود) شوکری خوا بکهن به عه مهل، به عه مهل نیسپاتی بکهن که شوکری خوا ده کهن، که له موقابیل ههر ناز و نیعمه تیکدا شوکریکتان له سه ره، هه زه تی داوود په سیاری کرد (یارب العالمین) گچکه ترین نیعمه تی تو چیه به سه ر منه وه؟، خوا فه رموی: (تَنْفَسْ) نهی داوود نه فه س بکیشه...، نه فه سیکی هه لکیشا و خوای گه وره پیی فه رموو: (هَذَا أَدْنَى نِعْمَتِي عَلَيْكَ) فه رموی: نه وه گچکه ترین نیعمه تی منه له سه ره تو!!، یه ک نه فه س!!!.

ته ماشا که نه مه ده رسی تیدایه: یه ک نه فه س که هه لکیشا نه گهر خوای گه وره نهیداته وه ده مریت!، یه کجار ئینسان نه فه سی راکیشا نه گهر خوای گه وره نه فه سه که ی نه داته وه ده مریت!، پیوستی به یه ک نه فه س هه یه!، نه وه نه فه سه ی هه لکیشا پیوستی به نه فه سیکی تر هه یه، وه هه روه ها...، جا ته ماشا بکه نه وه نیعمه تانه له شه و و روژتیکدا چه ند دووباره ده بنه وه!!، فه رموی نه وه گچکه ترین نیعمه ته که تو ههستی پیی ده کهیت! نه دی نه و ناز و نیعمه تانه ی که ههستی پیی ناکهیت؟!، پیغه مبه ر ﷺ به صحابه یه ک (که په سیاری کرد نیعمه ته کانی خوا چی و چین؟) فه رموو: چاوت له سه ر یه ک دابنئ، که چاوی له سه ر یه ک دانا، فه رموی بیر بکه ره وه... یه عنی چا و له سه ر یه ک دابنئ یان بیر بکه وه بزانه نیعمه ته کانت له ژیاندا چین؟ یان نه گهر خوای گه وره نه وه چاوه ت هه لئه هیئتته وه چی ده که ی!!

ئینسان له موقابیلی نه وه که چاویکی هبې له دنیا چ دهکات؟! نازانې چوڼ بیهینیتته وه نه گهر چاو کویربوو؟! بویه خوای په روهر دگار وه بیرمان دینیتته وه نیعمه تی شهو و روژ، ده فرموی ﴿أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ﴾ ۷۱ - القصص، واته: نه گهر خوای گه وره نهو روژه تان لی بستینیتته وه تا روژی قیامت (روژ نه په تته وه و هه موو دنیا هه ر شهو بې) کی هه یه روناکیان بو بهینیتته وه و روژ تان بو بکاته وه؟ نایا نیوه نایستن؟! وه فرموی: ﴿قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بَلَيَالٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾ ۷۲ - القصص، واته: نه گهر خوای گه وره شهوتان لی بسینیتته وه تا روژی قیامت و دنیا هه مووی هه ر روژ بې کی هه یه شهوتان بو بهینیتته وه تییدا نیسراحت بکه ن؟ نهی نیوه نایستن!! له بهر نه وه، نه وه هه مووی نیعمه تی خوای په روهر دگارن به سهر نیمه وه به لام نیمه هه ستیان پی ناکه ین، جا نیمه ی موسلمان به راستی ده بې به زمان - به لای که مه وه - شوکری خوا بکه ین، زیگری خوا زور بکه نه وه شوکری خواجه! (الحمد لله) زور بلې له ژیاندا. (سبحان الله وبحمده) زور بلې، (سبحان الله العظيم) زور بلې، (لا اله الا الله) زور بلې، (استغفر الله) زور بلې بهو مانایه ی که ئینسان قه زرداری خواجه (جل جلاله).. (استغفر الله) یانی خواجه من په شیمانم و قه زرداری توّم تو خاودنی عه فوو و مه غفیره تی و داوای لیخو شېونت لیده که م، جا نه گهر بمانه وی خوا له خو رازی بکه ین، بهرام بهر نهو نیعمه تانه ی که خوا پی داوین ده بی شاکیر بین: ﴿اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ﴾ ۱۳ - سبأ، خواش (جل جلاله) فرموی که میك له بهنده کانی من شوکرانه بژیرن!...

یاره بی خواجه لیت ده پاریننه وه، وه ده لئین لهو که سانه مان حساب بکه یت که شاکیرن، یاره بی خواجه له وانه مان حساب بکه یت که شوکرانه بژیرن و

ههست به ناز و نيعمه ته كانى تو ده كهن، ياره بىبى خوايه عيباده تى راسته قينه مان پى ببه خشى، ياره بىبى خوايه فه همىكى (صحيح) و تيگه يشتينيكى راسته قينه مان له و دينه پى ببه خشيت.. ياره بىبى خوايه خوشه ويستى خوت و پيغه مبه ره كهت و قورئانه كهت له دلمان بچه سپىنى، ياره بىبى خوايه خوشه ويستى هه موو موسلمانانى دونيا له دلماندا بچه سپىنى، ياره بىبى خوايه رزگارمان بكه ي له هه موو به لا و موصي به تيك كه له و سه رده م و بارودوخه دا گبروده ي ئيمه و هه موو موسلمانانى دونيا ده بى، ياره بىبى خوايه هه رچى موسلمانان له سه ر رووى زه وى له به لا و موصي به ت رزگارى بكه ي، خوايه له ناخوشى و نارده ته تيه كان بپاريزى، ياره بىبى خوايه ئيمه ش و هه موو موسلمانانى دنيا له ده ستى تاغوتان و كافر و موخيدان بپاريزى..

اقول قولي هذا واستغفر الله لى ولكم و لسائر المسلمين فاستغفروه انه كان
غفاراً، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي
الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾.

آمين

دلى نينسان

قال رسول الله ﷺ:

«الَا اِنْ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةٌ اِذَا صَلَّحَتْ صَلَّحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَاِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ.. اَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ» رواه البخاري.

بسم الله الرحمن الرحيم

انَ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَشْكُرُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَسْتَعِيْذُ بِاللهِ مِنْ شُرُوْرٍ اَنْفُسَنَا
 وِسِيْئَاتِ اَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُّضِلِلْ فَلَا هَادِيَ لَهُ...،
 نَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ اَنْ سَيِّدَنَا وَتَبِيْنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ
 وَرَسُوْلَهُ.. هَذَا الرَّسُوْلُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَاَدَى الْاِمَانَةَ وَتَصَحَّ الْاِمَّةَ وَجَاهَدَ فِي
 اللهُ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلٰى الْحِجَّةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كَنْهَارُهَا، لَا يَزِيْغُ عَنْهَا اِلَّا
 هَالِكٌ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلٰى هَذَا الرَّسُوْلِ الْكَرِيْمِ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ
 وَالتَّابِعِيْنَ وَعَلٰى اُمَّتِهِ اِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اَجْمَعِيْنَ... اَمَّا بَعْدُ اَوْصِيْكُمْ عِبَادَ اللهِ
 وَنَفْسِيْ اَوَّلًا بِتَقْوٰى اللهِ، فَاِنَّ اللهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُحْسِنُوْنَ، قَالَ اللهُ
 (سبحانه وتعالى) فِيْ كِتَابِهِ الْحَكِيْمِ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
 وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا﴾ ١ - النساء.

ئيماندارانى بهرپرز، شويئنگه وتوانى پيغهمبهرى پيشهوا چهزهرتى موحه ممد
 ﷺ، ئيسلام كه خواى بهروردگار وهك بهرنامه و بهرپهروى ژيان بو
 ناده ميزاده كانى نارووه برىتييه له سى بهشى سه ره كى كه:

يه كه ميان: عه قيده و بيروباوهره.

دووه مان: خوا په رستىيه..

سيه مينيان: خو ره وشته، عه قيده و بيروباوهرپيش برىتييه لهو ئيمان و
 قه ناعته كه به هه رسيك جوړى نه ندامه كان پياده ده كړى.. يه كه ميان دلّه، وه

پاشان زمانه و پاشانیش هم موو ټنډامه کانی ترن، وده کو زانایان فەر موویانه: (الایمان هو التصدیق بالجنان والاقرار باللسان والعمل بالارکان): نیمان بریتییه لهو قناعت و بیرو باوهره ی که له دلدا جیگیر دهبی، نیمان به خوا، وده به بهرنامه ی خوا، نیمان به پیغه مبه ران (علیهم السلام)، وده نیمان به مه لائیکه ته کانی خوا، نیمان به کیتابه کان، وده به روژی دواپی، وده به قهزا و قه در، نیمان به روکنه کانی نیسلام وده نیمان به ته واوی، نیسلامه تی شتیکه له دلدا جیگیر دهبی، بویه دل مەرکه زیکی حساسه له ناو ټنډامه کانی تری له شی نیساندا، له بهر ټه وه ده مه وی ټه مړو باسی (دل) بکه یین له روانگه ی قورنانه وه، وده له روانگه ی نیسلامه وه....

جیاوازی دلی نیماندار له گه ل دلی بی پروایان، دلی رهق و دلی نهرم، دلی روون و دلی رهش، ټه و دلانه ی که نووری نیسلامیان تیدایه وده ټه و دلانه ی که نووری نیسلامیان لی دووره چ جیاوازیه کیان هیه؟ وده دلله کان چوڼ چاره سهر دهبن؟، خوښه ویسته کاتم: پیویسته بزاین ((دل گه وره ترین ټنډامه له لاشه ی نیساندا)) وده پیروزترین وده زیفه ی هیه! که بریتییه له خوین به ریگردن و خوین هیئانه وه، زور حساسه!!، وده زوریش ناسکه!، زور جار ده گوتری فلانه که س مرد و دلی راوه ستا، دل ټه گهر رابوه ستیت نیسان دهریت، دل به رده وام له لاشه ی نیساندا خوین دبا و خوین دهنیتته وه، یه کجار پروات و نه گه ریته وه نیسان مردوه!، دل زور حساسه له ناو ټنډامه کانی له شی نیساندا، نیسان زور زه عیفه له روی دروستبونییه وه، خوی پهره رده گار زور به زه عیفی خولقاندووه: ﴿لَحْنُ خَلْقَانَهُمْ وَشَدْدُنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَلْنَا أُمَّتَهُمْ تَبْدِيلًا﴾ ۲۸ - الانسان خوا فەر مووی: نیسان به زه عیفی خولقاوه! نیسانیک که خوی پی زوره و (تکبر) به سهر زه وی لی ددها و لاف و گه زاف ده کا و پیویاه نامری و به دونیا که یف خوښه و گوریسی له بن دونیا راخستوه.. ټه و نیسانه

خوی له خویدا زور زدعیفه، بویه خوی په رودرگار دده رموی ﴿فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ
مِمَّ خُلِقَ﴾ ۵ - الطارق: با نینسان سهیر بکات که له چ دروست کراوه؟!،

به لخی بهرېزان: دل گه وره ترین نه دنامه له نینسان وه پېرؤزترین وه زیفه شی
ههیه، به لکو شوینی خو شوستن و رق لیبونه وهیه، خو شه ویستی به دل ده بی و
رق لیبونه وهش هر به دل ده بی؟! دواي نه وه، مهر که زی په سه ندرک دنی برپاره!
می شک بیرده کاته وه ته و جیه ده نیریت پاشان دل ته صدیقی ده کات، می شک برپار
ده ده کا به لام بو په سه ند (تصدیق) کردنی پی ویستی به دل ههیه، دل ده بیت برپار
بدات بکریت یان نه کریت، زور جار خه یالیکت بو دی، به می شکت بیر له شتیک
ده که یوه نهو می شکه (توجیه) ده دات و ده داته دل، نهو دل هه گه قه ناعه تی
پی هه بو برپاره که ی جیه جی ده کا و نه گه قه ناعه تی پی نه بو ره تی
ده کاته وه! نهو خه یاله، نهو برپار و وه مه که له می شکدا ههیه ره تی
ده کاته وه.. که وا بو دل مهر که زی ته صدیقه بویه پیغه مبر ﷺ فه رموی
«التَّقْوَى هَهْنَأُ» ته قوا نالیرهیه - نیشاره تی بو ناو سینگى پیروزی خوی کرد
ﷺ - به لکو دل مایه ی سه ره که وتن و تیا چوونی نینسانه، ته ماشا که ن
پیغه مبرمان ﷺ ده فه رموی، «الَا اِنْ فِی الْجَسَدِ مُضَغَةٌ اِذَا صَلَّحَتْ صَلَّحَ الْجَسَدُ
كُلُّهُ وَاِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ.. اَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ»^۴ واته: ناگادارین پارچه
گوشتیک له ناو لاشه ی نینساندا ههیه، نه گه نهو پارچه گوشته چاک (صالح)

^۴ «(حَدَّثَنَا أَبُو نَعِيمٍ حَدَّثَنَا زَكَرِيَاءُ عَنْ عَامِرٍ قَالَ سَمِعْتُ التُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنَ وَبَيْنَهُمَا مُشَبَّهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فَمَنْ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ كَرَّاعٍ يَرَعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمَى أَلَا إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضَغَةً إِذَا صَلَّحَتْ صَلَّحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ»، صحيح بخاري، جزء ۱، كتاب الايمان، باب: فضل من استبرأ لدينه، صفحة ۲۸، رقم الحديث ۵۲، وأطراف الحديث في البخاري (۱۹۶). وأخرجه مسلم في المساقاة، باب: أخذ الحلال وترك الشبهات، رقم الحديث ۱۵۹۹

بوو، باقی ئەندامه كانی تر چاك د درده چن، نه كهر نهو پارچه كوڅسته خهراپ بوو و تېكچوو باقی ئەندامه كانی تر تېكده چن و خهراپ درده چن..!! (ألا وهي القلب): ناگاداربن شهوهش دلّه!، جا ئەگهر دل چاك بئ، شهو دلّه به ئەندامه كانی ترهوه به ستراوه تهوه و چاكه يان پئ ده كات!! ئەگهر دلئش تېكچوو و خهراپ بوو شهوه باقی ئەندامه كانی تر تېكده چن!، به لگه ي به قوهت ترشمان بؤ شهو قسه يه نايات و فهرمووده كانی خوا ي پهروه ردگارن له قورئانی پيروژدا كه دل ئەساسه بؤ چاكبوونی ئينسان وه بؤ خهراپبوونی، دلئ ئينسان عاصيمه ي مهمله كه تي ئينسانه، چؤن ئەگهر دهوله تيك، پايته خته كه ي بگيرئ هه موو ولاته كه ده شيؤ و تېكده چئ!، مهركه زيهت نامينئ! دلئش ئەگهر شهيتان به سهريدا زال بوو شهو كاته ئەندامه كانی تر دهسته وهستان ده ميننه وه و هيجيان پئ ناكري! له بهر شهوه دل ئەندامئكي زؤر هه سساسه له لاشه ي ئينساندا.

دلى ئيماندار چ دليكه وه نيشانه كانى چين؟:

دلى ئيماندار شهو دلّه يه كه خوا ي پهروه ردگار وه سفى ده كات (جل جلاله)، وهكو ده فهرموئ ﴿أَمَّنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّنْ رَبِّهِ﴾ ٢٢- الزمر، ئينسانى موسلمان كه خوا سينه ي گوشاد ده كات به ئيسلام شهوه له سهر پؤشنايى يه، ﴿فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّنْ رَبِّهِ﴾: شهو كه سه له سهر نورئكه.. شهو نووره له كوئ هاتووه؟ (مِّنْ رَبِّهِ): له لايه ن پهروه ردگار ه كه ي، له لايه ن (مُرَبِّي) يه كه ي، له لايه ن خاليق و رازيقه كه ي، له لايه ن مريته ر و ژيينه ره كه ي، له لايه ن قازانج گه يه نهر و زهره ر گه يه نهره كه ي، شهو خوايه ي كه ئاو و خواردن و هه ناسه ي شهو ئينسانه ي به ده سته، خوا بؤ خوئى نووره، روناك كه ره وه ي ناسمانه كان و زهوييه: ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ ٣٥- النور، به لئ شهو

نوردهش که دراوه به نینسان خوا پیی داوه، ﴿يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ﴾
 ۳۵- النور: خوی پهروهردگار نووری خوی ئەداته کهسانیک، ئەو نیمان و بیر
 و باوهر و قهناعت و نیسلامهتییه دەداته که سانیک که خوی دهیهویتی، ئەو
 نینسانانەهی که بهره و خوا دهروۆن و نیهتیاں بهره و خوییه خوا به پیریانهوه دی
 و خوا دهیانداتی ئەو نووره، بهئی ﴿فَمَن يُرِدِ اللَّهُ أَن يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
 لِلْإِسْلَامِ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ
 كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ ۱۲۵- الانعام، هەر کهسیک
 نیازی وا بی بگهڕیتهوه لای خوا، نیهتی بهره و خوا چاک بی، خوی گهوره
 ورده ورده هاوکاری دهکات بو سهر ریگای راست، کهسیک خوا بیهویتی
 هیدایهتی بدا و دلی فراوان بکا: ﴿یشرح صدره للاسلام﴾ دلی دهکاتهوه بو
 نیسلام!! هەر دلیک کراوهبی بو نیسلام و، نیسلامی تیدابی ئەو دله دلی
 نیمانداره. ﴿أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ﴾ ۱- الشرح، خوا فهرمووی به
 پیغه مبهرمان ﷺ نایا دلمان شەرح نه کردیت؟! دلمان نه کردیهوه بو نیسلام؟!،

بهئی بهرپرتان: نیشانه کانی دلی نینسانی موسلمان چین؟

۱) یه کهم نیشانهی سهلامهتی ئەو دله و ساغی ئەو دلهیه، ساغی لهرووی
 مهعنهویهوه نهک لهرووی ماددیهوه، ئەو دله دلیکی پاکه یان پیسه، ئەو
 دله خاوهنی فهمی سهلیمه یان تیگه‌یشتنی هه‌لهیه؟! تهوجیهاتی سهلیم
 ده‌رده‌کا یان تهوجیهاتی قه‌بیح و غه‌لهت؟ ئەها خوی په‌روه‌ردگار
 ده‌بارە‌ی ئەو که‌سانە‌ی که روژی قیامەت سەرکه‌وتوون ده‌فەرمووی ﴿إِلَّا مَن
 أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾ ۸۹- الشعراء، روژی قیامهتی مال و سهروهت و
 سامان و عه‌شیرهت و که‌سوکار دی‌فاع له نینسان ناکا! به‌لکو ئەوه‌ی که
 به‌که‌لک بی له روژده‌دا: ﴿قَلْبٍ سَلِيمٍ﴾ دلیکی سه‌لیمه!!، ئەو دله سه‌لیمه‌ش

نمونه مان ٿيبراهيمه (عليه الصلاة والسلام) که خواي پهروه ردگار له حهقي نهودا نه فهرموي ﴿إِذْ جَاءَ رَبُّهُ بِقَلْبِ سَلِيمٍ﴾ ۸۴ - الصافات: هاته خرمهت خوا به دلتيکی سهليمه وه، پيغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) هه موو جار دهيفه رموو: نهی صه حاييه به پريزه کاتم، زه می خه لکيم له لا مه کهن، نه گهر خه لکي کيش گله ييه کی بووي يان تيبينيه کی بووي، غه ييه تيشی کردم بوم مه گيرنه وه ((فَإِنِّي أَحِبُّ أَنْ أَخْرَجَ إِلَيْكُمْ وَأَنَا سَلِيمُ الصَّدْرِ))^۱ نه فهرموي: له بهر نه وهی پيمخوشه که چوموه دهر وه بونواو خه لک (سليم الصدر) بم، واته دلتم سه لامهت بي و هيچي تيدا نه بي بهرامبهه به خه لک.

۲) دلتي نينساني موسلمان بين غه شه، دلتي نينساني موسلمان حيقه و بوغز و قيني تيدا نيه له بهرامبهه موسلماناندا، له بهرامبهه دايک و باوکيدا دلتيکی پاکی هه يه و حقدی ليمان هه لئاگري، له بهرامبهه خيزان و مال و منداليدا دلتيکی پاکی هه يه و دلتي به گومان نيه، به گومانه وه ته ماشاي چونه دهر وه و هاتنه ژووره وه کانی ناکات، به گومانه وه ته ماشاي شه ريکی دوکانه کهی و موعامه له کهی ناکات.. نه صل له ئيسلامه تييدا (حسن الظن) ه.. ده بي نينسان گومانی چاکی به موسلمانان هه بي، نه صحابي پيغه مبهه (رهزاي خويان لبي) ده يان جار گومانی چاکیان به که سيک دهبرد که هه له يه کيان لي ده بيني نينجا گومانيکی خه راپ!.. به لاه... له به داخه وه زور جارن به جاريک که شتيک ده بينن له موسلمانتيک و به دلتمان نييه، به کسهه خوا حافيزی لي ده که ين و زه ريکی به سه ردا دينين و ده ليين، نه ها

^۱ ((عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُبْلَغُنِي أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِي عَنْ أَحَدٍ شَيْئًا فَإِنِّي أَحِبُّ أَنْ أَخْرَجَ إِلَيْكُمْ وَأَنَا سَلِيمُ الصَّدْرِ)). سنن أبي داود، كتاب الادب، باب في رفع الحديث من المجلس، صفحة ۸۲۹، رقم الحديث ۴۸۶۰، قال الالباني ضعيف ((المشكاة ۴۸۵۲)).

ئەو گوناھەمان لى بینی تازە بەکەلك نایى!!، بەرپرزان ئینسان نە بە چاکەیکە دەبیتە پیاوی چاک وە نە بە خەراپەیکەش دەبیتە پیاوی خەراپ!، ئینسانی چاک زۆر جار ھەلەیکە لى دەستدئ، خەراپەیکە لى دەست دئ، بەلام پەشیمان دەبیتە وە. ئەو ئینسانە کە پەشیمان بوویە وە: ((التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ))^{٤٢}، ئینسانیکە کە موسلمانە و گوناھیک دەکات، بەتایبەت ئەوانەى کە دەچن بۆ حج و سەفەرى حج دەکەن پێغەمبەر ﷺ ئەفەرموی: کە تەوبەیکە نەصوحى کرد وەك ئەو وایە کە تازە لى دایک بوو بئ!!^{٤٣}، واتە ھیچ گوناھى نەبئ، لەبەر ئەو ئینسان بە گوناھیک نایبیتە پیاوی خەراپ وە ئینسان بە چاکەیکە نایبیتە پیاوی چاک، زۆر جار پیاوی خەراپیش چاکەیکە لى دەست دئ! قسەیکە خیرى لەدەست دئ، شتیکى خیر دەکا موسلمانانیش ئیستفادەى لى بکەن، پیاوی چاکیش نیە و ئەو چاکەیکە لى دەست ھاتووە!!،

بەلئى بەرپرزان: بۆیى یەکیک لى ئەصحاب (خوالئى رازى بیت) لەگەل صەحابیەکى تر نىقاشیکیان بوو یەکیکیش ویستی کیشەیان زیاد بکات ھات زەمى ئەمى لەلای ئەو کرد و زەمى ئەویشى لەلای ئەم کرد!!، ئەو صەحابیە فەرموی (مەم

^{٤٢} ((حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ سَعِيدٍ الدَّارِمِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الرَّقَاشِيُّ حَدَّثَنَا وَهَيْبُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ عَبْدِ الْكَرِيمِ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ))، سنن ابن ماجه، كتاب الزهد، باب: ذكر التوبة، صفحة ٧٠٤، رقم الحديث ٤٢٥٠، وقال الالباني حسن ((في سلسلة الضعيفة تحت الحديث ٦١٥ و ٦١٦)).

^{٤٣} ((وَلِذَلِكَ لَمَّا رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ حَجَّ هَذَا الْبَيْتَ فَلَمْ يَرَفْثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وُلِدَتْهُ أُمُّهُ يُرِيدُ وَاللَّهِ أَعْلَمُ أَنَّهُ لَا ذَنْبَ لَهُ لِأَنَّ مَا أَتَى بِهِ مِنَ الْعَمَلِ قَدْ كَفَّرَ سَائِرَ ذُنُوبِهِ فَصَارَ كَيَوْمِ وُلِدَتْهُ أُمُّهُ لَا ذَنْبَ لَهُ وَاللَّهُ أَعْلَمُ.))

بروانه (موسوعة الشاملة)، كە ناماژە بە «المنتقى - شرح الموطأ، جزء ٣، باب حدثني عن مالك أنه بلغه أن...» دەکات.

يَبْلُغُ الْخِلَافَ قُلُوبِنَا) فهرمووی: بیدهنگ به نوو خیلاف و جیاوازیه نه گه‌یشته‌ته ناو دل‌مان، خیلاف و جیاوازی جاری وا هه‌یه به‌زوبانیش ده‌بڼ به‌لام که گه‌یشته دل‌نووکات خه‌ت‌ره بو ئینسان و هه‌له به ئینسان دروست ده‌کات..

به‌لنځ خو‌شه‌ویسته‌کاتم: ئینسانی موسلمان ده‌بڼ دلنځ سه‌لیم و سه‌لامه‌ت بڼ و حیق‌د و بوغزی تیدا نه‌بڼ.

۳) نیشانه‌یه‌کی تر له دلنځ ئیماندار نه‌وه‌یه که باسی خوا ده‌کرځ دلنځ ده‌له‌رزځ!، برایانی به‌رځیز، موسولمانانی خو‌شه‌ویست: یه‌کک له عه‌لاماتی ئیمانی راسته‌قینه‌ی ئینسانی موسلمان - پیاو بڼ یان نافرده‌ت - نه‌وه‌یه که باسی خوا کرا ترسی به دل‌دا بڼ، وه دلنځ بله‌رزځ، خواځ گه‌وره ده‌فه‌رموځ: اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ ۲- الانفال، ئیمان‌داری راسته‌قینه‌ نه‌وه‌ که‌سانه‌ن یه‌که‌م سیفه‌ت‌یان نه‌وه‌یه، وه‌ختنځ که باسی خوا کرا ﴿وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ﴾ دل‌یان ده‌ترسځ!، دل‌یان ده‌له‌رزځ و ته‌زووی پیدا دځ، له مه‌جلیس‌یک‌دا که ماموستا وتاریک ده‌خوینیت‌ه‌وه یان ته‌فسیری قورنات بو ده‌کرځ و ناموژگاریت ده‌کرځ، که باسی خوا کرا، ته‌زووت به دلنځ دابڼ و بترسځ، نه‌وه نیشانه‌ی ئیمان‌ه!!،

۴) وه یه‌ککځی تر له نیشانه‌کانی دلنځ ئیماندار نه‌وه‌یه که کاتیک نایاتی خواځ به‌سه‌ردا ده‌خویندریت‌ه‌وه ئیمانی بڼ زیاد ده‌کا.. ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ... زَادَتْهُمْ إِيمَانًا﴾ ۲- الانفال، وه‌ختیک که نایاتی خواځ به‌سه‌ردا ده‌خویندریت‌ه‌وه نه‌وه ئینسانه‌ ئیمانی بڼ زیاد ده‌کا، هه‌ر ئینسانیک به نایاتی خوا ئیمانی زیاد بوو نه‌وه موسلمانیکځی ته‌واوه، کاتیک که نایاتی خواځ به‌سه‌ردا ده‌خویندریت‌ه‌وه چ له ته‌عزیه‌بڼ، چ له مونسبه‌باتی گشتی

بئ، چ له کاتی جومعه بئ، چ له کاتی تردابئ له ههر مه جلیسیک و کۆرکدا وهختیک که ئایاتی خوات به سهردا خوینراوه دلت ته زووی پیداهات و ترسای له خوا و ئیمانته پئ زیاد بوو ئه وه نیشانهی ئیمانته ده بئ دلت پئی خوش بئ!

۵) نیشانهیه کی تر له نیشانه کانی دلئ ئیماندار ئه وهیه که پشت به خوا ده به ستئ. وه کو خوای پهروه دگار فه رمووی: ﴿وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ ۲-۱ الانفال، واته: پشت به خوا ده به ستئ، ئینسانی ئیماندار دلئ قه ناعه تی هیه به ئیمان، قه ناعه تی هیه به خوا، دلئ (قوی)یه به چی؟، به خوا...، پیغه مبه ر ﷺ وهختیک که له مه ککه خوئ و ئه بوو به کری صدیق ﷺ هیه جره تیان کرد موسلمانانی هه موو له پیش خویدا به رئ کرد بوو، دوژمنانیان به دوایاندا هه تا چونه ئه شکه وتئ (ثور)، له وئ ته نه نا خوئ و ئه بوو به کر له ژوریدا بوون، وهختیک که کافر دکان هاتنه به رده رگای ئه شکه وته که ئه بوو به کر ﷺ ترسا.. پیغه مبه ر ﷺ فه رمووی ﴿لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾: مه ترسه خوا له گه ئماندایه .. ((مَا ظَنُّكَ بِأَثْنِينَ اللَّهِ تَالْتَهُمَا)): ئه ی ئه بوو به کر رات چیه به رامبه ر به دوو که سان که سییه مینیان خوا بئ (جل جلاله)؟!.

دوو کهس سییه مینیان خوا بئ نابئ بترسن!، ئه و پیغه مبه ره خو شه ویسته مان ﷺ دلئ پر له ئیمان بوو بویه نه ته ترسا و پشتی به خوا ته به ست، نه گه رنا چ له شکرئ موسلمانانی له نزیک نه بوون هه تا پشتی پئیان به ستئ!! به لام دلئ به نووری ئیمان و ئیسلامه تی زۆر قایم بوو، (تَوَكَّلْ) له سه ر خوا زۆر قایم بوو، زۆر پشتی به خوا ته به ست و با وه رئ زۆر به و ئایه ته ی هه بوو که خوای گه وه ره فه رمووی: ﴿أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ﴾ ۳۶- الزمر، ئایا خوا به س نییه بو عه بدئ خوئ؟!، یان فه رمووی: ﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ

أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣- الطلاق، هەر كه سيك خوا بكات به پشتیوانی خوئی، ﴿فَهُوَ حَسْبُهُ﴾: خوا به سیه تی، جا خو شه ویسته کاتم، یه کیتک له نیشانه کانی دلئی ئیماندار، شه وه یه به نووری ئیمان و ئیسلامه تی دلئی زور قایم بی وه ته نها خوا ی گه وره به پشتیوانی خوئی بزانی (جل جلاله).

٦) خالینکی تر شه وه یه ته نها سیبوری به ئیسلام بی، دلئی مسوسلمان نیشانه یه کی تری شه وه یه وه ختی که باسی ئیسلامه تی بکری دلئی خو ش ده بی، به لام باسی غه یری ئیسلامه تی کرا دلئی ناره حه ت ده بی!، شه ها خوا ی په روه ردگار ده فه رموی: ﴿الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ﴾ ٢٨- الرعد، شه وانهی ئیماندارن دلیان (مطمئن) ده بی به چی؟ ﴿بِذِكْرِ اللَّهِ﴾: به یادی خوا.. شه وه ی ئیمانداره به یادی خوا دلئی (مطمئن) ده بی و ده حه سیته وه و ده گه شیته وه، شه ودی که غم و خه فه تی هه یه یان دلئی توند و ناره حه ته با بین بی له قورنان و ئیسلامه تی بکاته وه، بی له نایاتی خوا بکاته وه، هاتو چوئی مزگه وت بکات دلئی ده گه شیته وه و ده کریته وه ﴿وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ﴾: دلئی (مطمئن) ده بی به یادی خوا شه گه ر گوئی له قسه ی خیر بگری و فیکر له شتی چاکه بکاته وه.

جا شه وه که سه ی دلئی (مطمئن) به زیکی خوا شه وه ئیمانداره وه شه ودی ئمانداریشه ده بی دلئی (مطمئن) بی به زیکی خوا، که وا بوو خوا (جل جلاله) فه رموی ﴿أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾: ناگادار بن به زیکر و یادی خوا دلان نارام ده گرن، شه گه ر ده تانه وی دلان (مطمئن) بی، دلان گوشاد و فراوان بی، زیکی خوا بکه ن، چ یادکردنی خواو یادکردنی ئیسلامه تی وه یادکردنی مردن و قیامه ت و به هه شت و دوزه خ وه چ زیکرکردن به زمان، دلئی (مطمئن) ده کا، بیگومان خوا ی گه وره وه عدی داوه.

۷) دلی نیماندار ناموژگاری ودرده گری له قورشان، خوی په روهردگار فهرمووی: ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ﴾ ۳۷-ق، واته: نهو قورشانه ناموژگاریه، بو کئی ناموژگاریه؟، بو هه موو نینسان، به لام کئی نیستفاده ی لی ده کا؟، کئی گوئی بو راده گری و وریده گری (لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ) بو نهو که سه ی که دلی هه یه!! هه موو که س دلی هه یه!، به لام خوی په روهردگار مه به ستی لی رده ا نهو که سانه نیه که دلی ((مادی)) یان هه یه، مه به ستی دلی ((مه عنه وی)) یه، نهو دله ی که روونه به نووری نیمان، گش و روونا که به نووری نیمان، نهو دلانه ی که روون و ساغن، نهو دلانه ی که چاویان هه یه حه ق ده بینن و حه ق ودرده گرن.

۸) یه کیکی تر له عه لاماتی دلی نیماندار نه و دیه که نارامه و قه ناعه تی هه یه.. خوی گه وره نه فهرمووی: ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ۴- الفتح: نهو خوی هه ی که سه کینه ت و نارامی (طَمَأْنِينَةَ) خسته ناو دلی نیماندارانه وه له سه رده می پیغه مبه ر ﷺ و د له هه موو سه رده می کدا، هه ر خوا سه کینه ت و نارامی ده خاته دلی نیمانداران به هو ی نه و دی که یادی خوا ده که ن و پشت به خوا ده به ست!!

دلی نینسانی موسلمان قه ناعه تی هه یه و زور خوی به دونیا وه مه شغول نا کا پیی وایی ده بی هه موو دونیا هی نهو بی!، چاوی له مائی خه لک بی، چاوی له سه روه ت و سامانی دونیا بی و هه مووی له سه ریه ک دانئ!!، نا، دلی نینسانی موسلمان قه ناعه تی هه یه، وه کو پیغه مبه ر ﷺ فهرمووی هه تی: (الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْتَنُ)^{۴۴}: قه ناعه ت خه زینه و مائی که نابری ته وه! نینسان نه گه ر قه ناعه تی

^{۴۴} «الْقَنَاعَةُ مَالٌ لَا يَفْتَدُ وَ كَنْزٌ لَا يُفْتَنُ»، الطبرانی فی الاوسط والعسکری من حدیث المنکدر بن محمد بن المنکدر عن ابيه عن جابر والقضاعي بدون: وکنز لا یفتنی عن انس، وكذا لیست الجملة عند العسکری. انظر: (المقاصد الحسنه فی بیان كثير من الاحادیث المشتهرة علی اللسنة)، صفحه ۳۱۵، رقم الحدیث ۷۷۹.

هه بې، وا ته زانې مالى د نياى هه موو هه يه!! به لام يه کيک نه کمر مالىشى زور بې و قه ناعه تى نه بې پيويوه هيجى نيه!! بويه به راستى قه ناعه ت له دلدا نه ساسه بو ته وهى نينسان له خو شيدا بې!، زور نينسانى فقير و هه ژار هه يه زور راحت ده ژى!، کاتيک که به يانيان ده چي بو نيش و ماندوو ده بې به لام نيواران دپته وه و ده حسپته وه، وا ته زانې هه موو د نيا هى ته وه!!، وه زور نينسانى بې دينپش هه يه حال و وه زعيشى زور چاکه، به لام نه گهر هه موو د نياشى هه بې دلپشى هه تونده!، به لئى خواى په روه ردگار دلى مسولمانى رو شنا کردوو به نوورى نيمان له بهر ته وه پيغه مبه ر ﷺ نه فرموي ((لَوْ كَانَ لِابْنِ آدَمَ وَادِيَانِ مِنْ مَالٍ لَابْتَغَى تَالِثًا))^٤: ته گهر به نى نادم دوو شيوى پر له مالى هه بې ((وادى) يه عنى نيوان دوو گردولکه))، ته گهر پر زيرى هه بې ((لَابْتَغَى تَالِثًا)): پيى خو شه ستي هه بن!! ((وَلَا يَمْلَأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلَّا التُّرَابُ)): نه و نينسانه ته وه نده چاوتپير (طماح) ه...! ته نها به خو ل و رگى پر ده بې!!، له بهر ته وه قه ناعه ت مالىکه و نابريته وه.

٩) يه کيکى تر له عه لاماتى دلى نيماندار، ته وه يه زور له قيامه تې ته ترسى.. خواى گه وره له وه صفى نيمانداران ده فرموي: ﴿رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنِ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ﴾ ٣٧- النور: نه و نينسانه نيماندارانه ي که تيجاره ت و کرين و فرو شتن و مه شغوليان ناکا له نويز و زه کات و عيباده ت و طاعه ت بو خوا

^٤ «حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ عَنْ عَطَاءٍ قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا يَقُولُ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَوْ كَانَ لِابْنِ آدَمَ وَادِيَانِ مِنْ مَالٍ لَابْتَغَى تَالِثًا وَلَا يَمْلَأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلَّا التُّرَابُ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ تَابَ»، صحيح بخاري، جزء ٤، كتاب الرقائق، باب: مايتقى من فتنه المال، صفحه ٢٢٣١، رقم الحديث ٦٠٧٢ / ٦٠٧٣ و أخرجه مسلم في الزكاة،

باب: لو أن لابن آدم واديين لابتغى ثالثا. رقم ١٠٤٩

وه له روژیک دترسن که دلکان دله رزن و هه لده پهرن لهو روژه دا..
 نینسانی مسولمان لهو روژه نه ترسی که دلکان هه لده پهرن! نهو دلکان
 دترسی که لهو روژه دا نهو وه زعی دیته بهرچاو، نهو وه زعی قیامت
 ده بینن و فیکری لی ده کاته وه.. ﴿وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ
 الْهَوَىٰ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ﴾ ۴۰ - النازعات: هر که سینک نه نفسی خوئی
 بگریته وه له خهراپه و لهو روژه ترسی که له بهرام بهر خوا راده گری لهو
 (محکمه) به نهو به هشت جیگایه تی!!

خوشه ویسته کانم ئه دی دلی رهق چونه؟!

دلی رهق: نهو دلکان که کویره!، حق نابینن، وه کو خوی پهروه ردگار
 فهرموی: ﴿وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا﴾ ۷۲ -
 الاسراء: هر که سینک له دنیا دا کویر بی له قیامتیش کویره!!، عه بدولای
 کویری نوم مه کتوم صه حایبه کی بهریزی پیغه مبه ﷺ که (مؤذن) ی بوو.. هاته
 لای وه ختی نهو نایه ته هاته خوزه وه فهرموی (یارسول الله) جا من کویرم
 به عنی له قیامتیش هر کویر ده بم؟! پیغه مبه ﷺ بهم نایه ته وه لامی دایه وه
 فهرموی: ﴿فَالْيَهُا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ﴾ ۴۶ -
 الحج، خو مه بهستی کویری چا نیه. کویری، کویری دلکان! نهو موصبیه ته
 نینسان به دل کویر بی نهک به چاو!!، به دل کویری به عنی حق نه بینن، دلی
 رهق نهو دلکان که بهنو ئیسرانیلیه کان هه یان بووه!!، وه کو خوی پهروه ردگار
 بومان ده گریته وه، که له گه ل هه زه تی موسا رویشان به ده شتی کدا داوای

سببهريان کرد خوا ههوری بۆ ناردن، داوای نانیان کرد خوا (من) و (سلوی) ٤٦
 بۆ ناردن!؛ داوای ئاویان کرد ههزهرتی موسا به گویاله که ی له بهردیدا: ﴿وَإِذِ
 اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ نَضْرًا
 قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ﴾ ٦٠- البقرة، دوانزه کانیوا لهو بهرده رده هاته
 دهروه...!! هه ریه کیکی لهو تیرانهی که له گهلیدا بوو -دوانزه تیره بوون- هه
 یه کیکیان چونه سه ناوی نهو جوگه لهی که لهو بهرده هاته دهروه!؛ له گهل
 نهو هسدا بهو ناز و نیعمه ته شوکر نه بوون و رازی نه بوون وه داوای شتی زۆر زۆر
 بئ نرخیان کرد، نهو جار خوای گه وره باسیان دهکا و زهمیان دهکا که دلیان رهق
 بووه!! فه رموی: ﴿ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً
 وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ
 وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾ ٧٤- البقرة:
 دلیان رهق بوو نهوانه، وهکو چی؟، وهکو بهرد!! یان رهقتر له بهرد!!! جا دللیک
 رهقتر بی له بهرد نهوه چ دللیکه؟!؛ نهو دللهی که نوروی نیمان و نیسلامه تی
 ناچیتته ناو و بیری لی ناکاتهوه و وه ریناگری نهو دللهیه رهقتر له بهرد!؛ خوا
 نه فه رموی ﴿وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ﴾: بهللی، بهردی وا ههیه شق
 ده بی و ناوی لی دیتته دهروه!!! ﴿وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾ ٧٤- البقرة: بهردی وا ههیه له شوینی بهرز بهرده بیتتهوه

٤٦ «وَوَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا
 وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ» ٥٧- البقرة. (من) جو ره خوار دینیک بووه که هه نندیک ده لئین
 (گه زۆیه)، وهکو بهر ده هاته خوارهوه بۆ بهنو نیسرانیلییه کان له بهر بهیاندان، هه رکه سیک پاش
 خوار دنی لیتی په زمهنده و پاشه کوهت بگردایه نهوه خوار دنه که خراب ده بوو و که لکی نه ده ما.
 (السّلوٰی) جیاوازی له لیکنده نهوهی ههیه له نیو راقهوانانی قورنان، زۆر به بیان له سر نهوهن که جو ره
 بالنده یه که بووه... بۆ زانیاری زیاتر بهروانه: (الجامع لاحکام القرآن) مجلد ١، صفحه ٤٠٦ و ٤٠٧ و ٤٠٨.

له ترسی خوا!!، سهیره دلّی نینسانی مسولمان چۆن به نایاتی خوا نهرم نابی؟! نهو دلّهی که زۆر گچکۆکه یه و گوشت و خوینه، نهی باشه چۆن به نایاتی خوا نهرم نابی؟! خوای گهوره ده فهرموئ: ﴿فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً﴾: وهکو بهرد وایه و به لکو ره قتریش له بهرد!، دیاره نهوه نهو دلّیه که نووری نیسلامهتی ناچیتته ناوی..

به لّی خوڤشه ویسته کاتم: دلّی رهق نهو دلّیه که خوای گهوره موّری له سهرداوه وهکو فهرموئ ﴿كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ ۱۴ - المطففين، خوا نه فهرموئ وهختی که نینسان گوناھی زۆر کردن، دلّی په رده ی به سهرداوه نه درئ، ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا﴾ ۲۴ - محمد: نهو دلّانه ی که نهو هه موو نایات و هه دیسه یان بۆ ده خریتته پروو و باسی نیسلامیان بۆ ده کری به لّام هیچی ناچیتته ناو، ده بی بۆ نهو دلّانه نهوه نده رهق بووبن؟! نهوه خوای پهروه ردگار زه می نهو نهوعه دلّانه ده کات و به قفلندراویان حسیب ده کات، هه ره شه یه بۆ نینسان که نه گهر دلّی نایهت و هه دیس و فهرمووده ی خوای (جل جلاله) نه چیتته ناو و وهری نه گری سزای سهختی هه یه روژی قیامهت!، به لّی به پرتزانم: نیشانه ی دلّی ره قیش نهوه یه که دلّی ده گوشرئ وهختی که باسی دین ده کری، زۆر جار دیکه تتان داوه که باسی دین ده کری زۆر کهس پیی قه لسه، دلّی ده گوشرئ له مه جلیسیکدا هه ز ده کا به چیتته ده ره وه، هه زی له ناموژگاری ماموستا نییه، یان پیی ناخوڤشه باسی دینی له لا بکری، به لّام که باسی دونیای له لا بکری پیی خوڤشه، بهس باسی خوای له لا نه کری!! نهها خوا ده فهرموئ ﴿وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ﴾ ۴۵ - الزمر: وهختی که به تنهها باسی خوا کرا دلّی نینسانی بی دین تیک ده چی!.

﴿ اِشْمَازَتْ ﴾: یه عنی دلئی ده گورشئی، یه کیك له عه لاماتی نینسانی بی دین نهویه که باسی خواو دین کرا دلئی بگورشئی.. پیئی ناخویش بی که باسی دین بکری و هختی که باسی غهیری خوا کرا، باسی بت و سه نه مه کان کرا، باسی شتی تر کرا (سِتْبَشْرُونَ): وه کو موژدهیه کیان بده بیئاوا دلیان خویش ده بیئ، دلئی ئیماندار نهویه که به ئیمان و ئیسلامهتی دلئی بکریته وه و ئیمانی پیئی زیاد بی و ته زووی به قه لبدا بیئ، به لآم دلئی بی دین نهویه کاتیك باسی خوا ده کری دلئی ده گورشئی!

یه کیکی تر له عه لاماتی دلئی رهق نهویه که دوو دلئه!، وه کو خوا (جله) فهرمووی ده باره ی مونا فیه کان ﴿مُتَدَبِّينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلاً﴾ ۱۴۳ - النساء: دوو دلئن، نه له گه ل کافره کاندان و نه له گه ل موسلمانانیش، وه له هه مانکاتیشدا خوا نه فهرموئ: ﴿فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ﴾ ۱۰ - البقرة، نه خویشی دوو دلئی و دوو پروویان له ناودا ههیه، به لئی به ریژانم: ئیمه ی موسلمانانیش ده بیئ خویمان بیاریزیین له و جوړه دلانه بو نه وه ی نووری ئیسلامهتی و ئیمانان زیاتر له دلدا بچه سپی و جیگیر بیئ، خوانه خواسته، په رده یه ک یان خه تمیکمان له دل نه درئ دوابی نه توانین ئیمان و ئیسلامهتی له دلدا جی بکهینه وه، نهها یه کیك له و دلانه ی که نووری ئیسلام و ئیمان وه رناگری، ناموژگاری وهرناگری خوی گه و ره ده باره ی ده فهرموئ ﴿وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالانْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْانْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْعَافِلُونَ﴾ ۱۷۹ - الاعراف، نه فهرموئ ئیمه بو جهه ننه میمان دروست کردووه زور له جنوکه و ئینسان، دلیان ههیه به لآم پیئی تیئاگن، چاویان ههیه و ری ی

راستى پى نابينن، گويان ههيهو حهقى پى نايىستن ...، مسولمان ئهو كهسهيه قسهى حهق وهردهگرئ له ههر كهسيك كه بيكات!، له بهرئهو با ئيمهش وه كو كۆمهليك مسولمان، وه كو شوينكه وتوانى پيغه مبهر ﷺ دلّمان به نوورى ئيمان و ئيسلامهتى وه به خۆشه ويستى خوا و پيغه مبهر ﷺ و خۆشه ويستى قورئان و دىنى خوا زياتر جۆش بدهين بۆ ئهو ههه لهو دونيادا سهر كه وتوو بين وه ههه له قيامه تيشدا سهر فراز بين، ئه گهر دهشمانه وي دلّمان ئارام بى به تايبهت ئه وانهى نه خۆشى (دهروونى - نفسى) يان ههيه، ئه وانهى نه خۆشى (دلّتوندى) يان ههيه، يان ئه وانهى نه خۆشى (مَسُ الْجَن) ههيه، ئه وانه ده بى ئاگادار بين به چهند شتيك دلّيان گوشاد ده بيتته وه:

يه كه م به زيكرى خوا، زيكرى به يان يان، زيكرى ئيواران، زيكرى پيش خه وتن، به كه مى مه زانه!، (آية الكرسي) بخويته پيش ئهو هه بخهوى، وه زيكره كانى پيش خه وتن زۆرن بيا بخويته ئهو دلّت ده كرته وه و ده پاريزرى له ده ستوه شاندى جن و شيطان، وه هاتوچوى مزكه وت بكه، به هاتوچو كردنى مزكه وت دلّت ده كرته وه ئيمان پى زياد ده بى، دلّت قايم ده بى..

هاتوچوى موسلمانان.. ئينجا له هه مانكاتدا قورئان خويندن، ئينسان به قورئان خويندن دلّى ده كرته وه و دلّى شاد ده بى!! سينگفراوانى و (طمانينه) بى بۆ دى.. قه ناعهتى بۆ دروست ده بى!! به لام ههر كتابيكي تر بخويته وه غه يرى قورئان عيبادهت نيه وه دلّت سيبورى و سه كينهت (طمانينه) بى بۆ ناي!!

جا به ريزان و خۆشه ويستان، مسولمانانى نازيز، به راستى ده بى ئيمهش بزائين سه عادهتى ئيمه له دونيا و له قيامهت چيهه?..

له خواى گهوره دهپارېتمه وه .. يارېبىي خوايه دلّه كانمان به نوورى ئيمان و ئىسلام زياتر جۆش بدهى .. يارېبىي خوايه ئيمان و ئىسلام له دلماندا زياتر بچه سپىنى، خوايه دلّه كانمان به نوورى ئيمان و ئىسلام رووناك بكه يته وه، خوايه خۆشه ويستى خۆت و پيغه مبه ره كهت و دينه كهت له دلماندا جيگير بكهى، خوايه هرچى ئەتۆ پيټ ناخۆشه له دلماندا دهر بيهيټنى، خوايه هرچى ئەتۆ پيټخۆشه له دلمان بيجه سپىنى .. خوايه خۆشه ويستى مسولمانانمان له دلدا جيگير بكهى، يارېبىي خوايه هرچى سيفه تى چاكه ههيه له دلماندا بچه سپىنى، وه هرچى سيفه تى خراپه، خوايه ليمان دوور بكه يه وه، يارېبىي خوايه ته و فيقمان بدهى بۆ نه وهى بتوانين عه بدى راسته قينهى تۆ بين، خوايه بوغز و قين و حهسه د و خهراپه مان له دلدا هه لگري به رامبه ر به خۆمان .. به رامبه ر به مال و مندالمان و دايك و باوكمان وه هه موو موسلمانان ...

اقول قولي هذا واستغفر الله لى ولكم و لسائر المسلمين فاستغفروه انه كان غفاراً، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾.

آمين

مزگهوت و نویری جهماعهت

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ ۱۸ - الجن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ... نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَتَبِينَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ.. هَذَا الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ وَنَصَحَ الْأُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلَى الْحِجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كَنْهَارُهَا، لَا يَزِيغُ عَنْهَا إِلَّا هَالِكٌ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ صَلَاةً وَسَلَامًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، أَمَّا بَعْدُ يَا عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي أَوْلًا بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ، وَلُزْمِ أَوْامِرِهِ وَكَثْرَةِ مَخَافَتِهِ فَإِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ وَدِثَارُ الْمُتَّقِينَ، وَوَصِيَّةُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي وَفِي النَّاسِ أَجْمَعِينَ، قَالَ اللَّهُ (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) فِي كِتَابِهِ الْحَكِيمِ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء.

نیماندارانی بهریز، نهی نومتهی پیغمبری خودا چه زرتی موحه مهده ﷺ، له روژیکی وا پیروز که روژی جومعهیه داوای رحمت و میهره بانی و به زهی بۆ خۆمان و هه موو مسولمانانی دونیا، له خوای پهروهردگار ده کهین، ده پارینه وه له خوا و ده لئین: یاره بی خودایه له گونا هه کامان خۆش بییت، یاره بی خودایه عاقیبه ته کرده وه کامان خیر بکهی، یاره بی خودایه له سه ره مه رگدا به مسولمانی تهی بماغرینی، یاره بی خودایه شیقای نه خۆشییه کامان بدهی، یاره بی خودایه له مردووه کامان خۆش بییت به تاییهت دایک و باوکمان.

خۆشه ویسته کان: له ولاتی مسولماناندا دوو دروشمی زهق و گهوره بهرچاو ده که ون، که نیشانهی ئیسلامیه تی شهو ولاتانهن و شهو هاوالاتییانهن که لهو ولاتانهدا دهژین، په کیك لهو دروشمانه بریتییه له مزگهوت که مالی خوایه، شهو ویتیشیان بریتییه له جهماعه تکردهن لهو مزگهوتانهدا، شهوانه دوو دروشمی گهوره و زهق له ناو کۆمه لگهی مسولماناندا، له پراستیدا پیویسته ئیمه ی مسولمان گهوره یی مزگهوت و نوژی جهماعهت بزاین بۆیه له وتاری شهمرۆی جومعهدا باس لهو دوو خاله ده کهم بهو ئومیده ی که هه موو لایه کمان سوودی لیوه رگین.

مزگهوت و نوژی جهماعهت ههردووکیان تیکهه لکیشن و بدهیه که وه جوانن، چ مزگهوت له هه شوینیك بی شه گه جهماعه تی تیدا نه کری غه ریه!، وه چ جهماعه تیك شه گه ره له مزگهوت نه بی شهو تام و له ززه ته ی نییه، بۆیه حه قیه ته ی گه وره یی مزگهوت، وه حه قیه ته ی گه وره یی و فه زلی نوژی جهماعهت حه زده کهم بۆ بهر پزتان روون بکه مه وه که له پراستیدا شه مرۆ ئیمه ی مسولمانانی دنیا زۆر کهم گرنگیمان بهو دوو بابته داوه!، هه شاریک یان هه ناوه دانییه که مزگهوتی تیدا نه بی سه روسیمای مسولمانه تی پیوه دیار نییه، شه گه ره دنییه که مزگهوتی نه بی چهند ناخۆشه!، زۆر جارن ده بینن به هۆی مزگهوت و نوژی جهماعه ته وه، یان به هۆی بوونی جومعه وه رۆژی ههینی له کاتی وتاری ههینی شهو خه لکه په کتری ده بینن ته عاروف و ئولفهت و ره سمهت و به زه یی و خۆشه ویستی له گه ل په کتریدا نوژی ده که نه وه، مزگهوت لیقانیکی مسولمانانه له زۆر شویندا به تایبهت له هه ندیک شار یان دئی گه وره دا له بهر که سابهت و زراعهت و مه شغه له تی ئینسانه کان به هۆی مزگهوت وه په کتری ده بینن!، یان له بهر شه وه ی که مسولمانان وازیان له نوژی جهماعهت هینا وه به هۆی جومعه وه په کتری ده بینن، بۆیه به پراستی مزگهوت دروشمی شاری مسولمانانه، هه ناوه دانییه که مزگهوتی تیدا بی شه گه ره دئی بی یان ناحیه یان

قهزا بی بیان پاریزگا بی، به نه اندازهی بوونی مزگهوته کانی هست به مسولمانیتی نهو شوینه ده کری، گوره بی و گرنگی مزگهوت به کورتی لهو خالانه دا ده بینین که باسیان ده که بین:

یه که م: داد گهری ئیسلام له ناو مزگهوتدا بو مسولمانان و بو ئاده میزاده کان به گشتی دروستده بی، مزگهوت قوتابخانه یه که پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) یه که مین بهر پیره بهری بووه له سهرده می خویدا، خوله فای راشیدین (رضی الله عنهم) یه که مین ماموستای بوون دوا پیغه مبهه، سه حابه بهر پیره کان یه که مین قوتابی بوون که له مهدره سهی پیغه مبهه (مزگهوت) دا ته خه روجیان کردووه، مزگهوت داد گهری و عداله تمان بو دروست ده کات له ریزه کانی نو پز کردندا، دهسته لاتداریک له ریزی بی دهسته لاتیک و، هه ژاریک له ته نیشتی دهوله مه ندیک، جوتیاریک و کریکاریک و خوینده واریک و نه خوینده واریک و زانایه ک و نه زانیک له ته نیشتی یه کتری ریز ده کات. به بی فهرق و جیاوازی دونیایی!، تنها یه که سهرنگی مه حه ک و یه که ته رازوو هه یه بو نه وهی که نهو خه لکه ی ناو مزگهوت هه لسه نگینی نهویشیان بریتیه له فهرمووده ی: ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ﴾ ۱۳ - الحجرات، واته: بهر پزرتان له لای خوا نهو که سه یه که پاریز کارترتانه!، بو یه بهر پزرتان پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) فهرمووی (لا فَضْلَ لِأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ إِلَّا بِالتَّقْوَى) ^{۴۷} واته: کهس به سهه که سدا فه زلی نییه تنها به ته قوا نه بی!، یه که مین هه نگاو عداله تمان فیر ده کات.

^{۴۷} «حدثنا أبو عبیدة عبد الوارث بن إبراهيم العسكري ثنا عبد الرحمن بن عمرو بن جبلة ثنا عبید بن حنین الطائي قال سمعت محمد بن حبيب بن خراش العصري يحدث عن أبيه أنه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول المسلمون إخوة لا فضل لأحد على أحد إلا بالتقوى»، المعجم الكبير للطبراني، باب الحاء: حبيب بن خراش العصري، جزء ۴، صفحة ۳۵، رقم الحديث ۳۵۴۷.

دوهم: سهراچاوه و مه لېبې ندى زانست و زانياريبه، عيلم و معرفهت له مزگه وتدا په خش ده كړئ و وهرده گيرئ كه بریتیه له قورثانی پروژ و سوننه تی بهریری پیغه مېهر ﷺ، بچین قورثان له كوی بخوینین و؟ له كوی سوننه تی پیغه مېهر (علیه الصلاة والسلام) وهرگرین و فیترین؟ له كوچه و كۆلانه كان؟ له شوینه گشتیه كان؟ یان له مزگهوت؟!، مزگهوت شوینی چاره سهری كیشه ی مسولمانانه، مزگهوت نه خو شخانه یه هه موو دهرمانه كانی كیشه كانی كۆمه لگا (مُجْتَمَع) ی نینسان له مزگهوتدا ده سته كه وی، نهو كیشه كوشندانه ی كه نینسان پیی تاقی ده كریته وه بریتیه له قه تل و زینا و ريبا و ریا و خهراپه كاری و بهرله لایی بازاره كان و بهرله لایی نافرته...، له كوی و له لای چ دكتوريك چاره سهر ده بی؟ بیگومان له مزگهوت له مالی خودا (جل جلاله)، له لای دكتوره پسپوره كان كه ماموستایانن، نهو دهرمانانه له لای كی دست ده كهون؟ نهو صهیده لیه بهر پزه كه قورثانی پروژه و هه موو دهرمانی کی دهرده كانی كۆمه لگای نینسانیه تی تیدایه له كویته؟ له لای ماموستایانه!، بویه خوی پوره دگار ده فرموی: ﴿اَتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ﴾ ۲۱- یس، واته: شوینی نهو كه سانه كهون كه داوای كریتان لی ناكهن و خوشیان هیدایهت دراون، پیغه مېهران (علیهم الصلاة والسلام) به نومته كانیان فرمروه: ﴿فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ﴾ ۷۲- یونس، واته: داوای پاره و کریم لی نه كرده وون و، به پاره فیترتان ناكهن بهلكو پاداشتم ته نیا له سهر خوايه!، جا بویه مزگهوت مه لېبې ندى فیربوونی زانست و زانباری یه كه نه مرؤ وازی لیته نراوه!، نه مرؤ خه لك به لایدا تیده پهرئ و انازانئ نه وه مزگهوت بهلكو وه كو ژووریکى ناسایی ته ماشای ده كړئ!، پیغه مېهر (علیه الصلاة والسلام) رژیکیان دیته ژوور بؤناو مزگهوت ته ماشاده كات له گۆشه یه کی مزگهوت حلقه ی زیكره وه له گۆشه یه کی مزگهوت حلقه ی فیربوونی عيلم،

پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) دهچی له ناو حلقه ی عیلم داده نیشی!، له بهر گه وره یی عیلم وه ناچی له حلقه ی زیکر دابنیشی که شهوشیان هر پیروزه!، بهلام شه وره رینمای یه بو مسولمانان که خه لکینه مزگهوت شوینی وهرگر تنی عیلمه، مسولمانینه حلقه ی عیلم و چوک دادان له بهرامبهه وهرگر تنی عیلم، له بهرامبهه ماموستایه کی بهر پیزی ثابینی که عیلم و مه عریفه تی قورئان و سوننهت فیتره دکات شه وره گه وره ترین عیباده ته.

به لئی خو شه ویسته کاتم، مزگهوت مه درسه و فوتابخانه یه تییدا مسولمان ته خه روج ده کات، ته ربیه و ته علیم و ته زکیه ی نفس له مزگهوت دا نینسان فیتری ده بی!، مزگهوت شوینی که نینسان ده ستپاکی و داوینپاکی و خو وره وشتی چاکی لی فیتره ده بی، وه تییدا ریزو حورمهت دانان بو دایک و باوکی و ده روداوسی و مسولمانان فیتره ده بی، شه مانهت و هاوکاری و برایه تی و خو به که مگری...، هه مو شه وانه نینسان له کانی او ی ئیسلام و سه رچاودی مسولمانان که بریتیه له قورئانی پیروز و سوننه تی پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) که شه ویش له مزگهوت و له بهر دهستی ماموستا دایه وهرده گری.

سییه م: یه کیکی تر له گه وره ییه کانی مزگهوت شه وه یه که یه کپیزی مسولمانان ده پاریزی، مسولمانان ریز ده کات، ئولفهت و هاوکاریان بو دروست ده کات، تو ده چیه مالی کی؟ ده چیه مالی خوا (جل جلاله)، کی خاونه یه تی؟ خدا (جل جلاله)، ناموزگاری کی وهرده گری؟ هی خدا (جل جلاله)، کپنوش و سه جده بو کی ده به ی؟ بو خدا (جل جلاله)، شه برایه تی و یه کپزیسه ی نیوان مسولمانان چون و به چی دروست ده بی؟ به فه رموده و ته و جیهاتی شه که نه فه رموی: ﴿وَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ ۶۳- الانفال، نه فه رموی: شه ی

موحه محمد (عليه الصلاة والسلام) ته گهر هرچی له زهویسه سهرفی بکهی ناتوانی
 برایتی دروستبکهی و دلی ئیمانان بهیه کهوه جوش بدهی به لام خوا ته ثلیفی
 له نیوان دلی شهواندا کردوه، دلی بهیه کهوه بهستون و بهیه کهوهی جوشداون
 بههوی ئیمان، ﴿فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾ ۱۰۳ - آل عمران، واته: ئیوه
 بههوی نيعمهتی خوا بوونه برای یهک، ده زانن نيعمهتی خوا چیه؟ نيعمهتی
 خوا ئیمان، گهره ترين نيعمهتی خوا ئیمان، ته گهر لیټان پیرسم ئیستا
 ناماده بووانی مزگهوت ئیوه خه لکی کوټین؟ شه ری کاکه ئیوه خه لکی چ
 عه شیرت و قهومیکن؟ خه لکی چ بنه مالیه کن؟ له چ دئییه کهوه هاتوون بؤ
 شه مزگهوت؟ ناتوانی شهوه حساب بکهین سهرژمیژیکی قورسه چونکه شهوه
 پالنه ره ی که خه لک دههینئ بؤ مزگهوت ته نها ئیمان، پالنه ری ده مارگیری
 حیزبایه تی و قهومیایه تی و عه شیره تایه تی نییه، ده مارگیری بنه مالایه تی
 دیهاتی نییه، به لکو ته نها ئیمان پالمان پیوه ده نی، بؤیه شه توانین بلئین هه
 مزگهوتی له دهیان عه شیرت و بنه مال و له دهیان خه لکی جؤراو جؤری تیدایه
 به بی شهوهی پیرسی کییه له ته نیشتم راوه ستاوه نوټ ده کات و رووی له خوا
 کردوه، مسولمانان ناوا مزگهوت یه کپی زیان بؤ دروست ده کات، مزگهوت ناوا
 خزمهت به ئینسانیهت ده کات و برایتی بؤ ئینسانه کان دروست ده کات به بی
 شهوهی له کؤمه لئیک بهرژه وهندی دنیاییدا یه کتری بناسن، وه به بی شهوهی هه
 شه ریکی بازار و دوکان بن برایتی ئیمانان له مزگهوت شهوه بؤ دروست ده کات
 چونکه ته گهر ئینسان برایتی له ئیمان شهوه نه بی برایتی هه سهرزاره کی و
 روکه شییه و هه رگیز سهرناگری، هه برایتی یه که له سهر شه ساسی ئیمان نه بی
 ته نها زمانه و نایته واقع؛ زؤر که سمان بی نی برایتی دروست کرد به لام
 له بهر شهوهی له سهر شه ساسی ئیمان نه بو هه لده وه شیت شهوه، بؤیه ده لئین شهوه
 برایتی راسته قینه دروست ده کات، شهوه ئیمانیه وام لیده کات شه مانه تم هه بی له

بهرامبهر برای مسولمان و خیانت و غهشی لى تهکم و بهبرای خوّمى بزاتم، چاکهى نهو به چاکهى خوّم و ناخوشى نهو بهناخوشى خوّم بزاتم.

چوارهم: مایهى نزيكبوونهوهمانه له خوا (جل جلاله) بههؤى نويژى جهماعهت، بههؤى بهشداريکردن له وتارى ههينى، بههؤى نويژد سوننهتهکان، بههؤى نهوهوه که نينسان نهتوانئ لهو شوينه پيرۆزهدا گهورهترين عيبادهت بکات، نينجا مایهى سرپينهوهى گوناهاهکانه، گوئبگرن له فهرمودههى سهحیحى پينغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) که نيمامى بوخارى ربوايهتى دهکات دهفهرموى: (أَعْظَمُ النَّاسِ أَجْرًا فِي الصَّلَاةِ أَبْعَدُهُمْ فَأَبْعَدُهُمْ مِمَّشًا) ^{٤٨} واته: گهورهترين پاداشت بؤ نويژکاران که دین بؤ مزگهوت بؤ نهو کهسانهيه که ريگايان له مزگهوت دوور بيئت، نهفهرموى ﷺ: که دین بؤ مزگهوت به ههر ههنگاويک که ههليدهنئ پلهيهكى پئى بهرزدهبيتهوه و گوناهيکى لى رهش دهبيتهوه!، مزگهوت و نويژى ناوا گوناهان له نينسانى دادهمالئى: گهورهترين پاداشت بؤ نينسانه نويژکارهکان به جهماعهت نهوهديه که دووربئ له مزگهوت بهلام بهداخوهه نهمرؤ مزگهوتهکامان زياتر بؤ موناسههتى تهعزیه و ههندي موناسههتى گشتى دونيايى و نهو جوژه بابهتانهى ژن گواستنهوه و شا نهوانه دهوي!، مزگهوتتيک که خواى پهروهردگار دهفهرموى: ﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ ١٨ - الجن، واته: مزگهوتهکان مالئى خوان، کهواته له گههژن خوادا هاوارى کهسى تر مهکهن، باسى دونيا مهکهن، عومهرى کورى

^{٤٨} ((حدثنا محمد بن العلاء قال حدثنا أبو أسامة عن يزيد بن عبد الله عن أبي بردة عن أبي موسى قال قال النبي صلى الله عليه وسلم أعظم الناس أجرا في الصلاة أبعدهم فأبعدهم ممشي والذي ينتظر الصلاة حتى يصلها مع الامام أعظم أجرا من الذي يصلها ثم ينام))، صحيح البخاري، جزء ١، كتاب الجماعة والامامة، باب: فضل صلاة الفجر في جماعة، رقم الحديث ٦٢٣

خه تباب (خو لیتی رازی بن) روژیک هاته مزگهوتی پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) بینی دوو کهس قسه ده کهن واته نوژده کهیان ته و او کر دبوو وه قسه کانیشیان قسه ی حه رام نه بوو به لام باسی وه زع و مه عیشته و گوزه رانی دونیا بوو، زوری پینا خوشبوو چویه پیش لییان فرمووی: ئیوه کین له مزگهوتی پیغه مبهه قسه ده کهن؟، گوتیان ئیمه میوانین و له دهره وه ی شار هاتوینه ئیره، فرمووی: وه لاهی نه گهر میوان نه بوونایه مو حاسه به یه کی توندم ده کردن له به رنه وه ی له مزگهوتی پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) قسه ی دونیایی ده کهن!، مزگهوت شوینی تاعهت و عیبادته، شوینی کر نو ش و سه جده و ته وجیهات و درگرتنه، نه ک تنها شوینی نه وه یه بو مونسه به تی ته عزیه بی جا نه گهر که سی ده مرئ مسولمانه یان کافر، نیمانداره یا خود موجریم ده بی ته عزیه که شی بو له مزگهوت دابنیین جا نه و جار کی دیته ته عزیه موشکلیه نییه!، کابرا به له شی پیسه وه دیته مزگهوت، نوژنه که رد دیته مزگهوت، هاویه شدانه ره یا خود بته پرست و کافر دیت کهس به کهس نییه!!، به راستی نه وه بیژیزیه به رامبهه مزگهوت، بیژیزیش به رامبهه مزگهوت بریتییه له بیژیزیکردن به رامبهه به خوا (جل جلاله) چونکه مزگهوت مالتی خویسه، ده بی ئینسان به نه ده به وه بیته مزگهوت، که دتی له دهرگای مزگهوت ده وه ی پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) نه فرمووی: به پیی راستت و هره ژووره وه چونکه نیشانه ی پاکیه تی مزگهوت که ده بی به پیی راستت بییه ژووره وه، که دهرۆیه دهره وه به پیی چه پت و هره دهره وه، کاتیک دتییه ژووره وه بلئ: خویسه هاتمه مزگهوت داوای ره همه تی تو ده کهم، وه نه فرمووی: کاتی چویه دهره وه بلئ: خویسه داوای فه زلی تو ده کهم، مزگهوت شوینیکی پاکه به لام به داخه وه ههروه کو له نیشانه کانی هاتنی روژی قیامته مزگهوته کاغان زیاتر دهرازیینه وه و مزگهوت زور دهن به لام

عبادهتی تیداناکړی؛، شهها پیغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) دهفرموی: (مِنَ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي الْمَسَاجِدِ)^{۴۹} واته: له نیشانه کانی هاتنی روژی قیامه ته که خه لک خوئی به مزگه وتان هه لده کیچی؛، مزگه وتی زور دروست ده کرین و مزگه وت زور ده پراژیندرینه وه ده لاین: فلانه که سه شه مزگه وتی دروست کردوه؛، یان که سی ده لی: شه مزگه وته هه رده بی دروست بکه م و ناوی خویشی له سه ر ده نوی؛، به راستی مزگه وت شوینی عباده تکریدن و له خواترسان و له خوا پارانه وه یه نه ک شوینیکی وایی که پراژیندرینه وه و تنها بو مونسه باتیش به کاربی؛، مزگه وتیکی قورینه (له قور دروستکرا بی) به لام به عباده ت رازاندرایته وه تنانه ت عباده ته که شی زور به تام و له ززه ت تره له مزگه وتیکی تر که رازانراوه ته وه در و دیواره کانیشی هه مووی به له وحه و رسم و نایه ت و حدیس زه خره فه رازانراوه ته وه که شه ئینسانه ی نویژ ده کات نازانی چون نویژ بکات بیری ده روات؛، خو مه علومه که نابی تنانه ت شه قوماش و فرشه ی که نویژی له سه ر ده که ی نابی ئاوا نه قش و نیگار و ره سی تیدا بن بو شه وه ی بیرت له سه ر نویژه که نه روات؛، بویه پیغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) ده فرموی: کاتی نویژ ده که ی ته ماشای شوینی سه جده ت بکه؛، به لام ئیمه له بهر شه وه ی ته قوامان که م بووه نه ک هه ر ته ماشای شوینی سه جده ناکه یین به لکو سه رمان ده سوړپنین و به رز ده که ی نه وه، بیرمان له لای مزگه وت نییه و خو مان مه شغول ده که یین چونکه ئیمان که مان زور لاواز و زه عیف بووه، به لی پیغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) ده فرموی: (مِنَ أَشْرَاطِ

^{۴۹} «أخبرنا سويد بن نصر قال أنبأنا عبد الله بن المبارك عن حماد بن سلمة عن أيوب عن أبي قلابة عن أنس أن النبي صلى الله عليه وسلم قال من أشراط الساعة أن يتباهى الناس في المساجد»، سنن النسائي، كتاب المساجد، باب: المباهاة في المساجد، رقم الحديث ۶۸۹.

السَّاعَةِ أَنْ يُمْرَ الرَّجُلُ فِي الْمَسْجِدِ لَا يَصَلِّي فِيهِ رَكَعَتَيْنِ^٥ واته: له نیشانه کانی هاتنی رۆژی قیامه ته خه لک به ناو مزگهوتی تیده په ری و نوژی تیدا ناکات! نه مپو وای لیهاتوووه! مه گهر که سئ له سه فه ریذا به ته نیشته مزگهوتیدا بپروات بو ئه وهی بچی ده ست به ناو بگه یه نی له ئاودهسته کان یان بچی دهستی بشوات ته گه رنا بو عیبادهت رووناکاته مزگهوت! له بهر ئه وه به راستی ئیمه نه و ریژه مان وهک پیویست له مزگهوت نه ناوه، له وه ختیکدا که خو شه ویستترین شوینه مزگهوت له لای خودا (جل جلاله)، له سه ر رووی زه ویدا پیرو زترین شوینه چونکه پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) ته فه رموی: (أَحَبُّ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ مَسَاجِدُهَا)^{٥١} واته: خو شه ویستترین جیگا له لای خوا له سه ر رووی زه وی مزگهوت ه کانن، (وَأَبْغَضُ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ أَسْوَاقُهَا) واته: وه بوغزی تراوترین شوینیش لای خوا بریتییه له بازاره کان، چونکه بازار شوینی سویند به درو خواردنه، شوینی درو کردن و ربا و ته رازوو بازییه بو ئه که سانه ی که سیفاتی خه راپیان هه یه، چونکه ناتوانین بلین: له بازاردا کهس نییه درو بکات و ته نها

^٥ ((أخبرنا أبو طاهر نا أبو بكر نا يوسف بن موسى وأحمد بن عثمان بن حكيم الاودي قال حدثنا الحسن بن بشر قال يوسف بن المسيب قال ثنا الحكم بن عبد الملك عن قتادة عن سالم بن أبي الجعد عن أبيه قال ثم لقي عبد الله رجل فقال السلام عليك يا بن مسعود فقال عبد الله صدق الله ورسوله سمعت رسول الله عليه السلام وهو يقول إن من أشراط الساعة أن يمر الرجل في المسجد لا يصلي فيه ركعتين وأن لا يسلم الرجل إلا على من يعرف وأن يرد الصبي الشيخ)) صحیح ابن خزيمة، كتاب الصلاة، باب: كراهة المرور في المساجد من غير أن تصلي فيها والبيان أنه من أشراط، رقم الحديث ١٣٢٦

^{٥١} ((وحدثنا هارون بن معروف وإسحاق بن موسى الانصاري قال حدثنا أنس بن عياض حدثني بن أبي ذباب في رواية هارون وفي حديث الانصاري حدثني الحارث عن عبد الرحمن بن مهران مولى أبي هريرة عن أبي هريرة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال أحب البلاد إلى الله مساجدها وأبغض البلاد إلى الله أسواقها)) صحیح مسلم، كتاب المساجد و مواضع الصلاة، باب: فضل الجلوس في مصلاه بعد الصبح و فضل المساجد، رقم الحديث ٦٧١

راستگويہ کان نامادہ دهن، تنها ٽه وانہی که دادپروهرن نامادہ دهن، به لکو هموو که سيکی ٽيدايه بازار بويه شهيتانيش شوي نی خوی دکاتوه له بازار به لام شهيتان نايی بۆ مزگهوت!، هر بويه بيغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) ده فهرموی: (إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ يَتَعَاهَدُ الْمَسْجِدَ فَاشْهَدُوا لَهُ بِالْإِيمَانِ) واته: ٥١ نه گهر پياويکتان بينی بهرده وام هاتوچوی مزگهوتی ده کرد ٽه وه شاهیدی بۆ بدهن ٽيمانی ههيه، دياره له پيروزی ٽه وه مزگهوتهيه!

يه کيک له وانہی که له ٽير سيبهري خودا له روژی قيامه تدا رائه وهستی که (يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ) ٥٢ ٽه وهيه (رَجُلٌ قَلْبُهُ مُتَعَلِّقٌ - أَوْ مُعَلَّقٌ - بِالْمَسَاجِدِ) ٥٣ واته: پياويک که دلکه هی به سترابيتته وه و پهيوه ستي به مزگهوته وه، ٽه وه که سه له ٽير سيبهري خوا راده وهستی روژی قيامت که تنها سيبهري ٽه وه ههيه لهو روژه.

به لئ خو شهويسته کانم: هر له بهر پيروزی و گوره يی ٽه وه مزگهوتهيه که مالی خودايه خوی گه وه ريگرتنی مسولمانان له مزگهوت و مه نعردي مسولمانان له عيبادهتی مزگهوت و روخاندنی مزگهوته کانی به گه وه رته ترين زولم داناوه له قورثانی پيروذا! ٽه فهرموی: ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا﴾ ١١٤ - البقرة، واته: کي لهو که سه زالم تره که ريده گري له وهی مسولمانان له مزگهوتدا عيبادهت بکهن و ههول ٽه دات مزگهوته کان بروخيني و دايانبخات؟!، کي لهو که سه زالم تره؟! نه گهر خوا بفهرموی: ((کي لهو که سه زالم تره)) مانای وايه که س لهو که سه زالم تر نييه!!، مه گهر ٽه وه که سه هر کافربي ٽه گهرنا زولميکی گه وه يه ٽينسان له

٥٢ واته: هيج سيبهريک لهو روژه نييه تنها سيبهري ٽه وه نه بي!

٥٣ صحيح البخاري، كتاب الجماعة والامامة، باب: من جلس في المسجد ينتظر الصلاة وفضل المساجد، رقم الحديث ٦٢٩.

خۆى بوەشىنئىتتەوہ رىگا له مسولمانان بگرئ عىبادەت له مزگەوتدا بکەن يان کاتيان بؤ دابنئ له ساعات ئەوہندەوہ بؤ ساعات ئەوہندە! مزگەوت مالى خوايه بؤ ھەموو مسولمانئک وەکو يەکە، شوئىنى عىبادەت تئداکردنە، جا بابتوانين لهو نئعمەتە گەورەيە کە نئعمەتى مزگەوتە سوود وەربگرين، رئز لەو نئعمەتە بگرين کە مزگەوتە مالى خوايه بؤ ئەوہى خواى پەرورەدگار خۆشى بوئین چونکە ئەگەر بە ويقار و رئز و حورمەتەوہ له مزگەوت کە مالى خوايه ھەلسوکەوتمان کرد خوداش خۆشى دەوئین.

خالى دووہم بەکورتى ((گەورەيى نوئىژى جەماعەت)) : ئەوہش بەراستى يەکئکە لەوانەى کە مسولمانان ئەمپرؤ زؤر بەسادەيى تەماشاي دەکەن، خەلک پئىوايه نوئىژى جەماعەت سوننەتئکى زؤر ئاساييە و ئەگەر رؤژئک له عومردا يان له مانگئکدا رؤژئک يان له رؤژئکدا فەرزئک بەجەماعەت نوئىژەکەى بکات ئيتر ئەوہ سوننەتە و ئەگەر بيکات خئرئکى زؤرى دەگاتئ و ئەگەر نەشئکات گوناهى ناگاتئ! يان ئەگەر بيکات و نەيکات ھەر يەکە خؤ نوئىژکردن واجبە جەماعەت واجب نئىيە! خەلکئکى زؤر ئەمپرؤ وا دەلئ و وا حالئى بووہ بەلام ئەتوانين بلئین وانئىيە، ئئسلامەتى نوئىژى جەماعەتى ھەروا بەسادەيى دا نەناوہ بؤ مسولمانان، زؤر له زانايان دەفەرموون: نوئىژى جەماعەت واجبە! ئئنجان نوئىژى جەماعەت ئەگەر سوننەتئش بئ سوننەتئکى موئەککەدەيە، ئئنجان با بزائين قازانجەکانى نوئىژى جەماعەت له چى داىە؟ خؤ ئئنسان بەدواى قازانجدا دەگەرئ! ئەگەر دوکانى ھەيە، ئەگەر تئجارەتى ھەيە...، با بزائين قازانجى نوئىژ لەچى داىە؟ ھەر بە کورتى قازانجى قئامەتئى دەلئئ ھى دونئايى زؤرن حئساب ناکرئین! ئەوہى کە باسکرەد له ((مزگەوت))دا بابەتى ئولفەت و يەکترناسئن و ھاوکارى و تەعارف و براىەتى و يەکرئزى و لئقائو ئەوانەى ھەموو تئدانە مزگەوت، ھەمووى له نوئىژى جەماعەتئشدا تەحقیق دەبئ بەلام

ویرای ئەوانه با بزانی له فەرموودهی پێغه مبهەر (علیه الصلاة والسلام) که بوخاری ریوایهتی کردوو (خو لئی رازی بچ) له گه وردهی نوێژی جه ماعهت ده فەرمووی: (صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضَلُ صَلَاةَ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً) ^{٤٤} یه کیک له قازانجه کانی ئەوهیه که یهک نوێژ به جه ماعهت به رامبهەر به بیست و چهوت نوێژ ههیه که به تهنها بکری!!، بۆیه ده لێین مزگهوت خهزینهیه که ئینسان تێیدا به ههره مه نده دبێ، خهزینهیه که به پلهی سییه مین له خهزینه کانی سه ر رووی زهوی، له یه کیک له خوتبه کانی رابردوودا ئەو فەرموودهیه م خوتندهوه که پێغه مبهەر (علیه الصلاة والسلام) فەرموویه تی ^{٤٥}: یهک نوێژ له مزگهوتی مه دینه دا به ههزار نوێژ ههیه له مزگهوته کانی تر دا بێجگه له مزگهوتی چه رام و قودس!، یهک رکات له مزگهوتی -مه دینه- پێغه مبهەر (علیه الصلاة والسلام) به ههزار رکات ههیه له مزگهوته کانی تری دونیا!، وه یهک نوێژ له مزگهوتی چه رام به سه د نوێژ ههیه له مزگهوتی مه دینه، واته یهک نوێژ له مزگهوتی چه رام به سه د ههزار نوێژ ههیه له مزگهوته کانی تری دونیا!، بۆیه ده لێین موژده تان لیبی حاجیه به ریزه کان ئەوانه ی که مائی خواتان بینیه وه چه جتان کردوو ئەوانه ی که ده یانه و ی بچن موژده تان لیبی و خوا به قیسمه تان بکات و به قیسمه ت ئەوانه ش بکات که نه یانینیوه و نه یان کردوو!، به راستی نیعمه تیک ی گه وره یه

^{٤٤} «حدثنا عبد الله بن يوسف قال أخبرنا مالك عن نافع عن عبد الله بن عمر أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال صلاة الجماعة تفضل صلاة الفذ بسبع وعشرين درجة»، صحيح البخاري،

كتاب الجماعة والامامة، باب: وجوب صلاة الجماعة، رقم الحديث ٦١٩

^{٤٥} «حدثنا عبد الله بن يوسف قال أخبرنا مالك عن زيد بن رباح وعبيد الله بن أبي عبد الله الاغر عن أبي عبد الله الاغر عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال صلاة في مسجدي هذا خير من ألف صلاة فيما سواه إلا المسجد الحرام»، صحيح البخاري، أبواب التطوع، باب: فضل الصلاة في مسجد مكة ومدينة، رقم الحديث ١١٣٣ و مسند أحمد بن حنبل، جزء ١، صفحة ١٨٤.

يەك ركات نوپۇز بە سەد ھەزار ركاتى مزگەوتە كانى تىرى دونىا چونكە بۇيە خۇاى پەرورەدگار ئاواى داناۋە خۇا ھەكىمە و غەيبزانە دەزانى خەلك بە زەھمەت دەگاتە ئەو شوپنە بۇيە بەھرەمەندىيان دەكات، بۇيان تەعويز دەكاتەۋە ھى ھەموو سالە كانى تىرى عومريان، دەزانى دەزەيك دادى ئاوا بەزەھمەت خەلك ھەجى بۇ دەكرى، ئەگەر لەۋى بەھمەت نوپۇزى بكا زياترىش دەكا.

جا خەزىنەى سىيەمىنىش مزگەوتە كانن، ھەر نوپۇزىكىش لە مزگەوتدا بە بىست و ھەوت نوپۇزى تر ھەيە، سەد ھەزار ئىنجا ئەۋىتر ھەزار و ئەۋىترىشيان بىست و ھەوت... سى خەزىنە ھەيە!، جا ئەگەر نەشگەينە مزگەوتى ھەرام و مزگەوتى مەدىنە، سەد ھەزارە كەشمان نەبى، ھەزارە كەشمان نەبى، با بىست و ھەوتە كەمان ھەبى!، ئەگەر تۆ سندوقى تەماتە ھەبىت لەو بازارە بىست و پىنچ دىنارت بۇ بكات بەلام لە بازارى ئەۋبەر سى دىنارت بۇ بكات، وە ئەگەر بىبەيتە شارىكى. تر پەنجا دىنارت بۇ بكات، ئايا نايكەى و بەدوايدا ناچى؟ بىنگومان با، بەلام ئەۋە بىست و ھەوت نوپۇز بۇ دەنوسى لە بەرامبەر يەك نوپۇز!، بەراستى نەزانى و نەفامىيە كە ئىنسان ئەۋ تىجارەتە نەكات، نەزانى و نەفامىيە بۇ خۇى وە زەرەرىكى گەورەيە بۇ قىامەتى خۇى، ئەگەر دەيەۋى خۇا لىي رازى بى با ھاموشۇى مزگەوت بكات ئەۋ نىعمەتە لە دەست خۇى نەدات، پىنچ فەرزە لە مالئەۋە بكەى دەكاتە پىنچ نوپۇز لە شەۋ و رۇژىك، بەلام ئەگەر بىي بۇ مزگەوت پىنچ بىست و ھەوتى بزانه دەكاتە چەند؟ ۱۳۵ نوپۇز!، سەد و سى و پىنچ نوپۇز لە كوئى و پىنچ لە كوئى!!، بۇيە خۇشەۋىستە كانم ئەۋە يەكەمىن فەزل و چاكە و گەورەيى نوپۇزى جەمەتە لە مزگەوتدا.

پىغەمبەر (عليه الصلاة والسلام) لە گەورەيى نوپۇزى جەمەتدا بەتايبەت ئەۋانەى كە رىزى يەكەمىن دەگرن، يان ئەۋانەى زوو دىنە مزگەوت، يان ئەۋانەى رىگايان دوورە دىن، يان ئەۋانەى كە بۇ نوپۇزى عىشا و بەيانى دىن نەفەرمىۋى:

(لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النُّدَاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَأَسْتَهْمُوا)^{٥٦} واته: نه گهر خه لک بزانی خیر و پاداشتی بانگدان له چی دایه و چنده زوره، وه نه گهر بزانی خیری نویژی جه ماعهت و ریزی یه کهم چنده زوره وه هیچ شتی که نه دوزنه وه تهنها پیشک هاویشتن نه بی له نیوان خویمان (قورعه) نهوا قورعهی له نیوان خویمان ده کهن بزانی بۆ کئی بی نهو بانگدانه وه ریزی یه کهم بۆ کئی بی!!، به لام ئیمه نایزانی، بویه پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) نه فهرموی: ((نه گهر بزانی)) به لام دیاره نایزانی بویه ناوا لی بی ناگا و غافلین!، له فهرموده یه کی تر که نه ویشیان ئیمامی بوخاری ربوایه تی کردوه ده فهرموی: (إِنَّ أَثْقَلَ الصَّلَوَاتِ عَلَى الْمُنَافِقِينَ صَلَاةُ الْعِشَاءِ وَالْفَجْرِ وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهِمَا أَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبَوًّا)^{٥٧} واته: قورسترین نویژی له سه ر مونا فیه که کان نویژی عیسا و به یانیه چونکه نهوان نویزیان بۆ خوا نییه بۆ ریا و بهرچاوی خه لکه، له بهر نه وه بۆ نویژی عیسا و به یانی نایین، یان نه گهر بشهین به قورسی ده یکن، جا یه کی که له عه لاماتی نیفاقیش ته مبه لی کردنه له نویژی، تاخیر کردنی نویژی که به داخه وه تاخیر کردنی نویزیش بۆ ته شتی کی عاده تی، نویژی عه سر

^{٥٦} «حدثنا عبد الله بن يوسف قال أخبرنا مالك عن سمي مولى أبي بكر عن أبي صالح عن أبي هريرة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لو يعلم الناس ما في النداء والصف الاول ثم لم يجدوا إلا أن يستهموا عليه لاستهموا ولو يعلمون ما في التهجير لاستبقوا إليه ولو يعلمون ما في العتمة والصبح لاتوهما ولو حبوا»، صحيح البخاري، كتاب الاذان، باب: الاستهام في الاذان، رقم الحديث ٥٩٠.

^{٥٧} «عبد الرزاق قال أخبرنا الثوري عن أبي إسحاق عن عبد الله بن أبي البصر عن أبي بن كعب قال صلى بنا رسول الله صلى الله عليه وسلم الفجر فلما سلم قال أشاهد فلان قالوا نعم ولم يحضر الها ثلاثا فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم إن أثقل الصلوات على المنافقين صلاة العشاء والفجر ولو يعلمون ما فيهما أتوهما ولو حبوا وإن الصف الاول على مثل صف الملائكة ولو علمتم ما فضيلته ابترقومه وصلاتك مع الرجل أزكى من صلاتك وحدك وصلاتك مع الرجلين أزكى من صلاتك مع الرجل وما أكثر فهو أحب إلى الله»، مصند عبد الرزاق، كتاب الصلاة،

باب: فضل الصلاة في جماعة، رقم الحديث ٢٠٠٤

دهکات بهره بهره ی مه غریبه!، نوژی مه غریبه دهکات بهره بهره ی عیشایه!، نوژی نیوهرۆ دهکات نزیکی عهس بۆته وه!، نوژی بهیانی دهکات نزیکی ههتاو هه لاتنه!، نهوانهش خیره که زۆر که مده که نه وه! چۆن ده بی نوژی تاخیر بکری؟! پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) فرمووی: گه وره ترین عیبادت دوا ی ئیمانیه ننان وه کو عیباده تی تاك (فرد) نوژه له کاتی خۆیدا (الصلاةُ عَلَی وَقْتِهَا) وه کو عیباده تی کۆمه ل (جماعی) جیهاد کردنه له پیناوی خوا (الجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ)، جا له راستیدا نوژی کردن وه کو عیباده تی کی فهدی له وه ختی خۆیدا گه وره ترین عیباده ته بۆیه ئینسانی مسولمان ده بی لئی به ناگا بیت وه لئی دوانه که وی، وه ده شفه رموی: نه گهر بزانی چ خیری که له دوو نوژه دا هه یه (نوژی بهیانی و عیسا) له سه ر سگ و ئانیش که کان بۆی ده رۆیشتن بۆ نه وه ی بگه نه مزگه وت!!.

به لئی خۆشه ویسته کام: به لام نه گهر ته ماشای زیان و زهره ره کانی ناماده نه بوون له مزگه وت و نوژی جه ماعت بکه ین دیاره نهوانهش زۆرن ته نها ئیکتیفا ده که ین به فرمووده یه کی پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) که نه فرموی: (وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمَرَ بِحَطْبٍ فَيُحَطَبَ ثُمَّ أَمَرَ بِالصَّلَاةِ فَالْيُؤَدَّنَ لَهَا ثُمَّ أَمَرَ رَجُلًا فَيُؤَمِّمَ النَّاسَ ثُمَّ أُخَالَفَ إِلَى رَجَالٍ فَأَحْرَقَ عَلَيْهِمْ بُيُوتَهُمْ)^ه واته: به راستی نزیکبوو شتیکی وا بکه م بلیم داری سوتاندم زۆر بۆ کۆ بکه نه وه، دوا یی بلیم: با بانگده ر بانگده ت، دوا یی هه ندی خه لک ناماده بکه م بلیم: وه رن با بچین نه و مالانه ی که پیاوه کانیان له ماله وه ن

^ه «حدثنا عبد الله بن يوسف قال أخبرنا مالك عن أبي الزناد عن الأعرج عن أبي هريرة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال والذي نفسي بيده لقد هممت أن أمر بحطب فيحطب ثم أمر بالصلاة فيؤذن لها ثم أمر رجلاً فيؤم الناس ثم أخالف إلى رجال فأحرق عليهم بيوتهم والذي نفسي بيده لو يعلم أحدهم أنه يمد عرقاً سمينا أو مرماتين حسنتين لشهد العشاء»، صحيح البخاري، كتاب الجماعة والامامة، باب: وجوب صلاة الجماعة، رقم الحديث ٦١٨

نه هاتوون بۆ نوژی جه معاعت ماله که یان له سهر بسوتین!!، مال سوتاندن له سهر نهو که سانهی نوژی جه معاعت ناکه ن!، نهوه به لگه یه له سهر نهوه ی که نه هاتن بۆ نوژی جه معاعت گوناها!، وه هاتن بۆ نوژی جه معاعت فه زیله یه ک و گه وره بیه کی زوره و گرنگی پیدراوه له ئیسلامی پروردادا، به داخه وه که ئیمه نه ک ههر نوژه جه معاعته کافانان فه وتاندووه به لکو نوژه تاکه کانیشمان وه نوژی مسولمانه پیتشینه کافانان ناچن که صحابه به پرژه کان و سه له فی صالحه، نهوانه له نوژی کدا له یه ک رکاتدا نیوسه عات قورئانیان ده خویند به لام ئیمه نه ک ههر نیوسه عات یان ده یان پینج ده قیقه قورئان ناخوینن، نه ک ههر سورته تی (الإخلاص) له دوا ی فاتیحهدا ناخوینن به لکو جاری وا هدیسه سورته تی فاتیحش به په له ده خوینن نازانین چۆن نوژه که ته واو ده که یان!، له بهر نهوه ی بیرمان ههر له بارودوخی دنیا و که سابهت و مه شغه له ته به مال و مندال و خو شگوزه رانی دنیا!، یان به کیشه کانی دنیا، نازانین نهوه ی به که لکماندی ههر نهوه یه، یه که مین شت که روژی قیامت له ئینسانی ده پرسریته وه نوژه!، ناشلین با نوژه زور درژی به لام با نوژه که گونجاوبی، چونکه ده فه رموون: روژیک له روژان مه عازی کوری جه به ل (خوالینی رازی بی) نوژی ده کرد سورته تی (البقره) له نوژه که دا خویند، که له وانیه هه موولاتان بزانتن که نه م سورته ته چهنده درژه درژترین سورته ته له قورئاندا، له نوژی کدا سورته تی (البقره) بخوینی زوره، سه عات و نیویک تا دووسه عاتی به لای که مه وه ده وی، ده فه رموی: یه کیک هات ناوی حازمی کوری ئوبه ی بوو ئیشی به په له ی هه بوو کاروانچی بوو نوژه که ی دابه ست نه ویش ته ماشای کرد مه عاز ههر نوژه که ی درژه کرده وه و ویستی سورته ته که ته واو بکات، سه لامی دابه وه و چوو له ولاره نوژی کرد و به دوا ی ئیشی خویدا رویشت، پاشان چویه لای پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) شکایه تی له مه عاز کرد، پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) مه عازی

ئوهی بتوانین له مزگه وته کامان له مالله کانی تودا له مانگی ره مه زانی پیروز
عیباده تی تۆ بکهین یا رب العالمین، خویه ته و فیکمان بدهی بۆ ئه وهی به
مسولمانی تی بژین و به مسولمانی تی بمرین، یاره ببی خویه ته و فیکمان بدهی بۆ
ئوهی بتوانین عیباده تی راسته قینهی تۆ نه عجم بدهین، یاره ببی خویه شی فای
نه خوشییه کامان بهینی، خویه له مردووه کامان خوشبی، خویه مسولمانان
سه رجهی له هه موو دونیا، خویه ته و فیکمان بدهی به سه ر دوژمناناندا، خویه
دوژمنانان سووک و ریسوا بکهی.

ئامین

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي و لَكُمْ و لِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ كَانَ

غَفَّارًا، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً و فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً و قِنَا عَذَابَ النَّارِ)

آمین

مافه کانی منداال له سهر

باوک و دایکی (۱)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ﴾ ۶- التحريم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ تَحْمَدُهُ وَتَسْتَعِينُهُ وَتَشْكُرُهُ وَتَسْتَهْدِيهِ، وَتَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ
 أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضِلِّ فَلَا هَادِيَ
 لَهُ...، وَتَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَتَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَتَبِيئَنَا مُحَمَّدًا
 عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ... هَذَا الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ وَنَصَحَ الْأُمَّةَ وَجَاهَدَ
 فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلَى الْحِجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كَنْهَارُهَا، لَا يُزِيغُ عَنْهَا إِلَّا
 هَالِكٌ، صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ دَعَى بِدَعْوَتِهِ إِلَى يَوْمِ
 الدِّينِ... أَمَا بَعْدُ عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي أَوْلًا بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ، فَإِنَّ اللَّهَ
 مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ، قَالَ اللَّهُ (سبحانه وتعالى) فِي كِتَابِهِ الْحَكِيمِ
 الْقُرْآنِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
 وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
 تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء.

سوپاس و ستایش بۆ خوای گهوره، دروود و سهلام بۆ سهر گیانی
 پیغه مبهرمان موحه محمد ﷺ، نیماندارانی بهر پریز: ره جمه تی خوای پهروه ردگار
 له سهر نیوه و هه موو مسولمانانی دنیا له ورپوژه پیرۆزه دا، له خوای پهروه ردگار
 ده پارینه وه که له دهر دو به لاو ناخوشی یه کانی زه مانه بمانپاریزی وه ناخیری
 عومرمان خیریکا، وه به مسولمانی بمانزینی و به مسولمانیش بمانفرینی.

به پریزان: زۆرن نهو باوک و دایکانه ی که ته مپو له بهردهستی کوره کانیان یان
 منداله کانیان ده نالین...!، زۆرن نهو باوک و دایکانه ی ته مپو له بهرناره چه تییان

له بېرته دهستی کور و کچه کانیان روژانه دهیان دوعا ده کهن بۆ شه وهی له ددهستیان بچن و بمرن!؛ له کولیان بېنه وه، زورن شه باوک و دایکانه ی که شه مرؤ کور دکانیان روښتوون بۆ هه نده ران (خاریج) پرسیشیان پینه کردوون و ئیستا به داخی شه مندالانه وه له ماله کانیان نار هه تن!؛ وه له ناو خه لکدا خو یان پی شه رمه زار و عه بیداره به هوی خه راهی منداله کانیانه وه، شه گهر بېرسین بۆچی؟! بۆ ده بی و ابی باوک خه ی پی له به رامبه ر خه لکیدا شه رمه زار بی؟! بۆ باوک و دایک دوعا له منداله کانیان بکه ن؟! بۆ باوک و دایک شه وه نده نار هه ت و پر دده سه ری بن له به رامبه ر منداله کانیان؟! ... بیگومان ده لیتین له به رته وه ی شه مرؤ باوکان و دایکان گه وره ترین وه زیفه ی خو یان له به رامبه ر منداله کانیاندا پشتگو ی خستوه!؛ شه میس بریتیه له وه زیفه ی په روه رده کردن و پیگه یان دن به پی شه ریه تی ئیسلام، دوینی باوکان و دایکان مافی منداله کانیان پیشیل کردوه شه مرؤش منداله کان مافی باوکان و دایکان پیشیل ده کهن!؛ زورکه س واده زانی مافی مندال هه ر شه وه یه پاره ی بداتی و نار هه زوهه کانی تیر بکات و جلو به رکی بۆ بکریت و هه رچی ویستی بۆ جیبه جی بکات!!؛ به لام نازانی که منداله کانی به هوی پشتتیکردنی له پرووی په روه رده وه دوایی لیی ده بنه درک و به لا و مو صیبه ت، پاشان پیی چاره سه ر نا کرین!؛ خوای په روه رده گار که شه فرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ﴾ ٦ - التحريم، واته: شه ی ئیماندارینه خو تان و مال و مندالتان له ناگری دوزه خ بپارین، پاراستنی منداله کان له ناگری دوزه خ مه ستولییه تیکه له سه ر شانی باوکان و دایکان، خوای په روه رده گار روو له شه وان ده کات، ئینسان چه نده به غه می خو یه وه یه خو ی له ناگری دوزه خ بپاریزیت و بچیته به هه شت ده بی به غه می منداله کانی شیه وه بی که شه وانیش بچه به هه شت و نه چنه دوزه خ، به لام به هوی چی؟!، نه که له به رته وه ی که جلو به رگیان بۆ ناکات یان پاره یان پینادات یان نار هه زوهه کانیان تیر ناکات، به لکو له به رته وه ی له قوناعی

مندالیتیدا مافی مندالنه کانیان نه داوه؛، جا بیگومان باوکان و دایکان مافیان هیه له سهر مندالنه کان و مندالنه کانیس مافیان ههن له سهر باوکان و دایکان، هه ریویه له وتاری نه مرپوډا به کورتی گرنگترین نهو مافانهی مندالنه کان باس ده کهین به سهر باوکه کان و دایکانیشه وه به لام زیاتر به سهر باوکانه وه.

پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) ده فهرمووی: (مامن مۆلودِ اِلا یۆلدِ عَلی الفِطْرَةَ) ^٦ واته: هه مندالیتیک له دایک ده بی به فیتره تیککی خواپه رستی له دایک ده بی، له سهره تادا نهو مندالنه خواپه رسته، فیتره ته که هی سه لیم و پاکه؛، (فَأَبَواهُ يَهُودَانِهِ أَوْ يُمَجَّسَانِهِ أَوْ يُنصِّرَانِهِ) فهرمووی: دوا ی نه وهی له دایک ده بی باوک و دایکن ده بنه هوکار جا یان ده یکن به جو له که یان ده یکن به مه جوسی (ئاگر په رست)، یان ده یکن به گا ور و نه صرائی، که و ابو مه ستولیه ته باوک و دایک مه ستولیه ته تیککی گه وره یه؛، باوک و دایک جاری وا هیه ده بنه ریخوشکه ر و ریتیشانده ر به ره و به هه شت، به ره و سه عاده تی دونیا و قیامه تی مندالنه کان، جاری واش هیه به ره و دۆزه خ و نه گبه تی و به لا و موصیه ته دونیا و قیامه تی مندالنه که یه، جاری له مندالییدا هه ستی پیناکات به لام که گه وره بوو له ده ستی ده رچوو نه و جار ناخ و ئۆف ده کیشی په شیمانیش داد نادات، مندال نیعمه تیککی گه وره یه نه گه ر صالح بیت چونکه به پیتی فهرمووده ی پیغه مبهه ﷺ مندالی صالح نه گه ر کورپی یان کچ په کیکه لهو سی شتانه ی که مردوو لی سی سوو دمه ند ده بی؛، وه کو فهرمووی: (وَوَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ) پاش سه ده قه ی جاریه، پاش عیلمیک که به جیتی هیشتوو و خیری بو ده چی، مندالیتیککی صالح

^٦ «حدثنا عبدان أخبرنا عبد الله أخبرنا يونس عن الزهري قال أخبرني أبو سلمة بن عبد الرحمن أن أبا هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من مولود إلا يولد على الفطرة فأبواه يهودانه أو ينصرانه أو يمجسانه كما تنتج البهيمة بهيمة جمعاء هل تحسون فيها من جدعاء ثم يقول فطرة الله التي فطر الناس عليها لا تبديل لخلق الله ذلك الدين القيم سورة لقمان»، صحيح البخاري، كتاب الجنائز، باب: إذا أسلم الصبي فمات، رقم الحديث ١٢٩٢

كه دوعا بۆ دايك و باوكى دهكات له دوای مردنيان ئەوا دايكان و باوكان لىنى بههره مەند دەبن، مندالى صالح نەك هەر نىعمەتە بۆ دونيا، باوكان و دايكان پىنى سەربەرزى و فەخر و شانازى پىو دەكەن، وه پىنى سەربىلندن لەناو خەلكدا، به ئەمانەتى و وهفاو راستگۆيى و دەستپاكىي و خوورەوشتى چاك و به هەلسوكەوتى جوان لەناو خەلكدا، لەناو هاوپىكانيدا، لەگەل مامۇستاكانيدا، لەگەل دراوسىپكانى، لەگەل ئەهلى گەرەك، بەلكو له قىامەتيشدا پىنى سەربەرزى و مايەى بههره مەندبوون و پله بەرزبوونەوى باوكان و دايكان!!، بۆيه فەرمودەى صحىحى پىغەمبەرە ﷺ فەرموى: (تُرْفَعُ لِلْمَيِّتِ بَعْدَ مَوْتِهِ دَرَجَتُهُ فَيَقُولُ يَا رَبِّي أَيُّ شَيْءٍ هَذَا؟) فَيَقُولُ وَلَدُكَ إِسْتَغْفَرُكَ^{١١} ده فەرموى: باوكان و دايكان دوای مردنيان پلهيان بەرز دەبىتەوه وردە وردە، رۆژى قىامەت پلهيان وا بەرز دەبىتەوه باوك دەلى خوايه ئەوه چىيه، چى روويداوه پله و دەرەجاتى نىمە بەرز دەبىتەوه؟!، فەرموى: ئەوه مندالەكەتە له دوای مردنى تۆ دوعات بۆ دەكات بۆيه پله كانى تۆ بەرز دەبنەوه، بۆيه مندالى چاك نىعمەتىكى گەوردىه، كى ئەو نىعمەتە كەسب دەكا؟، بهۆى كىوە خواى پەروەردگار ئەو نىعمەتە دىنيتە بەرهم؟، بهۆى باوكان و دايكانەوه!.

با بزانبى گرنگرتىن ئەو مافانە چىن كە مندالەكان هەيانە بەسەر باوكان و دايكانەوه؟:

يەكەم: پەيدا كردنى دايكىكى مسولمان، هەر لەكاتى داخوازى ئافرەتدا پىاوى مسولمان دەبى بىر لەوه بكاتەوه كە ئەو ئافرەتە دەبىتە دايكى مندالەكانى!، ئەو دايكە ئەگەر چاك بى مندالەكانى چاك دەر دەچن، وه ئەگەر خەراپ بى مندالەكانىشى خەراپ دەر دەچن!، بۆيه دەبى ئەوكاتەى كە داخوازى ئافرەتەك دەكا رەچاوى ئەوه بكات بەيانى ئەو ئافرەتە دەبىتە بەرپرس و

^{١١} الادب المفرد لامام البخاري، صفحة ٢٨، رقم الحديث ٣٦.

سهرپه رشتیار و خاوهنی منداله کانی، ثافره ت قوتابخانه و مه دره سهیه، ثافره ت ماموستایه له مالوه، نه گهر ماموستا خهراپ بوو قوتابیه کانیش خهراپ دهبن!؛ بویه پیغه ممبر ﷺ ده فهر موی: (تُنَكْحُ الْمَرْأَةَ لِارْبَعٍ: لِمَالِهَا وَلِحَسْبِهَا وَجَمَالِهَا وَلِدِينِهَا) واته: ثافره ت له بهر چوار شتان داخوازی ده کړی: یان له بهرته وهی جوانه، یان له بهرته وهی ده وله مهنده، یان له بهرته وهی خاوهنی شوړه ته و کچی ټینسانیتکی خانه دان و به ناوبانگه، یانیش خاوهنی دین و نه خلاقه، بویه فهر موی: (فَاطْفَرِ بِذَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتِ يَدَاكَ) واته: نهو ثافره تهی دینی ههیه داخوازی بکهو مه به ستت بی، نهوه خووره وشتی ټیسلامه تی ههیه چونکه تو ده که ویته ناو ټی سراحت!؛ زورن نه وانهی که نه مړو به دهستی خیزانه کانیشیانه وه ده نالینن که نازانن منداله کانیان په روږده بکهن له بهرته وهی کاتی خوئی که داخوازیانکرووه بیریان له خووره وشت و دینی خیزانه کانیان نه کړو ته وه به لکو زیاتر فکریان له جوانی و ده وله مهندي ثافره ته که کړو ته وه، فکریان له سومعه و پله و پایه یی نه هل و بهیتی ثافره ته که کړو ته وه!؛ گه وره ترینی خویشیه کانی دنیا بریتییه له ثافره تی چاک!؛ پیغه ممبر ﷺ فهر موی: (الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ) ^{۶۲} واته: دنیا خویشیه کی کاتییه، چاکترین نیعمت و خوئی دنیا بریتییه له ثافره تی چاک، ټینسانی مسولمان ثافره تی کی باشی هه بی، خیزانیتکی چاک هی بی له گه وره ترینی نیعمه تدا ده ژی!؛ چند خویشه ټینسان له مالوه کیشه و موشکیله یی نه بی، سهر بلند بی به خیزانه که یی، په روږده یی منداله کانی به شیوه کی ټیسلامه تی پیاده بکات، وه له هه موو رووه کانه وه پیی سهر بلندی چند

^{۶۲} «حدثني محمد بن عبد الله بن غير الهمداني حدثنا عبد الله بن يزيد حدثنا حياة أخبرني شرحبيل بن شريك أنه سمع أبا عبد الرحمن الحبلي يحدث عن عبد الله بن عمرو أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال الدنيا متاع وخير متاع الدنيا المرأة الصالحة»، صحيح مسلم، كتاب الرضاع، خير متاع الدنيا المرأة الصالحة، رقم الحديث ۱۴۶۷

خۆشه!!، بۆیه خۆشه ویسته کام ته گهر ده مانه وئ منداله کامان صالح بن، کچه کامان صالحه بن، ده بئ خۆمان و برا کامان و کوره کامان له سه ره تاي داخوازي کردني نافره ته وه حيساب بۆ نه وه بکه ن نه و نافره تانه ده بن به دايکي منداله کانيان و ده بئ حيساب بۆ نه و روژه بکه ن که چۆن په روه رده يان بکه ن؟.

دووم: هه لېزار دني ناويکي شه رعيي خۆش بۆ منداله کان، ناو
 هه يه حه لاله و ناو يش هه يه حه رامه!، پيغه مبه ر (عليه الصلاه والسلام) فه رموي:
 (إِنَّكُمْ تُدْعُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَسْمَاءِكُمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِكُمْ فَأَحْسِنُوا أَسْمَاءَكُمْ) ^{٦٣} واته:
 ئيوه به ناوي خۆتان و باوکتانه وه له قيامه تي بانگ ده کري ن جا ناوي چاک له
 خۆتان بنين!، وه فه رموشي: (أَحَبُّ الْأَسْمَاءِ إِلَى اللَّهِ عَبْدُ اللَّهِ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ) ^{٦٤}
 واته: خۆشترين ناو له لاي خوا (جل جلاله) ناوي (عبدالله) و (عبد الرحمن)، که
 نه فه رموي: نه و دوو ناوه خۆشترينيانن، وه ناوه کاني پيغه مبه ر ﷺ و ده کو:
 موحه مه د و نه حمه د و مه حمود.... هتد، به لام به داخه وه نه مپرو که سي و اهه يه
 پئي عه بيه ناوي له کوره که ي بنئ (عبدالله)؛ که سي و اهه يه پئي عه بيه ناوي
 له کوره که ي بنئ (موحه مه د) ﷺ؛ لي ره و له وي ش جار جار ده بيستينه وه که
 ته نانه ت له دائيره کاندا (کاتب نفوس) ي و اهه يه موناقه شه له گه ل باوکان و
 دايکان ده کات له وه ختي قه يد کردني منداله کاني و پييان ده لي: بۆ ناوتان ناوه
 موحه مه د؟!، يان ده لي بۆ ناوتان ناوه (عبدالله)؟!، له بهر نه وه ي عه بد ي خوايه!
 پئي ده لي بۆ ناوت ناوه موحه مه د؟، ده لي: له بهر نه وه ي موحه مه د ﷺ

^{٦٣} ((حدثنا عمرو بن عون قال أخبرنا ح حدثنا مسدد قال ثنا هشيم عن داود بن عمرو عن عبد الله بن أبي زكريا عن أبي الدرداء قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إنكم تدعون يوم القيامة بأسمانكم وأسماء آبائكم فأحسنوا أسماءكم قال أبو داود بن أبي زكريا لم يدرك أبا الدرداء)) سنن أبي داود، كتاب الادب، باب: في تغير الاسماء، رقم الحديث ٤٩٤٨.

^{٦٤} صحيح مسلم، كتاب الادب، باب: النهي عن التكني بأبي القاسم وبيان ما يستحب من الاسماء.

پنځه مېرمه، بۆ ناوت ناوه (ألیاس)؟، له بهرته وهی یه کیکه له پیغه مېره کان، بۆ ناوت ناوه (موصعب) یان (نه نه س)؟، له بهرته وهی یه کیکه له نه صحابه کانی پیغه مېره (علیه الصلاة والسلام)، مونا قه شهیه کی دوورودیژی له گه ل ده کات له بهرته وهی ناویکی بیگانه ی له نه وروپاوه نه هی ناوه له کور و کچه که ی بنی!، له کاتیکدا نه گهر لیتی بیچییه وه له وانه یه بۆخوی ناوی نه حمده یان موحه مده یان مه جمود بی، نه ی نه گهر لیتی پېرسی بۆچی ناوت نه حمده؟، ده لئی: باوک و دایکم نه یان زانیوه ناوم لیبنین!!، نه وه که سه ی مونا قه شه له گه ل باوکان و دایکان ده کا له سهر نه و ناوانه که ناوی پېروژن نه وه له چند حاله تیک بو ده ر نییه: یان رقی له ئیسلامه!، له بهرته وهی ههر ناویک بونی یاد کردنی خودای لیبی (جل جلاله) وشه ی عه بدی به سه ره وه بی پیی ناخوشه، دلئی پی تیکده چی، وه ههر ناویک بونی پیغه مېره ی لیبی ﷺ پیی نارحمت ده بی!، وه ههر ناویک بچیته وه سهر صحابه کان پیی نارحمت ده بی، یانیش باوکان و باپیرانی خوی پی نه فام و بی عه قل بووه که ناویان له و ناوه نه حمده!!، نه گهر خویشی ناوی نه حمده و موحه مده و طه و یاسین نه بی باوکی یه کیکه له و ناوانه!، ده بی باوکان و باپیرانی نه فام و بی عه قل بووین که ناویان له نیمه ناوه نه حمده و موحه مده و عَبْد الرَّحْمَن و عَبْدُ اللَّهِ و... هتده، وه ک بلئی شهرمان به و ناوانه بی!!!، یان ئیحتیمالی هیه پیی وا بی که ده بی ناوی منداله کانیش له نه وروپا بینین له بهرته وهی نیشانه ی پیشکه وتنه!!، پییوا یه نه گهر ناوی منداله کانی هه روا ته قلیدی نه وروپا بی نه و میلله ته که مان پیشده که وی!، هیچ نه ماوه خۆمان ته قلیدی نه وروپا نه که یین ته نها ناوه کاغمان ماوه!، (کاستر) و (گیقارا) و (سلیقانا) و هه موو نه و ناوانه ی که نه مرچ له نه وروپاوه دینه کوردستانی نیمه!، ده بی نیمه ناوه کاغمان نه ما بن؟!، ناوی چاکمان نه ماوه؟!، چ به رد و شاخی کوردستان نییه ناومانی له کور و کچه کاغمانی بنیین ته نها

دهبى كه سيك كه نازانين چۆن مردووه؟ چ كافرئيكه و له كوئى مردووه؟ نه مړو بينين ناوى له كور و كچه كه مانى بنين!!، نه وه چهندى به چهندى و سه وه چ هه لده گري؟، بويه ده لئين باوكان و دايكان خويان سه ريشكن ناوى چاك بو منداله كانيان هه لبيژيرن، وه ته گهر ناوه كان خوش نه بن و شه رعى نه بن له روژى قيامه تدا نهو كور و كچانه شكايهت له باوكان و دايكانى خويان ده كه ن!، وه كاتيك كه گه ورهش ده بن پييان شه رمه له ناو خه لكدا بهو ناوه ناو بهينرين!، هى وا هه به ناوى كافرئيكى ليناوه كه گه وره ده بى مسولمانئيكى مولته زيمه!، چى بكا نهو كه سه؟ ده بى ناوى خوئى بگورئى!، له بهر نه وه مافئيكه له مافه كانى مندال كه ناوئيكى شه رعى جوان و خوشى ليبنري.

سپيه م: سوننه ته كانى دواى له دايكبوون بو مندال پياده بكرئ، به كورتى ده لئين: شيرين كردنى ده مى مندال به خورما يان به شتئيكى تر كه (تحليك) پي ده لئين، وه بانگ له گوئى راسته دانى و قامهت له گوئى چه په دا كردنى، وه سوننه تكردنى و له هه مانكاتيشدا سه رتاشينى (حلق) كه به گراناى نهو مووانه ي زيو بكاته خير، وه (هۆزه بانه) كه بو كورپان دوو مه ره (له فه رمووده به كدا هاتووه به كئيشيان هه ر ده بى)، وه بو كچانيش به كئيكه، وه پاشان دايك بوئى هه به دوو سالى ته واو شير بداته منداله كه ي: ﴿وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ﴾ ۲۳۳ - البقرة، كه زورجار دايك زولم له كورپه كه ي يان كچه كه ي ده كات به وه ي پيش نه وه ي بگاته دوو سالى شيرى لى ده برپته وه نه وه ش له كاتيكدا كه منداله كه پيوستى پي به تى گونا هئيكه.

چوارهم: مافى هه ره گرنگ به سه ر دايكان و باوكان په رو ده كردنى منداله كه به!، له سه ره تادا ده بى نيمان و عه قیده له دل و ده روونى نهو منداله دا جئگير بكرئ!، هه ر له ته مه نى چوار سالىدا وشه ي (لاله الا الله) له ميتشك و دل و ده روونى نهو منداله دا ده بى بچه سپينريت!، مافى نهو

مندالیه به سهر دايك و باوكيه وه، خو شه ويستی خودای له دلدا پروینری،
 ئینجا ورده ورده خو شه ويستی پیغه مبهري ﷺ له دلدا پروینری و بوی
 باسبکری، چونکه وه ختیك که گه وره بوو له قسه ی پیغه مبهري ﷺ درناچی
 له بهر نه وهی به مندالی نه و خو شه ويستی بهی وه رگرتوه، پیاویك دیته خزمهت
 پیغه مبهري ﷺ که س ناماده نیبه ژنی بداتی له بهر نه وهی ره شه سمه ره!، نه ویش
 بوی داخوازی ده کات له پیاویك که کچه که ی بداتی پیاوه که ش به پیغه مبهري
 ده فهرمووی: نه ی پیغه مبهري خوا با بچمه وه مال وه پرسیک به کچه که م و
 خیزانه که م بکه م، پیغه مبهريش ریگای پیده دات، (دیاره نه و فهرمووده یه
 به لگه یه له سهر نه وهی که کچان ده بی پرسیان پی بکری که به شوو نه درین)، که
 گه رایه وه بو مال وه به خیزانه که ی گوت پیغه مبهري مان ﷺ داوای کچه که مان ی
 کردوه بو فلانه که سه، دایکیشی سهره تا موافق بوو به لام که زانی بو فلانه
 که سه ی ره شه سمه ره و رهنگ و روخساری ره شه گوتی: رازی نیم کچه که ی خوم
 بده مه نه و ئینسانه!، کاتی که کچه که ی گوی لیبوو له و قسانه و نه و
 گفتوگو یه ی باوک و دایکی زور توره بوو هاته به رامبهریان و گوتی: ئیوه چون
 ناترسن له خوا که قسه ی پیغه مبهري ﷺ ده شکینن!!، مادام پیغه مبهري
 فهرموویه تی بو نه و ئینسانه پیغه مبهري من به زایه ع نادات!، له بهر نه وه من
 رازیم و قبولم نیبه قسه ی پیغه مبهري (عليه الصلاة والسلام) بشکینن!، مندان
 نه گه ره به پهروه رده یه کی ئیسلامه تی پهروه رده بکری له داهاتووشدا که گه وره
 بوو ناوا ده بی!، خو شه ويستی پیغه مبهري ﷺ وای لی کردوه که قسه ی
 پیغه مبهري ناشکینن!.

یه کیکی دیکه له مافه کانی مندال به سهر باوک و دایکيه وه نه وه یه: له
 ته مهنی حهوت سالیدا ده بی فهرمانیان پی بکری نویت بکه ن کوران و کچان،
 پیغه مبهري (عليه الصلاة والسلام) فهرمووی: (مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ

سەنن^{۶۵} واتە: ئەمر بە مندالە كانتان بىكەن له حەوت سالىدا نوپۇز بىكەن، نوپۇزىيان فېرىبىكەن، (وَاضْرِبُوهُنَّ عَلَيْهَا وَهَمُّ أَبْنَاءِ عَشْرٍ) واتە: لە دە سالىدا ئەگەر نوپۇزىيان نە کرد لىيان بەن، (وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ) فەرمووى: لە دە سالى جىگىيان لىكتر جودا بىكەنەو، نابى كچ و كور پىكەو بەخەون لە مالىەو، وە باشتروايە لە يەك ژووردا نەخەون، بەلام ئىمە بەپىئى ئەو فەرموودەى پىغەمبەر (عليه الصلاة والسلام) هەلسوكەوت ناكەين، كە كىرەوويەتى بە دوو قۇناغ: قۇناغىك هەتا دە سالى، قۇناغىكىش لە دە سالى بەسەرەو، ئەوانەى كە ئەمىرە لە دەست كور و كچە كانىيان دەنالىئىن و بىزارن ئەنجامى ئەو يە لە قۇناغى يەكەمدا مندالە كانى خۇيانىيان ئىهمال كىرەو، هەتا دە سال دەچى بە كورە كانىيان نالىئىن: چاكە بىكەن و خەراپە مەكەن!، بابىن پەروەردە يەكە ئىسلامەتتىيان فېرى بىكەن، ئەو يەيان نە كىرەو، خۇشەويستى خىوا پاشان پىغەمبەرەكەى، وە خۇشەويستى مزگەوت و مسولمانان لە دلىاندا نەروپىنراو هەتا دەگاتە دە سال، كە دە سالىش بەسەرەو تىپەرى مندال زۆر شت دەبىنى و برادەرە كانى كارىگەرى (تاسىرى) خەراپى لەسەردادەنن ئەوكاتە لە دەست باوك وداپكى دەردەچى!، بۆيە لە قۇناغى حەوت سالى تا دەسالى دەبى ئەو مندالە قورئانى فېرى بىكەن بەپىئى تىوانا، وە فېرى خويندەوارى بىكەن، ئەو باوك و دايكانە دەبى مامۇستا بۇ مندالەكەيان بىگرن، بىننن بۇ مزگەوت، بىكەن بە قوتابى قورئان، چونكە پىغەمبەر (عليه الصلاة والسلام) فەرمووى: (مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ وَعَمِلَ بِهِ أَلْبَسَ اللَّهُ وَالِدَيْهِ تَاجًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ضَوْءُهُ أَحْسَنُ مِنْ ضَوْءِ

^{۶۵} «حدثنا مؤمل بن هشام يعني اليشكري ثنا إسماعيل عن سوار أبي حمزة قال أبو داود وهو سوار بن داود أبو حمزة المزني الصيرفي عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مروا أولادكم بالصلاة وهم أبناء سبع سنين واضربوهم عليها وهم أبناء عشر وفرقوا بينهم في المضاجع»، سنن أبى داود، كتاب الصلاة، باب: متى يؤمر الغلام بالصلاة، رقم الحديث ۴۹۵.

الشمس) ئیمامی موسلیم ریوایه تی کردووه، ده فهرموی: هەر کهسی قورئان بخوینئ و کاری پئ بکا رۆژی قیامت خوای پهروهردگار تاجیکی پر له گهوههر له سهر سهری باوک و دایکی ئەو مندالە (ئەوکهسه) دادهنئ که رووناکی ئەو تاجه جوانتره له رووناکی خۆر!، بههۆی چی؟ بههۆی ئەوهی کوره کهیان یا کچه کهیان قورئانی خویندوه و یه کیکه له هه لگرانی شیعیاری قورئان، کاری پینه کات و بله تهقوایه، باوک و دایکی فهقیرحالی ناحالیی و اشمان ههیه پئی ناخۆشه کوره کهی بجیته مزگهوت و قورئان بخوینئ!، پئی ناخۆشه کچه کهی بجیته لای فلانه ئافرهته و قورئانی پیبلی!، وا نه زانئ نه گهر چویه مزگهوت له دهستی دهچی!، نازانئ ئەوه نيعمهتیکه بو قیامت!!، نازانئ نه گهر کوره کهی قورئاخوین بیت ئەو قورئاخویندنه ی کوره کهی هەر خیریکی پیبکات خیریک دهگاتهوه باوکی و دایکی!، له بهرئهوه نهوان هۆکارن وه پالپشتی ئەو کوره یاخود ئەو کچه یان کردووه، چونکه: (مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ) ٦٦ نه گهر باوکان و دایکان ریگای چاک به کور و کچه کانیا نیشان بدن هەر کاتیک که خیریک ده کهن بو دایک و باوکانیشیان ده گهریتهوه به لام به پینچه وانه شهوه نه گهر ریگایان بو خهراپه نیشان بدن هەر گوناھیک دهیکه ن گوناھیکیش بو باوکان و دایکان ده گهریتهوه!.

بۆیه هەر له قوناغی یه کهمدا پئویسته باوک کوره کهی له گه ل خۆی بهینئ بو مزگهوت و نوپژی جه ماعت، له گه ل خۆی بیگیژی بو مه جلیسی پیاوان، له سه فهدا جار جار له گه ل خۆی بیگیژی، له گه ل زانایانی ئایینی داینبیشتین، ماموستای چاکي بو بگری، دایک ده بئ کچه کهی بنیریتته لای ئافره تی چاک، هاوړپئی چاک بو کچه کهی دیاری بکا و پئی بلئ له گه ل کئ هاتوچۆ ده کهیت؟

٦٦ صحیح مسلم، کتاب القسامه و الحاربین و القصاص و الدیات، باب: بیان اثم من سن القتل، رقم الحدیث ١٦٧٧

کڼی سه لام و کهلامی له گه ټت هه یه؟، ټینجا فیږی راستگوڼی و دهسپاکی و
تهنانهت فیږی نادابی خواردنی بکات!..، وه کو پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) به
مندالټکی فهرموو: (سَمُّ اللَّهِ وَكُلُّ بَيْمِينِكَ وَكُلُّ مِمَّا يَلِيكَ) ^{٦٧} واته: نهی غولام
(نهی منداله) بسم الله بکه له کاتی خواردندا وه به دهستی راستیشت بخو وه
له لای خوشت را بخو!، به دهستی راستت نان بخو و ټاو بخوره وه چونکه شهیتان به
دهستی چهپ ټاو ده خواته وه و خواردن ده خوات!، بویه ټینسانی مسولمان ده بی
دروشمه کانی ټیسلامه تی پتوه دیساربن و هر له مندالییه وه منداله که ی
را به ټینی، ټینجا له کاتی کدا که چاکه یه کی له دهستی به خششی بداتی و
سوپاسی بکات بو نه وهی نه وه منداله ههست بکات باوکی یان دایکی سوپاسی
دهکات له و کاته ی که چاکه یه کی نه غامداوه، وه نه گهر هه ټه یه کیشی له
دهستهات مو حاسه به ی بکات، نه که هر لی نه پیچیتته وه هر غه له ټیک بکا و
له گه ټ کڼی ده گری شه و نیوه شه و بیته وه مالتی باوک نه ټی: کوره کم له کوڼ
بویت؟ دایک نه ټی: کچه کم له گه ټ کیدا بویت؟، بویه ده بی به راستی باوکان و
دایکان (قدوة حسنة) بن، ماموستا بن، تهنانهت دروی به گالتهش له لای
منداله کان نه کړی که به داخوه دایکان فیږبوون روژی وا هه یه ده یان درو له گه ټ
کوره کان یان کچه کان یان ده کهن وا نه زانن به درو حساب نییه!، نه
هه مانکادا پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) نه فهرموی: (من قال لصبي تعال هاک

^{٦٧} «حدثنا علي بن عبد الله أخبرنا سفيان قال الوليد بن كثير أخبرني أنه سمع وهب بن كيسان أنه سمع عمر بن أبي سلمة يقول ثم كنت غلاما في حجر رسول الله صلى الله عليه وسلم وكانت يدي تطيش في الصحيفة فقال لي رسول الله صلى الله عليه وسلم يا غلام سم الله وكل بيمينك وكل مما يليك فما زالت تلك طبعمتي بعد»، صحيح البخاري، كتاب الاطعمة، باب: التسمية على الطعام ولاكل باليمين، رقم الحديث ٥٠٦١.

ثُمَّ لَمْ يُعْطِيهِ فَهِيَ كَذِبَةٌ^{٦٨} واته: هر که سې به مندالیک بلې: ها ودره
 نهوشتت بده مې، دوايي نه ديايي نه وه به درو له سهری حسابا، يان دايك به
 كوره كهي ده لې: ودره مه گري ده تبه مه مالي خالت، دوايش نايبات كه نه وه
 به درو له سهری حسابا، نيا دايكان روژي چه ند درو له گه ل منداله كانيان
 ده كهن بهو شيويه دوايي منداله كانيش فيري درو دهن!!، يا خود باوكان!، بويه
 ده بي منداله كان رابين له سهر خوړه وشتي چاك، مندال له مال هوه ته ماشاي
 باوك و دايكي خزي ده كات نه وان چي بكهن ته ماشايان ده كړي وه ته حه مولي
 مه ستولييه تي دنيا و قيامه تيش ده كهن!.

بويه خو شه ويسته كانم، پيوسته نه ودهش بلين كه عيلم و نه دهب به يه كه وهن،
 كه سيك عيلمی هه بي به لام نه دهبی نه بيت به كه لك نايي، وه كه سيكيش
 نه دهبی هه بي به لام عيلمی نه بي نه ویش وه كو داريكي بي بهر وايه!، بويه نه بو
 زه كه ريباي عه نبري دده رموي: ((علم بلا أدب كَنارِ بلا حَطَب)) واته:
 زانستيك نه گهر خوړه وشتي چاكي له گه لدا نه بي وه كو ناگريك وايه به بي
 سووته مه ني، ((وَأَدَبٌ بِلا عِلْمٍ كَرُوحٍ بِلا جِسْمٍ)) واته: وه خوړه وشتيك زانستي
 له گه لدا نه بي وه كو روحيكي بي له ش وايه!، به يه كه وه هاوته ريب به كه لك دين،
 زور كوري وا هه يه عيلميشي پي به به لام نه دهبی ني به به لام نازاني هه لسوكه وت
 له گه ل خه لكي بكات و نه خلاقى باشي ني به، وه زور كه سي وا هه يه نه دهب و
 نه خلاقيشي هه يه به لام عيلمی ني به، ده بي به يه كه وه برون بو نه وه ي كه بزاني
 چون خواپه رستي ده كات.

^{٦٨} ((حدثنا عبد الله حدثني أبي ثنا حجاج قال ثنا ليث قال حدثني عقيل عن بن شهاب عن
 أبي هريرة عن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه قال من قال لصبي تعال هاك ثم لم يعطيه فهي
 كذبة))، مسند إمام أحمد، جزء ٢٤، صفحة ٤٥٢، رقم الحديث ٩٨٣٥.

جا خوښه ویسته کاتم: نامان هوئ و تاره که زړ دريژ بکهینه وه به لام نه و دنده ده لاین که به راستی نه گهر مندا له سهر په ورو دده ی نیسلامه تی په ورو دده بکری و رابهینری باوک و دایکان له گه ورو هیدا تام و له زه ته که ی لیو دده گرن! پی پی سهر بلند دهن و شانازی پیوه ده که ن!، وه کو نه و مندا لانه ی که له پیش نیمه دا ته تر یخی نیسلامه تی به نمونه ده یان هیئت ته وه:

عبدالله ی کوری عومهر به لای شوانی کدا تیده په ری که مندا لیکه، سه لامی لیده کات و به مندا له که ده لئ: نه ی کاکي شوان مه ری کمان له و مه رانه پی نافر وشی؟، نه ویش ده لئ: هی من نییه، ده لئ: قهیدی ناکا.. نه گهر خاوه نه که ی هاته وه بلئ گورگ خوار دوویه تی!، شوانه مندا له که ش ده لئ: فاین الله: نه دی خودا ناینی، خودا له کوئییه؟! خو خودا ده مانینی! چون من نه و درویه بکه م؟!، نه و مندا له نه و قسه مه نتیقی و به هیزی له به رامهر عبد الله ی کوری نیمامی عومهر فهرموو بویه عبدالله که گه رایه وه له ریگا هر نه و قسه یی دووباره ده کرده وه و ده یه فرموو: فاین الله؟..، قسه ی نه و کوره گه نجھی دووباره ده کرده وه، مندا لیک که له سهر نه ساسی دین و عه قیده و نیمان په ورو دده کرابی ناوا ده بی!

نه بوجه نیفه به لای مندا لیکدا تیده په ری گه مه ویاری به قوری ده کات، به مندا له که ی ده لئ: ناگات له خو بی له قوری نه چه قی!، مندا له که ش ده لئ: من ناگام له خو یه به لام تو ناگات له خو ت بی! من نه گهر له قوریشدا بچه قم هیچ زیانم بو خه لک نییه به لام نه گهر تو له قوری بچه قی عالهمیک له قوری نه چه قیت!! تو ناگات له خو بی!، نه و مندا له ناوا عاقل و بیر تیژ تی گه یشتوه که نه گهر زانایه که هله بکات میلله تیک هله ده کات و سه ره نجامی خه راپ ده بی، بویه نه بوجه نیفه (خوالی رابین) نه فرموئ: دوا ی نه وه هه موو جاری یه ک

مافه کانی مندا لسه

باوک و دایکی (۲)

﴿وَإِذْ قَالَ لِقْمَانُ لابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ
وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفَصَّالَهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ
لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ
مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ * يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ حَرْدَلٍ
فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ حَبِيرٌ
* يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ
ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ * وَلَا تَصْعَقْ خَدَكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ * وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ
الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾ ۱۳-۱۹ لقمان.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَسْتَهْدِيهِ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ...، وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ أَنْ سَيِّدَنَا وَنَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ، هَذَا الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرَّسَالَهَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ، وَنَصَحَ الْأُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ حَتَّى أَتَاهُ الْيَقِينُ: صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ صَلَاةٌ وَسَلَامًا إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ... أَمَّا بَعْدُ يَا عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي أَوَّلًا بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ، وَلُزْمِ أَوْامِرِهِ وَكَرْهَةِ مَخَافَتِهِ، فَإِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ وَدِشَارُ الْمُتَّقِينَ وَوَصِيَّةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى فِي وَفِي النَّاسِ أَجْمَعِينَ، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء، ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ ١٨ - الحشر.

نیمانداری بهریز، نهی خوښه ویستانی خودا و پیغه مبهری خودا ﷺ، سه لام و میهره بانی خوی پهروه دگار پرژیتته سهر نیمه و هه موو مسولمانانی دونیا له م روژه پیروزه دا، له خوی گه وره ده پارینه وه و ده لئین: یاره بی خویه رووی ره حمه تی خوتمان تی بکه ی، یاره بی خویه به گونا هی نیمه له گه لمان نه که ی، یاره بی خویه ده رگای ره حمه تی خوتمان له سهر دانه خه ی، خویه خوتمان و مال و مندال و نه هلی ولات و نیشتیمانان له به لاو ثافاتی زه مانه پیاریزی.

به‌رېزان: ته گهر به وردی چاویک بگيرين به واقیعی نه‌مړوی مسولمانان له دنیا، یان چاویک بگيرين به نومه‌تی ئیسلامی به‌شیوه‌یه‌کی گشتی له کومه‌لگای مسولمانان، وه پاشانیش چاویک بگيرینه‌وه به رابردووی زیرپینی خومان له سهرده‌می پیغه‌مبهر ﷺ و نه‌صحاب (رضي الله عنهم) دا، نه‌وه سهرده‌می که خوی پوره‌ردگار ده‌فرموی: ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾ ۱۱۰- آل عمران، واته: نیوه باشتین نومه‌تن نه‌ی نومه‌تی موحه‌مه‌د ﷺ که بوسه‌ر رووی زه‌وی هاتوون چونکه ﴿تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾ ۱۱۰- آل عمران، واته: فرمان به چاکه نه‌کن و ری له خه‌راپه ده‌گرن، وه باوه‌رتان به خوی پوره‌ردگار هه‌یه و به مسولمانی ده‌ژین، چ کاتیک نومه‌ت (خَيْرَ أُمَّةٍ)؟ چ کاتیک ئیمه‌ی مسولمان باشتین که‌سین له‌سه‌ر رووی زه‌وی؟، وه‌ختیک که فرمان به چاکه بکه‌ین و ریگا له خه‌راپه بگرین، وه هه‌روه‌ها به مسولمانی بژین...، ته‌ماشدا ده‌که‌ین له نیوان نومه‌تی ئیسلامی رابردو و نومه‌تی ئیسلامی نه‌مړو جیاوازیه‌کی زور زور ده‌بینین!، جیاوازی له‌پرووی پوره‌رده، له‌پرووی بانگه‌واز، له‌پرووی به‌خووه خه‌ریکبوون و به دنیاوه خه‌ریکبوون!، جیاوازی له بابه‌ته شه‌خسی و نه‌فسییه‌کان و خو‌په‌رستی (أُنَانِيَّة) که هه‌رکه‌س بو‌خوی مه‌شغولی دنیا بیت و ناگای له برای خوی نییه!!، بابه‌تی حوکم و یاسای ئیسلامه‌تی که فه‌رامو‌شکراوه!، بابه‌تی حوکم‌رانیی ده‌ولت و، پاراستنی کیانی مسولمانان و، موقه‌ده‌ساتی ئیسلام و، به‌ده‌م کیشه‌ی یه‌کتریه‌وه هاتن زور جیاوازه!!، له کاتیکدا له سهرده‌می پیغه‌مبهر (عليه الصلاة والسلام) له‌سه‌ر ئیه‌انه‌کردن به نافرته‌تیک پیغه‌مبهر (عليه الصلاة والسلام) جه‌نگیک به‌ریا ده‌کات به‌لام نه‌مړو له ولاتان له‌هه‌ر کوئ هه‌ن مسولمانان ئیه‌انه ده‌کرین و ده‌به‌ده‌ر ده‌کرین و لییان ده‌دری و مه‌زلومن، هه‌موو هه‌واله‌کانیش خومان ده‌بیستین که‌چی دو‌عاشیان

بؤ ناکرئ، ته زوومان به له شدا نایی، به راستی ئه وه نیشانیه که له بی هیزی باوهر و ئیمانی خویمان!.

یه کیک لهو بابه تانه ی که ئیمه ی مسولمان فه راموشمان کردووه بابه تی (پهروه ده)یه!، پهروه ده ی نه فسی خویمان پاشان پهروه ده ی نزیکترین که سی خویمان که مال و مندالمان، جاران کومه لگا (مُجْتَمَع) ی مسولمانان له سه رده می پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) ئه م ئه رکه جیبه جی کراوه پاشانیش خوله فای راشیدین و دوا ی ئه وانیش هه تا گه یشتووه به ئیمه ورده ورده کال بۆته وه له سه ر ئه ساسی پهروه ده ی رۆژانه ی مسولمانان هاتوود، له سه ر ئه ساسی ئیسلام و ئیمان و ته قوا و مزگه وت...، به لام ئه مرۆ له به ر ئه وه ی ئه و پهروه ده یه مان وازلێهیناوه ئیستا ئه وه ده بیینین کومه لگای مسولمانان چۆنه!!، دونیا چۆن پر له فساد و به ر لایی و به دره وشتی بووه!، ئه وه ی ده مه وی له وتاری ئه مرۆدا به تایبه تی ئامازه پی بکه م پهروه ده کردنی منداله کانه، یان مافه کانی منداله کان به سه ر دایک و باوکه وه، له هه ندیک له وتاره کاندا به کورتی ئامازه مان به هه ندی بابه ت کردووه به لام ئه مرۆ به تایبه تی قسه له سه ر (مافه کانی مندال به سه ر دایک و باوکه وه) ده که یین، ئومیده وارم که هه ندی رینومایی هه یه باوکان و دایکان پیاده ی بکه ن یان گه نجه کافمان له کورپان و کچان تیبینی بکه ن بۆ ئه وه ی له پاشه پۆژدا کاتییک مالییک به یه که وه ده نین و ژیان به سه ر ده بن ئه و خالانه ره چاو بکه ن.

به ریژانم: مه سئولیه تی باوک و دایک له قیامه تدا زۆر قورسه!، ئه گه ر ئه رکی خویمان جیبه جی نه که ن جگه له گونهباری له دونیا شدا ده که ویتته به ر هه ره شه و گلله یی و گازانده و سه رکۆنه ی ته ریخ، ئه گه ر باوکیک دایکیک کوره که ی یان کچه که ی چاک ده رچن هه م له دونیادا پیی سه ره برزه، له ناو خه لک پیی

سهربرزه، له سهرفردا يان له گهډل جيرانه کانی يان له گهډل ميوانه کانی يان له قوتابخانه يان له موعامه لهی بازاردا پيی سهربرزه!!، به پيچه وانه شوه نه گهر منداله کهی خهراپ دهرچی کچ بی يان کور پيی سهرشوره خه جاله تمند و په شيمانه له ناو خه لک!، پيی شهرمه بللی فلانه منداله يان فلانه کهسه کورپی منه يا خود کچی منه!، يان ههر خزمی منه!، حاشای لیده کات له بهرئه وهی خهراپ دهرچوه!، نه مه نه نجامی چیه؟، نه وه هه مووی نه نجامی بی غه می باوکان و دایکانه که له مندالییه وه گرنگيان به منداله که يان نه داوه!، جا له وانه په جانیبکی گرینگی پیدایی به لام جانیبه کانی تری واز لیهیناوه، مندال ههر له خویره وه نایته که سیکی چاک نه گهر کورپی يان کچ!، مه سئولیه تی له سهر شانی باوک و دایکه.

مندال نهک ههر له دونیادا نه گهر چاک بی نیعمه تیکی گه وره په به لکو له دواروژیشدا نیعمه ته نه گهر نینسان به نیمانوه بری و مندالی چاکي له دوا جیبمینی چنده خو شه نینسان وه کو زه خیره که ورده ورده له دونیادا چاکه ی بؤ دی بؤ نه وهی له قیامه تدا ده وله مه ندبی!!، چاکه کانی به ره که تدار بن و پيی ده وله مه ند بی!!، فهرمووده ی صه حیچی پیغه مبه ره (عليه الصلاة والسلام) نه فهرموی: (إذا مات الانسان انقطع عمله إلا من ثلاثة، إلا من صدقة جاریة، أو علم ینتفع به، أو ولد صالح يدعو له)^{۶۹} واته: نه گهر به نی نادم مرد هه موو کرد وه کانی لی دهرچرین ته نها سی شت نه بی: صه ده قه ی جاریه، خو تان زورجار بیستوتانه که خیرتیکی نه بر اوه به جیبه یلی، شتی که به جیبه یلی له ناو

^{۶۹} ((حدثنا يحيى بن أيوب وقتيبة يعني بن سعيد وابن حجر قالوا حدثنا إسماعيل هو بن جعفر عن العلاء عن أبيه عن أبي هريرة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال إذا مات الانسان انقطع عنه عمله إلا من ثلاثة إلا من صدقة جاریة أو علم ینتفع به أو ولد صالح يدعو له))، مسند إمام أحمد، جزء ۲، صفحة ۳۷۲، رقم الحديث ۸۸۳۱.

مسولمانان بهرده وام مسولمانان نیستیفادهی لی بکن و سوودی لی بینن، پاشان زانست و زانیاریهک یاخود ناموژگاری به نووسین به وتار به هرشیویهک لهناو میلله ته کهت و خه لکی ده ورو بهرتدا به جیبهیلی و نیستیفادهی لی بکری بۆ دواروژی خۆت بهرده وام نهو خیرهت پیده گات، وه سیته مینیشیان مندالی چاک کچ بی یان کورپ دوعای بۆ بکات، جا مندال نهک ههر کورپ و کچ به لکو نهوه و نهوهی نهوهش ده گریته وه به ره و خوار، واته باپره گه وره یهک چهنده مندالی له دوا به جیمینن هه تا دنیا خهراپ ده بی نهو چاکانهی ورده بۆ ده چن چونکه گرنگی پیداون، زانایان ده فهرموون ته نانهت پیغه ممبر نوح (علیه الصلاة والسلام) که دوائی نادم باپره گه وره یه نیمه یه چهنده چاکه بکری له چاکه کانی نومته چاکه یهک بۆ نهوه له بهر نهوهی خوی هه ولی داوه نهو نومته بیته خوا بهرست و نه ولاده کانی خوا بهرست بن!!، جا نیمه ی مسولمانیش ده بی وا چاوه ری بکهین و وا ته ماشا بکهین که نهو مه سئولیه ته به راستی مه سئولیه تیکی قورسه که یان ده بیته نیعمه تیکی گه وره وه یان خوا نه خواسته ده بیته خه جاله تیبهک هه له دنیا و هه له دواروژیش، چهنده ناخۆشه بلین: نهوه فلانه کهس که کورپکی خهراپه کورپ فلانه کهسه، یان فلانه کچه فلانه ئافره ته کچی فلانه کهسه له فلانه گه رده کدا، ئینسان شهرمی پی هه بی، به راستی زۆر ناخۆشه بۆ بهر له وهی نهو مه سئله له یه بیته پیش و نهو پینا خۆشبوونه ی بیته سر له سه ره تادا! گرنگی پیده!

مندالی چاک نیعمه تیکی گه وره یه له قیامهت - وه کو باسکرد - بهرده وام نهو خهیراته بۆ ئینسان دیت ته نانهت له روژی قیامهتدا وه کو پیغه ممبر (علیه الصلاة والسلام) فهرمووی: (رُفِعَ لِلْمَيِّتِ دَرَجَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَقُولُ يَا رَبِّي أَيُّ شَيْءٍ هَذَا؟، فَيَقُولُ وَلَدُكَ إِسْتَفْرَكَ) واته: بهرده وام پله و پایه ی مردو له روژی قیامهتدا بهرز ده بیته وه، پرسیار ده کات نهی خوی خۆم نهوه چیه پله و پایه بهرده وام

بهرز دهبيتهوه؟، خوداش دهفهرموى: ئهوه منداللكهى خۆته له دونيا خيىر و چاگهت بۆ دهنيىر داواى ليخوشبوون و دوعات بۆ دهكات، ههتا مندال دوعا بۆ باوك و داىكى يان باپير و داپيرهى خۆى بكات بهردهوام له رۆژى قيامهتدا سزاي سووك دهبيى و دهرهجاتى بهرز دهبيى!!، جا چهنده بهخۆتهوه خهريكى ئهوندهش به منداللكانتوه خهريك به چونكه منداللكانيشت ئهگهر چاك بن ههر زهخيهرهى تۆن، وه ئهگهر خهراپيش بن ههر زهخيهرهى تۆن!، زۆرن ئهوانهس ئهمرۆ لهبهردهستى كورهكانيان دهنالئين!، زۆرن ئهوه باوكانهى ئهمرۆ شهرميان به كورهكانى خۆيانيانه!، زۆرن ئهوه باوكانهى ئهمرۆ لهبهردهستى كورهكانيان خۆ دهشارنهوه نازانن چى بكهن؟، كورهكانيان به قسهيان ناكهن!، له قسهيان دهردهچن و ريىز و حورمهتيان ناگرن، ئيهانهيان دهكهن، زۆرن ئهوه داىكانهى بهههمان شيوه لهبهردهستى كورهكان و كچهكانيان دهنالئين!، بيى ئهدهبييه بۆ كورپان و كچان له بهرامبهر باوك و داىكياندا دهنگ بهرزبكهنهوه چ جاى بيى ئهدهبيى تر!!، تهنها دهنگ بهرزكردنهويان له بهرامبهر باوك و داىكياندا بيى ئهدهبييه!، بهلام تۆ بلتيى ئهوه ئهنجامهى ئيستى كورهكان و كچهكان وهدهستيان هيناهه بهرهمى باوكان و داىكان نيهه؟!، ئهتوانين بلتين زۆريتك لهو بهرهمه هۆكارهكهى دهگهريتهوه سهه باوكان و داىكان!، چونكه پيغههبهه (عليه الصلاة والسلام) فهرمووى: (مَامِن مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ)^{٧٠} واته: ههموو مندالليك كه له داىك دهبيى به مسولمانى له داىك دهبيى، (فَأَبَواهُ يَهُودَانِهِ أَوْ يُمَجَّسَانِهِ أَوْ يُنصَرَانِهِ) باوك و داىك دواى ئهوه يان دهيكهن به مهسيحى (گاور) يان دهيكهن به جولهكه يان دهيكهن به ئاگرهههست (مجوسى)، ئهوه منداللكه كه له داىك دهبيى بيى گوناوه، مندالليكى پاكه، بهلام ئهگهر باوك و داىك له مالىتكدا ئههلى دين و تهقوا بن منداللكهش تهماشايان دهكات، وه ئهگهريش له سياحه

^{٧٠} صحيح البخاري، كتاب الجنائز، باب: إذا أسلم الصبي فمات، رقم الحديث ١٢٩٢

و سه فېرى گوناھو نادى و مه لها و گه شت و گوزارو بى دىنى و خهراپه و خهراپه كاريدا ژيانيان به سهر بهرن خو دياره منداله كانيش ته ماشاى شهوان ده كهن، زورجار ديقه تمانداوه كاتيك كه سهر داني مالتيكمان كردووه وه ختيك كه گوتراوه با نويزى جه ماعهت بكهين له گهل چه ند برايه ك يان خاوهن ماله كه كوره كان زور به سهر سورمانه وه ته ماشاى نويزى جه ماعهت و چو نيه تى شه نويزه و هره كات و سه كه ناتي نويزه كه يان كردووه!، شه وه هويه كهى ده گه رپته وه سهر شه وه كه نويز كردن و نويزى جه ماعهت له لاي شه مندالانه غه ريبه!، روژيك له روژان باوكى ده ستي منداله كهى نه گرتووه بو مزگهوت!، ده ستي نه گرتووه بو لاي كورى مسولمانان بو شه وهى گوپى له ناموزگارى ماموستايه ك بگرى، بو شه وهى بيته مزگهوت و له نويزى جه ماعهتدا به ژدارى بكات، بو شه وهى كه فېرى بيته شه هلى مزگهوت و خوشه ويستي مزگهوت له دل و ده روونيدا جيگير بى، له بهر شه وه وه كو گوتراوه: ((چى بچينى شه وه ده دووريه وه!))، له مالتيدا باوك و دايك چ هره كاتيك بكهن منداله كانيش شاوا فېر ده بن!، بويه مه سئولييه تيكى قورسه برا به رپزه كانم!!.

له مافه كانى مندال به سهر باوك و دايكه وه:

يه كه م: كه له گهل گه نجه كانمه پيوسته بير له وه بكه نه وه نه گهر ده يانه وى منداله كانيان صالح بن، كوره كانيان صالح ده رچن و كچه كانيان صالحه ده رچن با هه ولبدن دايكيكى مسولمانيان بو پيدا بكهن!، وه ختيك كه بير له ژنه ينان و داخوازي ثافره تيك ده كه يته وه تنها بير له ثاره زوى خو ت مه كه وه، بير له پاشه روژى مندالتيكيش بكه وه كه دوايى خواي گه وره ده تدا تي، نه گهر دايكه كه مسولمان نه بى، شه هلى دين و ته قوا نه بى شه كوره ي كه ته مهنات وايه بيته پياويكى چاك وه كو خو ت ياخود له بهر ده ستي نيسرپراحت

بکھی کاتیك که گهوره دهبی و له دوای مردنت دوغات بۆ بنیژی نهوه نایینی و به پیچهوانهوه دیتتهبهر! بۆیه سهرهتا یه کهم مافی منداڵ نهوهیه دایکیتی مسولمانی بۆ پهیدا بکھی، باوکانش نهگهر دهیانهوئی نهوهکانیان صالح و صالحه بن با کچی چاک و ئافرهتی چاک بۆ کورهکانیان بدۆزنهوه! پیغه مبههر (عليه الصلاة والسلام) فهرمووی: (تُنكحُ الْمَرْأَةَ لارْبَعٍ لِمَالِهَا وَلِحَسْبِهَا وَجَمَالِهَا وَلَدِينِهَا)^{٧١}، واته: ئینسان لهبهر چوار شتان ئافرهتیک داخواری دهکات: یان لهبهرئهوهی ئافرهتیک دهولمهنده، یان لهبهرئهوهیه که ئافرهتیک جوانه، یان لهبهرئهوهیه که ئافرهتیک خانهدانه و نهسهبیک بهرزی ههیه، یان لهبهرئهوهی که ئافرهتیک مسولمانه به دین و نهخلاقه، (فَاطْفَرُ بِذَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتْ يَدَاكَ) نهو ئافرهته بخوازه که دین و نهخلاق ههیه نهوکاته دهکهووته نیو خوئی راحت و گوزه رانی چاک له دنیا و هم له قیامهتدا پیی سهربهرز و سهرفرز دهبی! لهبهرئهوه دهبی ئینسانی مسولمان کاتیك که نیازی داخواریکردنی ئافرهتیک ههیه بیر له نهدهب و نهخلاق رهسهنی نیسلامهتی بکاتهوه، وه له ههمانکات دهبی خوشکی مسولمانیش نهگهر دهیهوئی منداله کانی صالح و صالحه بن، نهگهر دهیهوئی مایک بهختهوهر له دنیا پیکهوهبنی با بیر لهوه بکاتهوه شو به پیاوکی مسولمان بکات، نهک تهنها بهدوای پاره و سهیاره و خوئی دونیادا بگهری که دوایی نهوانه ههمووی دهبنه ناخوئی! جوانی تهنها ماوهیه که دوای نهوهی که نهگهر دین و نهخلاق تیدا نهبوو لهبهر چاوی ئینسان دهبیژی! دهولمهندی تهنها ماوهیه که نهگهر کهسێك دهولمهند بوو

^{٧١} «حدثنا مسدد حدثنا يحيى عن عبيد الله قال حدثني سعيد بن أبي سعيد عن أبيه عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال تنكح المرأة لاربع لماها ولحسبها وجمالها ولدينها فاطفر بذات الدين تربت يداك»، صحيح البخاري، كتاب النكاح، باب: الإكفاء في الدين، رقم الحديث ٤٨٠٢.

ئو وکاته منتهى به دوله مه نديا تهى نافرته که نامينى؛ وه بهه مانشيوه خانه دانى و پله و پايه و مهنه بى خه زورانيش داد نادهن به ئينسان وه ختيک که نافرته که له گهل پيا وه که يدا ريکويک نه بوو؛ بويه خو شه ويسته کانم: يه که مافي مندال نه وديه دايکيکى مسولمانى بو پيدا بکرى، پاشان دوعا بکهى له کاتى داخوازيدا وه له کاتى گواستنه وه يدا وه له کاتى سه رجئيشدا؛ له وکاته دا که نه و پيا وه له گهل خيزانه که يدا جووت ده بى پئويسته بلنى: (اللهمَّ جَنَّبْنَا الشَّيَاطِينَ وَجَنَّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا) ^{۷۲} خودايه شهيتان له ئيمه دوور بخره وه، وه شهيتان له و منداله شمان دوور بخره وه که ده مانده يتى، نه وکاته شهيتان زهره درى لينادات، بويه سوننهت وايه حه ديسى سه حيحى پيغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) شهوى له سه رجئيدا نه و دوعايه بکرى بو شهوى منداله که توشى زهره درى و زيان نه بى و دوايى شهيتان ده ستى لينه دات!

دووه م: به جيهيئانى سوننه ته كانى پيغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) له منداليتى نه و منداله دا، له وانه: سوننه ته كانى روژى له دايکبون، شيرين کردنى ده مى منداله که (تحليک) جا نه گهر به خورما بى يان به شتيکى شيرين بى ده مى شيرين بکرى، سوننه تى پيغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) که شهوى کردوه له گهل حه سه ن و حوسينى نه وه كانى (کورانى عه لى کورى نه بى تاليب)، وه له هه مانکاتدا بانگدان له گوئى راستى وه قامه تکردن له گوچکه مى چه بى، نه وانه که سوننه تى پيغه مبهرن (عليه الصلاة والسلام) وه پيادهى کردوون، سوننه تن بو

^{۷۲} «حدثنا علي بن عبد الله قال حدثنا جرير عن منصور عن سالم بن أبي الجعد عن كريب عن بن عباس يبلغ به النبي صلى الله عليه وسلم قال لو أن أحدكم إذا أتى أهله قال بسم الله اللهم جنبنا الشيطان وجنب الشيطان ما رزقتنا»، صحيح البخاري، كتاب الوضوء، باب: التسمية على كل حال وعند الوقاع، رقم الحديث ۱۴۱

نيمه مسولمانيش که له کاتي مندالبوندا له روژي يه که مدا نه وانه پياده بکړي، ده کړي دواي روژي يه که ميس به لام له روژي يه که م باشره.

دوو حقيقتي تريش هه يه ده بي نينسان بيزانچ که له روژي له دايکبوندا نه و منداله هموو مافيکي ده سته بهر ده کړي بو نمونه: نه گهر له روژي جه ژني ره مه زاندا له دايک بي ده بي سهر فتره ي بو بدري، نابي بليني جا نه و تازو له دايک بووه، نه خير سهر فتره ي نه و مندالش واجب ده بي، وه نه و روژه ي که له دايک ده بي ميراتي ده که ويته سهر باوکی و براي و دايکی، به داخه وه که نيتاش - چوند جاريک باسانکردووه - مه سته له ي ميرات له ناو کورده واري خوماندا زور به بي شهر عيانه ته وزيع ده کړي، وه زور به بي شهر عيانه ته ماشاي ده کړي، ته نانه ت زور مال هه ن زور باوک و برا کچه کان و خوشکه کانيان له ميرات درده کهن، چ جاي نه وه ي که منداله به لکو هر به گه وره يي له ميراتي درده کهن، به راستي نه وه ي زولم و تاوانيکه خه جاله تيبه له بهرامبر خوا روژي قيامت، به هيچ شيويه که شهر عي نييه ميراتيک بهش بکړي که خوي گوره دايانوه تو هينديکياني لي لا ده ده ي خو تو له خوي گوره باشتر نازاني؟، خوي په وهر دگار شتيکي به فهرز دانابي بو نافر تان و خوشکان چون نه تواني تو لي زوت بکه ي؟، هر که سه چه ندي ده که وي ده بي حقي بدرتي جا نه گهر روژي له دايکبوني شي بي نه وه بوخوي نه و ميراته ي بو واجب ده بي کور بي يان کچ.

سيه م: له روژي حه و ته مدا ناويکي خوشي لي بني، مندان حه قيه تي کاتيک که گوره ده بي ره خنه له باوکی بگري بلني: باوکه گيان بوچي نه و ناوه ناخوشه ت لي ناوم؟، به تايبه ت له ناوه کاني نه مپرو که زوريان ناشه عيين، نه و ناوانه ي که بو کوره کان و کچه کاني مسولمانان نه مپرو

به كاردين به داخه وه زوريان ناشه عيين، له بهر نه وه ده بي ناوی خوښ له كوره كان و كچه كان بنرین بؤ نه وه دی كه گه ورده بو پتی شهرم نه بی، وه پیغه مبه ریش (عليه الصلاة والسلام) فهرمووی: ناوی خوښ له كوره كان و كچه كانتان بنین چونكه له روژی قیامه تدا به ناوه كانی خوښانه وه بانگیان ده كریت!

پاشان هؤزه بانه (العقیقة) كه نه وه شیان دیاره به پیی توانا سوننه ته به لام به گویره ی سوننه تی پیغه مبه ر (عليه الصلاة والسلام) ناوایه كه بؤ كوران دوو مهر سهر بردری و له حدیث دا هاتروه كه یه كینكیش ده بی، بؤ كچانیش یه كینك كه دیاره نه وه له سوننه تی پیغه مبه ر (عليه الصلاة والسلام) دا هاتروه وه صه حابه كان پیاده یان كرده وه نه وه به پیی بوونی دهسته لاتی ئینسان، پاشان سهر تاشینی منداله كه و خیر كردن به پیی گرانایی مووی سهری نه وه منداله له گهل كیشانی به زیو، كاتیک به زیو كیشات و چهنده گران بوو به نه ندازه ی نه وه به قیমে تی زیوه كه خیری پی بكه ی، ئینجا سوننه تكدونی دیاره نه وه ش یه كیکه له مافه كانی، پاشان شیر پیدانی دوو سالی ته واو كه خوی پهروه ردگار ده فهرمووی: ﴿وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْمِ الرِّضِيعَةَ﴾ ۲۳۳ - البقرة، زور دایك هیه ههر زوو منداله كه ی له شیر ی خو ی ده كاته وه به بی هؤ پییوایه كه گوناه ی ناگاتی، شیر ی دایك له به رامبه ر منداله كه یدا واجبه بوی خوی پهروه ردگار وایكردوه نه وه شیر ه له زستاندا بؤ مندال گهرمه و له هاوینیشدا بؤ مندال فینكه، نه وه شیر ه له روژی له دایك بوونی هیه وه هتا ده گاته دوو سال و رده و رده جو رایه تییه كه ی ده گوړی به پیی حه جی منداله كه، له بهر نه وه زور گرنگه كه دایك و باوك وا بكه ن نه وه شیر ه ی دایك بدری به منداله كان، دوو سال بوی هیه شیر ی بداتی له سه ریه ك نه وه كه سه ی كه ده یو ی شیر دانه كه ته واو بكات و ساله وه خته كه ی (حول) ته واو

بکات بهرامبهر منداله که نه گهرنا نه توانی وه ختی که سالتیک تپهری یان خواردنی دیکه ی به کارهینا لئی بکاته وه به لام به رازیبونی میرده که ی.

چوارهم: به ختوکردنی منداله که له لایه ن باوک و دایکه وه، دیاره
 نه وهش سوننهت نییه و واجبه، به ختوکردنی به پئی عورف سونه ته کانی نیسلام ده بی ههر له مندالییه وه بتوانی گه شه یان پبیدا نه گهر کچ بی یان کور بی، هی وا هیه زور به کچان سه ره برز نییه!، دیاره نه وه ی که وا ده کا و نه و تپروانینه ی هیه تیمانی ناته وا وه!، نه گهرنا مندال کچ بی یان کور به راستی نیعمه تی خوایه، بویه پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) هانی نه و مسولمانانه نه دات که کچ په روه رده ده کهن به تایبه تی نه و مالیه ی که کچان په روه رده ده کا خیری زیاتر ده گاتی تا نه و مالیه ی که کوران په روه رده ده کات!، فهرمووده ی پیغه مبه ره (علیه الصلاة والسلام) ده فهرموی: (من عال جاریتین حتی تبلغا جاء یوم القیامة انا وهو کهاتین وضم اصابعه)^{۷۳} واته: ههر که سیک دوو کچان له مالیکیدا به ختو بکات به په روه رده یه کی مسولمانه تی تا گه ورده بن له روژی قیامه تدا دی من و نه و وه کو نه و دوو په نجه واین، په نجه کانی له گهل یه کتری جووتکرد!، یان فهرموی: (انا وکافل الیتیم فی الجنة هکذا)^{۷۴} نه وه حه دیسی سه حیچی نیمامی بوخارییه فهرموی: من و به ختوکه ری مندالی یه تیم وه کو نه و دوو په نجه واین به یه که وه له به هشتدا!، که و ابوو به ختوکردنی منداله کان چ جای نه وه ی که واجبه به لام نیعمه تیکی گه وره شه بو دواروژ و ده بی نینسانی مسولمان نیستیغلالی بکات، زولم ههر نه وه نییه که نینسان له که سیکی تری

^{۷۳} صحیح مسلم، کتاب البر والصلة والاداب، باب: فضل الاحسان الی البنات، رقم الحدیث ۲۶۳۱.

^{۷۴} «حدثنا عمرو بن بینها أخبرنا عبد العزیز بن أبی حازم عن أبیه عن سهل قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انا وکافل الیتیم فی الجنة هکذا وأشار بالسبابة والوسطی وفرج بینهما شیئا باب إذا عرض بنفی الولد»، صحیح البخاری، کتاب الطلاق، باب: اللعان، رقم الحدیث ۴۹۹۸

بکات له بازار له مورعامه له دائیره له کوی...، به لکو ئینسان زولم له مال و مندالی خویشی بکات هر زولمه!

له هه مانکاتدا خو شه ویسته کانم، دواي گه شه کردنی له بواری عه قلی دا پیویسته نه و منداله عه قیده ییسلامه تی له دل و دهر وونیدا دروست بکه ی؟: یه کم شت که مندال ته نسیری تیده کا بو عه قیده و مهبده ئی که شهیتانی لی دور ده که ویتوه فیتر کردنیه تی به وشه ی (لا اله الا الله) له مندالییدا هم وشه یه ی فیتر بکه نه گهرچی سه ره تای وشه کانی به (باوکه) و (دایکه) ده ستییده کات به لام دواي نه و وشانه لیتمه گهری شتی تر فیتر بیی هه تا به (لا اله الا الله) ده ستییده کات!؛ بو نه وه ی نووری ئیمان بچیتته ناو دلی و شهیتان زه فهری یینه بات له مندالییه وه.

پاشان کاتیک که فیتری زمان ده بیی ده گاته حهوت سالیی نوژی فیتر بکه، نوژی که پیغه مبه ر له ته مهنی حهوت سالییدا نه مر به باوکان و دایکان ده کات ده فهرموی: (مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ ، وَاضْرِبُوهُنَّ عَلَىٰهَا وَهَمَّ أَبْنَاءُ عَشْرٍ) رواه ابروداد، نه فهرموی: له کاتی حهوت سالییدا نه مر بکه نه به منداله کانتان نوژی بکه نه، وه له ده سالییشدا نه گهر نوژی نه کرد لیی بده!؛ لیتمه گهری تیبه ری به سه ریدا و دوايی که گه وره بوو له ده ستت دهر بچی، (وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ) واته: له ده سالیی ده بیی کوپ و کچ له یه کتر جودا بکریته وه بو خه وتن و نابی له یه ک شویندا به یه که وه بجه ون.

دیاره قورنان خویندن به هره یه کی گه وره یه نه ک هر بو مندال به لکو نه و منالهی ده یخوینی زوری پاداشته که ی ده گهریته وه بو باوک و دایکی!؛ نیعمه تیکی گه وره یه مندال له سه ره تاوه فیتری قورنان خویندن بیی!؛ گوئیگرن له فهرموده ی صه حیچی پیغه مبه ر (عليه الصلاة والسلام) فهرموی: (مَنْ قَرَأَ

الْقُرْآنَ فَأَحْكَمَهُ وَعَمَلَ بِمَا فِيهِ أَلْبَسَ اللَّهُ وَالذِّيَةَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَاجًا، ضَوْعُهُ أَحْسَنُ مِنْ هَذَا الْقَمَرِ^{٧٥} هەر کهسێ قورئان بخوینێ و کاریشی پێبکات رۆژی قیامهت تاجیک له سهر سهری باوک و دایکی ئه و کهسه دادهنێ که قورئانی خویندوووه و عه مه لی پێکردوووه، پروونا کایێ ئه و تاجه له روونا کایێ مانگ جوانتره!!، دیاره باوک و دایک به هره مه نده بن به قورئان خویندن و عه مه ل پێکردنی منداله کانیان، بۆیه جیگای خۆیه تی باوک و دایکانی منداله کانیان هان بدهن له سه ر ئه وه که فێری قورئان خویندن بن، له سه ر مزگه وت و جو معه و جه ماعه ت و مه جلیسی مسولمانان رابین.

خۆشه و یسته کاتم: پاشان خۆشه و یستی خوا و پێغه مبه ری خوا (علیه الصلاة والسلام)، دوا ی ئه وه ی که ئینسان وشه ی (لا اله الا الله) فێری منداله کانی ده کات ده بێ خۆشه و یستی خوا و پێغه مبه ریان له دلدا دروست بکات!، وایان لیبکات که خویان له هه موو که س زیاتر خۆشبوێ، وه کو خوا ی گه و ره ده فه رمو ی: ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ ١٦٥ - البقرة، واته: نیمانداران گه و ره ترین خۆشه و یستیان بۆ خوا یه، ده بێ تۆ که ئه وه ت تیدایه به منداله که شت ئه وه یه کلا بکه یته وه، خۆشه و یستی خوا پاشان خۆشه و یستی ئیسلام و قورئان له لای ئه و له هه موو شتیک گه و ره تر بێ ته نانته ت له خۆشه و یستی خۆت و دایکی!، وه له هه مان کاتدا خۆشه و یستی پێغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) چونکه فه رمو ی: (وَالَّذِي نَفْسٌ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى

^{٧٥} (حدثنا عبد الله بن وهيب الغزي ثنا محمد بن أبي السري ثنا رشدين عن ربان بن فايد عن سهل بن معاذ بن أنس عن أبيه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال من قال سبحان الله العظيم بني له غرس في الجنة ومن قرأ القرآن فأحكمه وعمل بما فيه ألبس الله والديه يوم القيامة تاجا ضوعه أحسن من هذا القمر)، المعجم الكبير، جزء ٢٠، باب الميم: معاذ بن أنس الجهني، رقم الحديث ٤٤٥، صفحة ١٩٨.

أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنَ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ^{٧٦} واته: سوئندم بهو خوايهى كه گيانى منى به دهسته كهستان ئىمانى ته واو نيبه ههتا واى لىنى منى خوشتىر نهوى له خوئى و له باوك و داىكى و هه موو خهلكى! ده بئى نهو فه رمووده به بؤ مندالّه كانى شهرح بكات كه مندالّه كانى ده بئى پيغه مبهريان (عليه الصلاة والسلام) خوشتىر بوئى، وه سوننه ته كانى پيغه مبهريان خوشتىر بوئى ته نانهت له باوك و داىكيان نهو كاته نهو مندالانه باوك و داىكيان لىتى به هره مه ند ده بن له روژى قيامهت.

پاشانىش مافىكى ترى نهو مندالانه نهو به كه ره فيقايه تىكردنى باوك يا خود داىك له مه جليس و سهردان، نهو كه زور كارىگه رى هه به باوك جار جار مندالّه كهى له گه ل خوئى بگيئرى، كورده كهى له گه ل خوئى بباته مه جليسى پياوان و گوئبگريئ له قسهى پياوچاكان، مندالّه كهى له گه ل خوئى بگيئرى بؤ سه فه ر بؤ نهو شوئنانهى كه موناسه باتى گشتين و خيئرى ئىسلام و مسولمانانى پئوه به، نهو موناسه باتانهى كه وتارى تيدا پيشكهش ده كرى، نهو موناسه باتانهى كه مسولمانانى زور لى هه ن بؤ نهو بهى كه نهو مندالّه چاوى ببيتته وه، نهو مندالّهى گوئى له قسهى مامۇستايان بئى، نهو مندالّه شتى تر بىنى بئجگه له وهى كه له ماله وه كۆمه لىك شتى سنووردراو (محدود) ده بىنى، بؤ نهو بهى بزانى له مه جليسا چۆن داده نيشى، وه له مه جليسا خه لك چۆن قسه ده كات، كاتى كه پياوئىك قسه ده كات هه موويان گوئى بؤ راده گرن نهك له ماله وه كه فيئربووه هه موويان به به كه وه قسه ده كهن!، نهو مندالّه با شتى وا فيئربى له مه جليسى پياوان كه باوكى هانى ده دات و له گه ل خوئى ده يگيئرى، وه ههروه ها داىكيش به هه مان شئوه كاتىك كه ده چيئته مالىك كه چه كهى له گه ل خوئى ده كاته ره فىق بؤ نهو بهى فيئربى، بؤ نهو بهى بتوانى كاتىك كه گه وره ده بئى

^{٧٦} مصنف عبدالرزاق، كتاب الجامع لامام معمر بن راشد، باب: المرء مع من أحب.

كچەكەى به نويئەرى خۆى بنيرئ بۇ مالىك بۇ شتىكى پئويست، وه كاتىك كه پياو له گەل خۆى دەبات بۇ شوئىنىك ئەو مندالە فير دەبئ له دواروژدا يان دواى چەند سالىك چەند مانگىكى تر كه بينيرئ بۇ شوئىنىك ئەگەر بۇ موناسەبەتتە تەعزىيە له جياتى باوكى دەيكات، ئەگەر بۇ جىبە جىكردى كارىكه له جياتى باوكى جىبە جىئى دەكات مامەلەيه كه...، ئەو مندالە ئەگەر له سەرەتادا فيرى نەكەى به عەمەلىي تەنها. به قسەو به زمان زۆرجار فير نابئ!

لەبەرئەوه دانىشتن و گوئىگرتن له قسەى پياوچاكان دياره كارىگەرىي هەيه لەسەر مندالەكان، جارى واهەيه باوك له مالمەوه ئايەت و حەدىس بۇ كورەكانى دەخوئىنىتەوه كەمتر وايە ئەو مندالانە گوئ له باوك و داىكى خۆيانيان رابگرن چونكه به غەربىي نازانن زۆرتەر شەرميان لىناكەن!!، بەلام ئەگەر بچئ بۇ وتارى مامۇستايەك يان بچئ بۇ مەجلىسى پياوچاكيك زياتر ئىستيفادە له ئامۇژگارايەكانى دەكات تەنانەت ئەگەر بۇ تەعامولكردى بئى لەگەل باوك و داىكىشىدا، پىغەمبەر (عليه الصلاة والسلام) دەفەرموئ: نمونەى رەفيقايتى پياوى چاك وهكو ئەوه وايە كه عەتر بفرۆشئ!، بۇيه ئەگەر يەكئىك بچىتە لاي ئەو جۆره پياوه ئەگەر هيجيشى پئىنەبرئ بەلام بۆنى خۆشى بۇ دئ!، نمونەى رەفيقايتى پياوى خەراپىش وهكو خاوەنى كورەى ئاگرين وايە نەگەر نەشتسوتىنئ پرىشكت پئى دەكەون!، جا بىنگومان پىغەمبەرى خوا ﷺ راستى فەرمووه، بەراستى پياوى چاك بەرەكەتە له هەر شوئىنىك بئ، ئىماندار وهكو بارانى به بەرەكەت وايە له هەر شوئىنىك وه نەرزئ بكهوئ ئەو بارانە سوودى دەبئ!، جا هەر كەسئ له مسوئمانى نزيك بئ ئەو بەرەكەتەى بۇ دئ!، هەر كەسئ له زانائى مسوئلمان نزيك بئ ئەو بەرەكەتەى بۇ دئ، خۇ مامۇستا قسە به پارە ناكات، ئامۇژگارايەكان به پارە پىشكەش ناكات، خۇ بۇ دونيا و قيامەتى تۆيەتى!، بۇ دونيا و قيامەتى مندالەكەى تۆيەتى، جا ئەگەر دەستى

مندالّه كهت بگري و بيهيڼى بؤ مزگهوت يان بؤ لاي ماموستايهك، ماموستايهكي بؤ بگري بؤ ټهوهى فيره نوږي بكات، فيرى ټه خلاقى بكات له بهرامبر باوك و دايك و جيران و هاوريكانى بهراستى ټهوه بهخته وهرپيه كه بؤ خؤت نهك ټهنها بؤ مندالّه كه!.

خؤشهويسته كامم، پاشان خووره وشت و ټه خلاق سهرتا له مالهوه فيرى دهبي، به كه م شت فيرى بكه چؤن دهستى به سهرداده هيڼى، چؤن وا ده كهى به قسه ت بكات، ده سته سهر داهيڼان كاريگهري زؤره بؤ مندالّه كان!، ماچكردنى مندالّ كاريگهري زؤره بؤ ټهوهى كه مندالّ قسه له باوك و دايكى خؤى وهر بگري!، ئيستا مندالّه كان له ټهوروپا و ولاته غهريه كان كه ههست به عهتف و حهنانى باوك و دايك ناكهن بؤيه ټهوه رهحم و بهزه پيه نيه و بؤيه ټهوه بهره لايى و فساد و بيڼه خلاقپه ههيه چونكه پهروه دهى باوك و داكيان نه بينيوه، پهروه دهى ماموستا و مزگهوتيان نه بينيوه، مندالّ له دهرهوه له (دايه نگا: حضانة) پهروه ده ټهكړئ و نايه ټهوه لاي باوك و دايك به لّام ليږه له ناو باوه شى دايك و باوكيدا پهروه ده ټهكړئ!، باوك و دايكى چؤنى رابه يڼى ټاواى ليډئ، پاشان واى لى بكات ليږسي نهوه و پاداشتى ههبي كاتيك كه مندالّه ئيشينكى چاك دهكات هانى بدهو سواسى بكه!، وهختئ كه ئيشينكى خهراپيش دهكات موحاسه بهى بكه!، بؤ موحاسه به كرنيش دهبي ئينسان بزائى چ جؤره موحاسه بهيك به كارد يڼئ!، گوږاكيڼشانى مندالّ نهك بهو شيويهى كه ټهزيه تى زؤر بخوا به لّام گوږگرتنى مندالّ كاريگهريه كى راسته وخؤى ههيه وهكو زانايان باسى دهكهن!، گوږى مندالّ بگره و ټؤزيك ناوا ټهزيه تى بده كه ههست بكا بهوهى موحاسه بهى دهكهى كه لهراستيدا ټهوه گوږگرتنه كاريگهري خؤى له سهر دهورونى مندالّ دروست دهكات، وه له هه مانكاتدا ته شجيعكردنى له كاتيكدا كه چاكه يه كى كردووه يان ههنگاو يكي باشى ناوه وه بهخشيڼى

شتىك پىنى وه هەدىه پىبەخشىنى بەراستى ئەوه كارىگەرى لەسەر دل و دەروونى ئەو مندالە دروست دەكات.

پاشان فىرى راستگۆيى بکه له گەل دراوسىکانيدا له گەل مندالەکاندا راستگۆيى له گەل خەلکيدا راستگۆيى، راستى خۆشەويستى خوايه و درۆزن دوژمنى خودايه، فىرى ئەوهى بکه چۆن نهيىنى دەپاريزى، قسه يه که له باوک و دايکيه وه گويى لى دەبى ناچى له دەر وه بلاوى بکاته وه، باوک و دايک له ماله وه زۆر قسان دهن نه گەر هەر قسه يه کراو مندالەکان چوون له دەر وه باسيانکرد و له مه جليسه کان گىرايانه وه هيچ بۆ باوک و دايکان نامينيته وه!!، بهلام ئەگەر باوک و دايک وريا نه بن پهروهردهى مندالەکانيان بکهن زۆرى لەسەر قەرزدار دهنه وه!!.

وه له هه مانکاتيشدا خيانت نه کردن له ئەمانهت، ئەو مندالە فيردهبى چۆن خيانت له ئەمانهت ناکات وه چۆن هاوکارى مسولمانان و مندالە مسولمانه کان دهکات، وه له هه مانکاتيشدا واي فير بکات چۆن تهعامول له گەل باوک و دايکى خۆى دهکات، چۆن تهعامول له گەل ميوانه کانى دهکات و ميوانه کان به خياردىنى، يان که دىته وه ژوورئى چۆن له دەرگا ده دات، تا ئىستاش مندالە کانى ئيمه مى مسولمان وه نهک هەر مندالە کان به لکو به داخه وه پياوه کانيشمان فير نه بوون کاتيک که دىنه وه له دەرگا نادهن، له مالى خويان له دەرگا نادهن که ئەوه باش نييه خۆشەويسته کام، ئەگەر که سيش له ماله وه نهبى له دەرگا بده پيش ئەوهى بييه ژووره وه، هەر راست دەرگا مه که وه و بييه ژووره وه، له وانه يه ئەوکاتهى تۆ دىيه ژووره وه دايکت يان باوکت خهريکى گۆرپىنى جل و پۆشاکيه تى، يان خيزانه کهت ناسره تىکى ترى له لايه و پىنى ناخۆشه تۆ به و شيويه بييته ژووره وه، يان بۆ نمونه مندالتيک دىته ژووره وه

دايك و باوكى به جۆريڪ دهينى... له بهرئوه سوننه ته كه منداله كان دینه ژوروهه يان دهچنه ژوروى باوك و دايكيان له ده رگا بدن، وه ههروهه ها نه گهر باوكيش دهچيته ژوروى منداله كاني هه ر له ده رگا بدات وه به هه مانشيوه نه نامانى ماله وه بهو جوره هه لسوكه وت بكن چونكه سوننه تى پيغه مبهرد (عليه الصلاة والسلام) كه پيادهى نه كهن.

يان له پيغه مبهريان پرسى: چۆن له ده رگاي ماله بددين؟، فه رموى: وه ختى له ده رگا نه دهن له راستى ده رگا كه رامه وه ستن!، له ته ره فيكى ده رگايه كه رابوه ستن، يان له لاي چه پى يان له لاي راستى رابوه ستن!، بو شهوى كه كاتى ده رگايه كه ده كريتته وه روه پرووى نهو ماله نه بيه وه، به لكو شه كه سه پنى ناخوشه شهرم ده كات يان نافره تيكه ده رگا ده كاته وه، به لكو شتيك له هه وشه كه يه له ژوروهه يه كه كهس ههز ناكات بيبينى له بهرئوه وه شهو خوره وشتانه ئينسان خويشى عيبره تى لى وه ربگرى وه بتوانى منداله كانيش فير بكات.

له هه مانكاتدا دۆزينه وهى برادر بو مندال، ده بى پنى بلىي: تو له گه ل فلانه منداله ي گه ره كدا ره فيق به!، نه گهر كچيشه دايكى پنى بلىي تو له گه ل شهو كچه دا ره فيق به!، نهك هه ر بو خوى بچى برادر بو خوى بدۆزيتته وه و دوايى وه ختيك ده زانى له گه ل برادره ره كهى سه فه رى كردو وه و چۆته هه نده ران!، به راستى نه وه شه سه فه!، كاتى باوك منداله كاني له ده ست ده چى له بهرئوه يه كه خوى ناگاي لى نييه چ دۆستيك و چ مندالتيكى ره فيقه هه تا دوايى واى ليدي ده كه ويته ژير كاريگه رى ره فيقه كاني!!.

وه له هه مانكاتيشدا دادگه رى له نيوان منداله كانيدا كه شه وه ش كاريگه رى راسته وخوى هديه، كه چۆن بتوانى ته نانه ت له ماچكردندا يان له كرپنى هديه له سه فه ردا بتوانى دادگه ر بى له نيوان منداله كان.

له کۆتاییشدا ده لیم: (قُدْوَة حَسَنَة) له لایمن باوک و دایکه وه یه بۆ منداله کان، باوک و دایک له ماله وه چی بکهن ئاوا ته ماشایان ده کهن!، شهر بکهن منداله کان زیاتر فیتری شهر دهن، درۆ بکهن له گهل یه کتریدا زیاتر فیتری درۆ دهن، باوک و دایک بی وه عدی له بهرامبهر یه کتریدا بکهن منداله کانیش ئاوا بی وه عدی له بهرامبهر یه کتریدا ده کهن!، له بهرته وه واجبی سهرشانی باوکان و دایکانه له ماله وه (قُدْوَة حَسَنَة) بن، نمونه ی چاک بن، بویه پیغه مبههر (علیه الصلاة والسلام) ده فهرموی: وه ختی که دایک گوتی منداله کم ها وهره ئه و شتهت بده می و دوا یی نهیدای بی ئه وه درۆی کردوه!، روژی چه ند جارن دایک بانگ ده کات کورم یان کچم وهره ئه و شتهت بده می دوا ییش نایداتی!، مندال فیتری درۆ ده بی، له بهرته وه مه ستولییه تی گه وره له سه ر شانی باوک و دایکانه وه ماله وه قوتابخانه یه که بۆ مندالان بۆ کوران و بۆ کچان جا له پیناوی ئه وه ی به خته وه برین له دونیاش و له قیامه تیشدا با ئیمه بتوانین منداله کانمان له ده ست دهر نه چن بتوانین له مندالییه وه په روه رده یان بکهین، بتوانین به سه ر یان رابگهین بۆ ئه وه ی هم له دونیاشدا له به رده ستیان بجه سیینه وه، خاوه نی مه دح بن و خاوه نی زه م نه بن و پینان سه ر به رز بین و سه ر نزم نه بین وه له دوا روژی شدا دوعای خیرمان بۆ بنیرن!

له خوی گه وره ده پارینه وه ده لیم: یاره بی خویه منداله کانمان صالح بکه ی، خویه هیدایه تمان بده ی بۆ ئه وه ی راسترین خو و په وشتی ئیسلامه تی له منداله کانماندا به یینه دی، خویه خۆمان و مال و مندالمان هیدایه ت بده ی بۆ راسترینی قسه و کرداره کانمان یارب العالمین.

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ وَ لِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ

الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

آمین

توره بوون

﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ
وَالكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ ۱۳۴ - آل عمران

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَشْكُرُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَسْتَهْدِيْهِ، وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرٍ اَنْفُسَنَا وَسَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ، وَمَنْ يُضِلِّ فَلَا هَادِيَ لَهٗ..، نَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، وَنَشْهَدُ اَنْ سَيِّدَنَا وَنَبِيْنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ.. هَذَا الرَّسُوْلُ الَّذِيْ بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَاَدَّى الْاِمَانَةَ وَجَاهَدَ فِيْ اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ وَتَرَكْنَا عَلٰى الْمِحْجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلَهَا كَنَهَا رَهَا، لَا يَزِيْغُ عَنْهَا اِلَّا هَالِكٌ، صَلَوَاتُ اللّٰهِ وَ سَلَامُهٗ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اِلَى يَوْمِ الدِّيْنِ.

أَمَّا بَعْدُ يَا عِبَادَ اللّٰهِ أَوْصِيْكُمْ وَنَفْسِيْ أَوَّلًا بِتَقْوَى اللّٰهِ وَطَاعَتِهٖ وَلُزُومِ أَوْامِرِهٖ وَكَثْرَةِ مَخَافَتِهٖ فَإِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِيْنَ، وَوَصِيَّةُ اللّٰهِ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى فِي الْقُرْآنِ الْعَظِيْمِ لِلنَّاسِ أَجْمَعِيْنَ، قَالَ اللّٰهُ (سبحانه وتعالى) فِي كِتَابِهٖ الْحَكِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا﴾ ١ - النساء.

برایانی بہر پریز، نیماندارانی خو شہ ویست، نہی تو مہ تی مو حہ مہد ﷺ، ر ہ مہ تی خوی پ ہر و ہ د گار ہر پری بہ سہر نی مہی مسولمان و ہ مہ مو مسولمانانی دونیا لہم ر و ژہ پیرو زہ دا، یارہ بی خویہ عاقی بہ تی عومر مان خیر بکہی، یارہ بی خویہ بہ مسولمانی ہاژی ہ نی و بہ مسولمانی ہا مری نی، یارہ بی خویہ لہ دونیا و لہ قیامہ ت لہ ژیر ثلاثی (لا اِلہ الا اللہ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ) ہا مہ سی نییہ و ہ، نامین..

خو شہ ویستہ کانم: بابہ تی نہ مہر و لہ وتاری ہہ نی بابہ تی کہ پیویستہ ہہ مو نیمانداران لی نی ناگادارین و ہ بہ نہ دازہی بہ شہر عییدانانی بہ پی تی

قورئان و سوننه تی پیرۆزی پیغهمبر (علیه الصلاة والسلام) رهفتاری پی بکهین و وهربگرین، نه میشیان بابه تی تورهبوون و تورهبوونه بو ئینسان له ههر دوو حاله تی په سهند و ناپه سهند، تورهبوون له ئینساندا غه ریزیه که خوی پهره رداگار خولقاندوو یه تی!؛ هه موو ئینسانیک مادام پیی نه گو ترئ ((ئینسان)) قابیلیه تی تورهبوونی هه یه، ئیمه ی مسولمانیش ده بی تورهبوومان به پیی ره زابوونی خوا و پیغهمبری خوا بی ﷺ، به داخه وه زورجار نه و غه ریزه ی تورهبوونه له شوینی ناپه سهند و ناشه رعیی به کار دینین، له شوینی کدا که پیویسته تورهبوون به لام له شوینی کدا که پیویست نیه تورهبوون!؛ تورهبوونی کیش که به پیی شه ریعه تی خوا نه بی له شه یانه وه یه، شه یان و نه فس ئینسانی هان ده دن، که شه یان زال بوو به سهر عه قلی نینساندا نه و عه قله به هوی نه و نه فسه وه نه توانی کاری غه له ت به ئینسان بکات به هوی تورهبوونه وه، جا له راستیدا زورجار ئینسان به هوی تورهبوونه وه بریاری وای داوه دوایی زور زوری له سهر که وتوه!؛ زوری له سهر په شیمان بوته وه به لام دادی نه داوه!.

بابزانین ((تورهبوون)) چییه؟، وه تورهبوونی په سهند کامه یه و له چ کاتی کدا پیویسته تورهبوون بین؟، وه له چ کاتی کدا پیویست نیه تورهبوون بین؟، وه بزانیان زیانه کانی تورهبوونی ناپه سهند چییه؟، وه چاره سه ره کانی تورهبوون چییه؟...

یه که میان: تورهبوون یانی چی؟

تورهبوون بریتییه له هه لچونی ئینسان به دل و کارکردنی نه و هه لچونه له سهر نه ندامه کانی ئینسان و لیکه وتنه وه ی نه نجامی ناشکرا، جا جاری وای هه یه که ئینسان تورهبوون ده بی به دل تورهبوونه که ده خواته وه، جاری وای هه یه تورهبوون ده بی به دل کاریگه ری له بوچون و عه قلی ئینسان ده کات، قسه یه کی غه له ت له زمان ده ره ده چیت، زمان وه ده نگ دینن، جاری وایه تورهبوون ده ست به کار دینن،

جاری وایه تورپه بوون ئەندامه کانی تر به کار دیتئی؟!، جا چ به باری چاکدا وه چ به باری خهراپه دا، به شیوه یه کی گشتی تورپه بوون چاک نییه تنهها لهو حاله تانه دا نه بیته که پیویست، چونکه یه کیک هاته خزمهت پیغه مبهه ﷺ وتی: ئەی پیغه مبهه ری خوا نامؤژگاریم بکه!، ئەویش فهرمووی: (لا تَغْضَبْ: تورپه مبهه!)، جاری دووهم پرساری کرده وه فهرمووی: ئەی پیغه مبهه ری خوا نامؤژگاریم بکه، جاری دووهمیش ههه پیتی فهرموو (تورپه مبهه)، جاری سییه میش ههه دوویاری کرده وه وتی: نامؤژگاریم بکه فهرمووی (تورپه مبهه!)، ههه ئەوه نده وه لآمه ی دایه وه ..، بۆچی چونکه ئەو ئینسانه غه ریزه ی تورپه بوونی زۆر زیاد بوو، له کاتی نادرستیشدا ههه تورپه ده بوو بۆیه فهرمووی تورپه مبهه، سیفه تی تورپه بوونی هه میشه یی له ئینساندا (ئینسانیک که هه میشه تورپه و توند و نیوچاوان گرژبیته) په سه ند نییه!، جا بۆیه ئیسلام تورپه بوونی هه میشه یی ره فز کردوه.

تورپه بوون یان په سه نده یان ناپه سه نده، وه زانایانیش ده فهرموون: ئینسان که تورپه ده بی چوار حاله تی هه یه، جاری واهیه ئینسان زوو تورپه ده بی به لآم زووش چاک ده بیته وه، ئەوه حاله تی یه که میانه ..، حاله تی دووه میان: زوو تورپه ده بی به لآم درهنگ چاک ده بیته وه، حاله تی سییه میان: درهنگ تورپه ده بی به لآم درهنگ چاک ده بیته وه، حاله تی چواره مینیشیان: درهنگ تورپه ده بیته به لآم زوو چاک ده بیته وه!، باشترین حاله ت لهو چوارانه ئەوه یه که ئینسان درهنگ تورپه بی به لآم زوو چاک ده بیته وه!، ئەوه بۆ تورپه بوونی په سه ند له حاله تی ناساییدا، وه خهراپترینیشیان ئەوه یه زوو تورپه بی به لآم درهنگ چاک ده بیته وه!، جا ئیمه ی مسولمان بابزاین ئیسلام چیمان پی ده لیت و له چ کاتیکدا دروست نییه ئیمه تورپه بین:

یه کهم حالت له و حاله تانه ی که پیویست نییه ئینسان لیی
 تورهبیی ئه وه یه، مسولمانیک یان بهرامبهره کهت که ئیمانداره هه له یه کهت
 له بهرامبهره داکات، ئیمه ئینسانین وه له کومه لگای ئینسانیه تیشدا
 ده ژین!، ده وره بهرمان ئینسانن ئینسانیش قابیلی غه له ته، ئه تو بلئی نابی
 کهس غه له ت بکا ئه وه نابیت!، کافره کان کاتی خوئی ده یانگوت: ﴿كُلُوا أَنْزِلَ
 عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةَ﴾ ۲۱ - الفرقان: بۆچی خوی گه وره مه لائیکه تی بۆ نه نار دووین
 تا ته بلیغمان بکات؟، بۆ ئینسانیکه کی کردووه به پیغه مبه ر؟!، یان ده یانگوت:
 ﴿أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا﴾ ۹۴ - الاسراء: ئه وه چۆن خوی گه وره ئینسانیکه کی
 کردووه به پیغه مبه ر (رسول)؟! شتی وا چۆن ده بی؟!، خوی په روه ردگار
 فه رموی: ﴿قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَلْنَا عَلَيْهِمْ مِّنَ
 السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا﴾ ۹۵ - الاسراء، فه رموی: ئه ی موحه مه د (علیه الصلاة
 والسلام) پییان بلئی ئه گه ر له ئه رزدا مه لائیکه ت هه بوونا یه ئیمه ش مه لائیکه تمان
 به پیغه مبه ر ده نار دن، به لام له ئه رزدا وه له دونیادا ئینسان هه ن بۆیه
 ئینسانمان نار دووه!، ئیمه ئینسانمان له ده وره به ره، ئینسانیش قابیلی غه له ته،
 ئینسان هه میشه نه فسی له گه لی دایه نه فسیش هه موو کات فه رمان به خه راپه
 ده کات مه گه ر نه فسیک خوا ره حمی پیبکات، ﴿إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا
 رَحِمَ رَبِّي﴾ ۵۳ - یوسف، مه گه ر خوا ره حم به که سیک بکات نه گه رنا نه فس
 هه میشه هاوکاریکه ری کییه؟ هاوکاریکه ری شه یانه، شه ری نه فس و شه یتان
 به یه که وه یه و (مُتَّفِقِن)، له یه که سه نگه رن، ئه وه شه یتانه و ئه وه ش نه فسه
 هه میشه ئینسان و لی ده که ن تو ره ی بکه ن و برپاری غه له ت بدات و قسه و
 کرده وه ی غه له ت بکات و ئه نجامی غه له ت دروست بکات نه دی کی له
 موقابیلیان راوه ستاوه و مونافه سه یان ده کات و له سه نگه ریاندا یه؟، عه قل و
 ئیمان!، عه قل و ئیمان له بهرامبهره نه فس و شه یتاندا راده وستن، چه نده عه قل

بیرتیز بیت و چنده نیمانش بهیژ بیت شهونده سهنگریان بههیزو زال
(مسیطری) دهیبت بهسهر دوزمنه کانیاندا که شهیتان و نهفسه!

جا خوښه ویسته کاتم: خوای پهروهردگار (سبحانه و تعالی) پیمان ده فهرموی:
سیفته تی نیمانداران شهویه ده بی رقی خوای بخونه وه، له قورئاندا ده فهرموی
﴿وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ ۱۳۴ - آل
عمران: شهوانه ی که ده چنه بههشت شهوانه که رقی خوای ده خونه وه!، (زین
العابدین) زانای به ناویانگ جاریکیان غولامیکی هه بوو ئاوی بو به سهردا
ده کرد بو ده ستونوژ له نا کاو مه سینه که ی که وته خواره وه سهری شکاند، (زین
العابدین) که سهری بهرز کرده وه و سهری خوینی پیدا هاتووه و دیاره شهوی که
ئاوی به سهردا کرده وه زیره ک بووه و ئاگای له قورئان هه بووه شه نایه ته ی
بو خوینده وه و فهرموی: ﴿وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ: شهوانه ی رقی خوای ده خونه وه،
توره یی خوایان ده خونه وه﴾ ۱۳۴ - آل عمران، شهویش فهرموی شهوه رقی خویم
خواره وه!، نایه ته که ی بو ته واو کرد و فهرموی: ﴿وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ: شهوانه ی
که خه لکی عه فوو ده که ن﴾ ۱۳۴ - آل عمران، فهرموی: عه فوم کردی!،
شه و جار هه موو نایه ته که ی ته واو کرد و فهرموی: ﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ: خوا
چا که کارانی خوښده وی﴾ ۱۳۴ - آل عمران، فهرموی: شهوه ئازادم کردی!،
شهوانه شهونده ئیلتزامیان به قورئانه وه کرده وه وه ختی نایه تیان بو
خویندراوه ته وه ته سلیم بوون!، به ئی سهری شکاوه، کاتیکی نارچه ته، به لام
قه سه ی که ناشیرینی به ده مده نه هاتووه!، ده بی عه فووی بکات، له بهر شهوه
ئینسانی مسولمان ده بی خواهنی عه فوو بیت، خوای گه وره ده فهرموی:
﴿وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا﴾ ۲۲ - النور، واته: با مسولمانان عه فویان هه بیبت و
خواهنی سینگفراوانی بن، هه میسه دلشوند و نارچه ته نه بن، زوو نه که ونه
نارچه ته ی و دلشوندی له بهرامبر هه ره له یه کی موقابیلدا، خوا ده فهرموی
﴿أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ﴾ ۲۲ - النور، واته: نایا پیتان خوښ نیسه خوا

عہ فوتان بکات؟!، کی پتی خو ش نییہ خودا عہ فوی بکات؟!، جا کہ و ابوو خوا نہ فہ رموی نہ گہر عہ فوو لیبور دنتان ہہ بیٹ، سینگفراوانیتان ہہ بیٹ خوا عہ فوتان دہ کات، ہر کہ سیک له بہر خاتری خوا مسولمانیک عہ فوو بکات له کاتی کدا دستہ لاتی ہہ یہ تو لہی لی بسینیتہ وہ خوا عہ فوی دہ کات!، (العفو عند المقدرة افضل)^{۷۷}: لیبور دہی له کاتی دستہ لاتدا ہونہرہ نہک له کاتی بن دستہ لاتیدا، ﴿وَجَزَاء سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ﴾ ۴۰ - الشوری، له بہرانبہر ہر خراہیہک دہ توانی تو لہ و ہر بگریہ وہ، بہ لام نہ گہر عہ فوی بکا و ناشتی بکا ئەوہ پاداشتی له سہر خواہی، جا تو لہی دونیا ہیچ نییہ و پاداشتی لای خوا زورہ!، (زین العابدین) نہک ہر تورہ ش نہ بوو، بہ لکو چاکہ کیسی له جینگا داناو نازادی کرد!

خوشہ ویستہ کاتم: نیمی مسولمانیش دہ بن خواہنی عہ فو و لیبور دن بین له بہر امبہر ہلہی برایہک، خوشکی کمان..، ہر کہ سیک ہلہیہ کمان له بہر امبہر دہ کات، خو دونیا خہر اپ ناییت عہ فوی دہ کہین!، تمہ ماشای پیغہ مہر ﷺ بکہین چہ ندہ سینگفراوان بوہ!، خوا نہ فہ رموی: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ ۲۱ - الأحزاب، واتہ: بیگومان بو نیوہ ہدیہ له پیغہ مہری خودا سہر مہ شقییہ کی چاک، کابرایہک ہاتوہ - بہ نہ زانی - عہ باہیہ کہی پیغہ مہری ﷺ راکیشاوہ بہ جوڑیک کہ خیتی عہ باکہی له گہر دنی دیار بوہ!، سووری کردو تہ وہ و خہریک بوہ خوینی لی بیٹ!، صہ حابہ کان ویستویانہ تورہ بن پیغہ مہر فہرموویہ تی نہ خیر، لئی تورہ مہ بن بزائن چی دہ ویٹ، زور بہ نہ رمیی!!!، جاریکی دیکہ^{۷۸} نہ عرابییہک ہاتوہ و لہ ناو

^{۷۷} حلیۃ الاولیاء، جزء ۵، صفحہ ۲۶۱.

^{۷۸} «حدثنا عبد الله بن عبد الوهاب حدثنا حماد بن زيد عن ثابت عن أنس بن مالك أن أعرابيا بال في المسجد فقاموا إليه فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تزموه ثم دعا بدلو من ماء فصب عليه»، صحيح البخاري، كتاب الوضوء، باب: صب الماء على البول في المسجد، رقم الحديث ۲۱۷.

مزگهوت میزی کردووه!، نه وکاته مزگهوت ناوا بهو شیوه نه بووه که نه و رایه خ و نه و هموو دیکور و نه وانه ی هه بیته، سه حابه کان په لاماریانداوه و ویستویانه نه هیلن، پیغه مبهه ﷺ فهرمووی: لئی گه پین با میزه که ی ته و او بکا!، دواپی کابرا رویشتووه و فهرمووی بینن ستلی ئاوی پیدا بکن، تورپه بوون له که سیك که هه له یه کی کردووه، نه وه به جوړیک له جوړه کانی ناپه سندن داده نریته، که سیکی نه زان هه له یه کی ده کات که له وانه یه نه یزانیته، یا له وانه یه هر نه وهنده بزانیته، هه له یه کی کرد قابیلی عه فوهو!.

دووه میان: کاتیک نه فامیک قسه ده کات، زورجار له مه جلیسیکا
 نه فامیک قسه ده کات که به لئی قسه کانی جی خوی نییه، یان کاریک نه نجم ده دات کاره که جی خوی نییه، به لام نایته نینسان به قسه ی نه فامیک تی بکه ویت!، توشی هه لویتستیکی ناخوش بیی که دواپی له سه ری په شیمان بیته وه!، خوا ده فهرمویت (جل جلاله): ﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾ ۶۳ - الفرقان. به نده راسته قینه کانی خوا نه وانه ن که له سه ر نه رز به هیمنی و نارامی ده پرون، وه ختیکی که جاهیلنیکیش قسه یه کی ده کات نابه دلپانه، هه روا به قسه یه کی چاک وه لامی نه دهنه وه و ده پرون، یان ده لپن سه لامت له سه ر بی و زوری ناهیننه سه ره خو، نابج نینسانی مسولمان نه وهنده دلئ گچکه بیت که به قسه ی هه موو که سیك تورپه بیی!، پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) زور شتی گه وره ی پی گوتراوه!، جا نه گهر پیغه مبهه هه موو خه لکی لئی رازی نه بی ده بی من و تو هه موو خه لکمان لی رازی بی!!، بو خه لک هه مووی له خوا رازیبه هه تا له تو رازی بیت؟!، پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام) پیش نه وه ی بیته پیغه مبهه پیمان ده گوت (الصَادِقُ الْأَمِين) به لام دواپی گوتیان شاعیره، گوتیان کاهینه، دروزن (کاذب) ه، گوتیان (مجنون) ه، گوتیان ساحیره، هه موو نه و سیفته خه راپانه یان

دايه پال، وه ختيك كه بوو به پيغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) نينجا نهو
تومه تانه يان بو هه لبه ست، خو كاتيک كه بوو به پيغه مبهه وه حى بو هات،
به رزتر و به ريزتر و چاكر و پاكر بوو، نهى بوچى پيى ده ليين (ساحير، شيت،
شاعير، ليى گوراوه، ماموستاى خه راپى هه يه)، نه خير.. كه و ابوو خه لكى
ناحاليى هه هه يه! ﴿وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ﴾
۱۱۸، ۱۱۹- هود، نينجا گوييگرن له نيمامى شافيعى (خودا لتي رازى بيت) له
به رامبهه ر قسه ي نه فاماندا چ ده فرموي؟، ده فرموي:

يَخَاطِبُنِي السَّفِيهُ بِكُلِّ قُبْحٍ
فَأَكْرَهُ أَنْ أَكُونَ لَهُ مُجِيبًا
يَزِيدُ سَفَاهَةً وَأَزِيدُ حِلْمًا
كَعُودٍ زَادَهُ الْاِحْرَاقُ طَيْبًا

واته: نينسانى نه فام به هه موو شيوه دوانديكي ناشيرين ده مدويني، وه
منيش پيما خوشه وه لامده ره وهى قسه كاني نهويم و خوم به يئمه ريزى وي!، نهو
هه رچه نده گه مره بيت و قسه ي نابه جي زياتر بكات، نه و امنيش نه رم و نياني
له به رامبهه ريدا زياتر ده نوينم!، وه كو بخوريك كه هه تا زياتر بسوتى بونى
خوشتر ده بي!...

نينسانى مسولمانيش هه تا زياتر به ربه ره كاني بكرى، وه هه تا زياتر رقى
هه لبيسنن و ملاملانيى له گه لدا بكن و نار هه ته بكن، نه جر و پاداشتى لاي
په روره دگار گه وره تر ده بيت!، بونى خوشتر ده بيت، مسولمان نه گه ره سه ر
ريگاي راست بيت غه يبه ته بكرى و به خراپه باسى بكرى بو وي قازانجه، وه كو
نيمامى غه زالى فرموي: (وه ختى مسولمانيك خه لكى بي دين زور رقيان لى
بيته وه نه وه نيشانه ي نه وه يه كه خوا خوشى ده ويته)، چونكه ماقول نيه
نينسانيك هه موو خه لكى ليى رازى بن!!، وه كو زور جار گوتومانه، هى

واهیه ده لیت: فلا نه کهس پیاوکی زور چاکه هه موو خه لکی لئی رازین! هه رگیز ناکریت ئینسان هه موو خه لکی لئی رازی بن! چونکه خه لکی له دونیا دوو تا قمن: تا قمیك خۆشه ویستی خوایه، تا قمیكیش دوژمنی خوایه! ماقوله تو دۆست و دوژمنی خوات هه موو هه ر لی رازی بن؟!، هیچ ماقول نییه، خو کهس له پیغه مبهه بهر زتر و چاکتر و پاکتر نه بووه نه ی بو دوژمنی هه بوون!.

به لئی خۆشه ویسته کاتم، سییه مینیشیان: له کاتی نه خۆشی و موسیبه تدا پیویست نییه ئینسان توپه بی!، ئینسانه و به لا و ناخۆشی به سه ردین، خوا نه فه رموی: ﴿وَلْتَبْلُوْكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ﴾ ۱۵۵ - البقرة، واته: تا قیتان ده کهینه وه به رویشتنی مال و سامان و میوه جات و مندال و ..، وه به ترسیتی و برسیتی، موژده بده به خوراگران نه ی پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام)، نه وانه ی که صه بر ده گرن و توپه نابن و ناشکور نابن، ئینسان تا قی ده کریته وه: سه یاره ی و هرده گه ریت، یا خود (ده عم) ده کات، زراعه تی نه مسال نایه ته به ره هم، قازانج ناکات له مامه له که ی ..، پیویست ناکات قسه یه کی غه له ت بکات یان ناشکور بیته!، خوا نه فه رموی: ﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾ ۷ - ابراهیم، واته: نه گه ر شوکری خوا بکه ن نه و جار بو تان زیاد ده که ی، هی واش هه یه که نه خۆش ده بیته ناشوکر ده بیته و جاری وا هه یه ده لئی: من له وه تی هاتومه ته ناو نه و خانووه هه ر نه خۆشم!، یان له وه تی جیرانی فلا نه که سم هه ر نه خۆشم، یان من هه رگیز ساغ نه بووم، خوایه بو من هه ر نه خۆشم!، نه و ناشکور یانه ئینسانی وا لی ده که ن خوی پی له خوی توپه بکات!، نه خۆشی ده سه لاتی خوایه و قهزا و قه ده ری خوایه بو ئینسان خۆشه ویسته کاتم، زانایه ک ده فه رمویت: به لای مزگه وتیکدا تیپه ریم ته ماشام کرد که سیکی سه قهت له وی چاری نییه و دهستی نییه و دوعا ده کات و ده پاریته وه و ده لیت: (خوایه من

زور مه منوغم نهو به لا و موصيبه تانهى كه بو خه لكه ت ناروون بو منت
 نه نارووه!)، سه قه ته و كوړه!!، نهو زانايه لىي نزيك ده بېته وه و ده لىي: نه وه
 چييه نهو به لا و موصيبه تانهى بو خه لك هاتووه و بو تو نه هاتووه بابزانم؟،
 نه وېش ده لىي: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَنَحَنِي لِسَانًا ذَاكِرًا وَقَلْبًا شَاكِرًا وَبَدَنًا عَلَى الْبَلَاءِ
 صَابِرًا)، نه فهرموي: سوياسى نهو خوايه ده كه م كه زمانىكى داومه تى هه رده م
 له زيكر و يادى خوا دايه كاتيك به لا يه كم به سر هاتووه!، سوياسى نهو خوايه
 ده كه م كه دلىكى داومه تى دل به كه م هه ميشه سوياسى خواى كرده وه!، دل م
 قه ناعه تى هه بووه، ناشكور نه بووه بهرامبهر به موصيبه ته كان، وه جهسته يه كى
 داومه تى كه له سر به لا و موصيبه ت صه برى گرتووه!، وه ختيك كه ده ست و
 چاوم نه ماون جهسته م واى نه كرده وه كه ناشكور يه كه به زمان و دل م بكات!
 به لىي خو شه ويسته كان: ئينسانى مسولمان ده بى له بهرامبهر نه خو شيه كاندا
 ناشكور نه بى، پاشان فهرموي: نهى نهو موصيبه تانهى كه خه لك هه يه تى له
 تو دا نييه چين؟!، فهرموي: موصيبه ت نه وه نييه ئينسان چاوى كوړ بىت، يان
 نه خو ش ده بىت!، نا...، به لكو نه وانه نيعمه تن نه گهر ئينسان له سر دينى خوا
 بىت، نه گهر ئينسان مسولمان بىت نه خو شى نيعمه ته! چونكه صه برى له سر
 ده گرى و له سر صه برىش پاداشتى ده دري ته وه، نافره تيك دى ته لاي پيغه مبه ر
 (عليه الصلاة والسلام) نه خو شى بورانه وه (صرع)ى هه يه و ده بورى ته وه، وه له
 كاتيك كيشدا كه ده بورى ته وه خو ي روو ته كاته وه و عه و په تى به ده رده كه وى،
 ده فهرموي: نهى پيغه مبه رى خوا دو عام بو بكه!، پيغه مبه ر (عليه الصلاة والسلام)
 ده فهرموي: پىتخو شه دو عام بو بكه م كه چاك بىته وه يان نا و ابى كه له سر
 نه خو شيه كه ت به رده و ام بيت و خوا به هه شتت بداتى؟، فهرموي: ده مه وى خوا
 به هه شتم بداتى به لام ده مه وى يه كه دو عام بو بكه م كه له كاتى بورانه وه صدا
 خو م رووت نه كه مه وه، پيغه مبه رىش (عليه الصلاة والسلام) نهو دو عايه ي بو ده كات

که له مهودوا خوځی روت نه کاته وه!، نه گهرنا داوای دعای چاکېونه وه له پیغه مېبه ناکات (عليه الصلاة والسلام)، به لئې نهو موصیبه تانه چین که بؤ خه لک هاتووه و بؤ نهو نه خوځه سه قه ته نه هاتووه؟، نه فهرموئ: موصیبه ت نهو د نییه ئینسان نه خوځیبت، به لکو موصیبه ت نهو دیه ئینسان چاو و دهست و دلئې ساغ بیټ، هممو به دهنی ساغ بیټ، به لام سه جده بؤ خوا نه بات و بی دین بیټ!!، ناگای له خوا نه بیټ، نهو موصیبه تی گوره دیه که ئینسان له دینی بیټ!، نه که له به دهنی، به لئې خوځه ویسته کانم ئینسان ده بی له به رامبه ر نه خوځیه کاند توره نه بی و ناشکور نه بیټ.

ئینجا، له به رامبه رای جیاوازا: ده بینی جاری وا هیه به رامبه ر که ت رایه کی جیاوازی هیه، لئې توره مبه!، به تاییه ت ژن و میرد جاری وایه هممو روژیک تیکده گیرین له سهر رایه کی جیاوازا، هی وا هیه هممو روژیک تیکده گیرئ له گه ل خیزانه که ی له به رنه وه ی رای جیاوازه، عه جایب نییه!، خو دنیا خه راپ نابئ نه گهر جاریک به قسه ی خیزانه که ت بکه ی، یان خیزانه که ت به قسه ی تو بکات!، نه گهر یه کیکتان توره بوو ده بی نهو ویتریان توره نه بی نه گهرنا هه ردوو له مالئې توره بن وه زعی مالئې ده شیوت!، ئینسان پیویسته جار جار رای خیزانه که ی خوځی وه ربگری، وه به قسه شی بکات، بؤ نه وه ی به سهر خویدا نه شکیتته وه و ههست بکات که نهویش خاوه نی را (رئې)یه، وه نه گهر رای خوځی ده ربری و له گه ل رای تو دا جیاواز بوو گالته به رایه که ی مه که!، لئې توره مبه و چاوپوځی لی بکه، نیمامی شافیعی (خردا لئې رازی بیت) فهرموویه تی: (همه میسه کاتیک که له گه ل که سیکدا گفتوگوم کرد بیټ حه زمکردوو هه حق له سهر زوبانی نهو ده رکه وئ) ^{۷۹}، ئینسان نابئ نهو ونده

^{۷۹} «وَدِدْتُ إِذَا نَظَرْتُ أَحَدًا أَنْ يُظْهِرَ اللَّهُ الْحَقَّ عَلَيَّ يَدِيهِ».

به خیل بیت پتی وای هه ره و راست ده کات، پتی وای هه ره و رایه که ی راسته، وه ده بئ هه موو خه لک له رایه کانیاندا غه لته بن بهس ره و رایه که ی راست بی، نيمامی شافيعی ده فهرموی: رای خوّم پئی راسته به لام نيحتمالی هه یه هه لتهش م، رای بهرانبه ره که شم پئی هه لته به لام نيحتمالی راستيشی هه یه، که نه مه خو به که مزانی (تواضع) په یدا ده کات، (مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ) ^{۸۰} واته: هه ره که سی له بهر ره زابوونی خوا خو ی به که م بگریت، خودا - له نیو خه لکیدا - به رزی ده کات.

خالی دووهم: له چ کاتیگدا پیویسته توره ببین؟

یه که م: له کاتیگدا که بیړیزی بهرامبه ره خوا (سبحانه و تعالی) و پیغه مبهه بگریت، هه ره کاتیگ بیړیزی بهرامبه خوا و پیغه مبهه کرا له قسه و کرده و ددا پیویسته نینسان توره بییت، چونکه پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) بو شه خسی خو ی توره نه بووه، نه زیه تیانداوه توره نه بووه، به لام له بهر خاتری خوا و له سه ره دینی خوا ده بئ توره بی، نه ها خوا ی په روه ردگار ده فهرموی: ﴿وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ﴾ ۱۴۰ - النساء، نه فهرموی: نه گه ره بیستان گالته به نایه ته کانی خوا کرا، گالته به نیسلام کرا، له گه ل نه و که سانه دامه نیشن، وه له گه ل نه و که سانه مه رۆن که گالته به دینی خوا و نایاتی خوا ده که ن، بوچی؟، چونکه: ﴿إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ﴾ ۱۴۰ - النساء، واته: نیوهش وه کو نه وان ده بن نه و کاته،

^{۸۰} «حدثنا أبو معاوية عن الاعمش عن أبي ظبيان عن جرير قال نزلنا الصفاح فاذا نحن برجل نام في ظل شجرة قد كادت الشمس تبلغه قال فقلت للغلام انطلق بهذا النطع فأظله فلما استيقظ إذا هو سلمان قال فأتيته أسلم عليه قال فقال يا جرير تواضع لله فان من تواضع لله رفعه الله يوم القيامة»، مصنف ابن أبي شيبة، كتاب الزهد، كلام عمر بن الخطاب، رقم ۳۴۴۶۱

نابې نینسان تورې نه بې!، وه نه گهر لهو حالاتانه دا نهو مه جلیسه ی که تییدا گالته به دین ده کړی، گالته به نیسلام و مسولمانان و سوننه تی پیغه مبهه ده کړی نینسان لیبی تورې نه بې وه کو نهوان حه شری ده کړیت!!، خوا ده فهرموی: ﴿إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ﴾، نیوهش وه کو نهوان حسابتان بو ده کړی چونکه مه جلیستان مه جلیسی نهوانه!، وه کوږ و کوږونه وه تان کوږ و کوږونه وه ی نهوانه، له گه لیان دانیشتون کاتیک نهو قسه کوفرانه یان کردوه و لیان جیانه بونه وه.

دوهم: دیفاع کردن له برای مسولمان، وه ختیك که مسولمانیک زولمی لی ده کړی پیویسته نینسانی مسولمان له سهری تورې بی، بوچی؟، چونکه خوی په روه ردگار ده فهرموی: ﴿لَا تَظْلُمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ﴾ ۲۷۹ - البقرة، واته: نه زولم بکن، نه قه بولی زولمیش بکن!، نینسان بوخوی زولم ناکا - وه کو مسولمان - به لام نابې قبولیش بکا زولم له خوی بکړیت وه زولمیش له مسولمانانیش بکړیت، له حالی حیاتیشدا ده بی دیفاعیان لی بکات وه له حالی مردنیشدا، نه بوجه عفری مه تصور نهوه ی که به غدادی دروستکرد، زانایه که له مه جلیسه که ی دانیشتووه، نه بوجه عفر ده لیته زاناکه: زه همت نه بی نهو قوتوه مه ره که به م بده ری!، نهویش ده فهرموی: نهو قوتوه مه ره که به ت ناده می!، ده لی: بو نامده یتي؟، له یه کتری تورې ده بن، ده فهرموی بو یی ناتده می چونکه ده ترسمن نامه یه کی پی بنوسی بهو حوبره که کو مه لیک مسولمان توشی به لا بکه ی، نه منیش شهریکی گونا هه که ی تو ده هم له روژی قیامت خودا بانگ ده کات: (أَيُّنَ الظُّلْمَةِ وَأَعْوَانُ الظُّلْمَةِ؟)^{۸۱}: کوان زالمه کان و یارمه تیده ری زالمه کان؟، ده ترسیم منیش له یارمه تیده ری زالمه کان له گه ل تو ریز بکریم له روژی قیامت، ده بی دیفاع له مسولمانان بکړی وه نینسان

^{۸۱} الورع، جزء ۱، صفحه ۹۳، تتمه جزء الاول من الكتاب.

له سهر مسولمانان تورپه ببي، كچيكي ساليحهى مسولمان له سهردهمى
 عومهرى كورپى خهتابدا باشترين نمونهيه بو نافرتهانى ئيمه وهختيك كه
 داىكى نهو كچه دهيهوي ههندي ناو بكاته ناو شيرهكهى و بيبا له بازار
 بيفروشيت بو نهوهى شيرهكهى زياد بي، كچهكه تورپه دهبي و دهلي: دايه نهى
 باشه گويت لى نهبووه ئيمامى عومهر فهرمووى گوناوه ئينسان غهش بكات،
 ناو لهناو شير بكات بو فروشتنى بو نهوهى شيرهكه زياد بيت؟!، داىكى دهلي:
 كچم خو ئيمامى عومهر ليړه نيهه؟، كچهكه دهلي: راسته ئيمامى عومهر
 ليړه نيهه بهلام نهدي خوداى ئيمامى عومهر ليړه نيهه؟!، نابى شهرم له خوا
 بكهيت؟!، ئيمامى عومهر گوئى لهو قسهيه دهبي له دهرهوه و نهو دهرگيه به
 نيشانى دهكات دوايى ديت داخوازي نهو كچه دهكات بو كورهكهى، نهو كچه
 نمونهى تهقوايه، نمونهى نافرتهانى مسولمانه كه تماشاش نهكهى له پيناوى
 خوا تورپه بووه، له پيناوى نهوه كه زولم و غهش و خيانهت له مسولمانان
 نهكرت، درويان لهگهله نهكرت!، پيغهمبر (عليه الصلاة والسلام) تورپه بووه لهسهر
 حهقى مسولمانان، روژيكيان هاتوته ناو بازار كومهلينك گه نم دانرابوو يهكيك
 دهيفروشتن، نهفهرموئى دهستى لهناو گهغهكه راكرد دهستى به تهرپى هاتهوه
 دهري، تماشاشى كرد ژيرهوهى گهغهكه تهره، فهرمووى: بو نهوگهغه تهره؟! نهو
 ئينسانه فهرمووى: باران لى داوه، پيغهمبر (عليه الصلاة والسلام) فهرمووى: نهى
 بو تهرپهتيهكهت نهخستوته سهرهوه ههتا خهلك بزاني نهوه تهره؟! ئينجا
 فهرمووى: (مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا: ههر كهسى غهش بكات ههلهى كردووه و
 لهسهر سونهت و بريارى ئيمه نيهه!)، جا خو شهويستهكاهم ئينسان دهبي لهبهر
 خاترى خوا تورپه ببي تهنانهت بو دواى مردنيشيان دهبي لهسهر حهقى
 مسولمانان تورپه ببي، نابى بهخيل بيت و ههر بهرزهوهندي (مصلحة)ى خوئى
 بويت!، روژيكيان پيغهمبر (عليه الصلاة والسلام) يهكيك له تهنيشتى نوئىڙى

ده کرد، گوئی لی بوو که نهو کهسه دوغایه که ده کات پیغه مبه زوری پینا خو شبوو!، نهو ئینسانه ده یگوت: (اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي وَمَحَمَّدًا وَلَا أَحَدًا)، ده یگوت: خواجه رحم به من و موحه ممدی بکهی و به کهسی تری نه کهی!، پیغه مبه ریش (علیه الصلاة والسلام) فرمووی: (لَقَدْ حَجَّرْتَ وَإِسْعَاءً) ^{۸۲}، فرمووی: تو شتیکی زور فراوانت زور گچکه کردو ته وه، ره می خوا نه و دنده که مه بهس به شی من و تو بکات؟!، بچی نالی خواجه رحم به هموو مسولمانان بکهیت؟!، جا ناییت ئینسان بو دواي مردنیش نه و دنده به خیل بیت پیی و ابی که به هشت هر ده بی بو نهو بیت!، زور جار ئینسان دوعا ده کات له خه لکی: ((خواجه سه ریش تو اوی بکهی))، یان ((خواجه غه رقی غه زه بی خو تی بکهی))، یان ((توشی جه هه ننه می بکهی))!، نه خیر ده بی که دوعا ده کات بلن: ((خواجه هیدایه تی فالانه کهس یان فالانه قه ومه بدهی))، پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) قه ومه کهی نه و دنده نازاریشی اندا که سانیکی و دکو نه بوله هب و نه بوجه هل و موغه یه ی کوری شو عبه و عاصی کوری وائیل...، وه هموو نهو کافرده ناقولا یانه ی قوره ییش، نه و جاریش ده یه فرموو: (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِقَوْمِي فَإِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ) ^{۸۳}: خواجه له قه ومه کهم خو شبه و هیدایه تیان بده چونکه نه و انه نه زانن!، هر که سیک بزانی تام و چیژی ئیسلام چییه و داهاتوو (مُسْتَقْبَلِی) ئیسلام چهنده زپرینه له دنیا و له قیامت به راستی له ئیسلام دیته پییش، به لام نازانی و ناگای لی نییه بویه نه خو شه.

^{۸۲} «حدثنا أبو الیمان أخبرنا شعیب عن الزهري قال أخبرني أبو سلمة بن عبد الرحمن أن أبا هريرة قال ثم قام رسول الله صلى الله عليه وسلم في صلاة وقمنا معه فقال أعرابي وهو في الصلاة اللهم ارحمني ومحمدا ولا أحدا فلما سلم النبي صلى الله عليه وسلم قال للأعرابي لقد حجرت واسعا يريد رحمة الله»، صحيح البخاري، كتاب الادب، باب: رحمة الناس والبهائم، رقم الحديث ۵۶۶۴.

^{۸۳} صحيح البخاري، كتاب الانبياء، باب: أم حسبت أن أصحاب الكهف والرقيم، رقم الحديث ۳۲۹۰.

سپيه م: له کاتي زولمکردن له **حەيوان**، وهختيک که زولميک له حەيوانيک ده کريت ئينسان ده بئ تورپه ببي، له سهر ديني خوا تورپه ده بئ و، له سهر حەقي مسولمانان تورپه ده بئ و، له سهر حەقي حەيوانيش ده بئ ئينسان تورپه ببي! حەيوانيش نه گهر مه زلوم بوو ده بئ ئينسان له سهری بيته وه لام! حەديسي صه حيحی پينغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) ئافره تيک ده چيته جهه نهم، له سهر چي؟، له سهر ئه وهی يه ک پشيله ی سجن کردوه ئاو و خواردنی نهداوه تي هه تا مردووه، پينغه مبهره (عليه الصلاة والسلام) فهرمووی: له سهر ئه وه پشيله يه ئه وه ئافره ته ده چيته جهه نهم با مسولمانيش بي! ^{۸۴}، له بهر ئه وه ئه وه حەيوانه ش حەقي خزيه تي، جا هه موو جوړه حەيوانيک که زولمی لی بکه ی ئه وه گونا هبار ده بی وه له سهر حەقي حەيوانيش ده بئ ئينسان تورپه ببي و وه دهنگ بي.

خالی سپيه م: زيانه کاني تورپه بوونی نابه جي

ئينسان زور جار له نه نجام (نتيجه)ی تورپه بوون تيددگا که تورپه بوونه که ی چهنده زيان (ضرری) بووه:

يه که م شت: به هوئی تورپه بوونی ناشه رعی و نابه جي خوا له خوت تورپه ده که يت!، چونکه قسه يه که له زوبانت درده جي يان کرده وه يه که نه نجام ده ده ی، بريارتيک ده ده ی، که خوا بيی ناخوشه و خوا ليت تورپه ده بی!

دووه م: شهيتانی به خوت دلخوش ده که ی، چونکه ده بيته ره فيقی شهيتان به وهی که بريارتيکی هه له بده ی، يان قسه يه کی هه له بکه ی.

---

^{۸۴} المعجم الكبير، صفحة ۳۱۵، جزء ۱۷، باب العين: عقبه بن عامر الجهني يکنی ابا حماد کان ينزل مصر.

سڀيهه: نيگه رانبووني بهرامبهرت، نهوهي که له بهرامبهرته له خوټي توږه ده که یت!؛ نه گهر پياوه و نه گهر نافرته، له خوټي توږه ده که ی و حيقد و بوغزت زياد ده بي له دل و دهر ووني خه لکدا.

چوارهم: ئينجا نه نجامي خه راپي لي دپشکوښته وه!، جاري وا هه يه توږه بوون ده بيته مایه ی برپاي هه له وه کو نه وه له کاتي توږه بووندا په لاماري چه قويه کيان سيلاحيک ددات و که سيک ده کوڙيت!!، ته قه يه که ده کا، په لاماري که سيک ددات و لي ددات، يان په لاماري خيترانه که ی ددات و لي ددات دوايي په شيمان ده بيته وه بوي!، يان په لاماري مندا له که ی ددات و نه وه نده ی ليته ددات دوايي په شيمان ده بيته وه و نازاني چي بکات له بهر نه وه ی له کاتي توږه بووندا کړدويه تي!، جاري وا هه يه توږه بوون نه نجامي خه راپي لي دپشکوښته وه بويه ئينسان ده بي ناگادارييت!!.

خالي چوارهم و کوټايي: چاره سه ره کاني توږه بوون چييه؟:

ئينسان چون بتواني توږه نه بيته؟، وه نه گهر توږه بوو چي بکات؟، يه که م: جاري نه گهر ئينسان توږه بوو پيوسته نه گهر به پيوه بيت دابنيش، توږه بوونه که ی که م ده بيته وه!، دووهم: پاشان نه گهر ئاوي لي نزيک بوو به زووترين کات بچي ده ستنوږ بگري، بوچي؟، چونکه توږه بوون له شهيتانه وه يه و شهيتانيس له ناگر دروستکراوه، تو بچو ده ستنوږ بگره به ئاو چونکه نه و ئاوه ش ناگر ده کوڙي بيته وه!، ده ستنوږ بشو تا ده ستنوږه که ده گري و ديته وه توږيک ديه وه سه رخوت و توږه بوونه که م ده بيته وه، **خالي سڀيهه:** نوږ بکات، دواي توږه بوونه که م ده ستنوږ بگره، وه دوو رکات نوږي (سوننه تي ده ستنوږ) بکه توږه بوونه که م ناميني!، نه دي نه گهر بمانه وي

چاك بين و تورپه بوونه كه مان هر نه ميښي، يا خود ئينسانيك هميشه تورپه و ديه وي نهرم و نياني بيته وه سهره خو:

۱- با قورنان بخويښي!؛ قورنان شيفاي تيدايه بو هموو نه خو شيه كاني ئينسان، ﴿وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾ ۸۲- الاسراء، ۲- وه له باره ي ههنگوښيش نه فهرموي: ﴿فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُونَ﴾ ۶۹- النحل، نايه تي قورنانه، جا ئينسان بتواني به هوي قورنانه وه شيفاي نه خو شيه كه ي خوي بهيښي كه الحمدالله هموو مالئيك قورناني تيدايه! الحمدالله نه مرپو خه لك زوربه ي خوښنده واره!، نه گهر هه رنا نه تواني گوي له قورنان بگري له جياتي نه وه ي بيخويښي نه گهر خوښنده واري نييه، گوي له قورنان بگري هميشه دلي سه كينه ت و نارامي و نهرم و نياني پيوه ديار ده بي.

خالي چوارهم: به كيك له چاره سه ره كان نه وديه كه خو به كه مگرتن (تواضع) له خويدا بهيښته دي، چونكه زوربه ي نه و تورپه بوونانه جاري وا هيه له خو به زلزانينه وديه، كه سيك قسه يه كه ده كات پيښ خو ش نييه گوي له قسه ي بگري، پيښوايه قسه ي تو راسته و له نه نجامي نه وه دا تورپه ده بي، كه سيك ره خنه ت ليده گري پيښ خو ش نييه كه س ره خنه ت لي بگري ت، (الاعجاب بالنفس: سه رسام بوون به خو ت هيه و خو ت له خو ت رازي له نه نجامي نه وه دا تورپه ده بي، نه خير...، خو به كه مگرتن له خو تدا بهيښته دي تورپه نابي!

خو به كه مگرتن (تواضع) چوڼ دپته دي؟: به له گه ل دانيشتنه هه ژاران دپته دي، وه به وه دپته دي كه ئينسان ده چپته مه جليسيك له لاي خواري دابنيشي، خو به كه مزانين به وه دپته دي ئينسان كه له گه ل خه لكيك بپروا وه پيشيان نه كه وي له خو را، له لاي سه ره وه دانه نيشي، له پيشه وه ي سه ياره دانه نيشي هميشه، كاري خو به كه مگري بكات له لاي مسولمانان بو نه وه ي

شهيتان رقى بيټته وه چونكه ټو كه شخه (كبر) به له شهيتانه وه ديت بو ناو دل و دهر وونى ټينسان!؛ پټويسته ټينسان له دهر وونه وه خوى پي كه م بى، سهير بكات خواى گوره له چى دروستى كرووه!؛ (تواضع) ټه وه به كه كاتى ههقى بيست و بينى ټيعتيرافى پي بكات و به ههقى بزاني و خهلكى پي كه م نه بى، بويه ټه گهر ته ماشاى نمونه به كه مين له ژيانى ټيمامى ماليك (خردا ټنى رازى بيت) كه موحه مدهى كورى مه هدى زانايه كه ده گيرپټته وه و ټه فه رموي؛ جاريكيان له مه جليسى ټيمامى ماليك دانىشتبووم پياويك هاته ژورر سهلامى كرد و ټيمامى ماليك له لاي خوى داينا و ټه و پياوه فه رموي؛ ټه ى ټيمام من ريگاي شش مانگه پي هاتووم بو لاي تو قه ومه كه ى من مينان ناردووه پرسياريك له جه نابت بكم!؛ ټيمامى ماليك ټيمامى مه دينه ى پينغه مبه (عليه الصلاة والسلام) بووه!؛ فه رموي؛ پرسياره كه ت بلنى، پرسياره كه ى ليكرد وه لامه كه ى ټيمامى ماليك هه ټه وه نده بوو فه رموي؛ نازانم!؛ كه ټه وه لامه ى دايه وه، ټه و ټينسانه وه كو ټه وه ى سه ټيكن ناوى ساردى پيدا بكن ناواى ليتهات!!، شش مانگه پي هاتووه بو لاي ټيمامى ماليك كه هه ټيانبژاردووه به حساب ټه و پرسياره لاي ټه و وه لامه كه ى ده ست ده كه وي ټه و ىش ده فه رموي نازانم!؛ زورى پي سه يربوو گوتى؛ چون پيم ده ټيى نازانم، ټه ى من كه گه پامه وه لاي قه ومه كه ى خوم چيان پي بليم؟!؛ بليم ټيمامى ماليك چى فه رموي؟!؛ فه رموي پرؤ پټيان بلنى؛ ماليك گوتى نازانم!

ټه وه ټه و په پرى خو به كه مگرته!!؛ ماموستا ى وا هديه ټه مپرو هه پرسياريكى لي بكه وه لامت ده داته وه!؛ براى وامان هديه هه پرسياريكى لي بكه له شه ردا وه لام ټه داته وه!؛ پټيوايه ټه گهر وه لامى هه موو پرسياريك بداته وه ټه وه هونه رى ټيدايه!؛ ټه وه زيره كى و زاناييه!؛ نه خير ټه وه به هه لده دا چوه، (أجرأكم

عَلَى الْفَتْيَا أَجْرُكُمْ عَلَى النَّارِ^{٨٥} واته: کیتان (جریء) تر بیت له سهر فهتوا
 ئه وه سووره له سهر - توشبون به - ناگر! فهتوادان هه وهنته نییه! بویه ئیمامی
 مالیک فهرمووی: نایزام، عیب نییه ئینسان بلێ نایزام، عه ییه نه گهر بزانی
 و وهلام نه داته وه، یان نه زانی و وهلام بداته وه! یان دکتوری وا هه ییه ده چیته
 لای له وانیه له نه خۆشییه که نه زانیت به لام نالی: نایزام، شتیک ده نوسی له
 کاغزه که و ده داتی بۆ صهیده لیه و ده رمانیشی نه داتی! یا خود وه ستایه که
 ناله تیک ده به یته لای با بلێ: نایزام، و ده ستکاری نه کات! ئه وه له نه نجامی
 چیه؟ له نه نجامی خۆ به زورزانینه! پییوایه هه موو شت ده زانی! نه خیر...
 ئینسان ده بی خۆ به که مگرتن (تواضع) ی هه بی و له خۆیدا بیهینیت ته دی بۆ
 ئه وه ی که به رامبه ریشی خۆشی بوئ و رقی لی نه بیته وه که ئه وه نهرم و نیانی
 (حکیم) به ی تیدا بیته دی.

جا ئیمه ش نامانه وی درێزه به وتاره که مان بده ین زیاتر به لام پیویسته ئه وه
 تو ره بو نه ی که زور جار له ئیمه دا دروست ده بی له حال ته ش ه رع ییدا به کاری
 به ینین و له پیناوی خودا تو ره بین، چونکه نا کرئ ئینسان قهت تو ره نه بی
 به لام گرن گ نه وه یه به هه ق تو ره بی، ئیمامی شافیعی (خودا لینی رازی بیت)
 ده فه رموی: (مَنْ اسْتَعْصَبَ وَلَمْ يَغْضَبْ فَهُوَ حِمَارٌ) واته: هه ر که سی تو ره بکرئ
 و تو ره نه بیت ئه وه وه کو گویدرێژ وایه! یانی له کاتی ئیهانه به دین، له کاتی
 ئیهانه به مسولمانان، له کاتی ئیهانه به مه زلومان ئینسان تو ره نه بی ئه وه
 وه کو گویدرێژ وایه! وه کو حه یوان وایه که حه یوان تو ره نابیی، ئینجا له
 کۆتاییدا له خوی پهروه ر دگار ده پارێینه وه و ده لێین: یاره بی خوایه هیدا یه تمان

^{٨٥} «أخبرنا إبراهيم بن موسى ثنا بن المبارك عن سعيد بن أبي أيوب عن عبيد الله بن أبي جعفر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم أجرکم علی الفتیا أجرکم علی النار»، سنن الدارمی، جزء ١، المقدمة باب الفتيا وما فيه من الشدة.

بدهی بۆ ئەو هی بتوانین له کاتی گونجاو و په سه نندا توره بپین، یار په بی خوايه
توره بوونی ناشه رعیمان تیدا نه هی نیه دی، خوايه بمان پاریزی له کاتی
توره بوونی بی شه رعیی، یار په بی خوايه ئاخیری عومرمان خیر بکهی، خوايه
له مردووه کافان خو شبیت، خوايه شیفای نه خو شیه کافان بهی نی، خوايه
په جهمت و به ره که تی خو تمان به سه ردا برژینی، خوايه له ژیر په جهمتی دینه که ی
خوت خو تمان و میلله ته که مان ئاسوده بکهیت، خوايه هه موو مسولمانانی
دو نیا له دهرده سه ری رزگار بکهی، خوايه خو شی و راحت بۆ هه موو مالتیکی
مسولمانان بنیری، دهرده سه ری و ناخو شی نه مرۆ له سه ر هه موو مسولمانیک
هه لگری له دو نیا... یا ارحم الراحمین.

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ وَ لِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ كَانَ
غَفَّارًا، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

آمین

شهرم و شکو

قال رسول الله ﷺ:

(الإيمان بضجّ و سبعون شعبة فأفضلها قولُ
لا اله الا الله وأدناها إماطة الأذى عن الطريقِ
وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ) رواه مسلم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَتَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَتَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَتَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ، صَلَاةً وَسَلَامًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، أَمَا بَعْدُ يَا عِبَادَ اللَّهِ، أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَ طَاعَتِهِ وَزُورِمْ وَأَمْرِهِ وَكَثْرَةِ مَخَافَتِهِ، فَإِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ، وَدِثَارُ الْمُتَّقِينَ، وَوَصِيَّةُ اللَّهِ فِيَّ وَفِيكُمْ وَفِي النَّاسِ أَجْمَعِينَ.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء.

نیماند ارانی بهر پریز، نهی نوم تهی پیغه مبهری پیشه واه زرد تهی موحه مهده ﷺ، سه لامی خوی په روه رد گارتان لیبې و میهره بانې خوا برېژې به سه ر نیمه و هه موو مسولمانانی دنیا، یاره بی خوی له گونا همان خو شبیت، یاره بی خوی نه خیری عومرمان خیر کهیت، یاره بی خوی ره جه تهی خو مان لی نه گریه وه، خوی له غه زه بی خوت بمانپاریزی، خوی له (شبهات) و (شهوات) بمانپاریزی، نامین...

به پریزان: نیمان بناغه و بنچینهی نیسلامه تهی هه ریه کیك له نینسانه کانه، له ناو نیمانیشدا به شیوه کی گشتی هیاو نا پروو، شهرف، شهرم و شکو، به شیکي سه ره کی نیمانه، پیغه مبهرمان ﷺ له فه رمووده یه کدا که موسلیم و

بوخاری (خو لیبان رازی بیت) ریوایه تی ده کهن فهرمووی: (الایمان بضع و سبعون أو بضع و ستون شعبة، فأفضلها قول لا اله الا الله، وأدناها إمطة الأذى عن الطريق، والحیاء شعبة من الايمان) ^{۸۶} واته: ئیمان هفتا و نهونده بهشه، یان شهست و نهونده بهشه، بهرزترین بهشی ئیمان بریتییه له (لا اله الا الله)، شایه تیدان بهوهی ههر خودا (الله) شایه نی پرستنه، نهوه دانپیدا هی نانیکی دهروونی قه ناعه تیکی ئینسان بهو شایه تومانییه وه جیه جیکردنی بهرزترین بهشی ئیمان، گچکه ترینیشیان لادانی درک و ناخوشی و کوسپیکه له ریگای مسولمانان، به ریگایه کدا دهرووی بهردیکت ده که ویتته سهر ریگا، درکیکت ده که ویتته سهر ریگا، داریکت ده که ویتته سهر ریگا، له سهر ریگای مسولمانانی لابهی، کوسپیک له سهر ریگایه له سهر ریگای مسولمانانی لابهی، درندهیه که له سهر ریگای مسولمانانه لای بدهی نهودیان گچکه ترین بهشی ئیمان!

(والحیاء شعبة من الايمان): وه حه یاش بهشیکه له ئیمان، بوچی خوی پهرودردگار له قورنانی پررودا ناماژهی گرنگی به حهیا کردوو له بهرامبهر خودا و پیغه مبهری خودا ﷺ، وه له بهرامبهر مسولماناندا یه کیان بو نهویترا؟!، له بهر گرنگی زوری، ههر بویش پیغه مبهر لهو فهرمووده یه دا باسی به شه کانی تری ئیمان ناکات، به لام نه فهرمووی (حهیا بهشیکه له ئیمان!)، یانی حهیا گرنکه بویه لیژدها نهوی بهتهنها باسکردوو، له نیوانی بهرزترینیان و نرمترینیان بهشیکی گرنگی باسکردوو که بریتییه له حهیا، بویه نه گهر که سیک حهیا ی نه بیئت ئیمانیشی تهواو نییه یان نییه!، وه ههروهها نه گهر

^{۸۶} ((حدثنا زهير بن حرب حدثنا جرير عن سهيل عن عبد الله بن دينار عن أبي صالح عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الايمان بضع وسبعون أو بضع وستون شعبة فأفضلها قول لا اله الا الله وأدناها إمطة الأذى عن الطريق والحیاء شعبة من الايمان))، صحیح مسلم، کتاب الايمان، باب: بیان عدد شعب الايمان، رقم الحدیث ۳۵.

کەسێک ئیمانی نەبێت حەیاشی نییە!، یا ئەگەر حەیاشی هەبێ زۆر کەمە!، بۆیە دەلێین پێغه مبه‌رمان (علیه الصلاة والسلام) فەرمووی: حەیا بە ئیسلامه‌تییه‌وه راده‌وه‌ستی، کەسێکی مسوڵمان ئافره‌ت بێت یان پیاو خاوه‌نی حەیا و شه‌رمه‌ چونکه‌ پابه‌نده‌ به‌ ئیسلامه‌وه‌، چونکه‌ له‌ فەرمووده‌یه‌ کدا که‌ ئیمامی بوخاری و موسلیم ریوایه‌تی ده‌که‌ن فەرمووی: (الْحَيَاءُ لَايَأْتِي إِلَّا بِخَيْرٍ)^{٨٧} حەیا هەر خێری به‌دوادا دی و خێری پێوه‌یه‌.

حەیا له‌ به‌رامبه‌ر خوا یانی سنوور نەبه‌زاندن، یانی خه‌تی سوور نەشکاندن، له‌ نیوان هه‌لال و هه‌رام خوای گه‌وره‌ سنووریککی داناوه‌، سنووری هه‌لاله‌ت به‌زاند بۆ هه‌رام ئه‌وه‌ بێ شه‌رمی و بێ حەیا یی له‌ به‌رامبه‌ر خوادا کراوه‌ (جل جلاله‌)، حەیا له‌ به‌رامبه‌ر پێغه مبه‌ر (علیه الصلاة والسلام) بریتیه‌ له‌ ریزگرتن له‌ فەرمووده‌کانی و شوین پێ هه‌لگرتنی، به‌جیگا‌و ری و سونه‌تدا رۆیشتنی، ریز (إحترام) له‌ فەرمووده‌کانی و سونه‌ته‌ پیرۆزه‌کانی و دیفاع لیکردنی، ئه‌وه‌ شه‌رمه‌ له‌ به‌رامبه‌ر پێغه مبه‌ر (علیه الصلاة والسلام)، چونکه‌ خوای گه‌وره‌ ده‌فهرمویت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئه‌ی ئیماندارینه‌! ﴿لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ﴾ ٢- الحجرات، ده‌نگی خۆتان به‌رزمه‌که‌نه‌وه‌ به‌سه‌ر ده‌نگی پێغه مبه‌ردا (علیه الصلاة والسلام)، ﴿لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا﴾ ٦٣- النور، بانگی پێغه مبه‌ر ﷺ مه‌که‌ن به‌و شیوه‌یه‌ی که‌ خۆتان بانگی

^{٨٧} ((حدثنا محمد بن المنثى ومحمد بن بشار واللفظ لابن المنثى قالوا حدثنا محمد بن جعفر حدثنا شعبة عن قتادة قال سمعت أبا السوار يحدث أنه سمع عمران بن حصين يحدث عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال الحياء لا يأتي لا بخير فقال بشير بن كعب إنه مكتوب في الحكمة أن منه وقارا ومنه سكينه فقال عمران أحدثك عن رسول الله صلى الله عليه وسلم وتحدثني عن صحفك))، صحيح البخاري، كتاب الادب، باب الحياء، رقم الحديث ٥٧٦٦.

یه کتری ده کهن، وه ریزگرتن له قسه ی پیغه مبهه و له فه رمووده کانی و جیبه جینکردنیان نه وه شهرم و حه یایه به رامبهه به پیغه مبهه (علیه الصلاة والسلام).

وه شهرم به رامبهه نیماندارانیش یانی ریزگرتن له نیمانداران، یانی پاراستنی مافی نیمانداران، یه کیك شهرم له که سیك ده کات ریزی ده گری، نه گهه باوکه ریزی ده گری، حه یا به رامبهه باوک یانی ریزگرتنی، حه یا به رامبهه دایک یانی پاراستنی مافه کان (حقوق) ی، ریز و حورمه تی جیران یانی حه یا به رامبهه ری، حه یا به رامبهه مسولمانان یانی پاراستنی ماف و پاراستنی ریز و حورمه ت و شان و شکویان.

خوشه ویسته کان، حه یای ئینسان ئینسانی له گوناهان

ده پاریزیت:

چهنده ئینسان به حه یا بیت نه وه نده ئینسان له گوناهان پاریزراوه، حه زره تی یوسف گه و ره ترین نمونه یه بو نیمه که کاتی خوی خیزانه که ی عه زیزی میسر داوای گوناهیکی لیکرد به لام یوسف (علیه الصلاة والسلام) فه رموی ﴿رَبِّ السَّجْنِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونِي إِلَيْهِ﴾ ۳۳- یوسف، خواجه سجنم زور پیخوشتره له وه ی که نه وانه داوام لی ده کهن، نافره ته که گوتی: یان ده بی سجنی بکه م یان ده بی به قسم بکاو شتی خراب بکات، به لام حه زرتی یوسف له شهرمی خودا له بهه حه یای له به رامبهه خوا سجنه که ی هه لباردوه، (حه سه نی به صری) زانای تابعین (خوا لئی رازی بئ)، لییان پرسی بو نه وه نده زاهیدی و دونیات پی که مه؟، فه رموی له بهه چه ند شتی که، یه کیان له وانه (عَلِمْتَ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَانِي حِينَ الْمَعْصِيَةِ): ده زانم له کاتی گوناه کردندا خوا ده مبینی بویه شهرم کرد گوناهم نه کرد، ئینسانیک نه گهه شهرم له خوا بکات گوناها ناکات، به تابهت که هه خوی و خواجه تی و کهس نایبینیت، نه و کاته باشترین حه یای له به رامبهه

خوای خویدا نه نجامداوه، بویه پیغمبر (علیه الصلاة والسلام) له فهرمووده یه کی صه حیحداسی ئه و ههوت که سانه ده کات که له ژیر سیبهری خوادا به شیوه یه که خوای دوزانسی روژی قیامه تی راده وستن، نه فهرمووی یه کیان له وانه: (رَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ قَالَتْ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ) ^{۸۸} واته: پیاوینک که نافرته یکی خاوهن جوانی و شکو داوای گوناھی لیبکات، داوای رابواردنی لیبکات له گه لیدا وه ئه و پیاوه خوای و خوای خوایه تی و که سی تریان له گه ل نییه، به لام ده لئ: نهی نافرته من له خوا نه ترسم! له شهرمی خوا دهست له و نافرته نادات، شهرم و شکو و حهیا له و حاله تانه دا گرنه که تنه خوت و خوای شهرم له خوا ده کهیت و له گوناهان ده گه ریته وه.

خوا نه فهرمووی به ئیمانداران بلئ: ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ﴾ ۲۹- النور، واته: چاوین له ناستی نافرته نامه حره مدا بگره وه ﴿وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ﴾ ۳۰- النور، به ئیمانداره نافرته کان و خوشکانی مسولمانیش بلئ چاوین له بهرامبهر پیاوینی نامه حره مدا بگره وه و نه زهر نه کهن!، نه زهر بو پیاوین و نافرته تان هه نه زهره، له بهر خاتری خوا شهرم ده کا و حه یای هه یه نه زهر ناکات، نه و چاودیری (مراقبه) نیلاهییه که وا له ئینسان ده کات خوای توشی گونا نه کات و له گوناهان بگره ریته وه، له هه مانکاتیشدا بی شهرمی و بی حه یایی ئینسان راده کیشتی بو گونا، چونکه له حه دیسی

^{۸۸} ((حدثنا مسدد حدثنا يحيى عن عبيد الله قال حدثني خبيب بن عبد الرحمن عن حفص بن عاصم عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال سبعة يظلهم الله تعالى في ظله يوم لا ظل إلا ظله إمام عدل وشاب نشأ في عبادة الله ورجل قلبه معلق في المساجد ورجلان تحابا في الله اجتماعا عليه وتفرقا عليه ورجل دعت امرأته ذات منصب وجمال فقال إني أخاف الله ورجل تصدق بصدقة فأخفاها حتى لا تعلم شماله ما تنفق يمينه ورجل ذكر الله خاليا ففاضت عيناه))، صحيح البخاري، كتاب الزكاة، باب: الصدقة باليمين، رقم الحديث ۱۳۵۷.

صه حیجی پیغه مبهردا هاتووه که ئیمامی بوخاری ریوایه تی دهکات،
 نه فهرموئ: «إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسَ مِنْ كَلَامِ النَّبِيِّ الْأُولَى إِذَا لَمْ تَسْتَحِي فَاصْنَعْ
 مَا شِئْتَ»^{۸۹}: نه گهر که سیک حه یای به خو نه بیته هه رچی دهکات با بیکات!
 یانی که سیک حه یای نه بیته له هیچ ناگه ریته وه!، بویه حه یا زه خیره یه کی
 گه وره یه بۆ ئینسانی ئیماندار!

حه یا زۆر ناسکه، نه گهر یه کی که حه یای نه بیته پیتی ده لئین حه یای پڑاوه، کورد
 دهسته واژه یه کی زۆر جوانی هه یه ده لئ: «(حه یا ده رژی، سومعه ده شکئی)!!»،
 سومعه ی ئینسان به نرخه نه گهر شکا به زه حمت چاک ده بیته وه، به لام هه ر له
 حه یا نه هوه نتره، شتی شکا و ده کسری چاک بکریتته وه نه ما شتی پڑا و
 کۆنا کریتته وه!، نا و نه گهر پڑا کۆنا کریتته وه، ده گوتری «(حه یا ده رژی)» یانی حه یا
 نه گهر پڑا کۆنا کریتته وه جاریکی تر، نه گهر ئینسان حه یای چوو ئافرهت بیته
 یان پیاو ناوی ده چیتته سه ر لق و پویه ی دار و له هه موو شوینان ناوی ده زپی،
 حه یا زۆر به نرخه !!، حه یا زه خیره و سه رمایه یه بۆ ئینسان، بویه زۆر ناسکه و
 پیویسته بیپاریزین...

بویه ده لئین حه یا چونکه به شیکی نه ساسییه له ئیمان، نه گهر ده مانه وی
 ئیمانان سه لامه تی با حه یا مان سه لامهت بیته، به رامبه ر به خوا، به رامبه ر
 به پیغه مبه ری خوا (علیه الصلاة والسلام)، وه به رامبه ر ئیماندارانیش، به تاییهت بۆ
 ئافرهتان که به داخه وه نه مپۆ ئافرهتان به پیلان و چه واشه کاری دوژمنانی

^{۸۹} «حراش حدثنا أبو مسعود عقبة قال قال النبي صلى الله عليه وسلم إن مما أدرک الناس من
 کلام النبوة إذا لم تستحي فافعل ما شئت، حدثنا آدم حدثنا شعبة عن منصور قال سمعت ربعي بن
 حراش يحدث عن أبي مسعود قال النبي صلى الله عليه وسلم إن مما أدرک الناس من کلام النبوة
 إذا لم تستحي فاصنع ما شئت»، صحیح البخاری، کتاب الانبیاء، باب: أم حسبت أن أصحاب
 الکهف، رقم الحدیث ۳۲۹۶.

ئیسلام هر له رۆژتاواوه ههتا زۆر شوینی دیکه ی دنیا زۆریک له ئافره تان
 حه یایان پړاود، بونه ته مایه ی شه رمه زاری ئومه تان، ریزم بۆ خوشکانی
 مسولمان ئه ما ئافره تان به راستی زۆریکیان حه یایان پړاوه له سه رده می
 خۆماندا به تایبه تی زیاتر شولیان لی هه لکیشاوه، دوژمنانی ئیسلام له
 پړۆتاواوه به دیاری ئاپرووی ئافره تانمان بۆ ده بن و بۆمان ده نیژنه وه جلویه رگی
 رووت وه جلویه رگیک که له ئیسلام و مسولمانان ناوه شیته وه بۆ ولاتی
 مسولمانانی ده نیژن بۆ ئه وه ی که ئاپرووی مسولمانان بچیت و ئافره تانیش بی
 حه یا و بی شه رم بن، جاری به رووتی ئافره تانمان بۆ عه رز ده که ن له سینه ما و
 مه سره ح و قومارخانه و مه یخانه و له یالی شه وانه که مه شروباتی تیدا
 ده خوریته وه، جاری له ناهه نگ و گۆرانی و هه لپه رکی و سه ما و سه یرانه وه
 که ته ماشای رۆژتاوا (عرب) و ئه وروپا ده که ین به تایبه تی و به دیاری لییان
 وهرده گرین، جاری به و جلویه رگه نامۆ و غه ریب و سه رسوره یینه رانه که له
 دهره وه بۆمان دیت!!، که نازانین چ ده ستیک ته و جلویه رگه مان بۆ ده دوریت و
 بۆمان ده نیژیت؟!، که به داخه وه رۆژانه ته ماشای بازاره کان ده کریت چ
 جلویه رگیکی نوئ هاتوه بۆ ئه وه ی ئافره تانی کوردیش پیاده ی بکه ن و له به ری
 بکه ن، هر له کابۆوه بگه هه تا ستریز و کۆلۆن و ته نووره و هه رچی که
 قوماشی خاربییه له ته نگی و له ته نکی که به دیاری بۆ ئیمه دیت و ئیمه ش
 لییان وهرده گرین و ده یکه ینه کالآ به بالای خۆماندا، وا ده زانین خه لاتمان
 ده که ن، وا ده زانین پیشکه وتنمان له وه دایه که ئافره تانمان له هه موو
 جلویه رگیکدا ته قلیدی رۆژتاوا بکه ن، بازارگانی به ئافره تی مسولمان
 ده کریت، چه واشه ی مسولمانان ده کریت بۆ سه رلیشیتواندنی گه نجه کان.

بهراستی نه مپرو مسولمان نازانئ چۆن به بازاره کانی کوردستاندا بپرات؟! ده بی مسولمان چاوی نزم بکات له جیاتی نه وهی نافرته چاوی نزم بکات! ده بی پیاوی مسولمان ریگایه که بدوزیتته وه پییدا تیپه ر بیی نه گهرنا نافرته تان شان له شانی نه دن له بازاره کاند!، ته ماشای بازاره کانی خو مان ده که ی خه ریکه ده گاته بازاره کانی نه وروپا!!، چ شتی که وایکرد بازاره کانی تیمه ی کورد وای لییت له گه ل بازاره کانی نه وروپا له مه سه له ی به ره لایی نافرته مونافه سه بکات؟!، هه ندیک خه لکی به هه له حالی خو شان پییوایه که نه و جلوبه رگه غه ریب نییه بو کورد و نه وه پیشکه وتنه!!، به لام لومه ی جلوبه رگی مسولمانان ده کات، زه م و زه مکاری حیجابی مسولمانان ده کات، حیجاب و سه ره پوشی نافرته تانی مسولمان ده بیترینیت و ناشیرینیان ده کات گوایه نه و حیجاب و جلوبه رگه له ولاتانی بیگانه وه هاتوو (مستورد)ه بو کوردستان!!، ته نانه ت له قوتابخانه کانیشدا هه ندی ماموستا به داخه وه له چک له سه ری قوتابی ده که نه وه (که له راستیدا بینراوه!) به بیانوی نه وه که گوایه که م گوئی له ده نگی ماموستا ده بیت له به ره نه وه ی گوئی دا پوشیوه!!، نه وه که ی پاساو (مبهره) که که شیاوه به یتریتته وه له به ره نه وه ی که گوایه گوئی لی نییه!!، بوچی سه ره ژمیری نه و نافرته تانه ناکه ن که له قوتابخانه کاندایه که م و دووه م و سییه م ده بن بزانه کامه له نافرته تان زیره کترن نه وانیه که دا پوشراو (مُحَجَّبَة)ن یان نه وانیه که سافیره ن؟!.

تیمه پیمانوایه نه و حیجابه وه کو دین میلله تی کورد وه ریگرتوو ه نه ک وه کو عادات و ته قالید!، نه وه یه ((عوزر له قه باحه تی گه وره تر))، ده لئ نه وه بیگانه یه! به لام کابو و کۆلون و ستریز و نه وانیه پی بیگانه نییه؟!، وه ک بلئی دیفاع له کابویه که ده کات پییوایه که میراتی دا پیره ته تی بو ی به جیماوه!!، توخوا پیم بلین که ی کابو جلوبه رگی دا پیره مان بووه؟!، که ی دا پیره و پور و دایکمان له رابردوودا ناوی کابو و کۆلون و ستریز و ته نوره یان زانیوه؟!، که ی

جلوبه‌رگی دایکان و داپیره‌کامان ئاوابوون؟!، یاخود چارۆکه‌یان به‌سهر سهرداوه؟، نه‌گهر ئه‌وه دیفاعه له جلوبه‌رگی کوردی ئه‌وه جلوبه‌رگی کوردی نییه و جلوبه‌رگی رۆژئاوا و بیگانیه، ئه‌و رۆژئاوایه‌ی که کوردستانی پارچه پارچه کرد له سالی ۱۹۱۶ز له ریکه‌وتننامه‌ی سایکس بیکنو!!، ئه‌و رۆژئاوایه ههر رۆژئاوای پېشوه!، به‌لام ئیمه ده‌بی بزاین چی به‌که‌لکمان دیت؟، هه‌تا کوردستان به‌گوند و شار و دیتاهه‌وه به‌حوجره و ماموستا و فقه‌ی و عادات و ته‌قالیدی مسولمانانه‌وه پابه‌ندبووه ئه‌و جلوبه‌رگ و بی‌حیاییه‌ی ئه‌وروپای نه‌ناسیوه!، ئیستا به‌هۆی ته‌له‌فیزیۆن و سه‌ته‌لایت و سه‌فه‌ری خاریج و هاتنه‌وه و رۆیشتن و ئه‌و چاولیکه‌رییه‌ی که هه‌یه خه‌لک گه‌یشتۆته ئه‌و ئاسته له‌سواری نه‌خلاقدا لاسایی رۆژئاوا بکریته‌وه و هه‌رچی له‌وئ هه‌یه لی‌ردش له‌ناو ماله‌کاندا پیاده بکریت!!، به‌راستی ئه‌وه جیگای داخه!..

جاران نه‌گهر ئافره‌تیک له‌کۆلانی‌کدا رۆیشتبایه‌ پیاویکی هاتبا سهر ریگا ئه‌و ئافره‌ته‌ سهری خۆی به‌کونه دیواریکه‌وه ده‌نا و نه‌ده‌رۆیشت هه‌تا پیاوه‌که تیده‌په‌ری!!، ئیستا نه‌گهر پیاویک و ئافره‌تیک به‌رامبه‌ر یه‌کتری بی‌ده‌بی پیاوه‌که سهری خۆی نزم بکات نه‌ک ئافره‌ته‌که!!، شهرمی لی‌ ناکات!!، جاران نه‌گهر کۆمه‌له‌ ئافره‌تیک له‌سهر ریگایه‌ک یان له‌به‌ر ده‌رگایه‌ک بونایه، نه‌گهر کۆمه‌له‌ پیاویک یان پیاویک به‌ویدا رۆیشتبایه‌ ئافره‌ته‌کان ده‌چونه‌وه ژووره‌وه ده‌یانگوت: ئه‌وه پیاو به‌ئیره‌دا هاتن بابچینه ژووره‌وه!، به‌لام ئیستا نه‌ک هه‌ز ناچنه ژووره‌وه به‌لکو به‌سهری کۆته‌وه داده‌نیشن له‌ ته‌وقی سه‌ره‌وه تا به‌ری پێیان ته‌ماشای ده‌که‌ن و ده‌بی پیاوه‌که سهری خۆی نزم بکات به‌ شه‌رمه‌وه هه‌تا تیده‌په‌ریت!.

ئه‌و شته بو‌ پێچه‌وانه بویه‌وه؟!، خۆ ئافره‌ته‌کان ههر کوردن، پیاوه‌کانیش ههر کوردن، ئافره‌تان و خوشکامان، کچان و خیزانه‌کامان ئه‌و عادات و ته‌قالیده‌یان

له كويى وهرگرت؟، كئى بهرپرسياره ليئى؟، نايا باوك و دايسك و برا و خوشك و خيزانه كان و هه موو ئه و خزمانه ي كه سه ربه رشتى كچه كان و ئافره ته كانيان ده كه ن بهرپرسيار نين ليئى؟، پيغه مبه رمان (عليه الصلاة والسلام) ريگاي به پياوان نه داوه له سه ر ريگاوبان و بهر ده رگا دابنیشن چ جاي ئافره تان؟!، كه نه مرؤ هه موو كو لانيك ئافره تانى تيدا داده نیشن، فه رموى (عليه الصلاة والسلام): (إياكم والجلوس في الطرقات) ^{٩٠}: ناگاردارتان ده كه مه وه له سه ر ريگا دامه نیشن، به پياوانى فه رموو!!، (قالوا مالنا بد يا رسول الله نتحدث فيها): فه رمويان: چارمان نييه ئه ي پيغه مبه رى خوا ئيشمان له سه ر ريگاوبانه، فه رموى: (فإذا أبيتم إلا المجلس فأعطوا الطريق حقا): نه گه ر هه ر دانیشن له سه ر ريگا حه قى ريگا بدن، فه رمويان: (وما حق الطريق يا رسول الله) حه قى ريگا چيه؟، فه رموى: (غض البصر وكف الأذى ورد السلام وأمر بالمعروف ونهي عن المنكر): چاوت بگريه وه له به رامبه ر هه ر ئافره تيك كه به وييدا ديت، وه لامى هه ر سه لاميك بده يه وه كه ليت ده كريت، نه گه ر خه راپه يه كت بينى بيگورى، وه فه رمان به چا كه بكه يت، وه ده ستيشت پياريئى له نه زيه ت و ئازارى هه ر مسولمانيك كه به و ريگايه دا ديت، نه گه ر بو پياوان دروست نه بيت چون بو ئافره تان دروسته كه له سه ر ريگاوبان و كو لانه كان دابنیشن، يان ئافره ت پياسه ي بازار بكات به بى پرسي ميژده كه ي، يان كه كچى ماله وه يه بى پرسي باوكه كه ي، ده چيت بو بازار و پياسه يه كه ده كات و ده گه ريته وه ماله وه!، يان له ماله وه نه گه ر ميوانيك ديت سه رى خوى داده پو شيت به لام كه ده چيته بازار

^{٩٠} «حدثنا معاذ بن فضالة حدثنا أبو عمر حفص بن ميسرة عن زيد بن أسلم عن عطاء بن يسار عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال إياكم والجلوس على الطرقات فقالوا ما لنا بد إنما هي مجالسنا نتحدث فيها قال فإذا أبيتم إلا المجلس فأعطوا الطريق حقا قالوا وما حق الطريق قال غض البصر وكف الأذى ورد السلام وأمر بالمعروف ونهي عن المنكر»، صحيح البخاري، كتاب المظالم، باب: أثنى الدور والجلوس فيها، رقم الحديث ٢٣٣٣.

له چکه که ی فرې ددهات گوايه: وهک بلېی بو خه لکی بازار نه زهر نيه به لام بو میوانه که نه زهره!، سه ر نه وديه که نه گهر میوانیک دیت دوو ده رگایان له سه ر خوی داده خات!، به لام دوايي که ده چیته بازاره وه پیتی ناسايه نه گهر نیو سه عاتیک له گه ل که سیک قسه ی بکات!، یان له و دوکانه بو نه و دوکان ده یان مامه له (معامله) بکات که پیوستیش نيه!.

نه زهر هه ر نه زهره!، چ پیاویک بیکات نه زهره وه چ نافرته ټیکیش بیکات هه ر نه زهره، هوکاره که یشی هه ر دووکیانن به تايبه تی نافرته که که خوی که مته رخم (مُقصر)ه له وه ی که به و شیویه خوی عه رز ده کات له بازاره کاند، به لام مخابن وه نه سف بو نه و باوک و برایانه ی که خو یان به مسولمان ده زانن به لام کچه کانیان وه خوشکه کانیان و نافرته کانیان له بازاره ده سورپنه وه قباچ و قولیان رووته، جینگای داخه زورمان هه ن نه هلی مزگه وتیشن، حاجیه و نه هلی مزگه وته، صوفیه و نه هلی مزگه وته، پیاوی مسولمانه و نه هلی جومعه و جه ماعه ته، به لام له وه ناپیچیته وه که کچه که ی چو ن ده روات بو سه فه ر؟، به چ جلو به رگیک ده روات؟، روژنیک له روژان بانگی نه کردو وه: کچه که م تو چ جلو به رگیک ده کړی؟، به چ جلو به رگیک سه فه ر ده که ی؟، نایا بو ن له خو ت ده ده ی یان له خو ت ناده ی؟، که له کاتیکدا پیغه مبه رمان (علیه الصلاة والسلام) ده فه رموی: (أَيُّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ ثُمَّ خَرَجَتْ عَلَى قَوْمٍ لِيَجِدُوا رِيحَهَا فَهِيَ زَانِيَةٌ)^{۱۱} نه فه رموی: هه ر نافرته ټیک خوی بو نخو ش بکات بو ده ره وه به لای کو مه لیک خه لکدا تیپه ریت بو نه وه ی بو نی بکه ن نه وه زینای کردو وه!، توشی زینای چاو بوون نه و خه لکه به هو ی نه و نافرته وه، بو نیان کردو وه، شه هوه تی

^{۱۱} «(أخبرنا محمد بن إسحاق بن خزيمة حدثنا محمد بن رافع حدثنا النضر بن شميل عن ثابت بن عمارة الحنفي عن غنيم بن قيس عن أبي موسى الأشعري عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : أيما امرأة استعطرت فمرت على قوم ليجدوا ريحها فهي زانية»)، صحيح ابن حبان، رقم الحديث ۴۴۲۴.

ئەو خەلكە، ئەو پىاۋ و گەنجانە دەجولئىنى، لەبەرئەوۋە ئەو گوناھە كى لىنى
 ھۆكارە؟، باوك و براكان داىكەكان لىنى ھۆكارن كە ناىپچنەوۋە كچەكانيان كە
 دەرۆن بۆ موناھەبات، ئەرئ ئەو موناھەبەتە شەرعىيە يان شەرعى نىيە،
 بوكتك دەگوازنەوۋە شاييە رەشەبەلەكتكە كچەكەى وىل دەكات و دەرۋات نازانى
 چ دەكات لەوئ و دەستى چەند كەسان دەگرئت؟!

بەرستى جىگاي ئەسەفە!، ئەگەر لىشى پىرسى لەوانەيە بلى: كاكە جا
 دەستەلام نىيە، كچى منە و بە قسەم ناكات، زۆر عەبىە بۆ پىاوتك كە
 كچەكەى بە قسەى نەكات، پىاۋ دەبئ كچەكەى بە قسەى بكات!، دەبئ
 خىزانەكەى بە قسەى بكات و بۆ شوئىنى حەرەم نەھىلئى برۋات، وە لە
 ھەمانكاتىشدا باوكان و داىكان پاساۋ (مېر) يان بۆ دەھىننەوۋە گوايە: كاكە خۆ
 كاتى خۆى ئىمەش ھەر گەنج بووین و مندال بووین، دەبا ئەوانىش چەند رۆژىك و
 چەند سالىك قۇناغى گەنجايەتى بىنن!، ئىنسانى مسولمان نابئ ئەو قسەيە
 بكات، چونكە لە ھەر نەزەرئىكدا ئەو باوك و داىكە گوناھبارن!، وە لە ھەر
 قسەيەكى ناشەرعى كە لەگەل ئافرەتئك يان پىاوتكى نامەحرەمدا دەيكەن، لە
 ھەر ھەلس و كەوتئىكدا كە لەگەل پىاواندا رادەوہستئت، لە ھەر بۆنئىكدا كە
 خەلكئك بۆنى دەكات، ئەو عەتر و بۆنانەى كە ئىستا پەيدا بوون بەتايبەتى ئەو
 بۆنانەى كە لە دوورەوۋە بۆنى دەرۋا و ھەستى پئدەكرئت، جىگاي خۆيەتى باوكان
 و برايان داىكان لەو بابەتەدا زۆر بەخۇدا بچنەوۋە.

ئافرەتى خەرەپ فىتنەيەكە بۆ ئومەتى مسولمان!، پىغەمبەر (علیہ الصلاة
 والسلام) فەرمووى (مَا تَرَكَتُ بَعْدِي فِتْنَةٌ أَضْرُّ عَلَى الرَّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ) ^{۹۲}: ھىچ

^{۹۲} «حدثنا آدم حدثنا شعبة عن سليمان التيمي قال سمعت أبا عثمان النهدي عن أسامة بن زيد
 رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ما تركت بعدى فتنة أضرب على الرجال من
 النساء»، صحيح البخاري، كتاب النكاح، باب: ما يتقى من شؤم المرأة، رقم ۴۸۰۸.

فیتنه یه که له دواى من جینه ماوه له ئافره تی خهراپ گه وره تر بیټ له سه سر پیاوان!، به لآم ده شفه رموی: (الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَخَيْرُ مَتَاعِهَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ): دونهیا خوځی یه و باشرین خوځی له دونهیا نافرده تیکی سالیحه یه!، ریزمان بو هه موو ئافره تانی سالیحه و مسولمان، به لآم پیویسته خوځمان بپاریزین له ده سیسه و پیلانی دوژمنان که ده یانه وی خوشکه کامنان و خیزانه کامنان و کچه کامنان، نافرده ته کامنان ته قلیدی روژتاوا بکه ن و ودریان بگیږن، به راستی نه وه ش زیاتر سه ره نجامی بی په روه ده ییه که له کاتی خویدا باوکان و دایکان گرنگیان به کچ و کوره کانی خو یانیان نه داوه، کور نه مړو پیی شهرم نییه دهستی خوشکه که ی خو ی ده گری ده روات، ده داته دهستی چهنده سانیک و شای پیده کات وه له سه یران و گه شت و گوزاردا هه لیده په ریټ!، نه گهر حیا هه بیټ ده بی به خویدا بچیته وه!، زور عه یبه یه کیک خوشکه که ی خو ی ته سلیمی خه لکی بیگانه بکات!، زور عه یبه مالی وا هه یه له شاردا خه لکی ده چیته مالیان به ناشکرا به لآم دهنگی ناکات ته وه پیی ده کوتریټ (دیوس)، که (دیوس) ناچیته به هه شت!، (دیوس) نه وه که سه یه بوخو ی بی شهرعی له مالی خویدا ببینیټ به لآم نه هی لی نه کات و بی دهنگی لیبکات و چاوپوشی لیبکات، نه وه چ مسولمانه تییه که؟!.

په روه ده ی مال و مندالمان ناکه ین، هه تا کاتیک گه وره ده بن بوخویان حیا و شهرمیان نابیت توشی گونا هه بن به تابهت نافرده تان هه ستیان ناسکه، نافرته ههستی ناسکه کاتیک له مندالییه وه په روه ده نابیت به په روه ده یه کی نیسلامی و نیسلام نانسیت که گه وره ش ده بیټ بوخو ی هه لسوکه وت ده کات نازانی چون هه لس و که وت ده کات، له حه قیقه تی نیسلام شاره زا نییه، بو یه زور جار ده گاته سنووری خو کوشتن!!، خو سوتاننن که نه مړو باوه له ناو نافرته تاندا

به داخوهه نهوه ده لیم: نه گهر نافرته تان بزانتن سهره نجامی خو سوتاندنیان له دواړو ژ چیه، هه رگیز په نا نابه نه بهر خو سوتاندن و خو کوشتن!!، که هو کاریکي سهره کیشیان باوکان و دایکانن وه میړده کان و برایه کانیانن چ له وکاته وه که په روره دیان نه کردوون چ له وکاته وه که پاساو (مېر) دروست ده کهن بو شه وهی خو یان بسوتینن یان خو یان بکوژن، بو شه نافرته تانه دوزه خیانت خو شتره له دونیا؟!، مه گهر پیغه مېهر (علیه الصلاة والسلام) نه یفه رموه: هه ر ئینسانیک له دونیا به چسی خو ی بکوژیت له دوزه خیشدا بهو شیوه به رده وام خو ی ده کورژیته وه!!^{۹۳}، نه گهر خو ی له شاخ فری بدات شه وه به رده وام له دوزه خدا خو ی له شاخ فریده داته خواره وه!، نه گهر خو ی به چه قو بکوژیت شه وه به رده وام له دوزه خ به چه قو خو ی ده کورژیت!، نه گهر خو ی به ناگر بسوتینن شه وه به رده وام له دوزه خدا خو ی به ناگر ده سوتینن و ناگر له خو ی به رده دات!، نه گهر خو ی به رده هه ر بکوژیت به رده وام له دوزه خدا شه هه ر ده خوات!، شه وه حه قیقته تیکي موله قه ده بی نافرته تان هه مویان نه وه بزانتن، شه وهی خو ی ده سوتینن شه وه خو ی توشی جهه ننم ده کات، شه و ناگره ی که خوی گه وره ناماده ی کردووه، چونکه خو کوشتن قه تلیکه، باوکان و دایکان و براکانیش هو یان له و قه تلده دا هیه، هو کارن نه گهر که مته ر خه میان کردییت له په روره ده و پیگه یان دنی نافرته تان، هی کچه کانیان وه هی کوره کانیان، وه له دروست کردنی پاساو (مېر) بو شه نافرته تانه ی که خو یان ده کورژن، بو شه نه گهر حه یا نه بییت ده گاته شه و سنوره که ئینسان شه رم له خوا نه کات و خو ی توشی کوشتنیش بکات.

^{۹۳} «حدثنا محمد بن بشار حدثنا عثمان بن عمر حدثنا علي بن المبارك عن يحيى بن أبي كثير عن أبي قلابة أن ثابت بن الضحاك وكان من أصحاب الشجرة حدثه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من حلف على الإسلام فهو كما قال وليس على بن آدم نذر فيما لا يملك ومن قتل نفسه بشيء في الدنيا عذب به يوم القيامة ومن لعن مؤمنا فهو كقتله ومن قذف مؤمنا بكفر فهو كقتله»، صحيح البخاري، كتاب الادب، باب: ما ينهى من السباب واللعن، رقم الحديث ۵۷۰۰.

جاران ئافرىتان زۆر بەدەگمەن دەيانوئىرا ياخود شىھرىيان دەكرد لى بەرامبىر باۋكەكانىيان، مامىيان، خالىيان ۋ ناۋى پىياۋكەمى خۇيان دىنا بەنەۋىتىك، يان ھەر بە (مىرد) ناۋىيان نەدەدرد؛ دەيانگوت (پىياۋكەم) يان دەيانگوت (ئەۋ، فلانە كەس)!!، بەلام ئەمىرۇ بە ئاشكرا زۆرىك لى ئافرىتى بى ئابروۋ داۋاى رەۋابوۋنى زىنا دەكات؛ ئەۋ ئافرىتانە ھەر نەۋى كوردن خۇ كەسى تر نەھاتوۋە لى كوردستاندا زىيا بىت، ئەۋ ئافرىتانە ھەر نەۋى كوردن ئەمىرۇ لى بازارەكانى خۇمان دەيانىنىن؛ گەشىتتە ئەۋ ئاستە كە ئافرىتان بە ئاشكرا داۋاى زىنا بىكەن!.

فەرموۋن بلاۋكراۋىيەكى كۆمەلىك ئافرىتى بى ئابروۋ كە نوسىۋىيانە: ((بۇ ئازادى ئافرىتان))، ئەۋ دەقانىە كە تىدا ھەيە ھەموۋى دژايەتىكردنە بە قورئان ۋ ئىسلام ۋ بە خۋا ۋ بەپىتەمبەر ﷺ، ئەۋ ئافرىتانە لى كۆى ھاتوۋن خۇ كوردن، ھەر كچى ئەم ۋ كچەزى ئەم ۋ كورەزى ئەۋن!.

لى يەكىك لى بىرگە (فقرا)كانىدا سەبارەت بە ماریە دىلى: (دانانى ھەر نىخىك بەرامبىر بە زەۋاجى ھەر دوۋ كەسىك لى ئىر ھەر ناۋىكدا بىت قەدەغىيە)!!، نابى ماریە ۋ ماریە كوردن ھەبىت؛ بۇچى؟، بۇ ئەۋى بە ناسانى دەستى ئەۋ بىرگى ۋ پاشان چەند رۆژىكى پى بچىت دەستى ئەۋ بەردات ۋ دەستى يەكىكى تر بىرگىت؛ ئەگەر بە پارە بىت ئەۋ پارەيە ھەموۋجار بۇ كۆناكرىتتە ئەۋدىان تەلاقىدا ۋ ئەۋدىان ماریە بىكات ۋ ماریە ئەۋ ئەۋەندە بدات؛ ئىسلامەتى چەندە نىخى بۇ ئافرىت دانائە! دەبى ماریە تەقدىم بىكات كاتىك دەچىت بۇ داخۋازى ئافرىتىك نەك ئاۋا بەلاش بە سوك ۋ سادەبى تەماشى ئافرىت بىرگىت، ئاى ئەۋە رىزى ئافرىتە كە ماریە نەبىت؟، يان ئەۋە رىزىيەتى كە ئەۋ ئافرىتە بەبى ماریە بچىتە دەر لى مال ۋ يەكىك بىبات!!.

له برگه يه كى تر دا ده لئيت (ژن و پياو نازاد و يه كسانن له جيا بوونه وه دا)، يانى
 ئهو ئافره ته له گه ل پياوه كه دا هيچ فدرقيان نيه له بابته ي جيا بوونه وه دا! ههر
 روژيک پياوه كه حمزى ليبيت ده لئى ئافره ت برؤ، ههر كاتيک ئافره ته كه ش حمزى
 ليبيت ده لئى ميړده كه ته لاقم دايت و په يوه نديت به منه وه نيه!، يانى
 مه سه له ي ته لاق روژى نه ميښئ و ههر ناويشى نه ميښئ كه ههر باسيشى
 نه كړدووه!، له يه كيكي تر ده لئيت: (موماره سه ي جينس - واته زينا - هيچ جوړه
 سزايه كى له سه ر نيه!)، باوكيک، داكيك، برايه ك كه س بؤى نيه به و كوره
 بلئ كه زيناى له گه ل كچه كه يان كړدووه بؤ وات كړد؟، بؤ ده ستى كچه كه مانن
 گرتووه له ناو باخ، له ناو دائيره و قوتا بخانه له له يالى شه وان، له كوئى له
 كوئى...، كه س بؤى نيه!!، ئه وه به راستى ده رگاي فيتنه و فه ساد ه بؤ ميلله تى
 كورد ده كړيتموه، ئه وه دزايه تى ميلله تى كورده نه ك دلسو زايه تى بؤ ميلله تى
 كورد و پيشكه وتن بؤ ئافره ت!.

له برگه يه كى تر دا - مادده ي چل و دوو دم - ده لئيت: (ژنان له پو شيني جلوه برگ
 و خو ئارايشت كړدندا نازادن، ههر جوړه ده خاله ت كړدنيك له و مافه دا سزاي
 له سه ره)، يانى ئافره تان چ جوړه جلوه برگيک له بهر ده كهن و ته قليدى چ ولا تيک
 ده كهن نازادن و كه س بؤى نيه ده ست بخاته ريگايان!!، له راستيدا ئه وه
 هاندانى هه موو ئافره تانه كه به قسه ي باوك و دايك و عورف و عاداتى
 خو شيان نه كهن چ جاي ئيسلامه تى.

پاشان ده لئى: (ههر جوړه ريگريه ك له تيکه لاوبوونى ژن و پياو له مه كته ب و
 شوينه گشتييه كاندا سزاي له سه ره)، نابى ريگرى هه بئى له وه ي ئافره ت و پياو
 تيکه لاو بن و ده بئى سه ربه خو بئى هه بيت!!، به راستى ئه وان هه جىگاي ئه وه ن كه
 ئينسان بيرى لئى بكاته وه بوچى؟!، ئافره ت بوچى وا به و شيويه به بئى په رده و

بهراشكوى، بهبى شهرمانه و بى تابروانه نه مړو داواى بهره لاييهك بكات نهك ههر له ئيسلام ناو ده شيتته وه بهلكو له عورف و عادات و تهقاليدى كورده وارى خو مان ناو ده شيتته وه!، هه تا گوتويانه: (بوچى پياو بوى ههيه چوار ژنان بهيئى بهلام ژن بوى نييه چوار ميړدان بكات؟!، فهرقيان چييه؟)، چونكه ههر له سهره تاوه نوسويوانه ((قانونى يهكسانى ژن و پياو))، پيمانوايه پياو پياوه و نافره تيش نافره ته، پياو وه زيفهى خوى ههيه و نافره تيش وه زيفهى خوى ههيه، پياو تهحه مولى وه زيفهى نافره ت ناكات و نافره تيش تهحه مولى وه زيفهى پياو ناكات!، توخو كئ له مسولمانان چ كوردىكى به شهره ف با مسولمانيش نه بيت رازييه بيچگه له خوى خيزانه كهى سئ ميړدى ترى هه بن؟!، كئ رازييه به وه؟!، بو نافره تى كورد نه مړو نهو قسه يه بكات به ناشكرا له ناو شاره كانى خو ماندا؟!، به راستى قسوره كهى ده گه رپته وه بو هه موو لايه كمان، جا پيموايه كه نه وانه ورده ورده بويان شل ده كرپت بويه ده گنه نهو ناسته كه نهو قسانه بكهن بو نه ودى حيا و نابرووى ميلله تى كورديش ببهن، چونكه نه وه ليړد ته رجه مهش ده كرپت و ده چيته وه ولا تانيش، وه پيمانوايه ميلله تى كورد مسولمانه و نه ودى سه لاهه ددينى نهويييه و نه ودى دهيان و سه دان زاناي به ناوبانگه كه له كوردستاندا پينگه يشتووه و خزمه تى ئيسلامى كردووه و مزگه وته كانى له هه موو گوند و ديها ته كانيدا شاهيند و كوژراوه كانى هه مووى به شهيد له قه لثم ده دات و دهيان و سه دان هه زار به ناو نه نفالى ههيه و شهيد و قوربانى داوه له پيناوى خزمه تى دين و ولا ت و رزگار كردنى ولا ته كهى، كه چى نه مړو ناوا ناشيرين بكرپت به راستى جيگاي داخه كه نه وه بهرپرسياره تيبه كه له سه ر شانى هه موو لايه كمانه .

بويه له كو تايدا ده ليم پيوسته ئيمه بو خو مان حيا و نابروومان زياد بكهين، ته ماشاى عوسمانى كورى عه ففان بكهين خه ليفهى سييه مى

پيغهمبهرى خوا (عليه الصلاة والسلام) له ودهختيكددا كه عائيشه ده گيړپته وه ده فهرموئ: رُوژِيكيان پيغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) جلوه بره كانيم بُو شُوږدبوو، كراسيكي به سهر خويدا هه لکيشابوو له سهر ووي چو كيه وه گۆشته كه ي بستيك دياربوو نه ده گيسته سهر چوكي، نه فهرموئ: باوكم واته نه بووبهركى صديق هات نيجازه ي ودرگرت و پيغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) نيجازه ي داو هاته ژووره وه سهر چو كه كه ي دانه دايه وه و دايه پوشي، عومهرى كورې خهتاب هات هه روا، عوسمانى كورې عهفان له ددرگايدا يه كسهر پيغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) سهر چو كى خوي داپوشييه وه! عائيشه (خوالي رازيبى) زوري سهر سورما دواى نه وه ي كه نه وان روشتن له پيغهمبهرى پرسى نه مه بوجى؟، فهرموئ: نه ي عائيشه عوسمان پياويكي زور به حهيا و به شهرمه، نه گهر سهر چو كى خوم دانه دابايه وه نه ده هاته ژوورئ!، بهو عيباره ته فهرموئ: (أَفَلَا أَسْتَحِي مِنْ رَجُلٍ تَسْتَحِي مِنْهُ الْمَلَائِكَةُ؟) : من چون شهرم له كه سيك نه كم كه مه لائيكه ته كاني خوا شهرمى لى ده كه ن؟!، حهيا ي نيمامى عوسمان ناوا بووه!، حهيا له بهرامبهر پيغهمبهر (عليه الصلاة والسلام) حهيا له بهرامبهر خوا شهرمى له خوا كردوه، با نافرته كامن و خوشكه كامن و خيزانه كامن ته ماشاى خيزانى فيرعه ون بكن له سهردهمى هه زره تى موسا كه كاتيك له ژير ده ستي زولم و ستهمى فيرعه ون و فيرعه ون ييه كاندا دوعاى ده كرد و ده پارايه وه له خوا، فهرموئ: ﴿رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ﴾ ۱۱ - التحريم، له كوتايى سورده تى (التَّحْرِيم) له قورئانى پيروزدا، واته: خوايه له لاي خوت له بهه شت خانوويكم بو ناماده بكه، (بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ): مالىك له بهه شت!، خيزانى فيرعه ون له چي كه م بوو داواى بهه شت ده كات نه گهر مه سه له خوشى و راحت و خوشگوزهرانى دونيا بوايه؟!، له مالى فيرعه ون دا هه موو شتيك ههيه! به لام پي خوش نيه له بهر نه وه ي شهرم له خوا ده كات خوي له گونا و تاوان

پاراستوو و خوی دپاریزیت، دهلی: (رَبُّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ): له لای خوت له بههشت مالیکم بو ناماده بکه، (وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ): پهرودرگارم رزگارم بکه له فیرعهون وه له کردهوه کانیسی، (وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ): له گه لی سته مکاریش که گه لی فیرعهونه رزگارم بکهیت، ده بی نافرتهی مسولمانیش ناوا بلیت نهک ته سلیمی ویست (إرادة) ی بی شه رعی میړده که ی بی وختی که بو شوینیکی بی شه رعی ده بات و دک گایه که هست و ویستی نه بی - ته شبیهی ریزی نافرته نه بی - وه دواي ده که وی و نیراده که له دهستی که سینک ده نیټ که بو شوینی شوبوهات و شه هوات و غه رقی گونا و تاوان رایده کیسی، بویه ده لیم نافرته تانیش ده بی خاودنی نیراده ی خویان بن، مهرج نییه هرشتیک که برا که ی پی گوت ده بی جیبه جی بکات!، هرشتیک که میړده که ی پی گوت که بی شه رعیش بوو ده بی جیبه جی بکات، خوی پهرودرگار له به قسه کردنی دایک و باوکیشدا قهیدی داناوه چ جای به قسه کردنی براو که س و کاری ترا!!، نه فرموی ﴿وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا﴾ ۱۵ - لقمان، نه گه داوايان لیکردی شریک بو من پریارده ی نابی به قسه یان بکه ی بو دایک و باوک، داواي بی شه رعیان لیکردی به قسه یان مه که، (لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ)^{۹۴}: هیچ که سینک نابی له بی نه مری خوادا به قسه ی هیچ که سینک بکات جا هر که سینک بیټ!!، نینسانی مسولمان دبه ویت له سر ریگای شه رع پروات، دبه ووی قیامتهی ه بیټ، نه گه کار و وه زیفه که ی له مال هود بیټ، له ناو کومه لیک مسولمان بیټ، له دائره بیټ، نه گه زانی کیسه له کار و

^{۹۴} «(قال حمزة وسمعت أبا الحسن الدارقطني يقول كان يتقى لسان فتام قال أبو الحسن والصواب ان الوركاني حدث بهذا الاسناد عن عمران بن حصين ان النبي صلى الله عليه وسلم قال لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق)»، مسند إمام أحمد، جزء ۱، صفحة ۱۳۱، رقم الحديث ۱۰۹۵

وهزيفه كهيدا ههيه له رووی شهريعیه وه (فَلَا سَمْعَ وَلَا طَاعَةَ)، نابیی گوپرايه لى برا گه وره كهی خوئی یان سه ربه رشتیاری خوئی بکات له بابه ته كه دا.

جا له خوای په روه ردگار ده پارینه وه ده لئین یاره ببی خوايه حهیا و شكۆ و شه رمان بۆ زیاد بکهی بۆ خو مان و مال و مندالمان، بۆ كچه كان و كوره كان، بۆ خهزانه كانان، خوايه بوخزم و كهس و نه ته وهی كورد (ياربَّ الْعَالَمِينَ)، یاره ببی خوايه ميلله تی كورد له ژیر سایه ی نیسلام و شه رم و شكۆی نیسلامدا بپاریزی، یاره ببی خوايه حهیا و شه رم و ئابرووی دایكان و خوشكانی ميلله تی كورد له هه ر كوئی هه ن لیڤه یان له خاريج بپاریزی، یاره ببی خوايه عاقیبه تی عومرمان خهیر بکهی، خوايه له ده سیسه و پیلانی دوژمنانی نیسلام و دوژمنانی ميلله تی كورد بمانپاریزی، یاره ببی خوايه له پیلانی زه لهنانی كوفر بمانپاریزی، خوايه مسولمانان له هه ر كوئی هه ن سه ریان بجهی، خوايه رزگاریان بکهی له ژیر نیری سته مكاران و زالمان، یاره ببی خوايه له خو مان و مال و مندالمان خو ش بیت، هیدایه تمان بدهی بۆ نه وهی عه بدی راسته قینه ی تۆ بین.

أَمِين، أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا، أَعُوذُ

بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

آمین

مردن

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ
أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ ۱۸۵ - آل عمران

بسم الله الرحمن الرحيم

انَ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَتَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ اَنْفُسِنَا
 وَسِيئاتِ اَعْمَالِنَا، مِنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مِضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ..،
 نَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ اَنْ سَيِّدَنَا وَنَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ
 وَرَسُولَهُ.. هَذَا الرَّسُوْلُ الَّذِي بَلَّغَ الرِّسَالَةَ وَاَدَّى الْاِمَانَةَ، وَنَصَحَ الْاُمَّةَ وَكَشَفَ
 الْغُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلٰى الْمِحْجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلُهَا كُنْهَارِهَا،
 لَا يَزِيغُ عَنْهَا اِلَّا هَالِكٌ، صَلَوةَ اللّٰهِ وَسَلَامَهُ عَلَيْهِ وَعَلٰى آلِهِ وَاَصْحَابِهِ صَلَاةَ
 وَسَلَامًا اِلَى يَوْمِ الدِّيْنِ، اَمَّا بَعْدَ عِبَادَةِ اللّٰهِ اَوْصِيَكُمْ وَنَفْسِيْ اَوْلًا بِتَقْوَى اللّٰهِ
 وَطَاعَتِهِ وَكُزُومِ اَوْامِرِهِ وَكَثْرَةِ مَخَافَتِهِ فَاِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِيْنَ، وَدِشَارُ الْمُتَّقِيْنَ،
 وَوَصِيَّةُ اللّٰهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالٰى فِيْ وَفِي النَّاسِ اَجْمَعِيْنَ، قَالَ اللّٰهُ (سُبْحٰنَهُ وَتَعَالٰى) فِي
 كِتٰبِهِ الْحَكِيْمِ اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَنِسَاءً
 وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي تَسَاءَلُوْنَ بِهِ وَاَلْرٰحِمَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰيْكُمْ رَقِيْبًا ﴿١- النساء.

تیماندارانی بهریز، نهی تومتهی موحه مهده ﷺ، دلسوزانی خودا و پیغهمبهری
 خودا (علیه الصلاة والسلام)، سهلامی خوی پهرودردگارتان له سهربی، رهجهت و
 میهرهبنای خوا برپژئی بهسهر تیمه و هه موو مسولمانانی دونیا لهم روژه
 پیروژه دا، بهریزان دیاره تیمه ی مسولمان به پیئی قورئان و سوننه تی
 پیغهمبهرمان (علیه الصلاة والسلام) لهوه حالیی بووین که دونیا تاقیگه یه بو
 ئینسان و شوینی تاقیکردنه وهیه، نهو چهند سألهی که ئینسان له دونیا دا

بهسری دهبات له تاقیگه (مختبر) یکدایه، دواى ئه و تاقیکردنه وه و ئیمتیحانه ئه و ئینسانه دنیا به جیده هیلی! کوچ دکات بهره و قوناغیکی تر که قوناغی بهره خه، پاشان له دواى قوناغی بهره خ (که ناو گوره) بهره و قوناغی مه حشر، دوايش له وپوه بهره و به هشت خوا بمانداتی وه یان بهره و دوزه خوا بمانپاریزی! وه ئینسان له دنیا دا تاقیکراوه ته وه به کومه لیک مه رج ئه و مه رجانهی که خواى گه و ره له سهر ئینسان دایناون له قورئانی پیروژدا هه موویان باسکراون، به گشتی خواى گه و ره پیمان ده فرموی: من بیه رست!، فرمان به ریم بکن... ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ ۵۶ - الذاریات، نه فرموی: ئینسان و جنوکم ته نها بو په رسترانی خوم دروستکردون، حکمهت له دروستکردنی ئینسان و جنوک ره باوردن نییه له دنیا به لکو ته کلیفیکیان له سهر شانه که بریتیه له عیاده تکردن بو خوا (خوا په رستی)، هه رچی دروستکراوه ته سبیحاتی خوا ده کات: ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾ ۴۴ - الاسراء، نه و کومه له مه رجه که خواى گه و ره له ئیسلامدا له سهر ئیمه ی داناوه زامنی به هشتن، که سیك ده وه ی بچیته به هشت با نه و مه رجانهی که خوا دایناره له قورئانی پیروژ جیه جیان بکات ده چی بو به هشت و خوا لپی رازی ده بی!، ده ستنوژیك ده شوی مه رجیکه بو نوژی کردن، نوژی کردن کاتیک دروسته که ده ستنوژیوت هه بی، به هشتیش کاتیک پیته درئی که عیاده ته ت کردی بو خوا!، عیاده تکردن و پارانه وه له خوا و کرنوش بردن و سه جده بردن بو خوا وه رگرتنی ته وجیهاتی رب العالمین، رویشتن له سهر به رنامه ی خوا و ده سترتن پییه وه مه رجن بو نه وه ی ئینسان بچیته به هشت!، نه وه یه ک، دووه م: کومه لیک موسیبه ت و به لا بو ئینسانه کان دین له دنیا دا نه و موسیبه تانه ش هه موویان تاقیکردنه وه ن، وه ک برسیتی، تینوویتی، هه وراز و نشیو، سه رما و گه رما، ترس، رویشتنی مال و سهروه ت

و سامان، رویشتنی منډال و نهولاد و خوښه ویستان، نهوانه هه مووی تاقیکردنه وهن!، یه کیڅک له و موسیبه تانه نه مړو وه کو تاقیکردنه وه باس ده کهین که بریتیه له موسیبه تی مردن، مردن له قورئاندا، مردن له روانگه ی ئینسانی مسولمانه وه چوڼ ته ماشا ده کړئ؟، دیاره جیڅگای خوښه تی که له سهر نه و بابه ته به قوولتی بدوین به لام نه وه نده ی که له فورسه تدا بی له وتاری نه مړو دا عهرزی ده که م سئ خالڼ: خالی یه که م حقه تی مردن له قورئاندا، خالی دووم مردن کاتیکی دیاریکراوی هه یه، سییه م: نایا به راکردن و خوښاردنه وه ی ئینسان له مردن نه جهل دوا ده که وئ؟.

نه و مردنه ی که واقعیکه و ئینکار ناکړئ، نه مړو زور کهس له ترسی مردن خو ی تووشی حه رام کردووه!، موعامه له ی حه لال ناکات نه وه ک برسی بیئ و مال و منډالی هه ژار بیئ!، نه وه ک دوا ی مردنی نه و مال و منډالی له برسان برن، مردن وای کردووه که ئینسان ترسنوک و بی غیره ت بی، موسیبه تی مردن وایکردووه نینسان حه ق نه لئ و بیشاریته وه، موسیبه تی مردن موسیبه تیکی گهوردیه، زورجار ئینسانی له ری لاده دات هه له بهرته وه ی که مردن دواخت و تووشی مردن نه بی، پیویایه که مردن به دده ست خوښه تی نازانی مردن دهسته لاتی نه و نییه!.

نه گهر له سهر خالی یه که م هه ندیک به کورتی برؤین ((حقیقه تی مردن له قورئاندا)) به وه ده ست پیده کهین که خوی گوره ده فرمویت: ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِلَّمَّا تُوَفِّيْنَ أَجْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ ۱۸۵- آل عمران، واته: هه موو گیانله بهرېک نه بی برئ، نه وه بریاری خویه (جل جلاله)، هه روه ک چوڼ بریاری خویه: ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ﴾ ۱۸۳- البقرة، واته: روژووتان له سهر فهرزکراوه، ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ﴾ ۱۷۸- البقرة، واته: تو له سه ندنه وه تان له سهر فهرزکراوه، ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ﴾ ۲۱۶- البقرة، جهنگ له پیناوی

خو، ﴿فَأَقِمْوُا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾ ۱۰۳- النساء، واته: نویتۆ لهسه ر نیمانداران فهرزکراوه و کاتیکى دياریکراوى بۆ دانراوه، ﴿وَأَقِمْوُا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ ۴۳- البقرة ...، نهوانه هه مووی ئه مرى خودان ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ ۱۸۵- آل عمران، هه موو نه فسیتک ده بی بمرئ، برپاری خوايه (جل جلاله)، جا ئینسانی مسولمان له دوو لایه نه وه باوه رى به مردن هه یه:

یه که میان، به چاوی خۆی ده بیینی، دووه مینیشیان، ئایه تیکه له قورئان!، به لām ئینسانی کافر هه ر له به رئه وه ی به چاوی خۆی ده بیینی باوه رى به مردن هه یه ئه گه رنا نه ک له به رئه وه یه ئایه تیکه له قورئان و دواى مردن زیندوو ده بیته وه و حیسابى له گه ل ده کرى و به هه شت و جه هه ننه م چاوه رپى ده که ن!، به لئى مردن حه قیقه تیکه: ﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَيَبْقَى وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ﴾ ۲۶، ۲۷- الرحمن، واته: هه رچى له سه ر زه وییه روژتیک دى نامینى تنه نا خودا ده مینى (جل جلاله)، نه و روژه ی که تنه نا خوا ده مینى ده فه رموى: ﴿لَمَنْ الْمَلِكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ﴾ ۱۶- غافر، ده فه رموى: مولىک و ده سه لاتی دونیا، ده سه لاتی که ون هى کتیه؟، که س نییه وه لām بداته وه هه ر بوخۆى ده فه رموى: (لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ) ده سه لات ده سه لاتی خودایه!، ده سه لاتی (رب العالمین)، ﴿يَوْمَ يُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرِ الْاَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ﴾ ۴۸- ابراهیم، واته: روژتیک دى ئه و ئه رزه به دل ده بی خوا ده یگۆزى به ئه رزىکى تر، ئاسمانه کانیش ده گۆردرین...، ئه و وه زعه ی که ئیستا له دونیادا ئیمه ده بیینن ئاوا نامینیتته وه، فلانه که سه به که یفى خۆی ئینسانه کان بچه وسینیتته وه و فلانه که سه ش هه تا ده مرئ هه ر بچه وسیندریتته وه و فلانه گه له مه زلوم بیت و فلانیش زالم بیت و فلانه ده ولته ته ئاوا و فیسار بنه ماله ئاوابى!!، نه خیر ئه و دونیایه ی که ئه مرۆ دابه شکراوه و بست به بست

خه لکی شهړې له سهر ده کات و ئەم پوانکاریهی که ئەمپړۆ له دونیادا ده کړی
 ئاوا نامینئ، روژیک دئ ئەو زهوییە تهخت ده بیئ!

خۆشه ویسته کانم، بۆیه خوای پهروهردگار ده فەرموئ: ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ
 الْمَوْتِ﴾ ١٨٥ - آل عمران، هه موو نه فسێک ده بیئ مردن بچێژئ، بۆ
 ده فەرموئ ((بچێژئ))!، چونکه چه شتن له حالئ حیاتدایه، ئینسان که ده مرئ
 یه کجاری کۆتایی نایه!، خۆ نه گهر ئینسان به مردن کۆتایی بهاتایه ئەئ ئەو
 ماندو بوونه بۆچی بوو؟! کافره کان له روژی قیامت ده لئین: ﴿يَا لَيْتَهَا كَانَتْ
 الْقَاصِيَةَ﴾ ٢٧ - الحاقه، خۆزگه که ده مردین جاریکی تر زیندوو نه ددبوینه وه!،
 به لām دواي مردن یه کسەر قۆناغی تر ده ستپیدده کات که قۆناغی ناوگۆر
 (به رزه خ) ه، ئینسان که مردیش روحه که جۆره په یوه ندییه کی له گه ل لاشه که ی له
 گۆردا ده بی جا نه گهر مسولمان بیئ ئەوا قه بره که ی بۆ ده بیته باغیک له باغه کانی
 به هه شت و نه گهر موجریم و گونا هبار و زالم و کافر و بیباوه ریش بیئ ئەوا
 قه بره که ی بۆ ده بیته چالیک له چاله ناگرینه کانی دۆزه خ!، وه کو پیغه مبه رمان
 فەرمووی (عليه الصلاة والسلام): (القبر إما روضة من رياض الجنة أو حفرة من حفر
 النيران)^{٩٥} واته: قه بر یان باغیکه له باغه کانی به هه شت یان چالیکه له چاله کانی
 دۆزه خ!، هه موو ئینسانیکیش ده بی یه کیک له و دووانه بچێژئ!

مردن جیگای خۆیه تی هه موو که س لئیی بترسئ به لām ئینسانی مسولمان
 ده بی چاک بزانی که دواي مردن قۆناغه کانی تر دئنه پیش خۆی بۆ ئاماده
 ده کات، به نو ئیسرا ئیلییه کان خۆیان پئیان وا بوو که ژبانی دواپوژ (قیامت)
 هه ر بۆ ئەوانه به لām له گه ل ئەوه شدا زۆر له مردن ده ترسان!، خوای گه وره

^{٩٤} سنن الترمذی، کتاب صفة القيامة والرنائق والورع صفة أواني الحوض، باب السنة، رقم
 الحديث ٢٤٦٠

ده فەرموی: ﴿قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ﴾ ۹۴ - البقرة، واته: ئەى بەنویسرائیل ئەگەر پیتانوايه ژيانى دواپۆژ هەر هى ئیوهیه و بەهەشت هەر هى ئیوهیه و بۆ کەس نییه ئەى بۆ تەمەنای مردنێ ناکەن؟!، خۆ ژيانى دنیا ئەوەندە خۆش نییه، ئەگەر ئینسان یەقینی وای بێ دەچیتە بەهەشت ئەو دنیا یە جیگای خۆشگوزەرانى نییه چونکە هەر لە منداڵییەوه ئینسان لە موعاناتدا یە هەتا دەمری، کاتێک کە منداڵە شعور بە ژیان ناکات، کاتێ گەنجە کیشەى ژنهیئانى هەیه دواى کیشەى مالدانان و دامەزراندنى هەیه، پاشان کیشەى کور و کچ و مال و سەرودەت و سامان و خزم و کەس و عەشیرەت و قەومی هەیه!، پاشان پێش پیربوونى کیشەى زۆرى بەسەردا دى و موسیبەتى زۆرى بۆ دیتە پێشنى چاوى زەعیف دەبى و گویچکەى زەعیف دەبیت و کارى بۆ ناروات و دلای زەعیف دەبى!!، دنیا هەموو مەینەتیی (مَشَقَّة)، بۆیە خواى گەورە دەفەرموی: ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ﴾ ۴ - البلد، ئینسانمان دروستکردوو لە مەینەتیدا دەژى، بەلێ خۆشەویستەکانم: خواى گەورە فەرموی ئەى بەنویسرائیل بۆ داواى مردنێ ناکەن ئەگەر قیامەت هەر هى ئیوهیه!، ﴿فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ ۹۴ - البقرة، واته: تەمەنای مردنێ بکەن ئەگەر راستگۆن و راست ئەکەن لە قسەکەتاندا، بەلام خوا دەزانى کە ئەوان شتیان بۆ داواى مردنێ نامادە نەکردوو و خۆیان حازر نەکردوو بۆ مەحکەمەى نیلاهی لە رۆژى قیامەت بۆیە خواى پەروردگار هەر خۆى دەفەرموی: ﴿وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ﴾ ۹۵ - البقرة، بەهیچ شتوێهە داواى مردنێ ناکەن لەبەرئەوهى کردەوهى خەراپیان بەرپێکردوو لە پێش خۆیاندا، ئینسانێک ئەگەر گوناھباربى زۆر دەترسێ لەبەرئەوهى مەحکەمەکەى قورسە!، لەبەرئەوهى حیسابەکەى قورسە!، باوەرێ بە قورئان هەیه بەلام کەمتەرخەمیی کردوو لە

جیبه جیکردنه که ی، باوه‌ری به‌وه هه‌یه: ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ، وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾ ۷، ۸- الزلزله، میسقاله زه‌رپه‌یه که له خوی په‌روه‌دگار ون نابی له چاکه و خه‌راپه، باوه‌ری به‌وه هه‌یه به‌لام خوی بۆ ناماده نه‌کردوو و خوی له خه‌راپه نه‌پاراستوو به‌یه له مه‌حکه‌مه‌ی رۆژی قیامه‌ت ده‌ترسی، جا هه‌یه له ئیمان‌ه‌که‌ی ده‌ترسی هه‌یشه ئیمانی نیه و که‌مه‌ترخه‌می کردوو و بۆیه زیاتر ده‌ترسی! نه‌که هه‌ر ته‌مه‌تنای مردنی ناکه‌ن به‌لکو: ﴿وَلْتَجِدْنَهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاةٍ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا﴾ ۹۶- البقرة، به‌لکو له هه‌موو که‌س زیاتر دا‌کو‌کی له‌سه‌ر ژبانی دنیا ده‌که‌ن وه‌نه‌وانه‌ش که‌ موشریکن، ته‌ماشای بکه‌ن ئیستاش جوله‌که‌ه‌رپه‌ستین که‌سن له‌سه‌ر ژبان، له‌ پیناوی دروست‌کردنی ده‌وله‌تیکی جوله‌که‌ه‌رپه‌ستین که‌سن له‌سه‌ر ژبان، له‌ ته‌مه‌نه‌کانمان چاکیان وه‌بیردی که‌ کاتی خوی جوله‌که‌ له‌ کوردستانی ئیمه‌شدا هه‌بوون وه‌ختی که‌ له‌سالی ۱۹۱۷ز به‌ وه‌عدی به‌لفۆز که‌ نه‌وکاته وه‌زیری خاربی به‌ریتانیا بوو وه‌عدیدا به‌ جوله‌که‌ که‌ ده‌وله‌تیکیان بۆ دروست بکات له‌ سالی ۱۹۴۷ز یشدا بریاری نه‌و ده‌وله‌ته‌ درا له‌و ساله‌وه‌ هه‌تا ئیستا ته‌ماشای نه‌که‌ین جوله‌که‌ له‌ هه‌موو ولاتانی جیهان کۆ ده‌بنه‌وه‌ له‌ یه‌که‌ ده‌وله‌ت که‌ ده‌وله‌تی خۆشیمان نییه! چونکه‌ فه‌له‌ستین شوینی ئیبراهیمه، شوینی زه‌که‌ریا و یه‌حیا و هه‌زرتی موسا و موحه‌مه‌ده (علیه‌الصلاة والسلام) شوینی مه‌رپه‌مه‌..، نه‌وان که‌ هاتوون بۆ نه‌وئ ویستوویانه له‌ ناوه‌راستی نه‌رزی مسولمانان شوینی‌ک داگیر بکه‌ن!، ته‌ماشای بکه‌ن له‌ هه‌موو دنیا جوله‌که‌ بۆ نه‌و شوینه‌ دی چونکه‌ سورن له‌سه‌ر دروست‌کردنی ژبان و ده‌سته‌لاتی دنیا به‌ پیچه‌وانه‌ی ولاتانی تر!، خه‌لکی خۆمان له‌ ولاتی خوی را ده‌کا به‌ره‌و هه‌نده‌ران ده‌روات به‌لام جوله‌که‌ له‌ چوارچیوه‌ی دنیا کۆده‌بیته‌وه‌ ده‌وله‌ته‌که‌ی خوی داده‌مه‌زینتی!، ﴿يَوْمَ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعْمَرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحٍ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ

يُعْمَرُ ﴿ ٩٦ - البقرة، واتە: ھەر يەككەيان پېي خۆشە تەمەنى ھەزار سال بى!!، بەلام خوا دەفەرموى با ھەزار سالىش تەمەنى بى له ناگرى دۆزەخ ھەر نەجاتى نابى!!، ئەو ھەزار سالەش ھەر دەروات، ئەگەر ئىنسان تەمەنى ھەزار سالىش بىت ئەو ھەزار سالە ھەر تەواو دەبى ئەگەر ھەموويشى له خۆشيدا رايباردبى چونكە ھەدىسى صەحیحى پېغەمبەرە (عليه الصلاة والسلام) كەسىك كە له ھەموو زەمەنەكاندا له ھەموو كەسىك زياتر لەوپەرى خۆشيدا رايباردوود لە دونيا رۆزى قىامەت دەبھېتنن كە كافرە يەكجار لە جەھەننەمىي ھەلدەكىشن لى دەپرسن: خۆشيت بينيوه؟، دەلى: نەخىر ھىچ خۆشيم نەبينيوه!!، كەسىكىش كە لەوپەرى ناخۆشيدا ژياوہ لە دونيا بەلام مسولمانبووہ يەكجار بە بەھەشتى دەسورپنن لى دەپرسن: ناخۆشيت بينيوه؟ دەلى: نەخىر يارەبى ھەرگىز ناخۆشيم نەبينيوه!!، ھىچى وەبىر نايى!!، ھەزار سال دەزى بەلام وەكو خەويكىش نايەتەوہ يادى له رۆزى قىامەت.

بەلى خۆشەويستەكانم: بۆيە ئىمامى عوسمان (رەزاي خوى لەسەر بى) كە دەچويە زيارەتى قەبر زۆر دەگرىا!!، غولامىكى ھەبوو لى پرسی: ئەى ئەمىرى پرواداران خۆ تۆ ئەو ئايەتانەى لە مالەوہ دەياخوئىنيوہ ھەمووى ئاياتى عەزاب و دۆزەخ و ترسى رۆزى قىامەتە بۆ لەوئى گريانت ئەوہندە نايى وەك دىيە سەر قەبر ئەوہندە دەگرى؟! فەرموى: چونكە گويم لى بوو لە پېغەمبەرى خوا (عليه الصلاة والسلام) فەرموى: ئەگەر ئىنسان لە عەزابى قەبر رزگارى بى ئەوا قۇناغى دواى قەبر ناسانتەرە!!، وە ئەگەر ئىنسانىش لە عەزابى قەبر رزگارى نەبى ئەوا دواى ئەو زۆر ناخۆشترە!! جا لەبەر ئەوہ زۆر لە قەبر ئەترسم!!، بەراستى قۇناغى مردن قۇناغىكى زۆر ھەستيارە و ھەقى خۆيەتى ئىنسان لە قۇناغى دواى مردن بترسى كە قۇناغى بەرزەخ (ناوگۆر)ە، بۆيە پېغەمبەر (عليه الصلاة والسلام) بە سوننەتى داناوہ سەردانى قەبرستان بكرى بۆ

پياوان، بڙ ٺافره تان به شيويهه کي شهرعيي دروسته به لام به راستي ٺه و زياره ته ي
 كه ٺه مڙو ٺافره تان ده يڪهن بوسهر گڙستانه کان دروست نيهه!، ٺه گهر
 ده شپرسن بڙچي؟ ده لئين:

يه كهه م: له به ره ٺه وه ي كه پياوان و ٺافره تان تيڪه لائو ده بن له زياره تي
 گڙستانه کان به تايهت له شاره كاندا، دووهم: به جلوه به رگي ناشه رع ي و روت
 و قوت ده چن سهرداني گڙستانه کان ده كهن، سئيهه م: ٺافره تي خراپيان تي دايه
 كه پئويسته به به ده ني پاڪه وه بچي بڙ ٺه و شويته پاڪانه كه گڙستان شاري
 مردووه كانمانه، شاريڪه كه ٺيمه ش به ياني بڙي ده چين!، شاريڪه ههر بڙ ٺه وانه
 نيهه كه به روڙ به لاياندا تي نه په رين و وا ٺه زانين ههر ٺه واني تي دان و ٺيمه بڙي
 ناروئين روڙيڪ دي ته رمه كه ي ٺيمه ش ده بن بڙ لاي ٺه و شاره!، ٺه و شاره ي كه
 به داخه وه زور به بيڙي ته ماشاي ده كڙي! هه موو حه يوانه کاني ده خريته سهه ر،
 بز و مانگا و گوڙيڙ و سه گي لينا گه رپته وه، هه موومان ٺومه تي موحه مده
 ڳونا هبارين له وه ي ٺه و گڙستانه مان به ره لائو ده وه، نايه كه سيڪ هه ز
 ده كات ماموستانه كه ي به زيندو وي تي مانگا يان سه گيڪ به سه ري دا پاز بدات؟،
 كه سيڪ هه ز ده كات باوڪي يان براي يان خي زاني يان دايڪي يان كوڙ و كچه
 خو شه ويسته كه ي؟...، كه س هه ز ناكات، ٺه ي گڙستان شاري ٺه وان نيهه؟ نايه
 مردووه كانمان ٺيستا پييان ناخوش نيهه كه ناوا به بيڙي ته ماشا ده كڙين؟،
 ماموستانايي به ريڙي ٺايني باسيان كر دووه و ٺه فه رمون كه له شهه ريعه تي
 ٺيسلامدا كاتيڪ كه ده چي بڙ زياره تي گڙستان چوڙ به زيندو وي تي و وه چوڙ
 له حالي حه ياتدا شه رم ت لي كر دووه له و كه سه ده بي كاتيڪ كه ده چي بوسهر
 گوڙه كه ي ناوا به شه رم و ريز و حورمه ته وه بڙي بچي!، نه ك بچي له سهه ر
 گوڙه كه ي پالده يه وه، پيغه مبهر (عليه الصلاه والسلام) ٺه فه رموي: ٺه و كه سه ي كه
 له سهه ر قه بريڪ داده نيشي له سهه ر په نگر و ڀولو (پشڪو) دابنيشي و بسووتي

باشتره!، دانیشتن له سهر قهر پازدان به سهر قه بردا ریز و حورمهت نه نواند بؤ
 گۆرستان به راستی تاوانیکه نه گهر له دئییه ک بن هه موو دئییه که گونا هبارده،
 نه گهر شاریک بئ هه موو شاره که گونا هبارده، بویه جاریکی تریش له وتاری
 ههینی وتوومه ره جا ده که م که غه م بخۆن له په رژینکردنی گۆرستانه کاغان بؤ
 نه وهی گونا هبار نه بین.

کاتیک چویه سهر گۆرستان سه لام بکه، وه کو پیغه مبه ر به عایشه ی
 فه رموو: نه گهر چویه سهر گۆرستان ناوا سه لام بکه (السَّلَامُ عَلَیْکُمْ دَارَ قَوْمِ
 الْمُؤْمِنِیْنَ، اَنْتُمْ السَّابِقُونَ، وَتَحْنُ الْاٰلِحَقُونَ، وَتَحْنُ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِکُمْ لَاحِقُونَ، نَسْأَلُ
 اِنَّهٗ لَنَا وَلِکُمُ الْعَافِیَةَ)^{۹۶} سه لامتان لیبئی نهی خانووی قهومی نیمانداران، ئیوه
 پیش ئیمه رویشتون، ئیمه ش وا به دوا ی ئیوه دیین و اِنْ شَاءَ اللّٰهُ به ئیوه
 ده گهینه وه، داوا ی سه لامه تی ده که بین بؤ ئیوه و بؤ خۆشمان له خوا ی
 پهروه ردگار، نه گهر چویه سهر گۆرستان ناوا بلئی چونکه ئینسان که ده چیته
 سهر گۆرستان سهر دانی خۆشه ویستی خۆی ده کات ده بی بلئی: (رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا
 وَلَاخَوَانِنَا الَّذِیْنَ سَبَقُونَا بِالْاِیْمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِی قُلُوْبِنَا غِلًا لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا) خوا یه له
 ئیمه خۆشبئی و له وانه ش که له پیش ئیمه دا رویشتون، وه رق و قینه شمان له
 دلدا مه هیله که له به رامبه ر نیمانداران له دنیا هه مانبئی!، چونکه هه رچی
 نیمانداره له دنیا ده بی برای یه ک بی!، وه ده بی به ناخۆشی یه کدی نار هه حه ت
 بی، مسولمانیک له روژه ه لات لیی ده درئ یه کیکیان له روژ ناوا
 ده چه وسیندرتته وه یه کیان له وئ مائی ده سووتئ و ده ربه ده ر ده بی..، نه گهر
 ئیمه ی مسولمان له دلماندا پیمان ناخۆش نه بی دیاره مسولمانه تیه که مان

^{۹۶} صحیح مسلم، کتاب الطهارة، باب: استحباب إطالة الغرة والتجلیل فی الوضوء، رقم
 الحدیث ۲۴۹

ناتهواوه و ئيمانهمان بههيز نيهه!!، چونكه يه كيڪ له مهرجه کاني ئيمانى بههيز و تهواو تهويه ئيمانداران به برائى خوڻى بزاني، خيرى ئيمانداران به خيرى خوڻى و ناردههتي ئيمانداران به ناردههتي خوڻى بزاني (لا يؤمن أحدكم حتى يحب لآخيه ما يحب لنفسه)^{۹۷}، بويه ئينمان نه گهر كه سيكي خوشهويستى خوڻى لى ددروا و دهمرى ناردههت دهبي چونكه مردن موسيبه تيكه و واقعيكه دتهپيش!، ته ماشا بكن عومهرى كورپى خه تتاب (خرا ليني رازى بن) وهختى كه پيغه مبر وهفات دهكات چهنده ناردههت دهبي!، صه حابه كاني مهدينه زوره يان له مزگه وتدا په لويويان كه وتبوو! عهلى كورپى نه بي تاليب قاچه كاني سيفليج بوبوون خوڻى پي هه لئه نه ستايه وه و به نه رزه وه نوسابوون!، عومهرى كورپى خه تتاب دهيفه رموو: ههر كه سيك بلئى پيغه مبر وه فاتيكردوه بهم شمشيره سهرى په لده دهه! هه تا نه و كاته ي نه بويه كرى صديق (خرا ليني رازى بن) وتارى داو مسولمانانى وشيار كرده وه فه رموى: (من كان يعبد محمداً فإنّ محمداً قد مات ومن كان يعبد الله فإنّ الله حي لا يموت)، نه ي صه حابه كان نه ي ئومه تى موحه مهده (عليه الصلاة والسلام)، ههر كه سي پيغه مبرى ده په رست نه وا پيغه مبر مرد، وه ههر كه سي كيش خوداى ده په رست خودا هه رماوه!، ئيوهش و موحه مهديش (عليه الصلاة والسلام) خواتان ده په رست نه و خودايه هه رماوه، ئينجا ههندي ئاموژگارى عومهرى كورپى خه تتابيشى كرد

^{۹۷} (حدثنا محمد بن المثنى وابن بشار قالا حدثنا محمد بن جعفر حدثنا شعبة قال سمعت قتادة يحدث عن أنس بن مالك عن النبي صلى الله عليه وسلم قال لا يؤمن أحدكم حتى يحب لآخيه أو قال لجاره ما يحب لنفسه)، صحيح مسلم، كتاب الايمان، باب: الدليل أن من خصال الايمان أن يحب لآخيه المسلم، رقم الحديث ۴۵.

(خوای رازی بن) زیاتر هوشی هاته وهسه ر خوی وه ئینجا عومهری کورپی خهتتاب لهو شوینه دا فهرمووی:

تَقَوَّسَ ظَهْرِي مِنْ فِرَاقِ مُحَمَّدٍ
قَصَارَ قَضَاءِ الْأَرْضِ عِنْدِي مُضِيْقًا
لَوْ كَانَتْ الدُّنْيَا تَدُومُ لِسَاكِنِ
لَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ فِيهَا مُخْلَدًا
وَلَوْ دَامَتْ الدُّنْيَا وَدَامَ نَعِيمُهَا
لَمَا مَاتَ فِيهَا سَيِّدُ الرُّسُلِ أَحْمَدًا

واته: پشتم کورپوته وه له بهرته وهی فیراقی موحه مدم هاتوته پیتش و لیم جیابوته وه ﷺ، نهو نهرز و فهزایه پان و بهرینه و نهو دهشته م لی تهسک بۆته وه!، نه گهر نهو دونیایه بۆ کهس بمایه تییدا نیشته جی بیی ده بویه موحه ممد (علیه الصلاة والسلام) تییدا نه مرئ!، نه گهر خویشی دونیا و گوزهرانی دونیا بهردهوام بویه ده بوو پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) نه مردبا!، خو پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) زور خوشه ویست بووه لای خوا خوشه ویسترین کهسی سهر رووی زهوی بووه له لای خوا!، له هه مانکاتدا له ته مه نی شهست و سی سالییدا وه فاتی کردووه که ته مه نیکی که مه و ته مه نی نوم ته که یه تی وه کو فهرمووی: ته مه نی نوم ته که م به زوری له نیوان شهست و هفتادایه بویه خویشی له نیوهندی ثم ته مه نه دا وه فاتی کردووه، جا نا لهو کاته دا عومهری کورپی خهتتاب نه صیحه تی خوی ده کات، ده فهرمووی:

(تَجَرَّدَ مِنَ الدُّنْيَا فَإِنَّكَ إِنَّمَا حَرَجْتَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَنْتَ مَجْرَدًا)^{۹۸} واته: نهی عومر خۆت رووت بکه لهو دونیا په چونکه روژتیک دئ تو به پرووتی لهو دونیا په ده چیته دهر!

خالی دووهم: مردن کاتیکي دیاریکراوی بو دانراوه، نیمه ده بی چاک بزاینی که مردن وهختیکي دیاریکراوی هیه نه پاش ده کات و نه پی شیش ده کات؛ خوا ته حدیدی کردووه ههروه کو فهرمووی: ﴿وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا﴾ ۱۴۵ - آل عمران، واته: هیچ نه فسیتک بوئی نییه برئی به ئیزنی خودا نه بی؛ نوسراویکه و کاتیکي دیاریکراوی بو دانراوه، ئینسان زورجار ههز ده کات برئی به لام مردن به دهستی خویه، زور نه خو ش ههز ده کهن برن به لام نه جه لیان نه هاتووه؛ زور کهس له شه ردا چه نندین گولله ی به رده کهوئ ناشمري له به رته وهی نه جه لی نه هاتووه؛ زور ئینسانی نه خو ش هیه ده چی سه فه ری هه ج ده کات ده ئی: ان شاء الله لهوئ دوا ی ته و به کردن ده مر م به لام نه خیر نه جه ل به دهستی خویه، هی وا هیه لهوئ ده مرئ یا خود له ریگا ده مرئ هی واش هیه ده گه ریته وه مال وه ئینجا ده مرئ؛ هی وا هیه به پیری ده مرئ هی وا هیه به گه نجی ده مرئ، هی وا هیه خوا هوکاری بو دروست ده کات سه یاره ی وهرده گه ری، له ناودا ده خنکی، کاره با ده یگرئ...، هی واش هیه هیچ هوکاری دیار نین، ده بی نی که سیك دوی نی ساغ بوو که چی نه مرؤ ده لئین فلانه کهس مردووه؛ نه ری نه خو ش بوو؟ نه خیر ساغ و سه لامهت بوو؛ دوی نی کریکار و جوتیار بوو، له ئیش و که سابه تدا بوو که چی نه مرؤ ده لئین مردووه؛ دوی نی ناوی له قائیمه ی زیندووان بوو به لام نه مرؤ ناوی له قائیمه ی مردووانه؛ دوی نی له سه ر نه رز بوو به لام نه مرؤ له ژیر نه رزه؛ جاری وا هیه ئینسان

^{۹۸} تاریخ دمشق، باب: عمر عبدالعزیز، جزء ۴۵، صفحه ۲۱۰

هوکارى رووکەشى بۆ دروست نابې خواى گه ورده نه گهر نه جهلى هينا نيتر کاتى ته و او بوو، نهو لوقمه نانەى که نه جهلى پې هاتبوو ته و او، نهو هه وایه و نهو ناو و... به شه کهى وى له دونیا ته و او بوو!، بۆیه خواى گه ورده ده فه رموى: ﴿وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا﴾ ۱۱ - المنافقون، (لن) له زمانى عه ره بى و اتا (هه رگيز نابې)، هه رگيز خواى په رو در دگار نه جهلى هېچ که سى د وانا خات کاتى که نه جهلى هات، ﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ﴾ ۴۹ - يونس، هه موو نومم تى که نه جه لى کهى هه يه، وه هه موو که سى که نه جه لى کهى کاتى کهى تاي به تى بۆ مردنى ديارى کراوه نه سه عاتى کهى دوا ده که وى و نه سه عاتى کهى پيش ده که وى نه جه لى!، (ساعة) يانى ماو ديه که، نه ماو ديه که پيش ده که وى و نه ماو ديه کهى دوا ده که وى!، نه ده قيقه يه کهى خوا مو له تى ده دات دواى نه جه لى نه ده قيقه يه کهى دى ته پيشيش، بۆيه کاتى به نيمامى نه حمه دى کورى حه ن به ل ده فه رموى: خوا عومرت دريژ بکات، زور پى ناخوش ده بى و تورپه ده بى!، نه فه رموى: (ذالك شيء مفروع منه) نهو شتى کهى خوا برپويه تيبه وه عومر دريژ ناي تى!، نهو دوعا يه قه بوون نابى تو به يه کى کهى بلئى: خوا عومرت دريژ بکات!، ده کرى بلئى: خوا عومرت پر له به ره که ت بکات، خوا عومرت پان و به رين و فراوان بکات، به لام عومر دريژ نابى، عومرى پر له به ره که ت نه و ديه نينسان له عومرى که مي دا خزمه تى زور بکات و زورى به عومريه وه دياربى، زانای پايه به رزى واهه بووه له ته مه نى (۳۰) سى سالى چه ندين ته نليفاتى کردووه و چه ندين کتیبى نوسيوه!، خزمه تى زورى به ميلله ته کهى کردووه، هه ر له ته مه نى سى سالى دا وه فاتيشى کردووه!، هى واش هه يه ته مه نى (۵۰) په نجا ساله و هېچى به عومريه وه ديار نييه!، به ره که ت

تَه وِهِيه ئِيْنَسَان زُوْر نِيْش بَكَات و نِيْشِي زُوْرِي دِيَار بِيْ لَه تَه مَه نِيْدَا تَه گَه رَنَا تَه مَه ن دَرِيْز نَابِيْت!

خَوَاي پَه رَه رَد گَار دَه فَه رَمُوِي: ﴿وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا﴾ ۳۴-
 لَقْمَان، وَا تَه: هِيْچ كَه سِي نَا زَانِيْ بَه يَانِي چ كَارِيْكَ دَه كَات، زُوْر ئِيْنَسَان هَه يَه
 تَه مِرُوْ بَرِيَار تَه دَات بَه يَانِي تَه و كَارَه تَه كَات كَه چِي دَوَا يِي شَه و لِيْ ي
 هَه لَدَه و دَشِيْتَه و ه، يَا خُود بَه يَانِي و ه زَعِيْكَ دِيْتَه پِيْش و لِيْ ي هَه لَدَه و دَشِيْتَه و ه
 لَه بَه رَنَه و هِي خُوا دَه زَانِيْ بَه يَانِي ئِيْمَه لَه چ وَه زَعِيْكَ دَا دَه بِيْن، ﴿وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ
 بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾ ۳۴- لَقْمَان، وَا تَه: هِيْچ نَه فُسِيْكَ نَا زَانِيْ
 لَه كُوِي دَه مَرِي!، بُوِيَه پِيْغَه مَبَه ر (عَلِيَه الصَّلَاةُ وَانْسِلَام) فَه رَمُوِي: (إِذَا قَضَى اللَّهُ
 لِعَبْدٍ أَنْ يَمُوتَ بِأَرْضٍ جَعَلَ لَهَا إِلَيْهَا حَاجَةً) ^{۹۹}، وَا تَه: تَه گَه ر خُودَا وِي سْتِي
 عَه بَدِيْكَ ي خُوِي لَه شُوِيْتِيْكَ بَمَرِيْ وَا دَه كَا ئِيْشِيْكَ ي تَه و عَه بَدِيْ بَكَه وِيْتَه تَه و
 شُوِيْتَه و دَه بِيْ بَجِيْ و لَه وِيْ بَمَرِي!، زُوْر جَار كَه يَه كِيْكَ سَه يَارَه ي لِيْ و ه رَدَه گَه رِيْ
 و خَزْمِيْكَ ي دَه مَرِيْ يَان مَالِيْ دَه سُوْتِيْ، لَه فَلَان شُوِيْنَه بَه رَدَه بِيْتَه و ه و دَه كَه وِيْ
 و دَه مَرِيْ، يَان دِيْوَارِيْ بَه سَه رَدَا دَه رُوْخِيْ يَان لَه نَا و دَا دَه خَنَكِيْ...، دَه لِيْ تَه گَه ر
 وَا ي نَه كَر دَبَا وَا نَه دَه بُو وَا!، تَه و ه تَه نَهَا دَه ر گَا كَر دَه و هِي شَه يْتَانَه بُوْ بَابَه تَه كَه
 چُوْنَكَه پِيْغَه مَبَه ر فَه رَمُوِي: (فَلَا تَقُلْ لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَذَا وَكَذَا وَلَكِن قُلْ
 قَدَرُ اللَّهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ فَإِنِ لَوُتَفَتَّحَ عَمَلُ الشَّيْطَانِ) ^{۱۰۰} وَا تَه: مَه لِيْ تَه گَه ر وَا م

^{۹۹} ((حدثنا أحمد بن منيع وعلي بن حجر المعنى واحد قالوا حدثنا إسماعيل بن إبراهيم عن أيوب عن أبي المليح بن أسامة عن أبي عزة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا قضى الله لعبد أن يموت بأرض جعل له إليها حاجة أو قال بها حاجة))، سنن الترمذي، كتاب القدر، باب: أن النفس يموت حيثما كتب لها، رقم الحديث ۲۱۴۷.

^۱ ((حدثنا أبو بكر بن أبي شيبة وابن غير قالوا حدثنا عبد الله بن إدريس عن ربيعة بن عثمان عن محمد بن يحيى بن حبان عن الأعرج عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم المؤمن القوي خير وأحب إلي الله من المؤمن الضعيف وفي كل خير احرص على ما ينفعك واستعن

کردبا وا دهبوو، چونکه (نه گهر) کردهوی شهیتان ده کاته وه!، شهوه قسهی ئیمان لاواز و مونا فیه کانه که کاتی خوی شهوانه ی ده چونه جهنگ ددیانگوت: ﴿لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا﴾ ۱۵۶ - آل عمران، واته: نه گهر له گهل ئیمه بان و نه چوبانه جهنگ له گهل موحه مهد (عليه الصلاة والسلام) نه ده مردن و نه ده کوثران، به لآم خوا ده فرموی: ﴿قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ﴾ ۱۵۴ - آل عمران، نه گهر له مالی خوستان بوونیه مردتان له مهیدانی جهاد و له مهیدانی شهر هاتبا حه تمه ن ده بویه بینه شهوی به لآم دیاره شه هلتن له شهی نه هاتبوو بویه نه هاتنه شهوی!!، ئینسان ناتوانی پیچه وانه ی شه جلی بچولته وه.

خوشه ویسته کام، خالی سیبم و کوتایی: نایا خوشاردنه وه و راکردن له مردن شه جهل دوا ده خات؟، بیگومان نه خیر! چونکه شه نایه تانه ی که پیشتر خویندماننه وه گومان شه جهل وه ختیکی تایبه تی بو دانراوه نه پیش ده که شهی نه دواش ده که شهی، نمونه مان زورن له قورنانی پیروزدا خواهی گه وره بومان ده گپریته وه که زور کهس ویستویه تی خوی له مردن بشاریته وه و له مردن را بکات به لآم که لکی نه بووه!، کاتی خوی صه حابه کان داوایانکرد جهاد فه رز بکری خوا فه رزیکرد به لآم که فه رزکرا گوتیان: خواهی بوچی که میک له سه رمان رانه ده وه ستای دواپی فه رزت کردبا؟! ﴿فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ﴾ ۷۷ - النساء، واته: وه ختی که جهنگیان له سه ر فه رزکرا گوتیان: په روه ردگارا بوچی جهنگت له سه ر فه رزکردین؟ خوژگه بریکی

= بالله ولا تعجز وإن أصابك شيء فلا تقل لو أني فعلت كان كذا وكذا ولكن قل قدر الله وما شاء فعل فإن لو تفتح عمل الشيطان، صحیح مسلم، کتاب القدر، باب: فی الامر بالقوة وترك العجز، رقم الحدیث ۲۶۶۴.

دیکهت دواده خستین!؛ دپاره هه موویان نهو خوزگه یان نه بوو به لکو خه لکیکیان وایانگوتووه، خوا فہرمووی: ﴿قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَى﴾

۷۷- النساء، ئەی موحه مہد (علیہ الصلاة والسلام) پییان بلن: ئەگەر ئەوان لە ترسی مردنیانە و لە ترسی ئەوہیہ کہ ژیانى دونیایان لە دەستدەچی ژیانى دونیا خۆشگوزەرانییہ کی کہ مە، قیامت باشترە بۆ ئەو کہ سانەى کہ لە خوا ئەترسن!، ئەوانەى کہ مسولمانى راستەقینەن و لە دونیا بەرەو لىقای خوا سەفەرى خویان دەکەن ئەک بەرەو شوینیکى ناخۆش!، دەچنە لای خۆشەویستى خویان کہ ((رب العالمین)ە، دەچنە لای خۆشەویستى خویان کہ موحه مہد ﷺ، خوی گەورە دەزانن ئەو دورووانە چیان لە دلدايە و لە مرن دەترسن بۆیہ فہرمووی: ﴿أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْ كُمْ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ﴾ ۷۸- النساء، واتە: لە هەر کویيەک بن مردن دەتانگاتن با لە کۆشک و تەلارى پتەویش دابن!، ((بورج)) یانى قەلا، یانى شوین و بالاخانە و بینایەى بەرز، ئینسان لە هەر کوی بیټ ئەگەر مردنى لەسەر نوسرابن لە کات و شوینیکدا بەچ شیوہیەک کہ خوا بوى داناوە حەتمەن دەبى بچیتە ئەو شوینە و بەوشیوہش کہ خوی پەرورەدگار دیاریکردووە بمرئ.

لە جەنگى ئەحزاب هەندى لە دل نەخۆشەکان گوتیان: ﴿إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ﴾

۱۳- الاحزاب، گوتیان: ئەى پیغەمبەرى خوا ئەگەر ئىجازەمان بەدى بچینەوہ مالى بەراستى مالمان هەمووی لەو گۆرەيە و بەرەلایە و کەسى لەلا نییە و خیزانمان بە تەنهایە و دەترسین و...، خوا فہرمووی: ﴿وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا﴾ واتە: درۆ دەکەن ئەوانە مالىان لەو گۆرە نییە، ئەوانە تەنھا دەیانەوى فیرار بکەن لە جەنگ لە ترسى مردن!، خوا فہرمووی: ﴿قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ﴾ ۱۶- الاحزاب، واتە: ئەى موحه مہد (علیہ الصلاة والسلام) پییان بلن: ئەو فیرارکردنەتان هیچ سوودى نییە

نه گهر ئیوه له ترسی مردن یان له ترسی کوشتن را بکهن! ﴿وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ ۱۶- الاحزاب، جا که وابوو نه گهر ئینسان فیرار بکات و خو بشارتته وه له مردنی ناتوانی، خوا نه فهرموئی: ﴿لَنْ يَنْفَعَكُمُ﴾ واته: هه رگیز نه و خوشاردنه وهیه سوودتان پیناگه یه نی، جا هی وا ههیه سه فهر ده کات له شوینیکه وه بو شوینیکی تر یان له ولاتیکه وه بو ولاتیکی تر له ترسی مردن، هی وا ههیه نه مرۆ له و گونده دانانیشی ددچیتته نه و گونده له ترسی مردن و له ترسی کیتشه، هی وا ههیه ناچیتته جهنگ له ترسی مردن که چی نازانی مردنی له شوینیک بو نوسراوه که نه بو خوئی ههست ناکات!، له بهرته وه خوی پهروه ردگار برپویه تیه وه.

عالمیک ده فهرموئی: ﴿إِنَّ الْمُجِبْنَ لَا يُؤَخَّرُ الْاَجَلَ كَمَا أَنَّ الشَّجَاعَةَ لَا يَعَجَلُ الْاَجَلَ﴾ واته: ترسنوکی نه جهل دواناخات ههروه کو چون جورتهت و نازایهتی و لیها تووی نه جهلی ناهینیتته پیش!!، یانی نه به ترسنوکی نه جهل دوا ده که وی وه نه به غیردت و نازایهتی و شه هه مه تیش نه جهل پیتشه ده که وی، نه وانهی که له جهنگدان و نه وانهی که له ماله وه نه گهر بلی له وی زیاتر مردن نزیکه نه جهلیان له کوئی هاتیب هه له وی ده مرئی، بویه خوی پهروه ردگار فهرمووی: ﴿قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ﴾ ۸- الجمعة، واته: نه و مردنه ی که ئیوه له بهری را ده کهن حه تمه ن دیتته پیشتان و یه خهتان ده گری!

له کو تاییدا نه و نایه ته ی خوی پهروه ردگار عه رز ده که یه که خوی پهروه ردگار له سورته ی (الزمر) ده فهرموئی: ﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ ﴿وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ﴾ ۵۴- الزمر، واته: نه ی ئیماندارینه ئیوه بگه رپنه وه لای خوا، وه ته سلیمی نه مرئی خوا بن، مسولمان بن و خو تان یه کلابکه نه وه ته نها بو خوا (جل جلاله)، پیش

ئووه دی له ناكاو عهزابیكتان بو بیت پاشان كهس ناتوانی سهرتاختات!، نه گهر
 عهزاب هات تهر و وشك بهیه كهوه ده گریتهوه! با لهو عهزابه بترسین كه خوای
 گهوره وه كو ددرده سه ریبه كه لیمانده گری چ به هوئی گوناھی خویمان كه تهوبه مان
 لیئی نه كردهوه، وه چ به هوئی گوناھی خه لكیك كه له ناوی دانیشتووین و
 نه هی له خهراپه (منكر) ناكهین!، چونكه كاتیك تهر و وشك بهیه كهوه
 ده سووتی كه گوناھ و تاوان ببینری و نه هی لی نه كری، وه كو له پیتشدا و تراود:
 «إِنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ الْعَامَّةَ بِذَنْبِ الْخَاصَّةِ وَلَكِنْ إِذَا عَمِلَ الْمُنْكَرَ جَهَارًا كَلِمَةً»^{۱۱}
 واته: خوای گهوره خه لكی به گشتی به گوناھی چه ند كه سیكی ناسوتینی و
 عهزاب نادات ههتا وای لی دئی هه موویان گوناھو خهراپه ی به ناشكرا ده كهن و
 چاوپوشی لی ده كری! وهختی كه گوناھ زور بینرا له ناو خه لك و چاوپوشی لیكرا
 نهو كاته با هه موو خه لك بترسی تووشی عهزابی خوای گهوره ببی!!، چونكه
 خوا فهرمووی: ﴿وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ ۲۵ - الانفال، واته: له فیتنه یه كه خوتان پیاریزن كه تهنها
 تووشی زالمه كاتان نابی، نه گهر بی ئیوهش ده گریتهوه!.

جا با له مردن بترسین كه موسیبه تیکه و دیت، كاتیکی دیاریكراوی بو
 دانراوه ئیمه نایزانین، با هه موومان بتوانین له سهر ریگای خودا (جل جلاله)
 بهردهوام بین و نیستیقامه تمان ببی سه برمان له سهر به لا و موسیبه ته كان و
 ناخوشییه كان ژیانی دونیا ببی بو ئه وهی كاتی كه مردن هات به مسولمانی
 بمرین، ئینسانیش نازانی له كوئی ده مرئی و چۆن ده مرئی و به چی ده مرئی!!.

^{۱۱} «وحدثني مالك عن إسماعيل بن أبي حكيم انه سمع عمر بن عبد العزيز يقول كان يقال ان الله تبارك وتعالى لا يعذب العامة بذنب الخاصة ولكن إذا عمل المنكر جهارا كالم، الموطأ، كتاب الكلام، باب: ما جاء في عذاب العامة بعذاب الخاصة، رقم ۱۷۹۹

له خوای پهروهردگار ده پارینه وه و ده لئین: یاره ببی خواجه له کاتی کدا مردمان بۆ بیئنی که مسولمانین، خواجه به مسولمانی بمانژیئینی، به مسولمانی بمانگریئینی یارب العالمین، یاره ببی خواجه عاقیبه تی عومرمان خیر بکهی، یاره ببی خواجه خاتیمه ی کرده وه کاغمان خیر بکهی، یاره ببی خواجه له سه ره مه رگدا به مسولمانی بمانگریئینی، یاره ببی خواجه له سه ره مه رگدا هاوکاریمان بکهی بۆ شه وه ی بتوانین به مسولمانی بمرین، خواجه له سه ره مه رگدا بمانپاریزی له زه لله ی شه یتان و شه یتان فیلمان لی نه کات یارب العالمین، یاره ببی خواجه راگیربون (تثبیت) به قسه کاغمان ببه خشی له سه ره مه رگدا وه له ناو قه بردا بۆ شه وه ی بتوانین وه لامی مه لائیکه ته کان بدهینه وه، یاره ببی خواجه له خۆمان و مال و مندالمان خۆشبیت، یاره ببی خواجه له مردووه کاغمان خۆشبیت، خواجه شیفای نه خۆشیه کاغمان بۆ بهیئینی، یاره ببی خواجه هاوکاریمان بکهی و دل و دهر و وغان ساغ بکهیه وه بۆ شه وه ی بتوانین به دلئیکی پر له ئیمان و ئیخلاصه وه پیشوازی مانگی ره مه زانی پیروز بکهین، یاره ببی خواجه لیت ده پارینه وه که مانگی ره مه زانی نه مسالمان بۆ بکهی به ناشتی و خۆشگوزهرانی بۆ هه موو مسولمانانی دونیا، یاره ببی خواجه دهرده سه ری و زولم و ته حه ددای زالمان و سته مکاران و بیباوه ران له هه رکوییه ک هه یه له دونیا له مانگی ره مه زاندا له سه ره مسولمانان هه لگری، خواجه مانگی ره مه زانمان بۆ بکهی به دهرگای خیر و به ره که ت بۆ هه موو مسولمانانی دونیا.

نامین

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ وَ لِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ كَانَ
غَفَّارًا، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ) آمين

ژیانی نیوگور

قال رسول الله ﷺ:

(القَبْرُ إِمَّا رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفْرِ النَّيرانِ)

رواه الترمذي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مَضِلَ لَهُ، وَمَنْ يَضِلْ فَلَا هَادِيَ لَهُ، نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَنَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ، اللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ، صَلَاةً وَسَلَامًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، أَمَا بَعْدُ يَا عِبَادَ اللّٰهِ، أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللّٰهِ وَطَاعَتِهِ وَكُلُومِ أَوْامِرِهِ وَكَثْرَةِ مَخَافَتِهِ، فَإِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ، وَدِثَارُ الْمُتَّقِينَ، وَوَصِيَّةُ اللّٰهِ فِي وَفِيكُمْ وَفِي النَّاسِ أَجْمَعِينَ.

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ ١٠٢ - آل عمران.

بهريزان و خوشهويستان: نه مړوښ خوای گوره موله تی داین روژیکي تر به چاوی خویمان له ژيانی دونیا بینین و ههستی پي بکهین، شوکر و سوياس بو خوای پهروهردگار که له خزمهتی مانگی ره مه زانی پیروزدا به پروژوین و له مالی خوا نامادهین، له وتاری نه مړوماندا باسی قوناغه کانی ژيانی ټینسان و سه ره تاي دهستی کړدنی ژيانی ټینسان هه ره له ناو سکی دایکیه وه تا ده گاته خزمهت خودا (جل جلاله) به پي توانا قسه ی له سه ره ده کین، نه مړو به پشتیوانی خوای گوره ده چینه سه ره ژيانی ((به رزه خ))، ژيانی گورستان...

دوای نه وهی ټینسانه کان له دونیادا نه و دونیایه ی که کومه ټیک کاره سات و به سه ره تاي زورگوره دی تیدا ده بیني، نه و ټینسانه ی ژيان به سه ره دبا له و

دونیایه به چەند روژتیک یان چەند مانگیک یا چەند سالتیک و دوا یی به جیبی دتلی و کوچ دکات!، به لآم به ره و کوی؟!، به ره و شاریکی تر، به ره و ژیانیکی تر، به ره و ناوهدانیه کی تر...

خۆشه‌ویستان: له ژیانی خۆماندا ده‌بینین زۆر شوین که به‌لایدا تیده‌په‌رین ده‌لین ((ئوه گۆرستانه))!!

((ئوه‌وانه هه‌مووی قه‌برن))!، له‌ناو ئه‌و گۆرستانه‌دا ده‌یانینین، زۆرمان پیناخۆش و زۆرمان پێ سه‌یر و عه‌جاییه که له‌ناو ئه‌و گۆرستانه‌دا بمینین و ماوه‌یه‌که دا‌بنیشین!.. بیر بکه‌ینه‌وه له‌لای ئه‌و مردووانه، له‌لای ئه‌و شاره هه‌ندیك ئیسرا‌حت بکه‌ین، یان بیرتیک له‌ حالێ خۆمان و ئه‌و مردوانه وه ئه‌و شاره که‌پیی ده‌گوتری ((گۆرستان)) بکه‌ینه‌وه!، روژانه و مانگانه ده‌یان که‌س و سه‌دان که‌س به‌ ده‌ستی خۆمان به‌ری ده‌که‌ین بۆ ئه‌و شوینه که‌ پیی ده‌لین ((گۆرستان))!!، به‌لآم بیر له‌وه ناکه‌ینه‌وه که‌ روژتیک دیت خه‌لکیکیش ئیمه به‌ری دکات بۆ ئه‌و شوینه!، ئه‌وه پیی ده‌گوتری ((گۆرستان))! شاریکه، ناوه‌دانیه‌که، عاله‌میکه بیجگه له‌و شار و ناوه‌دانیه‌ی ئیمه!، روژتیک دیت ئیمه‌ش ئه‌و گۆرستانه ده‌بینین خۆشه‌ویستان!

پینغه‌مبه‌ر ﷺ که زیاره‌تی قه‌بره‌ستانی ده‌کرد ده‌یفه‌رموو: (السَّلَامُ عَلَیْكُمْ دَارَ قَوْمِ الْمُؤْمِنِينَ، أَنْتُمْ السَّابِقُونَ وَنَحْنُ الْآخِرُونَ، وَنَحْنُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، نَسَأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ)، فه‌رموی: سه‌لامی خواتان لیبت ئه‌ی ئاوه‌دانی ئیمانداران!، ئه‌ی شاری ئیمانداران، ئیوه رویشتون و ئیمه‌ش به‌ دواتانه‌وه‌ین، خوا هه‌ز بکات روژتیک دیت ئیمه‌ش بتانگه‌ینه‌وه ئیوه، وه داوای لیخۆشبوون و سه‌لامه‌تی بۆ ئیوه و خۆمان ده‌که‌ین له‌ خوای گه‌وره (جل جلاله).

روژتیک دیت ئیمه‌ش به‌ری ده‌کرین بۆ ئه‌و گۆرستانه که ئیستا به‌ ترسه‌وه ته‌ماشای ده‌که‌ین!، شه‌و زۆر که‌س ناتوانی له‌وی بمینتته‌وه!، به‌ جیگای خۆمانی

نازانين!، خواردنی لي ناخوين!، قسهی خوښمان بو نايي لهسهر شو قهبرهستانه!،
خومان وا دهزاین غهريبين لهسهر شو گوږستانه!، گوږستان به شتيکی نامو
لهناو ناوهانيدا تماشاشا دهکړي!، وه زورجاریش بهداخهوه بهبي ریزی تماشاشا
دهکړي!.. لهگهله شهوشدا عالهميکه و ناوهدانيهکه و شاريکی سهرهخويه!!..
سهدان و ههزاران نينساني بهريزي تيدا نيژراوه و پيوسته ریزی بگيري.

شو ژيانهی نيمه لهگهله وژيانهدا چنده فهرقی ههيه!، بهرزخ بهو مانايه
هاتوهه وهکو زانايان دهفرموون (حاجز)، يانی پهرده، ژيانی بهرزخ، ژيانی
قهبر، پهردهيهکه له بهيني ژيانی دنيا و ژيانی دواروژ، جا دهبي نيمه بهويدا
هر تپهپر بين کاتيک دهچين بو خزمهت خودا (جل جلاله)، بويه با هلهوستهيهک
بکهين، با توژيک ديقهت دهين، به روحيکی پر له ئيمان و ئيسلامهوه با
بچينه ناو قهبرهکان، با بچينه ناو گوږستان، بزاین ئيمانداران چون پيشوازيان
لي دهکړي و دوژمنانی ئيسلامي ش چون پيشوازيان لي دهکړي؟!، بزاین
پاداشتی نيمانداران چيهه؟، بزاین سزا و نارعهتیهک که بو بي باوهپرانیش
دانراوه له گوږساتاندا چيهه!؟.

بهپيزان خوشهويستان: ژيانی گوږستان لهگهله ژيانی نيمهدا

زور فهرقی ههيه!:

- ژيانی نيمه لهسهر زهوييه، بهلام ژيانی نهوانه لهژير خاکه!.
- ژيانی نيمه فراوانه، خانويکمان ههبي زور فراوانه و تييدا هاتوچو دهکهين،
بهلام قهبری تنگ زور زور نارعهته و ناتوانی خوئی تيدا وهگيري بهو
زاهيرهی که نينسان بو خوئی تماشاشا دهکا!،
- ژيانی خومان کارهباي ههيه و روناکی تيدايه، بهلام شهوي نهگهه خوا بویمان
روناک نهکاتوهه تاريکه!.

- ژيانی ئیره مان به ناماده بونی خزم و کس و خۆشهویستانه، به لّام ئهوی ته نیایه!
- ژيانی ئیره مان به خۆپاراستنه له درنده و له مار و دوویشک و له هه موو
گیانله به ره درنده کان و زه ره مه نده کان، که چی لهوی گۆشتمان ده خریته
به ره دهستی دوویشک و مار و جیرانمان لهوی نه گهر خوا (جل جلاله)
نه مانپارێزی!

- ژيانی ئیره پره له ئاوه دانیی زیندوو و کار و کاسبی و قسه و گفتوگو و
هاتوچۆ و سهردان، به لّام ئهوی ئه وه نه ماوه!، له گه لّ خزم و کهست دابراوی،
به تنها ماوێته ود!

- ژيانی ئیره بۆ زستان صۆپا و به تانی و دۆشهکت ههیه به لّام لهوی له
زستانیشدا هه ر خاک و خۆل راده خهی!، وه له هاوینیشدا نه موبه پریده و نه
پانکهت ههیه و لهوی هه روا به وشێوهیهی که ده بیینی جلیکی سپی بۆت
ده کری و ده تخه نه خوارێ بۆ ناو ئه و گۆرده!!، بۆ ناو ئه و قه برده، ته ماشا
ده کهی تنها خاکیکێ رهق و روت و دوو مه تر خۆلت له سه ر سینگێ ده که ن،
که نازانی عاقیبهتت به ره و کوویه و خزمه کانت به په له ن هه تا ده گه پێنه وه
لهوی و ده گه پێنه وه سه ر کار و کاسبی خۆیان و هه رتا چه ند رۆژیکێ که م
ئینسان مرده کهی وه بیره!، نه گه ر ئینسانیک له کاتی مرده ندا له هه موو
رۆژنامه و بلاو کراوه کانی عالم ناوی بنوسری، به لّام هه ر چه ند رۆژیکه و
دوایی ده سپرته وه و که سیش باسی ناکات!، جا با بۆ خۆمان حیسابیک
بکه ین که ده چین بۆ ئه و شوینه!

خۆشهویستان: باسما کرد له وتاریکدا گومان ئینسان که روح ته سلیم ده کا
مه لائیکهت دیت (مَلِكُ الْمَوْتِ) روحی ئینسان ده کیشی، چۆن ئینسان له و
حاله ته دا شه یتان ده یه وی زه فهری پییبات؟، باسما کرد که شه یتان خۆی دینیته
سه ر شکلی دایکی و باوکی، به لّام خوای گه وره نه وانهی که مسولمانان

قهسه که یان راده گری، ناخیر وشه یان (لا اله الا الله) ده بی که له سه ری دهمرن!، خوا هاو کاریان ده کات (جل جلاله)، وه دوای نه وهی که نه و مه لائیکه تانه دین بو روحکیشانی نینسان، نه وانه ی نماندارن مه لائیکه تی جوان و به سهر و سیمای جوان و بونی خو شه وه دین بو روحکیشانی!، نه وهی که مسولمان بی، نه وهی که نیماندار بی، مه لائیکه تی نورانی دین بو روحکیشانی، کفنی سپیان پییه و بونی خو شیان پییه، به لام به پیچه وانه وه نینسانی بی دین، نینسانی بی نیمان و گونا هبار وه ختیک روحی ده کیشن بو خو ی زور روحه که ی به ناره حه تی ته سلیم ده کات!، زور نازاری پیوه ده بینی!، له گه ل نه وه شدا مه لائیکه تی رهش و مه لائیکه تی ناشیرین له بهر چاوی نه و نینسانه دین کاتیک که بونی ناخو شیان پییه که روحی نه و نینسانه ده کیشن.

وه ختیک که نینسان ده مرئ پیغه مبه ر ﷺ ده فهر موئ: (وه ختیک که ده یبه ن بو گوپرستان سی شتی دوا ده که ویت، وه کو ده فهر موئیت (يَتَّبِعُ الْمَيِّتَ ثَلَاثًا: فَيَرْجِعُ اِثْنَانٍ وَيَبْقَى مَعَهُ وَاحِدٌ، يَتَّبِعُهُ اَهْلُهُ وَمَالُهُ وَعَمَلُهُ فَيَرْجِعُ اَهْلَهُ وَمَالَهُ وَيَبْقَى عَمَلُهُ)^{۱۰۲}، ده فهر موئ وه ختیک که نینسان ده مرئ بو سهر گوپرستان به ری ده که ن و خه لک له گه لی ده روا، سی شت له گه لی ده رۆن: مالی له گه لی ده روا، خزم و که سی له گه ل ده روا، کار و کرده وهی خو شی له گه لی ده روا، دوانیان ده گه ری نه وه یه کیان له گه لی ده می نیت ته وه، نه وهی له گه لی ده می نیت ته وه ته نها کار و کرده وهی خو یه تی جا خو بی و کرده وهی خو ی، نه گه ر خوا ره می پی نه کات ده بی به کرده وهی خو ی محاسه به بکرئ مال و خزم و که سی هه مووی

^{۱۰۲} «حدثنا الحميدي حدثنا سفيان حدثنا عبد الله بن أبي بكر بن عمرو بن حزم سمع أنس بن مالك يقول قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يتبع الميت ثلاثة فيرجع اثنان ويبقى معه واحد يتبعه أهله وماله وعمله فيرجع أهله وماله ويبقى عمله»، صحيح البخاري، كتاب الرقاق، باب سكرات الموت، رقم الحديث ۶۱۴۹.

ده گه پرتوه، شهوی به سهاره هاتوه له گه لیدا نه گهر به تانی و لینه و دوشه کی هاتوه له گه لیدا، نه گهر دار جهنازه که یه له گه لئی هاتوه، نه گهر هر وه سیله یه کی ماددی له گه لئی هاتوه، یان شهوته خزم و کس و خوشه ویستانی له گه لئی هاتون له سر گورستان ده گه پرتوه به ره و مالی خویان و خوی و کرده وه که ی به جی ده میتنی له و شوینه!

نه و کاته ی که نه و جهنازه یه به ری ده کری بۆ سر گورستان پیغه مبه ر ده فرموی (علیه الصلاة والسلام): نه و جهنازه یه هاوار ده کاو بانگ ده کات بی شهوی نینسانه کان بییستن و نه وان له سر شانی خویان یان داناوه، نه و - مردوه ی- که نیماندار بی و مسولمان بی ده لیت: (قَدْمُونِي.. قَدْمُونِي) ۱۰۳: نزیکم بکه نه وه و بمبه ن، بمبه ن... چونکه ده زانی بۆ شوینیک ی زور خوش ده چیت!، نه و کاته ی که مه لانی که ت روحیان کی شاوه ده زانی بۆ شوینیک ی خوش ده چی، موژده یان پیداوه، به لام به پیچه وانه وه نه گهر نینسانی تاوانبار و گونا هبار بوو هاوار ده کا و ده لی: (أَيْنَ تَذْهَبُونَ بِهَا؟): بۆ کویم ده به ن بۆ کویم ده به ن؟، هاوار ده کات!!

له و حاله ته دا پیغه مبه ر ﷺ ده فرموی: نه گهر نینسانه کان نه وانه ی جهنازه یان هه لگرتوه، بیان بیستبایه شه و هاوار و ده نگه ی شه و مردوه، هه مرویان جهنازه که یان فریده دا له سر شانی خویان و بلاو ده بون و کس نه یده زانی کیوه ده چن؟!، به لام هه موو زینده وهریک گوئی له هاتوهاواری شه و مردوه یه تنه ا نینسانه کان له گه ل جنوکه نه بی شه ویتر هه مروی گوئی له هاتوهاواری شه و مردوه یه که له سر شانی خویان یان داناوه، له مالی خوی ده بیه نه دهره وه و بۆ سر قه برانی ده به ن، خوشه ویستان: له گه ل شه وی که شه و نینسانانه مردوه که

۱۰۳ صحیح البخاری، کتاب الجنائز، باب: کلام المیت علی الجنائز، رقم الحدیث ۱۳۱۴.

به جیدیلن له سهر گورستان مه لائیکه تی (نکیر و منکر) دینه سهری، بو شهوهی
 پرسپاری لی بکه، نهو کاتهی که نهو مه لائیکه ته دین پرسپاری لی ده کهن
 نه گهر نیماندار بی شهو مردووه زور چاک ده توانی وه لام بداته وه، نه گهر
 نیمانداریش نه بی به راستی خوی نازانی چ ده لی و توشی سزا و نارپه حه تییه کانی
 سهختی به رزه خ ده بی!، وهختیک که پرسپاری لی ده کهن یه کهم پرسپاریان
 شهوهیه، لیی ده پرسن (من ریک؟): پهروه ردگارت کی بو؟، کیت ده په رست له
 دونیا؟ کپنوشت بو کی ده برد؟، شهوهی که نیمانداره ده لی: پهروه ردگارم (الله)
 بو، سه جدهم بو شهو ده برد، کپنوشم بو شهو ده برد، عیباده تی شهوم ده کرد،
 شهولی مزگهوت بووم، شهوهی که به چاکی زانیوه و شهوهی که له دونیادا چاکه ی
 کردووه، هه مووی له خه یاله و دیتته پیش چاری خوی گهوره وا ده کات وه لامی
 مه لائیکه ته کان ده داته وه، لیی ده پرسن (ما دینک؟): دینه کهت چ بو؟، شهویش
 ده لی: دینم نیسلام بو، لیی ده پرسن شهو پیاهوی که هاتبوو بو لای نیوه که
 موحه مه د بو ﷺ چون هه لسوکه وتت له گهل کرد؟، شهویش ده فه رموی شهوه
 پیغه مبه ره و پیشه وام بوو غورونه و نیمامم بوو، به دوا ی سوننه ت و
 رینمونیه کانی که وتم.

به لام دیاره شهوهی که پیاهوی گونا هبار و بیباوه و کافر و مولید بی، موشریک
 بی، که مه لائیکه ته کان پرسپاری لی ده کهن زور به نارپه حه تی وه لام ده دهنه وه و
 نازانن وه لامی بو دابنن، وهختیک که لییان ده پرسن خودات کی بو؟، ههر ده لیت
 نازانم!، وهختیک که لیی ده پرسن دینه کهت چ بو؟، ههر ده لی نازانم!، وهختیک که
 لیی ده پرسن شهو پیاهوی که بولات نیرابوو له دونیا که به پیغه مبه ره هاتبوو (علیه
 الصلاة والسلام) چون هه لسوکه وتت له گهل کرد؟ به چیت زانی، رات چون بوو له سهری؟،
 شهویش ههر ده لی نازانم!، شهو کاته دیاره سزای تایبه تی بو داده نیین دوا ی شهوهی
 که خوی پهروه ردگار شهو مر ده کات به مه لائیکه ته کان.

خۆشهویستان: بهراستی تاقیکردنهوهی بهرزهخ، تاقیکردنهوهی ناو قهبر زۆر زۆر سهخته!، ئهگهر له تاقیکردنهوهی دونیادا ئیمه له قاعهی ئیمتیحاندا دادهئیشین خهڵکمان له دهرووبهرد، نازادیه کمان ههیه بیر دهکهینهوه، یا پرسیاریکمان ههیه ته رککی دهکهین، بهلام له راستیدا لهوئ ئهوه نییه، لهوئ بهبێ ئهوهی که ته رککی تیدابێ دهبێ وهلامی پرسیاره کان بدهیهوه، بهو شیوهی که پرسیار ت لی ده کهن به پیتی پتویست و د به په له ش ده بێ پرسیاره کان وهلام بدهیهوه، جا ئهگهر خوا زویانمان سهلامهت نهکا لهوئ بهراستی زۆر زۆر خهتهرد!، بویه ئیمامی عوسمان (خوا لینی رازیی) رۆژنیکان لهسهه قهبرهستان لهسهه قهبریک راوهستاوو زۆر گریا ریشی سپی ههموو ته ر بوو، غولامئیککی ههبوو ناوی (هانی ٤) بوو لیبی پرسی گوتی: یا ئیمام بۆچی ئهوهنده لهسهه قهبرهستان دهگری؟!، بۆ وهختیک که ئایه تهکانی بهههشت و جهههنهم دهخویندریتهوه بهسهرتدا له مالهوه ئهوهنده ناگری؟!، بهلام لهسهه قهبرهستان ئهوهنده دهگری!، فهرمووی له بهر نهوهی که گویم لی بوه پیغه مبه ر ﷺ فهرمووی (إِنَّ الْقَبْرَ أَوْلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ، فَإِنْ نَجَا مِنْهُ فَمَا بَعْدَ أَيْسَرُ وَإِنْ لَمْ يَنْجُوا فَمَا بَعْدُ أَشَدُّ) ١٤٤ فهرمووی: له بهر نهوهی گویم له پیغه مبه ر بوو ﷺ فهرمووی: قهبر یه که مین مه نزلگای دوا رۆژه، جا ئهگهر لهوئ ئینسان نه جاتی بوو لهو ئیمتیحانه له دوا ی ئهوه هه رچی دیته پێشی له دوا رۆژ و له حساباتی قیامهت ئهوه ئاسانه!، بهلام ئهگهر لهوئ ناجیح نه بوو ئهوهی له دوا ی ئهوه دی زۆر

١٤٤ «(حدثنا هناد حدثنا يحيى بن معين حدثنا هشام بن يوسف حدثني عبد الله بن بدير أنه سمع هاننا مولى عثمان قال ثم كان عثمان إذا وقف على قبر بكى حتى يبيل لحيته فقيل له تذكر الجنة والنار فلا تبكي وتبكي من هذا فقال إن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال إن القبر أول منازل الآخرة فإن نجا منه فما بعده أيسر منه وإن لم ينج منه فما بعده أشد منه قال وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما رأيت منظرا قط إلا القبر أفظع منه»، سنن الترمذي، كتاب الزهد، باب: ذكر الموت، رقم الحديث ٢٣٠٨.

ناخوشر و نارچه تتره!، جا له راستیدا ئیمتیحانیکى قورسه بویه ئیمامى عوسمان (خوای لى رازیى) له و حالته دا گریاوه چونکه ده زانى حهقیقه تى عه زابى قهبر و حهقیقه تى نهو شوینه و ئیمتیحانه کهى چونه، بویه نه وهنده بوى گریاوه!، به لام ئیمه بیر ناکهینه و له وهى که نهو شوینه چاوه ریمان ده کات!، نازانین له کوئ ده مرین؟، به چى ده مرین؟، چون ده مرین؟، چون ده مانبهن بو گوړستان؟!، هر یه کی کمان له چ گوړستانیک ده نیژرین؟!، دياره نه وه نازانین!، بیریشى لینا کهینه وه، بویه پیغه مبهر ﷺ فه رموی: برۆن زیاره تى قهبرهستان بکهن بیر بکه نه وه بو نه وهى مردنتان بیته وه یاد، له سه ر قهبرهستان دانیشن دوعا بو مردو و ده کان بکهن، بیر بکه نه وه له خو تان که دین بو نه وئ، دياره نه گه ر ئیمامى عوسمان یه کینکى ناوا، زاتیکى پر له حه یا و نه دهب و شه رم ناوا برسى و بگرین که یه کینکه له (عَشْرَةُ الْمُبَشَّرَةِ)، خوای په روه ر دگار هر له دونیا و دعدى به هه شتى پيدا وده!، نهو عوسمانه ی که رۆژنیکیان ویستى بچیته خزمه ت پیغه مبهر ﷺ، و دختیک که عائشه ده گپرتیه وه (خوای لى رازیى) ده فه رموی: بینیم نه بو به کرى صدیق نیجازه ی و ده رگرت له پیغه مبهر (علیه الصلاة والسلام) پیغه مبهر دانیشتبوو جلیم بو شوشتبوو، توژیک له رانى دیار بو به رووتى، - ده فه رموی- نیجازه ی نه بو به کرى داو هاته ژوره وه شوینه کهى دانه پوشته وه، دواى ئیمامى عومر دواى کرد بیته ژوره وه نیجازه ی و ده رگرت نه ویشیان چویه ژوره وه هر شوینه کهى دانه پوشته وه، ده فه رموی ئیمامى عوسمان له ده رگیدا یه کسه ر شوینه کهى داپوشته وه و فه رموی و ده ر ژوره وه یا عوسمان!، عائشه ده فه رموی زور سه رم سوپما: بو ده بی بو ئیمامى عوسمان نهو شوینه دابداته وه که سه ر چوکیه تى بو نه وانیترى دانه داوه؟!، و دختیک که پرسپارى له پیغه مبهر ﷺ کرد، پیغه مبهر فه رموی: (أَلَا أَسْتَحِي مِنْ رَجُلٍ تَسْتَحِي مِنْهُ

الملائكة؟^{۱۰۰} فرموی: چۆن شهرم نه کهم له کهسیک که مهلائیکه تی خوا شهرمی لی ده کهن؟!.

ئهو عوسمانه که مهلائیکه تی خوا شهرمی لی کردووه، ئه وهنده به حهیا و به نه دهب بووه، پیغه مبهه ﷺ فرموی: به حهیا ترین کهس له ئومه تی من نیامی عوسمانه!، فرموی ئه گهر دامنه داباوه نه ده هاته ژوروه!، ئهو عوسمانه ئاوا ده گریی له سهر قهر له بهر ئه وهی که ده زانی چ ئیمتیحانیک ههیه، ده زانی چ عه زابیکی له دوايه ئهو قهره!.

به لی خو شه ویستان: کابرای زالم وهختی که پرسیاره کانی لی ده کری ههر به (لا أدري) وه لام نه داته وه له ناو قهر، نازانی چۆن وه لامیک بسو پرسیاره کانی دابنی؟!، چونکه له دونیادا بری لی نه کردو ته وه بلی خوام (الله) به و ده بیه رستم و کر نۆشی بو ده بهم و قورئانیک که نار دویه تی ده ستوریکه و ده بخوینمه وه و عه مه لی پی ده کهم، بۆیه له و کاته شه وه نایه ته خه یالی، خوی گه وره (جل جلاله) ده فرموی: ﴿يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ﴾ ۲۷ - إبراهيم، واته: خوا نیمانداران

^{۱۰۰} «حدثنا يحيى بن يحيى ويحيى بن أيوب وقتيبة وابن حجر قال يحيى بن يحيى أخبرنا وقال الآخرون حدثنا إسماعيل يعنون بن جعفر عن محمد بن أبي حرملة عن عطاء وسليمان ابني يسار وأبي سلمة بن عبدالرحمن أن عائشة قالت ثم كان رسول الله صلى الله عليه وسلم مضطجعا في بيتي كاشفا عن فخذه أو ساقيه فاستأذن أبو بكر فأذن له وهو على تلك الحال فتحدث ثم استأذن عمر فأذن له وهو كذلك فتحدث ثم استأذن عثمان والحاصل رسول الله صلى الله عليه وسلم وسوى ثيابه قال محمد ولا أقول ذلك في يوم واحد فدخل فتحدث فلما خرج قالت عائشة دخل أبو بكر فلم تهتش له ولم تباله ثم دخل عمر فلم تهتش له ولم تباله ثم دخل عثمان فجلست وسويت ثيابك فقال ألا أستحي من رجل تستحي منه الملائكة»، صحيح مسلم، كتاب فضائل الصحابة، باب: من فضائل عثمان بن عفان (رضي الله عنه).

دامه زراو ده کا به وتهی چه سپاو که { لا اله الا الله } یه له ژیانی دنیاو دواپوژدا ، وهسته مکارانیش گو مرپا ده کات .

خۆشه ویستان: هه موو ئینساننیکیش که ده چیتته ناو گۆز بینگومان گۆره وشار ده درئ، گۆره وشار نه وه یه که قه بره که ویک ده که ویتته وه و به راسوی چه پی ده چیتته لای راست و لای راستی ده چیتته لای چه پ، وه کو پیغه مبه ر ﷺ فه رمووی: ته نها شه هید نه بی که ئینسانی شه هید له پیناوی خوا دا جهنگا بیت له پیناوی ئیسلامدا شه هید بو بی و کو ژرابی نه وه گۆره وشاری له سه ر نییه!، وه ختی که له پیغه مبه ریان پرسیار کرد ﷺ بو چی شه هید گۆره وشاری له سه ر نییه؟ فه رمووی: (كَفَىٰ بِنَارِقَةِ السُّيُوفِ عَلَيَّ رَأْسَهُ فِتْنَةً) ^{۱۰۶} فه رمووی: بریسکه ی شمشیرانی له سه ر سه ری به س بو وه بو نازاری، نه وه هاتنی بریسکه ی شمشیران له سه ری که له مهیدانی جهاد و قیتالدا هه بو وه نه وه له جیاتی گۆره وشاره که به تی و خوا ریژی لیده نی.

نه وه کاته ی که نه وه ئینسانه ده چی بو گۆرستان دیاره وه ختی که ئینسانه کان ده گه ریته وه مه لاتی که ته کان پرسیار لی ده که ن و ورده ورده ده یانه وی به رزی بکه نه وه بو خزمه ت خوا (جل جلاله)، ده یانه وی روچه که ی به ن بو ناسمان، مه لاتی که ته کان رو حی نه وه ئینسانه هه لده گرن نه گه ر ئیماندار بو و ورده ورده ده روا بو پیشه وه مه لاتی که ته کان ده زانن که نه وه رو حی کی ئیمانداره و هاتوه بو لایان، هه ر کاتی که له ناسمانه کان به سه ر ده که وی دو عای بو ده کری و ناسمانی بو ده کریته وه!، به لام کاتی که ده گاته نه وه شوینه ی خوا مه به ستیه تی خوی

^{۱۰۶} أخبرنا إبراهيم بن الحسن قال حدثنا حجاج عن ليث بن سعد عن معاوية بن صالح أن صفوان بن عمرو حدثه عن راشد بن سعد عن رجل من أصحاب النبي صلى الله عليه وسلم ثم أن رجلا قال يا رسول الله ما بال المؤمنين يفتنون في قبورهم إلا الشهيد قال كفى ببارقة السيوف على رأسه فتنة. سنن النسائي، كتاب الجنائز، باب الشهيد، رقم الحديث ۲۰۵۲

په وروډگار نیستیقبالی دهکا و به مه لائیکه ته کانی ده فهرموئ: نهو عه بدهی من ببه نه وه بؤ شوینی خوی چونکه وه عدم داوه هر له وپوه دروستیان بکه مه وه وهختیک که قیامت دادیت، به لام شوینیکی زور خوخی بؤ ناماده بکن، قه برده کی زور بؤ فراوان (واسع) کهن و راجهن، وه له هه موو ناز و نیعمه تیک بؤی پرازی نه وه! دياره وه کو پیغمبر ﷺ فه رموی (القبر إِمَّا رَوْضَةٌ مِنْ رِیَاضِ الْجَنَّةِ، أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفْرِ النَّیْرَانِ) فه رموی: قه بر یان باغیکه له باغه کانی به هشت یان شیوئیکه له شیوه کانی جهه ننم، ((خوا بمانپاریژی))، پیغمبر ﷺ کاتیک که نهو فه رموده ی فه رموده دياره بؤ نه وهیه که ئینسان عیبه تی لی وهر بگری، یه عنی عه زابی جهه ننم له قه بریشدا ئینسان ده یچیژی!، وه خوخی به هشتیش ئینسان له قه بریشدا ده بیینی و ده یچیژی!.

نه گهر به هشتی بوو نه وه به شیک له نیعمه ته کانی به هشت ده بیینی، روژانه به یان یان و ئیواران ئینسان له قه بردا نه گهر ئیماندار بوو به هشت ده بیینی، شوینی خوی ده بیینی و له زدیش له ناز و نیعمه تی دهکا، به لام نه گهر ئینسانی کافر بوو نه ویش به پیچه وانوه هه موو عه زابه کانی دؤزه خ ده بیینی، شوینی خویشی له دؤزه خ ده بیینی هه موو روژیک، پاشانیش سزایه کان نازاری پی ده گه یه نی!، دياره پیغمبر ﷺ ده فهرموئ: نهو قه بره بؤ ئینسانی مسولمان به رین ده بی به قه دهر نه وهی که چاو ده بیینی!!!.

نهو هه موو سزا و نازاره ی که ئینسانی گونا هبار له قه بردا پیی ده گات و ده بیینی هه موو گیانله به ریک ده بییستی، ته نانه ت نهو کاته ی که مه لائیکه ته کان پرسپاری لی ده کهن نازانی و لام بداته وه له حه دیسیکدا پیغمبر ﷺ ده فهرموئ که گورزیکی لی ده دن، که نه زیه تیک پی ده گه یه نن هه موو زینده وهره کانی سهر رووی زهوی ده بییستن ته نها ئینسان و جنوکه نه بی!!، هه موو حه یواناتیش گوئی له ده نگی هه موو نهو عه زابه ی ناو قه بره

ھەيە تەنھا جنۆكە و ئىنسان ناگاي لى نىيە و نازانى، دەنا پىغەمبەر ﷺ رۇژىكىيان لەسەر قەبرىك راوہستا بوو قسەى دەکردن، ئىمامى عومەر (خوانىنى رازىيىن) فەرمووى: (يا رسول اللہ) ئايا گوئىيان لىيە ئەوانە؟ ئەدى ئەوانە نەمردوون؟، فەرمووى: ئەى عومەر ئەوانە زياتر لە تۆ گوئىيان لىيە، يەئنى ئەوئەدى كە ئەوان گوئىيان لىيە ئەوئەندە تۆ گوئى لى نىيە، بەلام ئەوانە نازانن و ناتوانن وەلام بدەنەوہ لەبەرئەوہى مردوون، تەناتەت مردووەكان گوئىيان لە دەنگى نەغلى ئىنسانى زىندووە كە بەسەرياندا تىدەپەرى و ھاتوچۆ دەكات.

خۆشەويستان: ئەبوو ھورەيرە دەگىرپتەوہ (خوانىنى رازىيىن) پىغەمبەر ﷺ رۇژىكىيان لەسەر قەبرىك راوہستا بوو فەرمووى: (مايأتى على هذا القبر يوم إلا وهو ينادي بصوتٍ ذلِقَ طَلِقَ يَابْنِي أَدَمَ نَسَيْتَنِي، يَابْنِي أَدَمَ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنِّي بَيْتِ الْوَحْدَةِ وَبَيْتِ الْغُرْبَةِ وَبَيْتِ الْوَحْشَةِ وَبَيْتِ الدُّودِ وَبَيْتِ الضُّيْقِ، إِلَّا مَنْ وَسَعَنِي اللَّهُ لَهُ) ^{۱۰۷} پىغەمبەر (عليه الصلاة والسلام) كە لەسەر قەبرە كە راوہستا بوو فەرمووى: ھەموو رۇژىك كە بەسەر ئەو قەبرەدا دىت - ديارە مەبەستى ھەموو قەبرىكە -، ئەو قەبرە ھاوار دەكات لەو رۇژەدا، دەلى: ئەى بەنى ئادەم منت لە ياد چووە، ئەى بەنى ئادەم ئايا نەتزانى ئەمن مالى تۆمە كە مالى تەنھام؟!، كە تۆ بە تەنھا دىيى بۆ ئىرە، بە تەنھا لەناو مندا دەبى، ئايا تۆ نەتزانىوہ كە من مالى غەربىيى و غوربەتى تۆمە و رۇژىك دى تۆ دىيى بۆ ئىرە؟!، نەتزانى كە من مالىكى پى ترس و كرمم بۆ تۆ؟!، بىرى لىناكەيەوہ دىيى بۆ ئىرە، نەتزانىوہ كە مالىكى تەنگى تۆمە و رۇژىك دىيى بۆ ئىرە و مالى فراوانەكەت بەجى دىلى، مەگەر ئەو كەسە نەبىت كە خوای گەورە رەحمى پىدەكا و ئەو

^{۱۰۷} سنن الترمذى، كتاب صفة القيامة والرنائق والورع صفة أواني المحوض، باب السنة، رقم

الحديث ۲۴۶۰

ماله ی بۆ بهرین دهکات، نه گهرنا ماله که بهراستی تنگه!، نهو قهبره هاوار دهکا هه موو روژتیک بۆ نهو ئینسانانهی که لهسه روى زهویدا لهسه ر نهو خاکه دهژیین، بهلام دیاره ئینسانهکان گوئیان لی نییه و ههر به خهیاالیشیاندا نایه!!

روژتیکى تر پیغه مبه ر ﷺ لهسه ر قهبریک وهستا بوو دهنگیکى له قهبره که بیست و پرسىارى کرد نهو قهبره هی کییه و چۆن مردووه؟، گوئیان نهوه له زه مهنى جاهیلیه تدا مردووه، به مسولمانى نه مردووه، فه رمووی (لولا أن لا تدافنوا لدعوت الله عز وجل أن یسمعکم من عذاب القبر)^{۱۰۸}، فه رمووی: نه گهر له بهر نهوه نه بوايه که ههر مردوو ناشارنه وه، دو عام ده کرد و له خوا ده پارامه وه که گوئیان له عه زابى که سانی ناو قه بر ببوايه!، به لام نه گهر گوئیان له عه زابى که سانی ناو قه بر ببوايه که س مردووی نه ده شارده وه و که س نه ده ویرا بچیتته لای گوړستان!، له راستیدا بۆیه ئینسان نازانى عه زابى ناو قه بر چۆنه؟!، حى ساب و کى تاب و نى مئى حان چۆنه؟، بۆ نه وه ی لی ره وه حى سابى بۆ بکات و تا قى کردنه وه که گرن گى بیئى!، نه گهر ئینسان بزانى له ناو قه بر چ رووده ات؟، نهو کاته تا قى کردنه وه که ئى جابى نایب و زۆر گرن گى بۆ دانانى ئین له دونیا!، هونه ر نه وه یه تۆ نه تبى نیوه کارى بۆ بکه یت نه ک که بینیت نهو کاته

^{۱۰۸} «أبى سعيد الخدری عن زید بن ثابت قال أبو سعید ولم أشهده من النبى صلى الله علیه وسلم ولكن حدثیه زید بن ثابت قال ثم بینما النبى صلى الله علیه وسلم لبني النجار علی بغلة له ونحن معه إذ حادت به فکادت لتلقیه وإذا أقبر ستة أو خمسة أو أربعة قال کذا کان یقول الجریری فقال من یعرف أصحاب هذه الاقبر فقال رجل أنا قال فمتى مات هؤلاء قال ماتوا فی الاشرک فقال إن هذه الامة تبتلى فی قبورها فلولا أن لا تدافنوا لدعوت الله أن یسمعکم من عذاب القبر الذى أسمع منه ثم أقبل علینا بوجهه فقال تعوذوا بالله من عذاب النار قالوا نعوذ بالله من عذاب النار فقال تعوذوا بالله من عذاب القبر قالوا نعوذ بالله من الفتنة ما ظهر منها وما بطن قالوا نعوذ بالله من الفتنة ما ظهر منها وما بطن قالوا نعوذ بالله من الفتنة الدجال قالوا نعوذ بالله من فتنة الدجال»، صحیح مسلم، کتاب الجنة وصفة نعیمهما، باب: عرض مقعد المیت الجنة أو النار، رقم الحدیث ۲۸۶۸.

به چاوی ناچار حیسابی بۆ بکهیت!؛ خۆشه ویستاتم: دیاره عهزابی گۆریش یه کینکه له عهزابه کانی جهه نهم، وه به شیکه لهو عهزابه بۆیه پێویسته زۆر وریا بین و خۆمان بپاریزین بۆ ئهوهی که ئهوه عهزابه نهی که له قه بریشدا (گوناهاران و تاوانباران)ی مردوووه کان ده بیستن، ئیمه هه ر له ئیستاره له ژیا نی خۆماندا خۆیا نی لی بپاریزین...

ئهو عهزابه نهی که زیاتر مردوو پێیه وه ناره حهت ده بیئت:

یه کیکیان، که پێغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) فه رموویه تی: خۆ پاک نه کردنه ویه له میز، پاشان ئه ویه که وه کو فه رمووی: قسه هیئان و بردن له به ینی ئه و کهس و ئه و کهس یا ئه و کۆمه ل و ئه و کۆمه ل بۆ تیکبه ردانی خه لکی، یان بۆ ناره حه تکردن و ناشرینکردنی خه لکی، غه بیهت و درۆ و بوهتان، ئه وانه به راستی زۆرتری نی عهزابی قه برن!؛ که پێغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) له سه ر قه بریک راوه ستا بوو فه رمووی^{۱۰۹}: ئه و مردوو به دوو سیفه تان عهزاب ده دریت که گرنگی پێ نه داوه، یه کیکیان خۆ نه پاراستنه له پشکه میز و له تاره تگرتن زۆر گرنگی نه داوه، نه ویتیشیان له قسه هیئان و بردن، جا وه کو گوتمان عهزابی قه بر به شیکه له عهزابی جهه نهم، کاتیک که پێغه مبه ر

^{۱۰۹} «حدثنا عثمان قال حدثنا جرير عن منصور عن مجاهد عن ابن عباس قال ثم مر النبي صلى الله عليه وسلم بمناط من حيطان المدينة أو مكة إنسانين يعذبان في قبورهما فقال النبي صلى الله عليه وسلم يعذبان وما يعذبان في كبير ثم قال بلى كان أحدهما لا يستتر من بوله وكان الآخر يمشي بالنميمة ثم دعا بجريدة فكسرها كسرتين فوضع على كل قبر منهما كسرة فقبل له يا رسول الله لم فعلت هذا قال لعله أن يخفف عنهما ما لم تيبسا أو إلى أن ييبسا باب ما جاء في غسل البول وقال النبي صلى الله عليه وسلم لصاحب القبر كان لا يستتر من بوله ولم يذكر سوى بول الناس»، صحيح البخاري، كتاب الوضوء، باب: من الكبائر أن لا يستتر من بوله، رقم الحديث ۲۱۳.

(عليه الصلاة والسلام) له شهوي نيسرادا بههشت و جههننه مي بيني، (ده فرموي) كه سانتيكي بيني له جههننه مدا له ناو رووباري خویندا مه له يان ده كرد!، ٺهو نينسانه له ناو رووبارده كدا خوڙي نقوم ده كرد و دهاته دهره وه، رووباره كوش همووي خوین بوو!، كه سينكيش له دهره وه رووباره كه راوه ستا بوو، بهردي خري و گوره ي به دهسته وه بوو جار جار بوي دهاويشت و ديه اويشته ناو گهرووي ٺهو نينسانه و قوتي ددها، پرسياري كرد و فهرمووي: ٺهوانه كيئن و چ كه سن؟، ٺهو مه لائيكه ته ي كه له گه ليدا بوو فهرمووي: ٺهوانه ٺهو كه سانهن كه ريبايان خواردوه له دونيا، حاليان ٺهويه كه له دواړوژدا ود له ناو قه بريشدا ٺهو سزايه به چاوي خوځيان ده بينن و هستي پي ده كهن، كه سانتيكي تري بيني مه لائيكه ته ي عذاب له جههننه مدا قولايان پييه له ناو دهميان ده كهن و دمه كه يان راده كيشن بؤ پشته وه و هه لي ده زرينن و شهقي ده كهن!، له ولاشه وه بؤ لاي راست و له ولاشه وه بؤ لاي چه پ!!، پرسياري كرد ٺهوانه چين؟، فهرمووي: ٺهوانه ٺهو كه سانهن كه درؤ و بوهتان و غه بيه تيان كرده و، ٺهوانه ي كه زوبانيان له خير نه گيپراه، ٺهوه به ده مي خوځيان ٺهو سزايه ده بيننه وه، جا خوا بمانباريڙي!

ٺهوانه به راستي عه زابنن بؤ كه سانتيك كه كرده وه دي خراب ده كهن كه ٺيمه خوځشان ده زانين حهرامن، ده زانين ريا حهرامه، ده زانين درؤ حهرامه، غه بيهت حهرامه، قسه هيٺان و بردن حهرامه، جاسوسي حهرامه، ده زانين نه زهر و بهرله لايي نافرته حهرامه، ده زانين ٺه گه ر نينسان ناگاداريځي كه له مالايدا خهراپه و بيټه خلاقه هديه، يا كچي يان خوشكي يان براي يان كوري بيټه ده ب و بيټه خلاقه و نه سيحه تي ناكات، ٺهوه حهرامه وه ده بيټه (ديوس)، كه پيغه مبر ﷺ فهرمووي: ديوس ناچيټه بههشت، فهرموويان ديوس كييه؟، فهرمووي ٺهو كه سه په كه بزاني له ماله كه يدا فاحيشه و بي شه رعي ده كري

به لام تهویش چاوپوشي لي بکات، به راستی پيويسته نيমে زور وريا بين، تهو دی که بو مردووش دهچيت دواي مردنی وه کو پينغه مبهري ﷺ فهرمووی: سي شت نينسان ئيستيفادهي لي دهکات، (إذا مات الانسان انقطع عمله إلا من ثلاثة، إلا من صدقة جارية، أو علم ينتفع به، أو ولد صالح يدعو له) فهرمووی: نينسان که مرد تنها سي شت سوودی پي دهگه يه نيټ: (صدقة جارية) واته خير يکي کردي، تهو خير ده بردهوام خه لک ئيستيفادهي لي بکات له شونينک که به چي هيشتووه، نه گهر مزگه وتيکي کر دووه، نه گهر فهرشي له مزگه وت راختووه، نه گهر سهد ديناري به ناله تيک داوه که خرمه تي مسولماناني پي ده کر يټ، وه فهرمووی تهو ويريان تهو يه که مندالي صالحی له پاش به جيمايټ، نه گهر کور بيټ نه گهر کچ بيټ، وه ههروه ها خزم و کهس وه هه موو مسولمانانيش (دياره به قياس له وه دا که زانايان ده فهرموون) که دوعا بو مردوو ددکن تهو دهيان پي ددگات، تهو ويري شيان فهرمووی: نه گهر عيلم يکي به جي هيشتيټ و خه لک ئيستيفادهي لي بکات، نه گهر کيتاب و نوسراويکه، نه گهر موازه ربه که، نه گهر قسه يه کي خير، له دواي تهو هه رچهند خه لک ئيستيفادهي لي بکات، تهو هه موو خيرانه بو وي ده گه رينه وه به بي تهو ي خير لهو که سانه ي که ده يکن کهم بکري ته وه!!، جا پيويسته خو مان زور ناگادارين تهو روزه مان له پيش چاو بي، که روژنيک ديټ ده مانخه نه ناو تابوته وه، ده مانخه نه ناو داره باز وه، ده مانبهن بو ناو گورستان و له ویش به

«حدثنا يحيى بن أيوب وقتيبة يعني بن سعيد وابن حجر قالوا حدثنا إسماعيل بن جعفر عن العلاء عن أبيه عن أبي هريرة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال إذا مات الانسان انقطع عنه عمله إلا من ثلاثة إلا من صدقة جارية أو علم ينتفع به أو ولد صالح يدعو له»، مسند إمام أحمد، جزء ٢، صفحة ٣٧٢، رقم الحديث ٨٨٣١.

تهنها جیمان دهیلن، جا خۆمان و کردهووی خۆمان ته گهر خوای گهوره ره جمان پي نه کات به راستی دهفته و تین.

رؤژیکیان پیغه مبه ر ﷺ فهرمووی: (لَنْ يُدْخِلَ أَحَدٌ عَمَلُهُ الْجَنَّةَ) ^{۱۱۱}، واته: هیچ که سیک کردهوه کهمی نایاته به هشت!، یه کیک له صه حاییه کان هه لساوه فهرمووی: (وَلَا أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟!)، فهرمووی: نه تۆش نهی پیغه مبه ری خوا؟!، فهرمووی (وَلَا أَنَا إِلَّا أَنْ يَتَّعَمَدَنِي اللَّهُ بِرَحْمَةٍ) واته: منیش به کردهوهی خۆم ناچمه به هشت مه گهر خوای گهوره به ره جمتهی خۆی دامپۆشی!، مانای وایه ئینسان ده بی هه موو ته ماح و چاوه و وانیه کی ره جمتهی له خوای پهروه ردگار وه بی که خوا ره جمی پی بکات، نه گه رنا عه مه لی ئینسان هه رچهنده زۆر بیته هه ر که مه!، چونکه ئینسان هه ر چهنده کار بکا و ماندوو بیته هه ر قه رزاری (رَبُّ الْعَالَمِينَ) ه.

له خوای پهروه ردگار ده پارینه وه و ده لئین: یاره بی خوایه ناخیری عومرمان خیر کهیت، یاره بی خوایه گو رستا مان بو رونا ک بکهیت، خوایه قه بره کا مان بو فراوان و رونا ک بکهیت، خوایه وه لامی پرسیا ری مه لاتی که ته کا مان بو ناسان بکهیت، خوایه زوبانمان چه سپاو (ثابت) بکهیت له و کاته دا، خوایه تۆمان له یاد نه چیت له و کاته دا و وه بیرمان بیت (یا رَبَّ الْعَالَمِينَ)، خوایه هیدایه تی مال و مندالمان بدهیت، یاره بی خوایه شیفا ی نه خۆشی مسولمانه کان بی نی، خوایه له گونا هی هه موو لایه کمان خۆش بیت، خوایه گیراوی مسولمانه کان به ره لدا بکهیت، خوایه بزربووی مسولمانان بگی ریه وه، خوایه مسولمانان له هه موو شو ی نیک سهر خهی، خوایه مسولمانان سهر خهی به سه ر دو ژمناناندا، خوایه

^{۱۱۱} صحیح مسلم، کتاب صفات المنافقین، باب: لن یدخل أحد الجنة بعمله، رقم الحدیث ۲۸۱۶.

دوژمنانیاں بتوقینتی، زہلزلہ ہی زہویان لہ ژیر پی بکھیت یارہ بی، یارہ بی
خوایہ ہموو مسولمانان لہ دونیا لہ ہموو ناخوشی و نارہحتیہک پیاریزی و
سہریان بجہی (یا رب العالمین).

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لَكُمْ وَ لِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ

(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

آمین

به ههشت و نهمه ته کانی

﴿وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ
أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ﴾ ۱۳۳ - آل عمران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَشْكُرُهُ وَنَسْتَهْدِيهِ، وَتَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا
وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَنَشْهَدُ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، شَهَادَةٌ تَنْجِي قَائِلَهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ
إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ، وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَتَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، هَذَا
الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ وَنَصَحَ الْأُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ
وَتَرَكْنَا عَلَى الْمِحْجَةِ الْبَيْضَاءِ، لَيْلَهَا كَنْهَارُهَا، لَا يَزِيغُ عَنْهَا إِلَّا هَالِكٌ، صَلَوَاتُ اللَّهِ
وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ، أَمَّا بَعْدُ يَا عِبَادَ اللَّهِ، أُوصِيكُمْ وَنَفْسِي بِتَقْوَى
اللَّهِ وَطَاعَتِهِ، فَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ، قَالَ اللَّهُ سُبْحَانَ
وَتَعَالَى فِي كِتَابِهِ الْحَكِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا
اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ ١ - النساء.

نیماند ارانی بهر پریز، شوینکه وتوانی پیغه مبهری پیشه و امان موحه مد ﷺ،
سهلام و رهجه تی خوی پهروه دگار برژی بهسه رتیوه و هه موو مسولمانانی
دونیا، له خوی پهروه دگار ده پار پیینه وه لهم روژه پیروزه دا و ده لئین: یار به بی
خوایه روژووه کافان لی قه بول بکه ی، یار به بی خوایه نویزه کافان لی قه بول
بکه ی، یار به بی خوایه هه موو عیباد ته کافان لی قه بول بکه ی، خوایه گه پرانوه
و ته وه ی مانگی ره مه زانمان لی قه بول بکه ی.

خو شه ویسته کافم، یه کیک له نیشانه کانی گه وره یی مانگی ره مه زان وهک
پیغه مبهرمان موحه مد ﷺ ده فرموی: (إِذَا جَاءَ رَمَضَانَ فَتُحْتَفَلُ بِأَبْوَابِ

الْجَنَّةِ^{۱۱۲} واته: نه گهر ردمه زان هات دهرگا کانی به ههشت ده کرینه وه و ده کرینه سهر پشت، بۆ کئی؟، بۆ عه بده کانی خوا، بۆ نه وهی به ره و خوا بېن و له مانگی ردمه زاندا په شیمان بېنه وه له گونا هه کان و تهوبه بکه ن، ته ماشای به ههشت بکه ن و نازونیمه تی به ههشت بهیننه بهرچاوی خویان، هه روه کو چۆن دهرگا کانی دۆزه خ داده خرین!، هه روه کو چۆن دهرگا کانی ئاسمانه کان ده کرینه وه، جا به ههشت چۆنه و نازونیمه ته کانی چین و چۆن؟، وه به هه شتیه کان چۆن و چ ده کهن؟، با له وتاری نه مپرو بچینه خزمه تی نه و به هه شته ی خوا ی په روه ردگار، له ژیر روشنایی ئایه ته کانی قورئانی پیرو ز، وه له ژیر روشنایی فه رموده پیرو زه کانی پیغه مبه ر ﷺ، به لکو خوا ی په روه ردگار خۆشه ویستی خوی وه خۆشه ویستی نه و به هه شته بخاته ناو دلّه کانان، زیاتر وامان لی بکات به ره و نازونیمه تی نه و به هه شته هه ولّ بدهین، نه و خۆشیه هه تا هه تاییه له قیس خۆمان نه ددهین، نه و ژیانه ی دنیا هه لمان نه فریوتنی و فیلمان لی نه کات، نه و نیعمه ته گه وره یه مان له ده ست بدات!، پینج و دوو روژیکی دنیا ژیانیکی هه تا هه تاییمان له ده ست نه دات!!.

خۆشه ویسته کانم، به هه شت چۆنه؟:

نه گهر که سیک له دنیا دا به هه موو هه ولّ و توانایه وه، به هه موو شیوازیکی هه نده سییه وه، باشترین بینایه دروست بکات!، وه باشترین باخچه و میوه جات له ده وره بیری نه و بینایه دروست بکات!، باشترین زراعت و باشترین کانیاو و باشترین رووباری سه رزه وی و باشترین خزمه ت و خزمه تکار و جوانترین ئافره ت و باشترین ده ستلّات و چاکترین پاره و سامانی له ژیر ده ستدا بیت!!، نه و

^{۱۱۲} الكتاب المصنف في الاحاديث والاثار، كتاب الصيام، باب: ما ذكر في فضل الصحابة وثوابه، صفحة ۲۷۱، رقم الحديث ۸۸۶۹

شوینه رازاودیة له دونیادا دروست بکات!، نینجا ناتوانی بلی: شوینیکم دروست کردووہ کہمیک وه بههشت دهچی!!!، دیاره بههشتی بهرین نایه ته حساب و بهراورد (مقارنۂی دنیا!)، بههشتی بهرین بههشتی خوایه، خوی پورهردگار نازو نیعمه تی وای داناوه له بههشتدا وه کو فہرموی: (مَلا عَیْنُ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا حَظْرٌ عَلَى قَلْبٍ بَشَرٍ) واتہ: نہ چاو بینویہ تی!، نہ گوچی کہ بیستویہ تی!، نہ به خویال و خہنیش بهسہر دلئی ہیچ کہ سیکدا هاتووہ!!، خو شہویستہ کانم، خوی پورهردگار له سوپدہ تی (الزمر) دا دہ فرموی: ﴿وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاؤُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ﴾ ۷۳- الزمر، دہ فرموی: له مہیدانی مہ حشر دوی ٹہوی حساب له گہل عہدہ کان کرا، نہ وانہی مسولمان و خواپہرست بوون شہادہ و کتیبہ کہیان بہدہستی راست و درگر تہوہ، نہ وانہی کہ کافر بوون و (ساقط) بوون کتیبہ کہیان بہدہستہ چہپ و درگر تہوہ، دوی ٹہوی کہ جہہنہ میہ کان بہردو دوزخ بہر پیکران. و بہهشتیہ کان بہردو بہهشت بہر پیکران، دوی ٹہوی ہہموو نینسانہ کان و جنوکہ کان بہسہر پردی (صراط) دا رت بوون، ٹہوی جہہنہ می بوو کہوتہ خواروہ و ٹہوی بہهشتی بوو پریہود ٹہوبہر، خوی پورهردگار دہ فرموی: ﴿وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا﴾ ٹا لہوی ٹہوانہی خواپہرست و لہ خواترس و پاریز کاربوون وه کو و ہد بہر پیدہ کرین بہرہ بہهشت، بہر لہوہی بگہنہ لای دہرگا کانی بہهشت دہرگا کانیان بو کراونہ تہوہ: ﴿وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا﴾، وه ختیک کہ دہ گہنہ ٹہو شوینہ مہ لائیکہ تہ کان پیشوازیان دہ کمن: ﴿وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ﴾: مہ لائیکہ تہ کان و دہرگاوانہ کانی بہهشت) پیان دہ لین: سلام عَلَیْکُمْ سہ لامی خواتان لیبتت، بہ خیرین!، بو (دارالسلام) ہاتوون چونکہ بہهشت (دارالسلام: خانوی ناشتی) یہ، خانویک کہ ہہرگیز شہری تیدا

نییه!، نو سهلامی مه لایکه ته کانیان ناراسته ده کړیت، پاش شهودی ده چنه ژوره وه ښجا سهلامی خوی په روه رد گاریان ناراسته ده کړی: ﴿سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَجِيمٍ﴾ ۵۸- یس، واته: سهلام فرموده یه که له لایه ن خواوه، خوا پییان ده فرموی سهلامتان لیبت به خیرین، وه پاش شهودی دین بؤ خوشیان له ناو به هشتدا هر ه مرویان سلاو (تَحِيَّةٌ) چا کوچونیه که یان هر سهلامه: ﴿تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ﴾ ۲۳- ابراهیم، سهلام له به هشتدا له یه کتری ده کمن و: ﴿لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهَا إِلَّا قِيْلًا سَلَامًا سَلَامًا﴾ ۲۵، ۲۶- الواقعة، هیچ قسه ی پروبوچ (لَغْوً) تیدا نییه و نایستن، ه مروی هر سهلام له یه کتر کړدنه و خوشه ویستییه!

به لئ ښجا نو کاته ی که به هشتیه کان چونه به هشت وه دوزه خیه کان چونه دوزه خ خوی په روه ردگار نه مر ده کات ده فرموی مردن بهینن!، پیغه مبر ﷺ شه فرموی: نو مردنه له نیوانی به هشت و دوزه خدا سهری ده برن!، مردن سهر ده پردی یانی مردن نه ما و رویشت!، مه لایکه ته کان ده فرمون (خُلُودٌ بِلَا مَوْتٍ، حَيَاةٌ بِلَا مَوْتٍ) ^{۱۱۳}: نه ی به هشتیه کان شهوه ژیان به سهری بهرن به بی مردن، وه به دوزه خیه کانیش ده لئ (خُلُودٌ وَحَيَاةٌ بِلَا مَوْتٍ): شهوه ژیانکی خوتانه به بی مردن هه تا هه تایه، خوی گه وره ده باره ی نینسانی کافر شه فرموی: ﴿لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى﴾ ۷۴- طه، واته: نه ده مرن و کوتایان پی بی، نه زیندوشن تیدا واته له بهر نازار و سزای دوزه خ هر چنده زیندوون به لام تام و چیژ له زیندووبون ناکمن و وه زیندوون نه بن وان!، ﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ ۶۵- الاحزاب: به نه به دی تیدا ده میننه وه، جا خوشه ویسته کام:

^{۱۱۳} حلية الاولياء، جزء ۸، صفحه ۸۴ للمؤلف أبو نعيم أحمد بن عبدالله الاصبهاني، دار الكتاب العربي - بيروت، الطبعة الرابعة، ۱۴۰۵ هجري.

ناوه کانی بههشت: (دارالسلام^{۱۱۴}، جَنَاتُ النَّعِيمِ^{۱۱۵}، فَرْدَوْس^{۱۱۶} دارالمقام^{۱۱۷}، المقام الامین^{۱۱۸}، مقعد صدق^{۱۱۹}، جَنَاتُ الْخُلْدِ^{۱۲۰}، جَنَاتُ عَدْنِ^{۱۲۱})
 نهوانه هه مروی ناوه کانی بههشتن.

خۆشهویسته کاتم، دیاره ئیمه ناتوانین بههشت و دسف بکهین وهك شهوهی عهقل و ههست و شعوری خۆمان بههینیتته بهرچاوی خۆی بهلام هه ندیک لهژیر رۆشنایی نایه ته کان و فهرمووده کانی پیغه مبهه ﷺ که میك له نازو نیعمه ته کانی بهینینه بهرچاوی خۆمان بو شهوهی ئیمه ناگاداربین و شهوه نیعمه تانه مان له بهرچاوی بیته.

بههشت چهند ده رگای ههیه؟: پیغه مبهه ﷺ شه فرموی: (إِنَّ لِلْجَنَّةِ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابٍ)^{۱۲۲} واته: بههشت ههشت ده رگای ههیه، دۆزهخ ههوت ده رگای ههیه بهلام بههشت ههشت ده رگای ههیه، ده رگاکانی چهنده گه ورهن؟ پیغه مبهه ﷺ شه فرموی له فرموودهیه کدا: (مَا بَيْنَ مِصْرَاعَيْنِ فِي الْجَنَّةِ كَمَسِيرَةِ أَرْبَعِينَ سَنَةً)^{۱۲۳} ده فرموی: له نیوانی ههه لاجیوهیه کی ده رگایه کی بههشت بو

^{۱۱۴} (لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ) ۱۲۷- الانعام.

(إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ) ۸- لقمان.

^{۱۱۶} (الَّذِينَ يَرْتُوبُونَ الْفَرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ) ۱۱- المؤمنون.

^{۱۱۷} (الَّذِي أَخْلَقْنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نُصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ) ۳۵- فاطر.

^{۱۱۸} (إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ) ۵۱- الدخان.

^{۱۱۹} (فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُقْتَدِرٍ) ۵۵- القمر.

^{۱۲۰} (قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا) ۱۵- الفرقان.

^{۱۲۱} (جَنَاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى) ۷۶- طه.

^{۱۲۲} مسند إمام أحمد، جزء ۴، صفحة ۳۸۶، رقم الحديث ۱۹۴۵۶.

^{۱۲۳} (وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه قال ما بين مصراعين في الجنة كمسيرة أربعين سنة)

مسند إمام أحمد، جزء ۴، صفحة ۱۷۴، رقم الحديث ۱۷۶۱۱.

ټو ویتریان (فراوانی دهرگاگان) ریگای چل سال ریسه!، ټوهونده دهرگاگانی بههشت گورهن چونکه بههشته که زور گورهیه!، ههشت دهرگای هیه!، بهئی خوشه ویسته کاتم ټوه دهرگاگانی بههشته.

ټهو بههشته چهنده گورهیه؟! جیگای چهندها کهسی تیدا دهیته وه هر له ټاده موه ههتا خاتم وه ههتا کوتاهه مین کهس که له سر ټهو دونیایه دا دهژی...!، جارئ پیش هه موو شتیک با بزاین که یه کهم کهس که دهرگای بههشت ده کاتوه پیغه مبه مان موحه مده ﷺ!، وه کو ده فرموی: (أنا أَوْلُ مَنْ يَقْرَعُ بَابَ الْجَنَّةِ)^{۱۲۴} واته: من یه کهم کهسم له دهرگای بههشت ده ده!، (أما إنک یا أبا بکر أَوْلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِي)^{۱۲۵} ټه فرموی: ټهی ټه بوبه کر ټو یه کهم کهسی له ټومتهی من له دهرگای بههشت ده چیته ژوره وه دوای پیغه مبه ران!، ټوه نازو نیعمتهی دهرگاگانی بههشته جارئ هیشتا نه چوینه ژوره وه!، با له دهرگای بههشت بچینه ژوره وه ته ماشا بکهین به لام بهر له وهی که نیمه ته ماشای نازو نیعمته کان بکهین با ټه بزاین که نایا کلیلی دهرگای بههشت چیه؟، وه کو پیغه مبه ر ﷺ فرموی: (مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ

^{۱۲۴} «وحدثنا أبو كريب محمد بن العلاء حدثنا معاوية بن هشام عن سفيان عن مختار بن لفل عن أنس بن مالك قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم أنا أكثر الانبياء تبعاً يوم القيامة وأنا أول من يقرع باب الجنة»، صحيح مسلم، كتاب الايمان، باب: قول النبي أنا أول الناس يشفع في الجنة، صفحة ۱۴۱، رقم الحديث ۳۳۱.

^{۱۲۵} «وحدثنا هناد بن السري عن عبد الرحمن بن محمد الحاربي عن عبد السلام بن حرب عن أبي خالد الدالاني عن أبي خالد مولى آل جعدة عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم أتاني جبريل فأخذ بيدي فأراني باب الجنة الذي تدخل منه أمتي فقال أبو بكر يا رسول الله وددت أني كنت معك حتى أنظر إليه فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم أما إنك يا أبا بكر أول من يدخل الجنة من أمتي»، سنن أبي داود، كتاب السنة، باب: في الخلفاء، رقم الحديث ۴۶۵۲، صفحة ۶۹۸

إلا الله^{۱۲۶} واته: کلیلی دهرگای بههشت بریتییه له شاهیدیدان که هیچ پهرستراو نین شایه نی پهرستن بی جگه له (الله)، وتنی (لا إله إلا الله) کلیلی بههشته، نهوانی که له دنیادا گوتویانه (لا إله إلا الله) نهوانه دهچن بو بههشت، نهوانی که قهناعه تیان به (لا إله إلا الله) هه بووه، نهوانی له پیناویدا ژیاون و مردوون، نهوانی بو خزمه تی (لا إله إلا الله) هه وئیانداه، نهوانی که زمانیان به ویردی (لا إله إلا الله) پارا بووه، نهوانی که له کاتی ساغی و نهخوشی و دهولمه نندی و فقیریدا (لا إله إلا الله) یان له بیر نهچووه، بهلام ده بی نهوه بزاین که (لا إله إلا الله) دهرگای بههشت ده کاته وه و نهوانی که نه یانگوتوه (لا إله إلا الله)، وه نیعتیقادیان پیی نه بووه، خزمه تی دینیان نه کردووه نهوانه ناتوانن بچنه نهو بههشته چونکه نهو کلیله یان پیی نه بیته ناتوانن بچنه ژووره وه!، به لیخ خو شه ویسته کاتم نهو بههشته چه نده گه ورده!، خوی پهروردگار ده فرموی: ﴿وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ﴾^{۱۲۳} - آل عمران، واته: تالوکه بکه ن بو لیخو شبوونی (مغفرة) لای خوا وه بههشتیک که بهریناییه کهی به قه در ناسمانه کان و زهوییه!، نیمه له وتاریکی رابردوودا باسی بهرینایی ناسمانه کاتمان کرد، نهو ناسمانانی که وه کو زانایان نیستا بو یان روون بوته وه^{۱۲۷}، ده لئین: پینج سه د

^{۱۲۶} صحیح البخاری، کتاب الجنائز، باب: فی الجنائز ومن کان آخر کلامه لا اله الا الله.

^{۱۲۷} زانایانی گهردوونناس ده لئین: لانی کم به سه دان ملیون کههکه شان که ریژه کهی له سه رووی ۲۰۰ ملیونه وه داده نین له م برنه وه ردها ههیه، تیره ی چهقی کههکه شانیش به نزیک کراوهیی ده کاته ۱۰ (ملیون ملیون ملیون) کم، بو وینه سه دیمی (المرأة المتسللة) نزیکه ی ۲۰۰۰۰۰۰ (دوو ملیون) سالی رووناکی له کههکه شانی نیمه وه دووره، له کاتیکدا که یهک سالی رووناکی ده کاته ۶ ملیون ملیون میل، وه کههکه شانی خو شان ۳۰ ملیار نه سته تیره ی تیاده!، وه به ریژه کهی وا فراوانه که دووسه د ملیون سالی رووناکی ده ویت تا به دهوری خویدا ده خولیتته وه!، کومه لهی خور که خور. رو نو هسهاره کهی و مانگه کانی ده گرتته وه به شیکه له م کههکه شانه گه ورهیه و تیره کهی (دواتره هزار ملیون) کم ده بیت و ۳۰ هزار سالی رووناکي له =

هزار مه جهرپره (که هکشان) له ناسمانه کانداهیه؛ هر مه جهرپه به مه لایین و ملیار نستهیره تیدا هیه؛ نستهیره واهیه چه ندرار له زهوییه نیمه گوره تره؛ نستهیره رهونه قدری واهیه تیشکی بهریوه که له و کاتوهی خوا دروستی کردوه هتا نیستاش تیشکه کهی نهگه یستوو به نیمه!!!، توه هر ناسمانی دونیایه ﴿وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ﴾ ۵- الملك، نهی هر هوت ناسمانه کان؟!، جا بهرینایی بههشت به قهدر هه موو ناسمانه کان و زهوییه ده بی دریا یه کهی چۆن بی؟!.

به لئی توه گوره بی بههشت، نینجا هه زه تی موسا پرساری کرد له خوی پوره دگار و فرموی: یاره بی گوره ترین شوینی بههشت و نازو نیعمه تی بههشت کامهیه؟، وه نرمترین شوینی بههشت یا خود له خوارترین پلهی بههشت کامهیه؟، خوی پوره دگار وه لامی دایه وه که له بههشتا نازو نیعمه و شوینی و ناماده کراوه که کهس نه بی نیوه؛ چاو نه بی نیوه، گوچکه نه بیستوه، بههون و خه یالیش بههسر دلئی هیچ که سیکا نه هاتوه، خوا له قورنندا ده فرموی: ﴿فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ﴾ ۱۷- السجدة، اته: هیچ نه فسیک نازانی چی بو ناماده کراوه؛ نه ونده نازو نیعمه تی گوره ناماده کراوه هیچ کهسی نازانی؛ نینجا فرموی: (أَعَدَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ)؛ ناماده مکردوه بو عبده صالحه کانی خوم نازو نیعمه تی واه که نه چاو بی نیوه تی؛ وه نه گوئی بیستوه تی؛ نه به دلئی هیچ که سیکا هاتوه؛

= چه تی که هکشانه که وه دوره، خوریش ۱۵۰ (سه دو په نجا ملیون) کم له زهوییه که تیدا ده ژین دوره.

- پروانه: - (خواناسی ناین نیمان) م. علی باپیر لا ۱۳۳ و ۱۳۴ و ۱۴۱.
- (داستانی نیمان) شیخ ندیم الجسر لا ۳۳۳ و ۳۳۴.
- (السماء فی القران الکریم) زغلول النجار/ نجم المرات، ص ۲۸۶.

فهرمووی شه دی نزمترینیان کوئیسه؟، فهرمووی: نزمترینیان -وه کو له فهرموودهیه کی پیغه مبهه ﷺ هاتوه که ئیمامی موسلیم ریوایه تی ده کات-: کو تاهه مین کهس که له جهه ننه م دیتته دهروه، دیاره شه وهی که ئیمانداریی به لام گوناھی کردبن ده چیتته جهه ننه م شه گهر خوا ره همی پینه کات و عه فووی نه کات، به شه ندازه ی گونا هه کانی له جهه ننه م دا ده سوتی ئینجا دیتته ده ری و ده چیتته به ههشت، وه کو پیغه مبهه ده فه رموی: (أَخْرَجُوا مِنَ النَّارِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَانَ فِي قَلْبِهِ مِنَ الْخَيْرِ مَا يِزَنُ ذَرَّةَ) ^{۱۲۸} واته: له ناگری جهه ننه م دیتته ده ری که سیك که باوه ری به خوا هه بووی به قه ده ره میسقاله زه ره یهك!، جا چهند سال له جهه ننه میدا ده مینیتته وه شه وه خوا ده زانی!، به لام ناخیر جار دیتته ده ری مادام کافر نه بووه چونکه کافر به شه دی له جهه ننه م ده مینیتته وه، به لام ئیماندار دیتته ده ری روژیک له روژان، کو تاهه مین کهس له شه هلی به ههشت که له جهه ننه م دیتته دهروه به ره وه به ههشت ده روا ^{۱۲۹} هه موو

^{۱۲۸} «حدثنا محمود بن غيلان حدثنا أبو داود حدثنا شعبة وهشام عن قتادة عن أنس أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال يخرج من النار وقال شعبة اخرجوا من النار من قال لا إله إلا الله وكان في قلبه من الخير ما يزن شعيرة أخرجوا من النار من قال لا إله إلا الله وكان في قلبه من الخير ما يزن برة أخرجوا من النار من قال لا إله إلا الله وكان في قلبه من الخير ما يزن ذرة وقال شعبة ما يزن ذرة مخففة وفي الباب عن جابر وأبي سعيد وعمران بن حصين»، سنن الترمذي، كتاب البر والصلة، باب: ماجاء في الكبر، رقم الحديث ۱۹۹۹

^{۱۲۹} «حدثنا عثمان بن أبي شيبة وإسحاق بن إبراهيم المنظلي كلاهما عن جرير قال عثمان حدثنا جرير عن منصور عن إبراهيم عن عبيدة عن عبد الله بن مسعود قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إني لأعلم آخر أهل النار خروجاً منها وآخر أهل الجنة دخولا الجنة رجل يخرج من النار حبوا يقول الله تبارك وتعالى له اذهب فادخل الجنة فيأتيها فيخيل إليه أنها ملأى فيرجع فيقول يا رب وجدت ملأى فيقول الله تبارك وتعالى له اذهب فادخل الجنة قال فيأتيها فيخيل إليه أنها ملأى فيرجع فيقول يا رب وجدت ملأى فيقول الله له اذهب فادخل الجنة فإن لك مثل الدنيا وعشرة أمثالها أو إن لك عشرة أمثال الدنيا قال فيقول أتسخر بي أو أتضحك بي وأنت الملك قال لقد رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم ضحك حتى بدت نواجذه قال فكان يقال ذلك أدنى أهل الجنة منزلة»، صحيح مسلم، كتاب الايمان، باب: أدنى أهل الجنة منزلة، رقم الحديث ۳۱۱، صفحة ۱۳۵.

لاشهی رزیوه و رهش بووه، خوای گهوره کانیاوئیکی پیشان دهدات، نهو نینسانه دهلیت: یارهبی نیجازه م بده لهو کانیاوو ناو بخومهوه و خوم بشوم...، خوا ددهرموی: نایا نه گهر بییه نهو شوینه داوای شوینی تر ناکهی؟، نهویش ددهرموی یارهبی وهعد بیټ داوای هیچ شوینی تر ناکه م!، دیته سهر نهو کانیاوو ناو ددهخواته وه و خوی ددهشوات لاشهی چاک ددهبیته وه، نهو جار خوای گهوره داریکی سهوز و به سیبهری پیشان دهدات نهو کهسه ددهرموی: خویسه گیان نیجازه م بده بیم له ژیر سیبهری نهو داره نیسپراحت بکه م!، خوا ددهرموی: نهی عهبدی من نهی وهعدت نه دابوو؟! داوای شوینیکی تر ناکهی بتهینمه نهوی؟، دهلی: یارهبی وهعدبی داوای هیچ شوینی تر ناکه م بهس بمبه ژیر نهو داره!، دهچیته ژیر نهو داره دوایی نیسپراحت دهکات و خوای گهوره باخچهیه کی نشان دهدات میوه جاتی ههیه!، نهو کهسه دهلی: نهی خویسه ریگام بده زور برسیمه بچه ناو نهو باخچهیه، خوای گهوره ددهرموی: نایا داوای شوینیکی تر ناکهی نه گهر بجیته نهوی؟، نهویش دهلی: نه خیر یارهبی!، نینجا خوای گهوره بههشتی نشان دهدات نهویش دهلی: خویسه گیان بمخه ناو بههشت!، نهو نینسانه خوزگه و ساوات (طُموح)ی ههیه و خوای پهروه ردگاریش تهبعه تی عهبدی خوی دهناسی، پیش نهوی بجیته ناو بههشت خوا پیی ددهرموی: نهی عهبدی من دونیا چهنده گهوره بوو!! ناتهوی به قهدهر دونیاو دوو نهوهندهش له بههشتدا بتدهمی؟!، نهویش ددهرموی (یاربی اُستَهزیء بی؟): نهی خویسه گیان گالته م پیده کهی؟!، وائزانی بهشی نهو له بههشت نهماوه و هه مووی تهوزیع کراوه!، نینجا خوای پهروه ردگار ددهرموی: وهره نهوهندی دونیا و دوو نهوندی دونیا با بو تو بیت!، نهوه نازونیمه تی خویسه بو کوتاهه مین کهس که دی بو بههشت!!، دهبی نهوانه ی که لهسه ره تادا چوون بو بههشت نازونیمه ته کهیان چون بی؟!، جا نهوه گهوره یی بههشته که گوتمان به قهدهر ناسمانه کان و زهویسه بویه

عه جایب نییه که گچکه ترین شوینی به قه دهر نه وه بی که دهیداته نه وه عه بدهی خوئی!

خۆشه ویسته کانی خوّم، با ته ماشای به ههشت بکهین!، خاکه کهی به ههشت:

وه کو پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) نه فهرموئی: خاکه کهی به ههشت له میسکه!، ئیمامی بوخاری ریوایهت ده کات له فهرموودیه کی پیغه مبهه ﷺ فهرمووی: من چووم بو به ههشت ته ماشام کرد خاک و خۆله کهی میسکه (وَإِذَا تَرَأَيْهَا مَسْكًا^{۱۳۰})، که واته نه رزی به ههشت له میسکه که بۆنی له هه موو شتیخ خۆشتره و میسکی به ههشتیش له گه ل میسکی دونیا قیاس ناکرئ له بۆن و پاکیدا!

به لئ خۆشه ویسته کانم، رووباره کانی به ههشت: خوای پهروه ردگار ده فهرموئی: ﴿مِثْلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعِدَ الْمُتَّقُونَ﴾ ۱۵ - محمد: نه وه به ههشتهی که وه عد دراوه به له خوا ترسان، ﴿فِيهَا أَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ﴾ ۱۵ - محمد: چهند رووباریکی تیدایه له ئاو که ئاوه که خراپ و ناخۆش نییه و ئاو یکی صاف و سازگار!!، ﴿وَأَنْهَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ﴾ ۱۵ - محمد: چهند رووباریکی له شیر که تامی نه گۆراوه و ناگۆرئ، شیرى سپى و سازگار و پاک و خاوین!!، ﴿وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّدَّةٍ لِلشَّارِبِينَ﴾ ۱۵ - محمد: چهند رووبار له خه مری پاکى به له زهت بو به ههشتیه کان، له ﴿شَرَابًا طَهُورًا﴾^{۱۳۱} ی که خوای پهروه ردگار ناماده یکردوه وه نه که وه که نه وه شه رابه پیسهی که له دونیادا ئینسان دروستی ده کات!، ده بی

^{۱۳۰} الابانة لابن بطه، ابانة عن شريعة الفرقة الناجية ومجانبة الفرق المذمومة، تحقیق دکتور عثمان عبدالله آدم، جزء ۳، صفحه ۸۲، دار الرایة- الریاض، الطبعة الثانية، ۱۴۱۸ هجرى.
^{۱۳۱} وه کو خوای پهروه ردگار (سبحانه وتعالى) ده فهرموئی: ﴿وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا﴾، ۲۱ - الانسان.

ئەو ﴿شَرَابًا طَهُورًا﴾ی که خوای پهروهردگار دروستیکردوو له بههشتدا چۆن بی؟!!، جا نهک رووباریک (وَأَنْهَارٌ) چەند رووبار!!، ﴿وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى﴾ ١٥ - محمد: - چوارەمین جوۆری رووبار - چەند رووباریک له هەنگوینە!، هەنگوینی پاکراوه، هەنگوینیک که هەنگوینی صافە... ئەو هی که ئینسان له دنیا دا خواردوو یه تی نمونە ی هەنگوینە بەلام هەنگوینی بههشت زۆر بەلهزەترە و خۆشیه که ی به خەیاڵی ئینساندا نایە؟!.

خۆشه‌ویسته‌کانم، رووباری کهوسەر: هەموومان رووبار و کانیای، کهوسەرمان بیستوو، خوای پهروهردگار ئەفەرموی ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ﴾ ١ - الكوثر: ئیمە کهوسەرمان داوه به تۆ ئە ی موحه‌مه‌د ﷺ، دەبی چۆن بی؟: پیغه‌مبەر (عليه الصلاة والسلام) دەفەرموی: (الْكَوْثَرُ نَهْرٌ فِي الْجَنَّةِ، حَافَتَاهُ مِنْ ذَهَبٍ، وَمَجْرَاهُ عَلَى الدَّرِّ وَالْيَاقُوتِ، تُرْبَتُهُ أَطْيَبُ مِنَ الْمِسْكِ، وَمَاؤُهُ أَحْلَى مِنَ الْعَسَلِ وَأَبْيَضُ مِنَ الثَّلْجِ) ١٣٢ ئیمامی (ترمذی) ریبایه‌تی کردوو ئەو فەرموودیه، ئەفەرموی: کهوسەر رووباریکە له بههشت لیوازه‌کانی له زیرن!، ناوه‌راسته‌که‌ی له یاقوت و مەرجانە له مروارییه!، خۆله‌که‌ی ئەو رووباره بۆنخۆشتر و پاکترە له میسک!، ناوه‌که‌ی شیرینترە له هەنگوین!، سەپی ترە له بەفر!، جا دەبی ئەو رووباره چۆن بی!!، ئەو رووباره‌ی که پیغه‌مبەر ﷺ له‌سەر سه‌روچاوه‌که‌ی دانەنیشی، ئوممه‌ته‌که‌ی ریز دەبن و دین ناوی لی دەخۆنه‌وه، هەیانە به‌دهستی خۆی ناو ده‌خواته‌وه، هەیانە به‌دهستی پیغه‌مبەر ﷺ ناو ده‌خواته‌وه!، یاره‌ببی خواجه‌ له‌و که‌سانه‌مان حیساب بکه‌ی که به‌دهستی پیغه‌مبەر ﷺ ناو ده‌خۆنه‌وه له‌سەر چه‌وزی کهوسەر (يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ).

١٣٢ ((حدثنا هناد حدثنا محمد بن فضيل عن عطاء بن السائب عن محارب بن دثار عن عبد الله بن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الكوثر نهر في الجنة حافتاها من ذهب ومجراه على الدر والياقوت تربته أطيب من المسك وماؤه أحلى من العسل وأبيض من الثلج قال هذا حديث حسن))، سنن الترمذی، کتاب تفسیر القرآن، باب: سورة الكوثر، رقم الحديث ٣٣٦١.

درهخت و باغه کانی بههشت: خوای پهروهردگار دهفهرموئ ﴿وَأَصْحَابُ
 الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ﴾ ۲۷- الواقعة، نهفهرموئ: هاوه لآن و براده رانی
 دهسته راست، نهواندی که بهدهسته راسته وه کتیبیان وهرگرتوته وه و به دهسته
 راسته وه بهرپیکراون بۆ بههشت، (أَصْحَابُ الْيَمِينِ) کین؟ هاوه لانی دهسته
 راست دین بۆ بههشت: ﴿فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ﴾ ۲۸،
 ۳۰- الواقعة، نهفهرموئ: دین له ژئیر سیبهری داری بی درکاوی و نهرمونیان،
 داری جوان و قهشنگ و رازاوه ئیسراحت نهکن!، له ژئیر سیبهری دارموزی
 بههیشوو!، نهک نهو موزهی که نیمه له دنیا ده بخوین به لکو موزی تایهت،
 ﴿وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ﴾: که هیشویان هاتوته خواره وه!، خوای پهروهردگار
 ناماده یکردوو، ﴿وَوَظِلٍّ مَّمْدُودٍ﴾: وه سیبهری بهرده وام!، هه رگیز سیبهری
 بههشت نابیت!!، له فهرمووده یه کدا هاتوو که پیغمبر (علیه الصلاة والسلام)
 فهرمووی: خوای گه وره داری وای ناماده کردوو له بههشتدا نه گهر سد سال
 سوار له ژئیر سیبهری بروات هیشتا ته وای نابی!!، بویه خوای پهروهردگار
 دهفهرموئ: ﴿أَكُلْهَا دَائِمًا وَظِلَّهَا﴾ ۳۵- الرعد: خوارنده کی همیشه
 بهرده وامه و سیبهره که شی همیشه بهرده وامه.

به لئی خوشه ویسته کانم، میوهی بههشت: میوه کانی بههشت
 بهیه کده چن به لام هه موویان تامیان جیاوازه!، خوای پهروهردگار دهفهرموئ
 ﴿كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَنُوتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا﴾
 ۲۵- البقرة، واته: هه رکاتی که بههشتیه کان میوه یه کیان بۆ هات ده لین:
 نهو میوه یه نهوه بوو که پیش نیستا خواردمان، وه ختیک که ته ماشای ده کن
 هه نهوه یه که تازه خواردوو یانه به لام که تامی ده کن ده زانن که نهوه
 میوه یه کی تره!، نهوه ی که خوای گه وره ناماده یکردوو له میوه کانی بههشت
 له ژمار نایه!!، ﴿وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ﴾ ۲۰- الواقعة: نهو میوه جاته ی که

خویان هه لیده بژیرن له وهی که حزیان لی بی، ﴿وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ﴾
 ۲۱- الواقعة: گوشتی تهیر له وهی ئیشتیهای ده که ن؛ له دونیادا ئینسان زور
 حزی له گوشتی تهیره!!، له بهرئوهه خویا په روهردگار به ته نها له قورئانی
 پیروز باسی گوشتی تهیری کردوه له بههشت؛ (وَلَحْمِ طَيْرٍ)؛ ئینجا چ
 تهیریکیش؟ (مِمَّا يَشْتَهُونَ)؛ له و تهیرانهی که خویان حزیان لیتهی!.

به لئ خۆشه ویسته کانم، ئینجا قه سره کانی بههشت: خویا
 په روهردگار و پیغه مبه ره که ی (علیه الصلاة والسلام) باسی بینایه ی بههشتمان بو
 ده که ن، خوا له قورئان ده فهرموی: ﴿عُرِفَ مَنْ قَوْفَهَا عُرْفٌ مَبْنِيَّةٌ﴾ ۲۰- الزمر:
 غورپه له سهر غورپه، واته بینایه ی چند قات له سهر یه ک!!، پیغه مبه ر (علیه
 الصلاة والسلام) نه فهرموی: (بِرَى مِنْ ظَاهِرِهَا بَاطِنِهَا وَمِنْ بَاطِنِهَا ظَاهِرِهَا)
 نه فهرموی: له ژوروی بی دهریت لی دیاره وه له دهری بیت ژورویت لی دیاره!
 ئاوايه.. وه نه بی له ناو ژوروه که دانیشتیت و هتا نیته دهره وه دهریت لی دیار
 نه بی، له ژوروه دهریت لی دیاره وه له دهره وه ناو ژوروه که ت لی دیار، نه وه
 نازونیمه تی بههشته!!.

خۆشه ویسته کانم: چه ند رووبار که له ژیر قه سره کانه وه دیت:
 ﴿جَنَاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ ۵۷- النساء، رووبار به لای
 قه سره کانه وه و له ژیر باخچه کاند!، به شیوه یه کی بهرز خویا په روهردگار
 رازاندوویه تیه وه، ﴿فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ﴾ ۲۲- الحاقه: بههشته کان زور به رزن!!،
 ﴿قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ﴾ ۲۳- الحاقه: میوه جاته که بو خوی دیته به رده ست، پیویست
 به وه ناکات حبل له خوت بههستی و بهجته سهر داره که، یا خود پلیکانه ی بو
 دابنییت و بهجیه سهر داره که، به لکو هه ر کاتی ئیشتیهات کرد: ﴿قُطُوفُهَا
 دَانِيَةٌ﴾ ۲۳- الحاقه: میوه جاته که بو خوی دیته به رده ست و نزیکه ده ست،

ئینجا مه لانیکه ته کانیش ده فهرموون: ﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ﴾ ۲۴ - الحاقه، واته: بخون و بخونه وه عافیتی گیانتان بی، نه وه پاداشتی نهو کرده وه و ماندوو بونه یه که له دونیا کردو وتانه.

حورییه کانی به ههشت: خوا نه فهرموی: ﴿وَحُورٌ عَيْنٌ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ﴾ ۲۲، ۲۳ - الواقعة، واته: حوری چا وگهش وه کو مرواری ناو سه ده ف وایه، شارا وه!!، کهس نه بیینیون هیشتا ﴿حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ﴾ ۷۲ - الرحمن، واته: نهو حوریانه له ناو خیمه کان و شوینی تایبه تی دان نه زهری هیچ کهسیان نه کردو وه و هیچ کهس چاوی پی نه که وتوون!، ﴿لَمْ يَطْمِئُنْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ﴾ ۷۴ - الرحمن: نهو حوریانه ی که دین بو لایان نه کهس چاوی پیان که وتووه، نه کهس نه زهری نه وانهی کردو وه و نه که سیش دهستی لیداون نه نینس و نه جن!، به لئی خو شه ویسته کام: پیغه مبه ر ﷺ نه فهرموی: (لِلرَّجُلِ مِنْ اَهْلِ الْجَنَّةِ زَوْجَتَانِ مِنْ حُورِ الْعَيْنِ) ^{۱۳۳} واته: هر پیاویک که ده چیتته به ههشت دوو حوری ده درینئی (علی کل واحد سبعون حلة) واته: نهو حورییه چا وگه شان هه یه کیکیان هفتا جلی له به ردایه!، (یری مخ ساقهما من وراء الثياب) واته: له سه نهو هفتا جله ناوه رۆکی نیسکی قاچه کانیان تیدا دیاره!، یانی نهو جلانه نه بونه ته مانعی نه وه ی که ناوه رۆکی نهو نافرته ی تیدا دیار بی!، نهو حورییه جوان و چا وگه شان هی که خوی په روه ر دگار ناماده ی کردوون بو میرده کانیان پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) ناوا وه سفیان ده کات!!.

خزمه تکاره کانی به ههشت: ﴿يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ﴾ ۱۷، ۱۸ - الواقعة، هر که سی بیجگه له قهسر و

^{۱۳۳} ((عن محمد بن سيرين عن أبي هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم قال للرجل من أهل الجنة زوجتان من حور العين على كل واحدة سبعون حلة يرى مخ ساقها من وراء الثياب))، مسند إمام أحمد، جزء ۲، صفحة ۳۴۵، رقم الحديث ۸۵۲۳.

باغ و رووباره کان، بیجگه له نازونیه ته کان به گشتی، بیجگه له خوارده مه نییه کان و خوړیه کان و ئافره تانی تر...، خزمه تکارانی زوړیان له ژیر دهستن، ئهو مندالانه ی که خزمه تیان ده کهن له بهه شتدا، ﴿وَلَدَانِ مُخْلَدُونَ﴾: ئهو مندالانه ی که همیشه ده مینن و نامرن و له وئ به ئه به دی خزمه تیان ده کهن!، له خزمه تی ئهو بهه شتیانه دان، ﴿بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ﴾: خزمه تیان ده کهن به هموو خوارده نوو و خواردنیك، (كأس) یان پییه و بهرده و ام له ده و رووبه ریان ده گه رین و دین و ده چن، له کاتیکدا که بهه شتییه کان: ﴿مُتَكِينٍ عَلَى رُقْرُقٍ خُضِرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ﴾^{۱۳۴} - ۷۶ - الرحمن.

به ئی دوا ی ئه و دی که به هموو نیعمه ته کان شاد دهن خوی گه و ره ده فرموی: ئهی عه بده کانی من، ئهی بهه شتییه کان چی دیکه تان ده وئ؟! ئه وان ده ئین: یاره بیی جا چ ماوه بمانده ی تی؟! له و هموو نیعمه ته زیاتر چیتر؟!، چاومان تیربوو، هموو شتمان وهرگرتوو، قهسرمان ده وئ! خواردن و خواردنه و ده مان ده وئ! رووبار و کانیمان ده وئ! باخچه و بیستانمان ده وئ! میوه جاتمان ده وئ! خوړیمان ده وئ! ئافره تی ترمان ده وئ! خزمه تکارمان ده وئ!.. هموو شتمان هیه!!، چ ماوه بمانده ی تی یارب العالمین.

نینجا خوی په روهر دگار په رده ی نیوانی خو ی و عه بده کانی لانه دات و هموو عه بده کان ته ماشای رب العالمین ده کهن!!، پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) ئه فرموی: که ئهو حیجاب له نیوان خودا و عه بده کان لاده چی له بهه شتدا ئهو عه بدانه ته ماشای رب العالمین ده کهن هه رگیز لی تی تیر نابن و چاوی لی وهرنا گین!، وه کو خوی په روهر دگار ده فرموی: ﴿وَجُودٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ﴾^{۲۲}، ۲۳ - القيامة، واته: له روژی قیامه تدا هیندیك

^{۱۳۴} واته: شانیان داداوه له سر پستی سهوزباوی جوان و دوشه کی نایاب و رازاوه.

ده مورچای گه شدار و رازاوه ههن ته ماشای شهو خوا بهی خویمان ده کهن له بهه شتدا، وه کو پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) ده فرموی: (إِنَّكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ فِي الْجَنَّةِ كَمَا تَرَوْنَ هَذَا الْقَمَرَ)^{۱۳۵} ئاماژهی بۆ مانگی چوارده کرد و فرموی: ئیوه هه مووتان خوا ده بینن له بهه شتدا وه کو سهیری مانگی چوارده ده کهن!

بهائی خوشه ویسته کانم، دواي ئه وه با بزانی بهه شتییه کان چۆن و چ ده کهن؟ پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) له وه سفی بهه شتییه کان له فرموده به کدا شه فرموی: (أَبْنَاءُ ثَلَاثٍ وَثَلَاثِينَ هُمْ عَلَى خَلْقِ آدَمَ)^{۱۳۶} واته: ئه وانه له ته مه نی سی و سی سالی دان!، وه ئه وانه له سهه شیوازی چه زرده تی (ئاده م)، (سِتُونَ ذِرَاعًا): چه زرده تی ئاده م شهست باسک درێژه!، چه زرده تی ئاده م که چۆن خوی په روهر دگار خه لقی کردووه و کاتی خۆی له سهه دونیای داناوه، هه موو ئینسانه کان ده گه پینه وه سهه شهو شیواز و ته مه نه به پیاو و ئافره ته وه!، (في عرض سبعة أذرع): چهوت باسکیش شهو ئینسانه ته ستوو و پانه!، ده بی شهو ئینسانه چۆن بی له بهه شتدا؟!، وه شهو بهه شته نیعه ته کانی چه نده

«حدثنا الحميدي قال حدثنا مروان بن معاوية قال حدثنا إسماعيل عن قيس عن جرير قال ثم كنا ثم النبي صلى الله عليه وسلم فنظر إلى القمر ليلة يعني البدر فقال إنكم سترون ربكم كما ترون هذا القمر لا تضامون في رؤيته فإن استطعتم أن لا تغلبوا على صلاة قبل طلوع الشمس وقبل غروبها فافعلوا ثم قرأ وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل الغروب قال إسماعيل افعلوا لا تفوتنكم»، صحيح البخاري، كتاب مواقيت الصلاة، باب: فضل صلاة الفجر، رقم الحديث ۵۴۷.

^{۱۳۶} «حدثنا محمد بن طاهر بن خالد بن ابي الدميك قال حدثنا عبيدالله بن محمد ابن عائشة التيمي قال حدثنا حماد بن سلمة عن علي بن زيد عن سعيد بن المسيب عن ابي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يدخل اهل الجنة الجنة جردا بيضا جعادا كحلا مكحلين ابناء ثلاث وثلاثين وهم على خلق آدم صلى الله عليه وسلم ستون ذراعا في سبع اذرع»، معجم الاوسط، جزء ۵، صفحة ۳۱۸، رقم الحديث ۵۴۲۲.

گوره بن؟!، نه گهر نینسان وا گوره بی دهبی قهسره که ی چنده گوره بی؟! وه دهبی نازو نیعمه ته کانی دیکه ی چنده گوره بن?!.

به لئی خو شه ویسته کانم، جوانی ئه و پیاوانه: که هه می شه گه نجن، هه می شه له ته مهنی سی و سئ سالی دان و هه رگیز پیر نابن!، پیغه مبهه فرمووی (لا تُطْفِئُ شَبَابَهُ): که نجایه تییان هه رگیز ناروات!، به لئی نافرته تانیش هه می شه کچن، چنده ئه و پیاوه له گه ل ئه و نافرته ی کۆ بیته وه هه می شه کچه!، وه کو خوی پهره ردگار ده فرمووی: ﴿إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنِشَاءً﴾ ۳۵ - الواقعة؛ واته: ئیمه ئه وانه مان دروست کردوو به دروست کردن، ﴿فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا﴾ ۳۶ - الواقعة، واته: ئه وانه مان کردوو به کچ!، چنده ئه و نافرته ته و ئه و پیاوه رانه بویرن ئه و نافرته هه کچه!.

به لئی خو شه ویسته کانم، پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) له وه سفی پیاوانی به هه شتدا ئه فرمووی: (لَوْ أَنَّ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ يَتَحَقَّقُ فَبَدَأَ سَوَارَهُ لَطَمَسَ ضَوْءَ ضَوْءِ الشَّمْسِ كَمَا تَطْمَسُ الشَّمْسُ ضَوْءَ النُّجُومِ) ^{۱۳۷} نه و هه دیسه ئیمامی ته به رانی ریوایه تی کردوو، ئه فرمووی: نه گهر یه ک پیاوی به هه شت بیت خوی پیشانی دونیای بدات و یه ک بازنه ی - که دیاره پیاوانیش له به هه شتدا بازنه یان هه یه -، ئه و بازنه ی که له دهستی دایه پیشانی دونیا بدات ئه و رووناک ی تیشکی خۆر ده کوژنیته وه هه روه کو چۆن خۆر رووناک ی نه سستیره کانی تر ده کوژنیته وه!!، ئه وه فرمووده ی پیغه مبهه (عليه الصلاة والسلام)!!.

^{۱۳۷} «حدثنا عبد الله حدثني أبي ثنا حسن ثنا بن لهيعة ثنا يزيد بن أبي حبيب عن داود بن عامر بن سعد بن أبي وقاص عن أبيه عن جده عن النبي صلى الله عليه وسلم قال لو أن ما يقل ظفر ما في الجنة بدا لتخرقت له ما بين خفاف السماوات والأرض ولو أن رجلا من أهل الجنة يتحقق فبدأ سواره لطمس ضوء ضوء الشمس كما تطمس الشمس ضوء النجوم»، مسند إمام أحمد، جزء ۱، صفحة ۱۶۹، رقم الحديث ۱۴۴۹

نافره ته کانی چوڼن؟: دوايي پيغهمبر د فهرموي: (لَوَأَنَّ امْرَأَةً مِّنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ اطَّلَعَتْ إِلَى أَهْلِ الْأَرْضِ لِأَضَاعَتِ مَا بَيْنَهُمَا) واته: نه گهر نافره تيك له نه هلی به ههشت بيت خوی پيشانی د دنیا بدات نهوا هموو د دنیا روناک ده کاته وه له روژه هلا ته وه بو روژ تاوا!!، (وَلَنَصِفُهَا عَلَى رَأْسِهَا خَيْرٌ مِّنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا) واته: نهو چاروک (سه روپوش) هی که به سه ربه ته له به هه شتدا له دنیا و هرچی تیدایه باشره!!، جا به خوشکانی به ریزم ده لیم: مورده تان لیبت نهی خوشکانی به ریز کهوا نیوه له بهر خاتری خوا، وه پاشان له بهر خاتری به ههشت، له بهر خاتری گه یشتن بهو نيعمه ته گه ورانه سه روپوش تان پوشیوه، حهیا و حيشمه تی خوتان پاراستووه، ته قواتان په یدا کردووه و به مسولمانی ژیاون و به مسولمانی مردوون.

خوای په روه ردگار د فهرموي: نه وانه به نه به دی بهو شیوهیه له به هه شتدا ده میننه وه، ﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا﴾ ٦٥ - الاحزاب، نهو ئینسانه له به هه شتدا نه گهر پیاو بی یان ژن قهت پیر نابې!!، هه میسه جوانه رووخوشه، هه میسه نه وانه له خورازانده وه دان، موویان لینایه، نینوکیان نایه، هه رگیز میز و پیسایي ناکه ن، هه رگیز تف ناکه نه سه ر زوی و به لغه میان نییه، نه وانه هه رگیز نه خوش نابن، ماندو نابن، هه رگیز توشی سه ر ئیشه و سک ئیشه نابن، گوچکه و چاویان زه عیف نابې، ده ستیان ناله رزی، ناشیرین نابن، هه رگیز پیوستیایان به دکتور و ده رمان نییه، وه هه رگیز زه عیف نابن، برسی و تینوو نابن، غه مبار نابن، تیژ نابن له به هه شتدا، وه روژ به روژ جوانتر ده بن!!.

پيغهمبر (عليه الصلاة والسلام) نه فهرموي: به هه شتییه کان دین یه کتری ده بینن، بازار تیک هه یه له به هه شتدا که به هه شتییه کان هه موو روژانی جومعه، واته روژ تیک له روژه کانی به هه شتدا، دین له بازار ی به هه شتدا یه کتری ده بینن و

چاک و چۆنی ده کهن، باوک کور دهبینئ و کور باوک دهبینئ، نه حوالئ یه کتری ده پرسن، نازونیعمه تی یه کتری بۆ یه کتر باس ده کهن، به لئئ خو شه ویسته کانم به هه مان شیوه ئافره تانیش دین له گه ل ئافره تانی تر تیکه لاو ده بن، دوایی که ده گه پینه وه بۆ مائی خۆیان پیاوه کان ته ماشا نه کهن ژنه کانیا ن هه ر جوان بوون!، ژنه کان ته ماشا نه کهن پیاوه کانیا ن زیاتر جوان بوون که گه پانه وه له بازاره که دا، جا به رده وام روژ به روژ نه وانه جوانتر ده بن، وه هه رگیز دلپان له یه کتری نائیشی چونکه خوای په روهر دگار ده فهرموئ: ﴿وَلَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا﴾ ٤٧ - الحجر، هه موو حیقده و بوغز و حسه دمان له دلدا ده رهیناون، إِخْوَانًا: نه وانه وه کو برا ده ژین.

نا له وئ له و نازونیعمه تانه به خۆشی و به نه به دی تپیدا به خته وه ره ده بن، له و کاته دا که هه موویان له به هه شتدا رائه بوئرن هی وا هه یه بیرده کاته وه و ده لئئ: ئای نه من براده ریکم هه بوو له دونیادا له خه راپه ده گه را بزائم حال و وه زعی چۆنه، خوای په روهر دگار له به ره نه وه ی که وه عدی داوه هه رچی بتانه وئ له به هه شتدا بو تانی ده کهن، نه و ئینسانه داوا ده کات و ده لئئ: خوایه گیان رینگام بده با براده ره که ی خۆم ببینم له جه هه ننه م بزائم وه زعی چۆنه؟، ئایا له کوئی جه هه ننه مه؟، خوای په روهر دگار پیشانی نه دات، ﴿فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ﴾ ٥٥ - الصافات، یه کسه ره جه هه ننه می پیشان نه دات، ته ماشا نه کات براده ره که ی وا له ناوه راستی جه هه ننه مدایه!، که ته ماشای ده کات نه و که سه ی که له جه هه ننه مه هاواری بۆ ده کات و ده لئئ: ﴿وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أفيضوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ﴾ ٥٠ - الاعراف، واته: ده لئین نه ی به هه شتیبه کان توخوا له و ناوه ی له لاتانه هه ندیکمان بۆ بنیئن، له و رزقه ی که له لاتانه هه ندیکمان بۆ بنیئن، هاوکاریمان بکه ن..، نه وانیش وه لامیان نه وه یه ده لئین: ﴿قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ﴾: ده لئین خوای

گهوره نهوانه‌ی حه‌رام ک‌ردووه له‌سه‌ر کاف‌ره‌کان، نه‌وه ئی‌وه نه‌تان‌ده‌زانی؟
 نه‌تان‌ده‌زانی ئی‌مه دئینه نه‌و نازون‌یعمه‌ته؟، خ‌وای په‌روه‌رد‌گار نه‌و نی‌عمه‌ته‌مان
 پ‌ی د‌به‌خ‌ش‌ی؟، خ‌وای گه‌وره نه‌و نازون‌یعمه‌ته‌ی به‌ ئی‌مه به‌خ‌ش‌ی وه‌عد‌ی خ‌و‌ی
 راست بو‌و له‌گه‌ل ئی‌مه، ئایا خ‌وای گه‌وره نه‌و وه‌عد‌ی به‌ ئی‌وه‌ی د‌اب‌وو راست‌ی
 ک‌رد له‌گه‌ل‌تان؟، یه‌کی‌ک‌یش له‌ جه‌هن‌مه‌یه‌کان راست ده‌بی‌ته‌وه و ده‌ل‌ی: به‌ل‌ی،
 نه‌وه‌ی که‌ خ‌وا وه‌عد‌ی به‌ ئی‌مه‌دا بو‌و له‌ جه‌هن‌مه‌ه‌اته دی!، نا له‌و‌ی له‌ع‌نه‌ت
 له‌ زالمه‌کان ده‌که‌ن.

به‌ل‌ی خ‌وشه‌ویسته‌کانم، نا نه‌و به‌ه‌شته بو‌ کی‌یه؟، ﴿نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ
 لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا﴾ ۸۳- القصص، ده‌فه‌رم‌و‌ی: نه‌و
 به‌ه‌شته ده‌یده‌ینه که‌سان‌یک که‌ له‌ زه‌ویدا (خ‌و به‌زل‌زان ن‌ین: ت‌ک‌ب‌ر) یان نه‌بو‌وه،
 خ‌و‌یان به‌ زل نه‌زان‌یوه، له‌ به‌رام‌به‌ر خ‌وا (ت‌ک‌ب‌ر) یان ل‌ینه‌داوه، له‌ به‌رام‌به‌ر د‌ین،
 له‌ به‌رام‌به‌ر مس‌ول‌مانان، وه‌ خ‌و‌یان به‌ ر‌ی‌ب‌وار و موس‌اف‌یر ه‌ات‌وته به‌ر‌چا‌و، و‌لا
 فَسَادًا: وه‌ فه‌ساد‌یان بلا‌ونه‌ک‌رد‌وته‌وه، ده‌ست‌یان پ‌یس نه‌بو‌وه، چ‌او و ده‌م و
 لاق‌یان پ‌یس نه‌بو‌وه، ه‌ه‌وا و نار‌ه‌زو‌ویان له‌ دل‌دا پ‌یس نه‌بو‌وه، نه‌ه‌لی فه‌ساد
 نه‌بو‌ون و نه‌ه‌لی سه‌لاح بو‌ون، به‌ل‌ی به‌ه‌شت بو‌ نه‌وانه‌یه ﴿وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾
 ۸۳- القصص، سه‌ره‌ن‌جام و عاق‌یبه‌تی چ‌اک بو‌ له‌ خ‌وا تر‌سانه، ﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي
 وَعُودَ الْمُتَّقُونَ﴾ ۳۵- الر‌عد، نه‌و به‌ه‌شته وه‌عد درا‌وه به‌ ک‌ی؟، وَعُودَ الْمُتَّقُونَ:
 به‌ له‌ خ‌وات‌رسان و پار‌یز‌کاران.

جا له‌ خ‌وای په‌روه‌رد‌گار ده‌پار‌یینه‌وه به‌ حورمه‌تی مان‌گی ره‌مه‌زانی پ‌ی‌ر‌وز،
 ده‌ل‌ی‌ین یار‌ه‌ب‌ی خودایه نه‌و به‌ه‌شته‌مان به‌ نس‌یب ب‌که‌ی، یار‌ه‌ب‌ی خ‌وا‌یه
 خ‌ۆمان و مال و مندال‌مان به‌و به‌ه‌شته شاد ب‌که‌ی، خ‌ۆمان و دایک و باوک‌مان
 به‌و به‌ه‌شته شاد ب‌که‌ی، خ‌ۆمان و ده‌رودرا‌وس‌یمان به‌و به‌ه‌شته شاد ب‌که‌ی،
 خ‌ۆمان و ه‌ه‌موو ها‌وه‌ل و براده‌ره‌ک‌انمان به‌و به‌ه‌شته شاد ب‌که‌ی، خ‌وا‌یه خ‌ۆمان

و ھموو مسولمانانی دونیا بہو بہہشتہ شاد بکہی، یارہبیبی خواہہ لہ
 ھووزی کہوسہر ناومان بدہیتی، یارہبیبی خواہہ بہدہستی پیغہمبہر ﷺ ناومان
 بدہیتی، خواہہ لہگہل پیغہمبہر موحمہد ﷺ ھشرمان بکہی، خواہہ لہگہل
 پیغہمبہراندہ کۆمان بکہیہوہ، یارہبیبی خواہہ داوای فیردہوست لی^{۱۳۸} دہکہین یا
 رب العالمین، یارہبیبی خواہہ ھروہکو چۆن پیغہمبہر ﷺ فہرمووی : نہگہر
 داوای بہہشتتان کرد داوای فیردہوس بکہن!، یارہبیبی خواہہ بۆ حورمہتی ناوہ
 پیروزہکانی خۆت لیٹ دہپارینہوہ لہو روژہ پیروزہدا و دہلین: یارہبیبی خواہہ
 بہہشتی فیردہوسمان بہنسیب بکہی، یارہبیبی خواہہ فیردہوسمان بہنسیب
 بکہی، یارہبیبی خواہہ (فردوس الاعلی)مان بہنسیب بکہی، یارہبیبی خواہہ لہ
 خۆمان و لہ ھموو مسولمانان خۆشبیت، یارہبیبی خواہہ شیفای
 نہخۆشییہکامان بہینی، خواہہ لہ مردووکامان خۆشبیت، یارہبیبی خواہہ حالی
 ئیمہ و ھموو مسولمانانی دونیا چارہسہر بکہی، یارہبیبی خواہہ میللہتہ
 مسولمانہکہمان لہ دہرد و بہلا و نارہحتیی بیاریزی، یارہبیبی خواہہ لہ فیتنہ
 و ناشوویی زہمانہ بمانپاریزی، یارہبیبی خواہہ ئیمہی مسولمان و ھموو
 مسولمانانی دونیا لہو کہسانہ حساب بکہی کہ لہ روژی قیامہتدا و لہ
 بہہشتی بہریندا مہلائیکہتہکان پییان دہلین: ﴿کُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
 أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ﴾ ۲۴ - الحاقۃ: بخۆن و بخۆنہوہ نوژی گیانتان ب، نہو

^{۱۳۸} «حدثنا إبراهيم بن المنذر حدثني محمد بن فليح قال حدثني أبي حدثني هلال عن عطاء بن يسار عن أبي هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ثم من آمن بالله ورسوله وأقام الصلاة وصام رمضان كان حقا على الله أن يدخله الجنة هاجر في سبيل الله أو جلس في أرضه التي ولد فيها قالوا يا رسول الله أفلا ننبئ الناس بذلك قال إن في الجنة مائة درجة أعدها الله للمجاهدين في سبيله كل درجتين ما بينهما كما بين السماء والأرض فإذا سألت الله فسلوه الفردوس فإنه أوسط الجنة وأعلى الجنة وفوقه عرش الرحمن ومنه تفجر أنهار الجنة»، صحيح البخاري، كتاب الجهاد والسير، باب: درجات المجاهدين في سبيل الله، رقم الحديث ۲۶۳۷.

گولبژیریک له وتاره کانی شه‌هید ماموستا عبدالله قه‌سری

پاداشته به‌هوی ماندووبونه که‌تانه له دنیا، یاره‌ببی خواجه لهو که‌سانه‌مان
حی‌ساب بکه‌ی که نه‌وه‌یان پی ده‌گوتری، یاره‌ببی خواجه عاقیبه‌تی عومر‌مان
خی‌ر بکه‌ی، به مسولمانی بمانژیینی و به مسولمانی بمانژیینی، به خه‌راپه‌ی
خومان نه‌که‌ی، خواجه به‌ره‌جمی خوت له‌گه‌لمان بکه‌ی.

نامین

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ وَ لِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ كَانَ
غَفَّارًا، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

آمین

دوزهخ و ناخوشییه کانی

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا
كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ ۵۶ - النساء

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ..، وَتَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَنَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ.. هَذَا الرَّسُولُ الَّذِي بَلَغَ الرِّسَالَةَ وَأَدَّى الْأَمَانَةَ وَتَصَحَّ الْأَمَّةَ وَكَشَفَ الْغُمَّةَ وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَتَرَكْنَا عَلَى الْبَيْضَاءِ، لَيْلَهَا كُنْهَارُهَا، لَا يُزِيغُ عَنْهَا إِلَّا هَالِكٌ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ، صَلَاةً وَسَلَامًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، أَمَّا بَعْدُ يَا عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي أَوْلًا بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ، وَلُزُومِ أَوْامِرِهِ وَكَثْرَةِ مَخَافَتِهِ، فَإِنَّ التَّقْوَى شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ، وَدِشَارُ الْمُتَّقِينَ، وَوَصِيَّةُ اللَّهِ فِيَّ وَفِيكُمْ وَفِي النَّاسِ أَجْمَعِينَ. أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ ﴿١٠٢ - آل عمران.

مسولمانانی بهر پیر و خو شه ویست، ئه ی شوینکه وتوانی موحه مه دی پی شه وای ﷺ، له وتاریکی رابردوودا ودهدی ئه وه مان به جهنابتاندا که نه وتاریکی داهاتوودا باسی ژیانی دۆزه خ به کین، هه ندیک له دیمه نه کانی به رزه خ و هاتنی قیامه تمان پی شتر باسکرد بوو...، باسکردنی دۆزه خ مابوو بو ئیوه ی بهر پیر که ئه مرۆ له خزمهت بهر پیرتاندا ده چینه خزمهتی قورئانی پیروژ بو بینینی هه ندیک مه شههه له مه شاهیدی ژیانی دۆزه خیه کان و حال و حیسابی ئه وه که سانه ی که له روژی قیامهت بریاری دۆزه خیان بو دهرده کریت، بو ئه وه ی بزاین ئه وه دۆزه خ (جهنم) هی که خوی گه وره ئاماده ی کردووه بو ئه وه که سانه ی

سه پېچی ده کهن له دنیا چونه و چ سزایه کی ثاماده کردوود، وه بؤ نه وهی بزاین حالی نهو دوزه خیانهی که له روژی قیامت دوی نه وهی که برپاریان بؤ نه دریت که بچن بؤ دوزه چونه و هاوار هاواریان بؤ مه لائیکه ته کان و ده رگاوانه کانی دوزه چونه و چ ده کهن؟!.

خوشه ویسته کانم، بویه پیویسته نیمه دوزه بهینینه بهرچاوی خومان چونکه هر که سیک لهو ژیانهی دنیا دا به پیتی فهرمووده پیروزه کانی (رب العالمین) و فهرمووده پیروزه کانی پیغه مبهری پیشه و امان ﷺ هه لسوکه وت نه نوینی، وه پهیره وی له فهرمووده کانی خوا و پیغه مبهر نه کات، دیاره شوینی نهو دوزه خهیه که له قورثانی پروژدا به تهکید وه عدهی به گونا هباران و کافر ده کان و مونافیه کان و زالمه کان دراوه...!، پیویسته نیمه نهو دوزه خه بهینینه بهرچاوی خومان بؤ نه وهی هر له دنیا دا خومانی لی بپاریزین، نه وه کو خوا نه خواسته له روژی قیامت بهر نهو حساب و قائیمه و لیسته بکه وین که خوی پهروه رداگار به هوی مه لائیکه ته کانه وه کومه له کومه له بهر بیان ده کهن بهره و دوزه خ، خوا بمانپاریزی لهو روژدها، وه خه جالته نه بین له مهیدانی مه حشر، وه بهری نه کرین بؤ دوزه خ، خوی گه وره لهو تا قمه مان حساب بکات که بهریده کرین بؤ به هه شتی بهرین، وه خوی گه وره بمانپاریزی لهو تا قمانهی که بهریده کرین بؤ دوزه خ.

خوشه ویسته کانم، هر له وکاته وه که له مهیدانی مه حشر خه لکیک بؤ به هه شت بهرپی ده کری خه لکیکیش بؤ دوزه خ بهریده کری، نه وهی که بؤ به هه شت بهریده کری مه لائیکه ته کان پیشوازیان لی ده کهن ههروه کو له خوتبهیه کی رابردوودا باس مان کرد، به هه مان شیوه نه وانهی که کیتابه کیهان و شهاده کیهان به دهسته چه په وه یان له پشته وه وهرده گرنه وه، نه وانه تا قم تا قم،

کۆمهله کۆمهله به رهو دۆزهخ بهریده کرین، وه مه لائیکه ته کان و ده رگاوانه کانی دۆزهخ پیشوازییان لی ده کهن به لام چ پیشوازییه ک!!، گو یبگرن له فه رموده ی خوا (جل جلاله) له کۆتایی سوره تی (الزمر) ده فه رموی: ﴿وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُوهَا فَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ * قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ﴾ (٧١، ٧٢- الزمر، به لئ لهو رۆژده دا دوا ی شه وه ی شه هاده که وه رده گرنه وه، کافره کان کۆمهله کۆمهله به رهو دۆزهخ بهریده کرین!، خوا (جل جلاله) شه فه رموی (وسیق الذین کفروا): شه وانهی که بی پروان بهریده کرین و ده بردرین (إلی جهنم زمرًا): به کۆمهله ده بردرین بو دۆزهخ، هه ر به لای چه په وه، شه وانهی که کافر بوون به خوا، شه وانهی که شوینکه وته ی دینی خوا نه بوون له دونیا، شه وانهی که دینی خویان به راست نه زانیوه، شه وانهی که ناحه زیه تی دینی خویان کردووه، شه وانهی که دینی خویان پاشگویی خستوووه... شه وانه بهریده کرین بو دۆزهخ!، (حتی إذا جاؤوها): هه تا که ده گنه بهر ده رگای دۆزهخ (فتحت أبوابها): راسته وخو و کتویر ده رگا کانی دۆزهخ ده کرینه وه!، که ده رگای دۆزهخیان لی ده کرینه وه زۆر سه رسام و نا په حه ت ده بن، قورئاغوینه بهرینه کان: شه گه ر سه رنجتاندایی له قورئانیدا پیش شه نایه ته باسی شه که سانه ده کات که به رهو به هه شت بهریده کرین!، که خوا شه فه رموی: ﴿وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا﴾ (٧٣- الزمر، واته: شه وانهی به هه شتین پۆل پۆل به رهو به هه شتی بهریده کرین، هه تا که ده گنه لای ده رگا کانی به هه شت ده رگایان لی کراوه ته وه، به لام له باره ی شه وانهی دۆزهخ ده فه رموی: که ده گنه لای ده رگای دۆزهخی یه کسه ر ده رگا کانیان لی ده کرینه وه!، جیاوازییه که لی ره دا (واو) یکه، له باره ی

به هه شتيه كان ده فرموي: (وَفْتِحَتْ أَبْوَابَهَا) له باره ی دۆزه خیيان ده فرموي: (فُتِحَتْ أَبْوَابَهَا) به بې واو! مانای ئه وه یه ئه وانهی که ده چن بۆ به هه شت هه ر له دووره وه ده رگایان بۆ کراوه ته وه (وَفْتِحَتْ) یانی کراوه ته وه له پیشت، هه ر له وکاته ی که به ره وه به هه شت به ریډه کرین ده رگایان لی کراوه ته وه و هه ر له دووره وه به هه شت ده بینن بۆ ئه وه ی له دووره وه خو شحال بن، به لام ئه وانهی دۆزه خ نازانن که به سه ر شتیکی زۆر زۆر تر سناکدا ده که ون، تا ده گنه به رده رگای دۆزه خ راسته وخۆ ده رگای دۆزه خیان لی ده کریته وه بۆ ئه وه ی ترسیان زۆر بې! بۆ ئه وه ی راسته وخۆ به سه ر ترسیکدا بکه ون له ویش نازار و ئه شکه نجه بینن هه ر له وکاته وه که شه هاده که یان بې دراوه نازار و ئه شکه نجه یان ده سته پی ده کات هه تا ده گنه ناو دۆزه خ!!

به لی خو شه ویسته کانم، (حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُوهَا فَتِحَتْ أَبْوَابَهَا) ناشه فرموي: (فُتِحَتْ أَبْوَابَهَا)، به لکو ده فرموي (أَبْوَابَهَا)، (أَبْوَاب): جه معی (باب)ه، یانی ده رگایانی دۆزه خ ده کریته وه، خوی گه وه له قورئان ده فرموي: ﴿لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ﴾ ۴۴ - الحجر، واته: بۆ دۆزه خ هوت ده رگا هیه، وه هه ر ده رگایه که له وه ده رگایانه ی دۆزه خ کۆمه لیکي تایبته تییدا ده چنه ژووره وه!، (مُنافِقِينَ) له وه ده رگایه ده چنه ژووره وه، کافره کان له وه ده رگایه ده چنه ژووره وه، ئه وانهی ریا بازن له وه ده رگایه ده چنه ژووره وه، ئه وانهی که سته مکار (ظالم)ن له وه ده رگایه ی ده چنه ژووره وه، ئه وانهی هه راجخۆر و ریا بخۆر و مالی یه تیم خۆرن له وه ده رگایه ده چنه ژووره وه... هتد، نا له وکاته دا که ده گنه ده رگای دۆزه خ ده رگوانه کان پی شوازیان لی ده که ن به لام چ پی شوازییه که!!، کۆمه لیک مه لاتیکه ت راوه ستاون، خوی گه وه ده فرموي: ﴿عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشْرَ﴾ ۳۰ - المدثر، واته: نۆزده مه لاتیکه ت به سه ر دۆزه خه وه راوه ستاون، به لام چ

مه لائیکه تیک؟!!!، ﴿غِلَاطٌ شِدَادٌ﴾ ۶- التحريم، واته: زور بهیتر و توند!!، ټو مه لائیکه تانه راووستاون که خوی پهروهردگار پیمان دغه رموی (زبانیه)، ټوانه ی که خه لکی لیده خوړن و پالده دهن بؤ دوزخ، وه ټوانه ش که بؤ دوزخه خې بهرئ ده کرین وده کو مالآتئ وه پیش خؤ ده خرین و بهرئ ده کرین!، به لام ټوانه ی بهه شتی وه کو وه فدا!، ټها خوی گه وره دغه رموی: ﴿يَوْمَ نَخْشِرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا﴾ ۸۵- مریم، ټوانه ی که ټهلی بهه شتن وه کو وه فدا ده چنه خزمه تی خوا، ﴿إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا﴾ وه فدا جلویه رگی پاکی له بهردایه که ده چته لای کومه لیک پیاو یان سه رۆک (رئیس) یک چؤن به ئیحتیرامه وه پیشوازی لیده کرئ و ټو وه فده خوی بؤنخؤش ده کات که بهرئیکوپینکی بهرئنگادا ده روات ټوانیش پیشوازی لیده کهن، ټاوا ټو وه فده ی که ده روات بؤ بهه شت پیشوازی لیده کرئ!، ﴿الْمُتَّقِينَ: پاریزکاران﴾ ده چن بؤ لای پهروهردگاری خویان به وه فدا، وه کو وه فدا ریزیان لیده گری ﴿إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا﴾، به لام ﴿وَأَسْوَاقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرِدًّا﴾ ۸۶- مریم: ټوانه ی که دوزدهین واته کافر و موجریم بوون و له دونیادا تاوانیان کردووه به هو ی مه لائیکه ته کانه وه لی ده خوړدرین، وه پیشخؤ ده درین، پالیان پیوه ده نین به تینویتی و برسیتی، به ناخوشحالیی و ئیشونازاره وه لی ده خوړدرین به ره و دوزخ، که ده گنه ده رگای دوزخ مه لائیکه ته کان پینانده لین: ﴿أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُولُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾ ۷۱- الزمر، ټایا پیغه مبه رانتان بؤ نه هاتن له خؤتان له دونیا؟، که ټایه ته کانی خویان به سه ردا ده خویندنه وه، دینی خواتان پی نه گه یشت و بؤتان روون نه کرایه وه؟، پیغه مبه رانتان بؤ نه هاتن ټایاتی خواتان بؤ بخویننه وه؟، له دینی خوا حالیتان بکه ن، له م رۆژه ترسناکه ش بتانترسیئن، بؤیان روون نه کردنه وه؟، ټوانیش ده لین ﴿قَالُوا بَلَىٰ﴾: به لئ.. ماموستا و پیغه مبه رمان بؤمان هاتن و دینی خوامان بؤ روونکرایه وه، به لام بریاری خوا له سه ر ټو

کهسانه‌ی که کافرن هاته‌جی که خوا له دونیا وه‌عدی به کافره‌کان دابوو، وه‌عدی به دوژمنانی دینی خو‌ی دابوو که ده‌بی نیوه سزاتان دوزخ بیټ، نومود سزاکه‌یه و نیستا هاته‌دی!!!.

خوای گه‌وره له نایه‌تیکی تر له سوږه‌تی (المَلِك) ده‌فه‌رموی: ﴿الْمَ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ﴾ ۸- المَلِك، ده‌رگه‌وانه‌کان پییان ده‌لین نایا ترسینه‌رتان بو‌نه‌هات له دونیا تا بتانترسینی له‌م روژه؟ ﴿قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ﴾ ۹- المَلِك، واته: گوتیان به‌لی ترسینه‌رمان بو‌هات به‌لام گوتمان نیوه راست ناکهن، خوا نه‌وه‌ی نه‌ناردووه که نیوه ده‌لین!، نه‌وه‌ی نیوه ده‌لین دینیک نییه که خوا ده‌یه‌وی، نیوه له زوبانی خو‌تان هه‌لتانبه‌ستووه، ناوا وه‌لامی پیغه‌مبه‌رانیان -که ماموستایانن- داوه‌ته‌وه، یاخود وه‌لامی شوینکه‌وتوانی پیغه‌مبه‌رانیان داوه‌ته‌وه، وه‌ک چو‌ن نیستا خه‌لکینک هه‌یه ده‌لی: کاکه نه‌وه‌ی نیوه هیناوتانه دینیک نییه!، یان برابه‌ک.. ماموستایه‌ک که باسی نیسلام ده‌کات به‌سه‌یر و سه‌مه‌ره دیته به‌رچاوی هه‌ندئ خه‌لک پییویه که دینیک نیوی هیناوه چونکه حه‌قیقه‌تی دینه‌که باس ده‌کات ناوا له‌ویش ده‌لین: ﴿فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ﴾ ۹- المَلِك، له‌وکاته‌دا له مه‌یدانی مه‌حشهر کاتیک له‌به‌ر ده‌رگای دوزخ راوه‌ستاون ده‌لین: نیمه گوتمان نیوه راست ناکهن نه‌ی پیغه‌مبه‌ران و شوینکه‌وته‌ی پیغه‌مبه‌ران، نه‌وه‌ی که نیوه ده‌لین خوا نه‌وه‌ی نه‌گوتووه!، جا له‌وکاته‌دا په‌شیمان ده‌بنه‌وه و ده‌لین: ﴿وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾ ۱۰- المَلِك، نه‌گه‌ر گوپراه‌لییمان بکرده‌یه له دنیا، نه‌گه‌ر عه‌قلمان هه‌بویه و تیگه‌یشتباين نه‌وا له براده‌رانی نه‌و روژه ره‌شه نه‌ده‌بوین!، ﴿فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾ ۱۱- المَلِك، له‌وکاته‌دا نیعتی‌راف به‌گونا‌هی خو‌یان ده‌که‌ن!.

به لئې خوښه ویسته کاتم: که دهربدرینه دهرگای دوزخ ئا لهوئ ته ماشا نه کهن پردی (الصراط) دانراوه! پیغه مبه رمان ﷺ ده فرموئ: پردی (الصراط) له نیوان نه ملا و نه ولای دوزخ داده نرئ، که له فرموده دیه کدا هاتوه ده فرموئ^{۱۳۹}: له شمشیر تیزتره و له موو باریکتره بؤ ئه و که سانه ی که تاوانبار و سته مکار و کافر و مونافیقن!!!، خوا ی گه وره نه و که سانه رزگاره دکات له سهر پشتی پردی (الصراط) که مسولمانی راسته قینه بوون و شوین دینه که ی خوا که وتوون و تنها بؤ ئه و ژیاون که بو یان ده بیته پرد و مهیدانیک و بهرین ده بی، بویه پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) ده فرموئ: نه و پرده راده خرئ له سهر دوزخ، وه من و نوممتی من یه که م که سانیتکین که به ویدا ده پهرینه وه...، وه ده بی همو و که س بجیته سوئ جه ه ننه م و چاوی پی سی بکه وئ و به سهریدا پروات، وه ک خوا ی گه وره ده فرموئ ﴿وَإِنْ مِّنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا﴾ ۷۱- مریم، واته: هیچ که سی نییه له نینسانه کان هر دده بی بچنه سوئ جه ه ننه م، عبدانته ی کور ی رداحه نه و کاته ی که کرا به قیاده ی جهیش پیغه مبه ر (علیه الصلاة والسلام) ناردی بؤ یه کتیک له غه زایه کان وه ختیک که ودرئ ده که وت له گه ل له شکر ی مسولمانان گریا، صه حابیه کان لییان پرسئ: نه ی عبدانته بؤ دهرگای، نه وه له ترسانه؟، فرموئ: وه لاه ی بؤ نه وه نییه له ترسی شهر یان مردن بی بگریم... به لکو نه و ثایه ته م وه بیر هاته وه که خوا ی گه وره ده فرموئ ﴿وَإِنْ مِّنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ

^{۱۳۹} ((... قال فينظوي عليهم ويرمي بهم في غمرات ولجهنم جسر أدق من الشعر واحد من السيف عليه كلاليب وحسك ياخذون من شاء الله والناس عليه كالطرف والبرق وكالريح وكأجاويد الخيل والركاب والملائكة يقولون رب سلم رب سلم فجاج مسلم ومخدوش مسلم ومكور في النار على وجهه))، مسند إمام أحمد، جزء ۶، صفحة ۱۱۰، رقم الحديث ۲۴۸۳۷

حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧١- مريم، هېچ که سيک نيبه له نيوه هه دهبی به سهر نه و شونهدا پروات و بيبيني، بريارتيکی هه تميبه له لای خوا، جا خوا بمانپارتيزي له وکاته دا که به سهر پردی (الصراط) دا تيد په رين، يار هببي خوايه رزگارمان بکه ی و لاقمان چاک بچه قيني، خوايه رزگارمان بکه ی و نه که وينه خوار له سهر نه و پرده، پيغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) نه فهر موي: له وکاته دا مه لائيکه ته کان هه موويان راوه ستاون و دوعا ده کن، پيغه مبهه ران هه موويان دوعا ده کن ده فهر موي: (اللَّهُمَّ سَلِّمْ سَلِّمْ) خوايه سه لامه تيان بکه ی. خوايه سه لامه تيان بکه ی نه و که سانه ی که موسلمانن و به سهر يدا نه په رنه وه، وه هه موو مه لائيکه ته کانيش ده پارينه وه، ئينجا پيغه مبهه (عليه الصلاة والسلام) نه فهر موي: هه ريه که ی به جورتيک به سهر يدا نه په رپته وه، هي وا هه يه وه کو بروسک (برق) به سهر يدا نه په رپته وه نه و ونده خيرايه له بهر ئي خلاصی بو خوا، له بهر چا که کانی و به نديايه تيبه راسته قينه که ی بو خوا، هي وا هه يه وه کو ئه سپ سوارتيک، هي وا هه يه وه کو به پياده روشتنيکی نازا که به رپگادا ددروا... هتد، ورده ورده بهو شيويه به سهر يدا ده په رنه وه!

به لي خواشه ويسته کاتم، دواي نه وه ی نه و که سه ی که ده که ويته خواره وه ده که ويته ناو دوزخ نه وانه ی که موسولمانی راسته قينه ن ناوا راست ددرون و هه ريه کيک به شيوه خيرايه که ده په رپته وه، به لام نه وانه ی که گونا هبارن جار جار شه پولي ناگر د پروات و لييان ده دات به لام ده که رپته وه و شه پولي ناگر خويان لينادات، هه ر بويه له ویش دهر سين و به ملا و نه ولا ده که ويته و ده که ويته خواره وه و هه لده ستيته وه و ناوا به جوړه عذابيک ورده ورده هه تا خوی گوره رحم به نه وانه ده کات که گونا هبارن، وه نه وانه ی که خيره کانيان زور تره له گونا هه کانيان... بهو شيويه ده په رنه وه، وه نه وانه ی که له خواترس (مَّتَقِيْنَ) رزگاريان دهبی وه نه وانه ی که کافر و سته مکارن له ويډا ده ميننه وه و ده که ونه